

**Školský vzdělávací program
pre 2. stupeň ZŠ – ISCED 2**

Školský učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Počet hodín				
		5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	5 + 1	4 + 1	4 + 1	5	5
	Prvý cudzí jazyk	3 + 1	3 + 1	3 + 1	3 + 1	3 + 1
	Druhý cudzí jazyk		1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1
Človek a príroda	Fyzika		1	1	2	1 + 1
	Chémia		1	1 + 1	1	2
	Biológia	1 + 1	1	1 + 1	1	1
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1 + 1	1	1 + 1	2
	Geografia	1 + 1	1	1	1	1 + 1
	Občianska náuka		1	1	1	1
Človek a hodnoty	Etická výchova /náboženská výchova/	1	1	1	1	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4 + 1	4 + 1	4	3 + 2	4 + 1
	Informatika	1	1	1	1	1
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie					
	Svet práce			1		
	Technika				1	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	1	1		
	Výtvarné spracovanie materiálu	1				

	Hudobná výchova	1	1	1		
	Výchova umením				1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2
Spolu		27	29	30	30	30

Charakteristika výstupov žiakov 5. ročníka:

Žiaci v 5. ročníku prechádzajú náročným obdobím, pretože prichádzajú z 1. stupňa a mení sa im spôsob výučby viacerými vyučujúcimi.

Dôležité je, aby bola vytvorená pozitívna klíma v triede a v škole a žiaci mali pripravené zázemie na získanie požadovaných výstupov.

Veľký dôraz budeme hneď od začiatku klásť na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebazoznania a sebahodnotenia žiaka. Cieľom bude, aby žiaci získali dobrý učebný štýl, poznali svoje silné a slabé stránky.

Ciele 5. ročníka:

- a) rozvíjať komunikáciu,
- b) naučiť sa argumentovať,
- c) naučiť sa komunikovať v cudzom jazyku,
- d) vedieť počítať do milión,
- e) vedieť sa orientovať na mape, poznať rozloženie a charakteristiku svetadielov a vybraných miest na zemi,
- f) poznať základné biotopy regiónu,
- g) poznať históriu svojej rodiny, poznať ľudové tradície regiónu.

Hodnotiace portfólio:

Práce v hodnotiacom portfóliu v 5. ročníku:

Žiaci si založia na začiatku školského roku – *Archív vlastného rozvoja žiaka*, ktorý bude žiakov sprevádzať až do 9. ročníka.

Súčasťou archívu budú:

Povinné materiály:

- vybrané písomné práce z jednotlivých predmetov,
- prezentovanie ľubovoľnej témy,
- získané informácie o obci a regióne.

Voliteľné materiály:

- školský časopis – príspevky,

Charakteristika výstupov žiakov 6. ročníka:

V 6. ročníku pokračujeme vo vytváraní pozitívnej klímy v triede a v škole. Naďalej rozvíjame sebazpoznanie a sebahodnotenie žiaka. Zavádzame vyučovanie druhého cudzieho jazyka – ruského jazyka a ďalších prírodovedných predmetov fyziku a chémiu. Žiak je hodnotený zo všetkých predmetov známku okrem etickej a náboženskej výchovy.

Ciele 6. ročníka:

- a) rozvíjať komunikáciu a čitateľskú gramotnosť,
- b) naučiť sa argumentovať,
- c) rozumieť obsahu a zmyslu jednoduchých autentických anglických textov a materiálov,
- d) naučiť sa písať a čítať v ruskom jazyku,
- e) vedieť používať desatinné čísla a operácie s uhlami,
- f) vedieť sa orientovať na mape, poznať svetadiely Ameriku a Austráliu,
- g) chápať človeka ako súčasť prírody, poznať význam živých organizmov pre život v celom ekosystéme a pre život človeka,
- h) oboznámiť sa s historickými faktami a procesmi starovekého sveta, ktoré ovplyvnili vývoj ľudskej spoločnosti,
- i) oboznámiť sa s chemickými látkami, ktoré pozitívne i negatívne ovplyvňujú život človeka,
- j) overiť jednoduchým experimentom vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies, porovnať ich spoločné a rozdielne vlastnosti, zaznamenať pozorovania a namerané hodnoty fyzikálnych veličín do tabuľky a zostrojiť graf lineárnej závislosti, prakticky určiť hustotu telies

Hodnotiace portfólio:

V 6. ročníku pokračujeme v budovaní hodnotiaceho portfólia *Archív vlastného rozvoja žiaka*, ktorý bude žiakov sprevádzať až do 9. ročníka.

Súčasťou archívu budú:

Povinné materiály:

- vybrané písomné práce z jednotlivých predmetov,
- vybrané projekty,
- získané informácie o obci a regióne.

Voliteľné materiály:

- školský časopis – príspevky,
- CD so žiackymi prezentáciami.

Charakteristika výstupov žiakov 7. ročníka:

V 7. ročníku žiaci získavajú ďalšie vedomosti z prírodovedných, spoločenskovedných a výchovných predmetov. Vedíme ich k racionálnej práci, k presnej a stručnej formulácii myšlienok, k poznaniu, že teória je nevyhnutná pre riešenie praktických úloh. Nadalej sa v 7. ročníku rozvíja živý jazykový základ pre komunikáciu v anglickom jazyku i ruskom jazyku.

Veľký dôraz kladieme na formovanie sociálnych zručností, akými sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba i druhých a tvorivé riešenie medziľudských vzťahov. Žiaci sú hodnotení zo všetkých predmetov známku okrem etickej a náboženskej výchovy.

Ciele 7. ročníka:

- rozvíjať komunikáciu a čitateľskú gramotnosť so zameraním na utvrdzovanie 1. a 2. úrovne a rozvíjanie 3. úrovne /klasifikácia podľa PIRLS/,
- vedieť aplikovať matematické operácie s racionálnymi číslami, trojčlenkou, objemom a povrchom kocky a kvádra v úlohách z bežného života,
- zvládnuť základnú komunikáciu v anglickom jazyku,
- rozvíjať slovnú zásobu v ruskom jazyku,
- poznať vonkajšiu i vnútornú stavbu tela človeka a chápať človeka ako neoddeliteľnú súčasť prírody,
- naučiť sa využívať chemické reakcie, ktoré pomáhajú a slúžia ľuďom a vedieť zabrániť vzniku nežiaducim reakciám,
- oboznámiť sa s historickými faktami stredovekého sveta so zameraním na život našich predkov vo Veľkej Morave a Uhorskom kráľovstve,
- vedieť sa orientovať na mape a poznať svetadiely Afriku a Áziu,
- vedieť znázorniť reálny teplomer modelom, analyzovať grafy, zaznamenávať pozorovania a merania do tabuľky, spolupracovať v tíme, kooperovať a akceptovať skupinové rozhodnutie, vytvoriť si vlastný hodnotový systém smerom k prírode, odhadnúť výslednú teplotu pri odovzdávaní tepla, získať informácie o energetickej hodnote potravín, vysvetliť činnosť tepelných spaľovacích motorov

Hodnotiace portfólio:

Aj v 7. ročníku pokračujeme v budovaní hodnotiaceho portfólia *Archív vlastného rozvoja žiaka*, ktorý bude žiakov sprevádzať až do 9. ročníka.

Súčasťou archívu budú:

Povinné materiály:

- vybrané písomné práce z jednotlivých predmetov,
- vybrané projekty, získané informácie o obci a regióne.

Voliteľné materiály:

- školský časopis – príspevky,
- CD so žiackymi prezentáciami.

Charakteristika výstupov žiakov 8. ročníka:

V 8. ročníku žiaci získavajú ďalšie vedomosti z prírodovedných, spoločenskovedných a výchovných predmetov. Žiaci sú hodnotení zo všetkých predmetov známku okrem etickej a náboženskej výchovy.

Ciele 8. ročníka:

- rozvíjať komunikáciu a čitateľskú gramotnosť so zameraním na utvrdzovanie 1. a 2. úrovne a rozvíjanie 3. a 4. úrovne /klasifikácia podľa PIRLS/,
- vedieť aplikovať matematické operácie s celými číslami, počítať úlohy pomocou rovníc a používať premennú, poznať vlastnosti geometrických rovinných útvarov,
- zvládnuť základnú komunikáciu v anglickom jazyku s aplikáciou gramatických pravidiel,
- rozvíjať slovnú zásobu v ruskom jazyku v ústnom aj písomnom prejave,
- poznať minerály, horniny a geologické jednotky Slovenska, vytvoriť pozitívny vzťah k životnému prostrediu,
- oboznámiť sa s chemickými prvkami, kyselinami, hydroxidami a soľami, ktoré pozitívne a negatívne vplývajú na životné prostredie,
- oboznámiť sa s historickými faktami novovekého sveta, so zameraním na život našich predkov na počiatkoch modernej Európy,
- vedieť sa orientovať na mape a poznať štáty Európy,

i) vedieť dokázať experimentom premenu svetla na teplo, navrhnuť experiment na rozklad svetla, na dôkaz platnosti zákona odrazu a lomu, vedieť vysvetliť silu ako prejav vzájomného pôsobenia telies, vysvetliť spôsob jej merania, určiť ťažisko vybraných telies, zostrojiť a čítať grafy závislosti rýchlosti od času, riešiť výpočtové úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný priamočiary pohyb, na jednoduchých príkladoch vysvetliť vzájomnú premenu rôznych foriem energie.

j) vytvárať pozitívny vzťah k výtvarnému a hudobnému umeniu,

k) rozvíjať športovú kultúru a telesnú zdatnosť žiakov,

l) viesť žiakov k aktívnemu využívaniu IKT pri získavaní vedomostí a zručností.

Hodnotiace portfólio:

V 8. ročníku pokračujeme v budovaní hodnotiaceho portfólia *Archív vlastného rozvoja žiaka*, ktorý bude žiakov sprevádzať až do 9. ročníka.

Súčasťou archívu budú:

Povinné materiály:

- vybrané písomné práce z jednotlivých predmetov,
- vybrané projekty, získané informácie o obci a regióne.

Voliteľné materiály:

- školský časopis – príspevky,
- CD so žiackymi prezentáciami.

Charakteristika výstupov žiakov 9. ročníka:

V 9. ročníku žiaci získavajú ďalšie vedomosti z prírodovedných, spoločenskovedných a výchovných predmetov. Pripravujú sa na Monitor9. Sú systematicky vedení k profesionálnej orientácii a vhodnému výberu ďalšieho štúdia.

Žiaci sú hodnotení zo všetkých predmetov známku okrem etickej a náboženskej výchovy.

Ciele 9. ročníka:

- a) ovládať základné jazykové a literárne termíny, vedieť určiť formu a ideu literárneho diela,
- b) pracovať s mocninami a odmocninami, riešiť lineárne rovnice a nerovnice, Pytagorovu vetu, využívať súmernosti v rovine,

- c) komunikovať v anglickom jazyku, ďalej rozvíjať jazykové kompetencie,
- d) rozvíjať základné jazykové kompetencie v ruskom jazyku, vedieť sa predstaviť, napísať krátky osobný list, pohľadnicu,
- e) navrhnuť experiment na overenie pólov magnetu, vysvetliť princíp určovania svetových strán pomocou kompasu, poznať schematické značky a zakresliť pomocou nich elektrický obvod, vedieť ho zapojiť, odmerať elektrický prúd a napätie, z nameraných hodnôt vytvoriť graf priamej úmernosti medzi prúdom a napätím, riešiť výpočtovú úlohu na výpočet R, U, I,
- f) orientovať sa na mape Slovenska, opísať prírodné, hospodárske a ekonomické pomery Slovenska i jednotlivých regiónov,
- g) poznať dejiny Slovenska 20.storočia, zaujať morálne a etické stanovisko k osobám a udalostiam tohto obdobia,
- h) vypočítať molekulárnu hmotnosť, hmotnostné percento, hmotnostný zlomok a látkovú koncentráciu, poznajú ekologické jedy, tuky, cukry, bielkoviny, plasty a látky nebezpečné pre človeka a životné prostredie, poznať zásady správnej životosprávy,
- i) poznať význam bunky, základné životné procesy organizmov a životné prostredie prostredie človeka., charakterizovať prejavy dedičnosti.

Hodnotiace portfólio:

V 9. ročníku dokončíme hodnotiaceho portfólia *Archív vlastného rozvoja žiaka*.

Súčasťou archívu budú:

Povinné materiály:

- vybrané písomné práce z jednotlivých predmetov,
- vybrané projekty, získané informácie o obci a regióne.

Voliteľné materiály:

- školský časopis – príspevky,
- CD so žiackymi prezentáciami.

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Charakteristika predmetu:

Učebný predmet umožňuje:

- rozvíjať a posilňovať čitateľskú gramotnosť v rámci jednotlivých ročníkov a zložiek predmetu,
- rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov formou rozhovorov a diskusií na aktuálnu tému a formou interview,
- rozvíjať tvorivé písanie ako typ tvorivého vyučovania prostredníctvom súboru motivačných príťažlivých činností s využitím skúseností, uplatnením obrazotvornosti, pozornosti a emocionálneho precítenia učiaceho sa, podnietením skúmať vlastné tvorivé možnosti a rozvíjať vlastnú sebareflexiu,
- formovať literárnu kompetenciu prostredníctvom aktivít, ktoré menia čitateľa z recipienta na spolutvorcu textu,
- rozvíjať sebapoznávanie, sebahodnotenie, hodnotenie žiakov triedy,
- využiť a posilniť medzipredmetové vzťahy v rámci tvorivého písania, formou regionálnych prvkov – záujem o kultúru a kultúrnu identitu svojho národa a poznanie vlastného regiónu,
- využitie a posilnenie medzipredmetových vzťahov v rámci čitateľskej gramotnosti,
- rozvíjať nielen komunikatívne, ale aj vôľové a charakterové vlastnosti žiakov:
 - a) tvorivosť: tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatívu, pretváranie textov, dialógov, fantázia pri tvorbe situácií, replík, dokončovanií a dotváraní textov, vymýšľaní rozličných hier, zapájanie sa do jazykových hier;
 - b) schopnosť spolupráce v triede, schopnosť pracovať v dvojiciach a skupinách;
 - c) mať pozitívnu motiváciu pre osvojovanie slovenského jazyka a radosť z napredovania v ovládaní jazyka;
 - d) samostatnosť, pozornosť, presnosť, sústredenosť, schopnosť pracovať v správnom tempe, schopnosť správne si zadeliť čas.

5.ročník

165 hodín/ 5 hod.týždene

Tematický celok / téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Komunikácia - zoznamujeme sa.	Nadviazanie kontaktu s osobami hovoriacimi po slovensky, poskytnutie informácií o sebe.	Pozdraviť a osloviť niekoho. Predstaviť sa , predstaviť inú osobu a reagovať na predstavenie.
Zhovárame sa a rozprávame zážitky z prázdnin.	Ústne formy spoločenského styku, tvorba dialógov.	Začať, rozvíjať a ukončiť rozhovor v bežných sociálnych situáciách 10 - 11 ročných detí.
Hlások – samohlásky, dvojhlásky, spoluhlásky – znelé a neznelé spoluhlásky. Spodobovanie.	Hláska – písmeno, delenie slovenských hlások. Opakovanie vedomostí z predchádzajúcich ročníkov.	Rozlišovať a ovládať pojmy hláska, písmeno, abeceda, vymenovať hlásky slovenskej abecedy.
Spoluhláskové skupiny a zdvojené spoluhlásky.	Opakovanie a nácvik pravopisu, práca s textom.	Práca s textom, upevňovanie vedomostí.
Rozdeľovanie slov na konci riadka, slovné druhy, gramatické kategórie.	Opakovanie učiva zo 4. ročníka. Slovné druhy.	Delenie slov na slabiky a na konci riadku, určovanie gramatických kategórií.
Zhovárame sa na diaľku, telefón, SMS.	Ústne formy spoločenského styku.	Rozvíjanie slovnej zásoby, hlavné zásady spoločenskej komunikácie.
Vybrané slová - opakovanie.	Písanie i/y po obojakých spoluhláskach v koreni známych a frekventovaných slovenských slov, vybrané slová	Poznať pojem vybrané slová, prakticky používať frekventované vybrané slová pri tvorbe ústnych a písomných prejavov.
Rozprávanie príbehu a zážitku z prázdnin.	Zážitkovo – dejové prejavy, tvorba súvislých ústnych prejavov.	Zoštylizovať vety a vetné konštrukcie, myšlienky usporiadať podľa časovej postupnosti, vyzozprávať zážitky, hodnotiť ich.
Vstupná preverka.	Systematizácia vedomostí.	

1. kontrolný diktát – zhrnutie učiva 1. stupňa.		
Interpunkčné znamienka, druhy viet podľa záme	Vety podľa zámeru hovoriaceho, správna intonácia viet a pravopis.	Písať interpunkčné znamienka na konci viet, tvoriť druhy viet podľa komunikačného zámeru.
Rozprávanie príbehu, zážitku – rolové čítanie.	Technika čítania, plynulé čítanie, čítanie s porozumením.	Globálne porozumieť súvislé texty a upravené literárne ukážky.
Názor, argument	Názor, argument, diskusia. Pravidlá diskusie.	V rozhovoroch vyjadriť vlastné myšlienky, postoje, názory a city, vysvetliť resp. zdôvodniť svoje názory a stanovisko, presvedčiť partnera.
Diskusie – názor, argument		
Slovná zásoba – komunikačné cvičenia.	Praktická aplikácia osvojených lexikálnych jednotiek, poučenie o slovnej zásobe, tvorenie radu súradných slov k nadradenému slovu.	
Interview.	Riadený rozhovor. Práca s textom.	Aktívne používať približne 350 lexikálnych jednotiek vrátane rečovej etikety a neúplných vetných konštrukcií, usporiadať slová podľa významových okruhov, zostaviť rady súradných slov, nadradený pojem k radu súradných slov.
Melódia viet, slovosled. Práca s textom.		
Spodobovanie spoluhlások.	Príčiny spodobovania, spoluhlásky podľa znelosti, náclik správneho čítania. Práca s textom.	Podávať a získavať informácie, vyjadriť záujem o niečo, vyhľadať v textoch základné informácie.
Spodobovanie spoluhlások.	Praktická aplikácia osvojených lexikálnych jednotiek.	Vedieť správne čítať a vysvetliť princíp spodobovania.
Diskusie.	Základné znaky diskusie, pravidlá diskusie, argument.	
Prestávka, sila hlasu, doraz.	Prozodické vlastnosti reči.	Naučiť sa pracovať s hlasom.
Čítanie s porozumením, ako sa učiť.	Výcvik v tvorbe slovných párov zo slov s opačným významom, s podobným významom, čitateľská gramotnosť.	Zostaviť slovné páry zo slov opačného významu, tvoriť vety na slová opačného významu. Rozvoj slovnej zásoby.
Pozdrav, pohľadnica, adresa.	Písomné formy spoločenského styku.	Napísať pozdrav, blahoželanie z príležitosti rozličných sviatkov.

Zámená, číslovky.	Osobné a privlastňovacie zámená – ich využitie a pravopis v texte, základné a radové číslovky.	Poznať ich funkciu v texte.
Súkromný list, adresa.	Forma a obsah súkromného listu.	Napísať list kamarátovi.
SMS, e-mail.	Informácie v našom živote.	Zostavovať SMS a e-maily, práca pri počítači.
Práca s textom, čítanie s porozumením.	Štylizácia a kompozícia.	
Nácvičný diktát.	Písanie i/y po obojakých spoluhláskach.	Prakticky aplikovať poznatky o písaní i/y vnútri slova po obojakých spoluhláskach.
Slovné druhy – opakovanie zo 4. ročníka.	Delenie slovných druhov.	
Podstatné mená, skloňovanie – vzory. Využitie podstatných mien vo vlastnom útvare	Štylizácia a kompozícia, zážitkovo – dejové prejavy. Práca s textom.	Zoštylizovať vety a jednoduché vetné konštrukcie, stručne opísať svoje zážitky.
Podstatné mená mužského rodu – životné, vzor chlap.	Lexikálny význam podstatných mien, skloňovanie a vzory podstatných mien mužského rodu.	Skloňovanie podstatných mien mužského rodu podľa vzorov – životné.
Pods. mená, vzor hrdina.	Lexikálny význam podstatných mien, skloňovanie a vzory podstatných mien mužského rodu. Formy spoločenského styku.	Napísať správu o udalosti v škole.
Správa.		
Podstatné mená mužského rodu – neživotné.	Skloňovanie podstatných mien mužského rodu, pádové prípony.	Aktívne využívať poznatky o skloňovacích vzoroch mužského rodu pri pravopise.
Podstatné mená mužského rodu – neživotné.		
Opakovanie podstatných mien mužského rodu.	Systematizácia vedomostí. Rozvoj čitateľskej gramotnosti.	
Oznámenie.	Funkcia, obsah, forma oznámenia.	Napísať oznámenie na nástenku.
Podstatné mená ženského rodu, vzor	Skloňovanie, pravopis, výskyt v texte.	Vedieť správne používať podstatné mená v ústnom i v písomnom prejave.

žena.		
Vzor ulica.		
Vecný a umelecký text.	Hlavné znaky a rozdiely, čítanie s porozumením.	Naučiť sa čítať s porozumením, analýza textov.
Podstatné mená ženského rodu – dlaň a kosť.	Skloňovanie podstatných mien ženského rodu, pádové prípony.	Skloňovanie podstatných mien ženského rodu podľa vzorov.
Pozvánka.	Písomné formy spoločenského styku.	Členenie textu, číslovky v texte.
Vizitka.	Formy spoločenského kontaktu.	Zhotovenie vlastnej vizitky.
Opakovanie podstatných mien ženského rodu.	Skloňovanie podstatných mien ženského rodu, práca s textom.	Skloňovanie podstatných mien ženského rodu podľa vzorov.
Podstatné mená stredného rodu – vzor mesto.	Skloňovanie, práca s textom.	
Vzor srdce.	Pádové prípony.	Skloňovanie a pravopis, práca s textom.
Plagát.	Priestorové vyjadrenie myšlienok, plagát.	Jazykové a výtvarné vyjadrenie vlastného názoru na udalosť.
Vzor vysvedčenie. Rozprávanie príbehu s využitím podst. mien.	Vyjadrenie časových a priestorových vzťahov, zážitkovo – dejové prejavy.	Myšlienky usporiadať podľa časovej postupnosti. Skloňovanie a pravopis.
Vzor dievča.	Pádové prípony podstatných mien.	Aplikácia získaných poznatkov o skloňovaní podstatných mien v pravopise .
Inzerát.	Čítanie a zhotovenie inzerátov.	Praktické zručnosti.
Opakovanie podstatných mien stredného rodu.	Systematizácia vedomostí.	Upevňovanie učiva.
Reklama.	Funkcie reklamy, obsah a forma reklamy, grafické úpravy.	Zhotovenie reklamy.
Opakovanie podstatných mien.	Systematizácia vedomostí, pravopis podstatných mien, nácvičný diktát.	Skloňovanie a pravopis podst. mien, umelecké jazykové prostriedky.
Kontrolný diktát č. 2 – podstatné mená.		
Tematická preverka.	Kontrola vedomostí. Práca s textom.	
Ako sa vieme učiť.	Konspekt, poznámky.	
Opis zvieratka.	Tvorba písomných prejavov.	Opísať zvieratko podľa vlastného výberu.

Akostné prídavné mená.	Plnovýznamovosť, akostné prídavné mená, skloňovanie akostných prídavných mien podľa vzoru pekný	Správne používať prípony akostných prídavných mien podľa vzoru pekný, skloňovanie podľa vzoru pekný.
Stupňovanie prídavných mien.	Tri stupne vlastností.	Tvorba projektu.
Opis obrázku.	Tvorba písomného útvaru.	Pozorovanie a rozvoj slovnej zásoby.
Vzor pekný.	Pádové prípony prídavných mien	Aplikácia získaných poznatkov o pravopise prídavných mien v písomnom prejave. Tvorba slohového útvaru.
Vzor cudzí.	skloňovaných podľa	
Opis osoby.	vzorov pekný, cudzí. Moj kamarát.	
Opakovanie prídavných mien.	Zážitkovo – dejové prejavy. Práca s textom.	Opísať svoj denný režim, rodinu, život v rodine.
Kontrolný diktát č. 3 – prídavné mená.	Systematizácia vedomostí	Upevňovanie vedomostí.
Tematická previerka.		
Synonymá.	Základná charakteristika, rozoznávanie v texte , práca s textom.	Využitie vo vlastnom prejave.
Antonymá.		
Ako sa učiť, téma a hlavná myšlienka.	Práca s textom , rozbor ústnych a písomných prejavov.	Prejav členiť na úvod, jadro, záver, vedieť pomenovať tému a vyjadriť hlavnú myšlienku.
Jednoduché rozprávanie – osnova.	Štylizácia a kompozícia rozprávania. Analýza textu.	Myšlienkový rozbor textu, úvod, jadro, reprodukcia textu.
Osnova. Časová postupnosť v rozprávaní.	Osnova, tvorba rozprávania. Mapa mysle.	Spoločne zostaviť osnovu prejavu, rozvíjať jednotlivé body osnovy, podľa dejovej osnovy súvisle porozprávať krátky príbeh zo svojho života.
Slovesá.	Charakteristika sloves, výskyt v texte, gramatické kategórie.	
Sloveso byť.	Časovanie slovesa vo všetkých časoch.	Formálne rozoznať v texte , pravopis.
Predpony, odvodené slová.	Tvorba súvislých ústnych prejavov, zážitkovo – dejové prejavy. Antonymá.	Vyrozprávať zážitky, hodnotiť ich, podľa dejovej osnovy súvisle porozprávať krátky príbeh zo svojho života – využívať odvodené slová z 1 slovotvorného základu.

Jednovýznamové a viacvýznamové slová.	Jednovýznamové a viacvýznamové slová v texte, tvorivé činnosti – práca s textom, analýza textu.	Vysvetľovanie významov slov – rozvíjanie slovnej zásoby.
Rozprávanie – časová postupnosť.		Rozprávanie zážitku s domácim zvieratkom.
Rozprávanie podľa obrázkov.	Tvorba súvislých ústnych prejavov.	Reprodukovať obsah textov, obrázkov.
Rozprávanie s prvkami opisu.	Rozprávanie zážitku so zvieratkom, opis zvieratka.	Tvorba slohového útvaru.
Tykanie, vykanie.	Tykanie a vykanie, časovanie slovies, tvorenie a používanie správnych tvarov slovies podľa osoby, čísla a času.	Tvorit' správne tvary slovies v prítomnom, minulom a budúcom čase.
Zhrnutie o slovesách.		
Prirovnania a porekadlá.	Tvorba súvislých písomných prejavov.	Opísať jednoduché činnosti, využívať prirovnania, príslovia, porekadlá,...
Príslovia a pranostiky.	Rozvíjanie slovnej zásoby	
Práca so slovníkom – MFS.	Základná charakteristika, formálne rozoznávanie v texte.	Rozvoj praktických zručností žiakov.
Opis pracovnej činnosti.	Hlavné znaky útvaru, práca s textom.	Utvoriť opis pracovnej činnosti – príprava jedla.
Rozprávania s prvkami humoru a opisu.	Tvorba súvislých písomných prejavov, zážitkovo – dejové prejavy.	Rozvoj kreativity.
Neohybné slovné druhy – opakovanie zo 4. ročníka.	Základná charakteristika.	Formálne rozoznávanie v texte.
Spisovný jazyk a nárečie.	Slovná zásoba, spisovné a nespisovné slová.	Vedieť rozlíšiť a využívať v hovorenom a písomnom prejave.
Spisovný jazyk a nárečie.	Práca s textom.	Transformácia textu v nárečí do spisovnej podoby.
Školská slohová práca.	Rozprávanie vlastného zážitku.	Stručne opísať svoje zážitky, opísať pracovný postup alebo predmet.
Školská slohová práca.	Opis pracovného postupu.	
Školská slohová práca.	Opis predmetu.	
Syntax - druhy viet. Opakovanie.	Tvorenie jednoduchých viet podľa obsahu, správna intonácia viet a pravopis.	Tvorit' druhy viet podľa komunikačného zámeru, písať interpunkčné znamienka na konci viet, správne intonovať druhy viet.
Vety podľa obsahu.		
Kontrolný diktát č. 4 – slovesá.		
Oprava diktátu.		

Projektová hodina	Tvorba súvislých písomných prejavov – Noviny piatokov	Vytvoriť spoločný projekt.
Tvorba vlastných textov.		
Opakovanie učiva 5. ročníka.	Systematizácia vedomostí.	Overenie úrovne získaných vedomostí zo slovenského jazyka v 5. ročníku.
Zhrnutie učiva z 5. ročníka.		
Zhrnutie učiva z 5		
Výstupná previerka.		
Rozbor a oprava previerky.		
Rozprávanie s prvkami opisu.	Tvorba súvislých ústnych prejavov. Pravopisné cvičenia.	Stručne opísať svoje zážitky.
Upevníme si pravopis.		Upevňovanie pravopisu.
Zhrnutie učiva z 5. ročníka.	Systematizácia vedomostí.	
Zhodnotenie celoročnej práce, jazykové hry.		

Kontrolné diktáty: 1. Zhrnutie učiva z I. stupňa
2. Podstatné mená
3. Prídavné mená
4. Slovesá

Kontrolná práca: Rozprávanie vlastného zážitku / Statický opis - opis predmetu.

6.ročník

165 hodín/ 5 hod.týždene

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Aktivizácia vedomostí.	Hláskoslovie - 1 hodina, lexikológia -1 hodina, morfológia - 2 hodiny. Vstupný test,		

	vstupný diktát - 2 hodiny.		
Hláskoslovi e alebo zvuková stránka jazyka.	Úvodná hodina. Prízvuk. Melódia.	Suprasegmentálne (prozodické) javy, stručná charakteristika, ich význam pri členení textu, pri komunikácii, pri dramatinácii umeleckých textov. Termín prízvuk, prízvuk v slovenčine a iných jazykoch, hlavný a vedľajší prízvuk. Melódia vety, prevládanie klesavej melódie, melódia v opytovacích vetách.	Vedieť vymenovať prozodické javy, stručná charakteristika, význam. Samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jazykovej úrovni a skúsenostiam žiaka a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie, aby mohol aplikovať informácie o melódii a prízvuku. Správne intonovať všetky druhy viet.
	Rythmus. Tempo, sila hlasu, prestávka.	Termín prízvučná a neprízvučná slabika. Uvedomenie si súladu tempa reči s obsahom textu a informačnou nasýtenosťou. Sila hlasu, dôraz a ich význam pri komunikačnej stratégii, význam pauzy a jej typy.	Aplikovať poznatky o suprasegmentálnych javoch pri čítaní známeho i neznámeho textu, pri dramatinácii a umeleckom prednese textu, využitie pri súťaži v umeleckom prednese poézie i prózy.
	Dramatinácia textu. Interpunkcia – úvodzovky, čiarka. Lexikológia – úvod do lexikológie. Slovná zásoba.	Pojem a vymedzenie termínu interpunkčné znamienka, ich funkcia pri členení textu i jeho významu. Úvodzovky v priamej reči, čiarka a zásady jej písania v súvetí (informatívne). Termín slovná zásoba – jadro a okraj, členenie slovnej zásoby.	Vedieť zásady písania úvodzoviek v priamej reči pri rôznej typológii priamej reči, základné funkcie čiarky, čiarka pri oddeľovaní oslovenia.
Lexikológia	Spisovné a nespisovné slová. Slang. Hovorové slová, knižné slová. Lexikografia – práca so slovníkmi. Práca s textom, čítanie s porozumením, aplikácia vedomostí – fixácia poznatkov.	Kritérium spisovnosti, odlišnosť slangu (slang žiacky, počítačový) , dialektu, hovorové slová a ich hraničné postavenie, čistota jazykového prejavu pri oficiálnom styku i každodennej komunikácii. Dialektológia, nárečová mapka Slovenska, uvedomiť si názov, zaradenie i špecifikum miestneho nárečia.	Vedieť definície slovná zásoba, jadro, okraj, slang, dialekt, hovorové slová, knižné – s uvedením príkladov, hodnotenie slov z hľadiska spisovnosti, charakteristika miestneho nárečia . Vysvetliť význam známych spisovných, nespisovných, slangových, hovorových slov v texte. Žiak si vie správne vybrať jazykovednú príručku na overenie významu slov, pozná typy slovníkov (MSS, KSSJ, PSP), samostatne pracuje so slovníkmi, rozširuje individuálnu slovnú zásobu.

<p>Tvorenie slov</p>	<p>Odvodzovanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - predponami, - príponami, <p>Skladanie, Diktát č. 2 – tvorenie slov, predpony a prípony. Práca s textom, čítanie s porozumením, reprodukcia, dramtizácia, aplikácia vedomostí. Morfológia – úvodná hodina</p>	<p>Uvedomenie si dynamiky slovnej zásoby, štruktúra odvodeného slova, obmena významu slova, tvorenie podstatných mien, sloviess, frekventované predpony i prípony.</p>	<p>Vysvetliť pojmy: tvorenie slov odvodzovaním, prípona, predpona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo, tvorenie slov skladaním a uviesť príklady. Pravopis prípon a predpôn. Tvorenie nových spisovných slov odvodzovaním a skladaním, rozširovanie slovnej zásoby. Práca s rôznymi textami umeleckého i publicistického štýlu. Práca so slovníkmi, orientácia, charakter.</p>
<p>Morfológia</p>	<p>Aktivizácia vedomostí. Podstatné mená – systematizácia. Konkrétne a abstraktné podstatné mená. Vlastné podstatné mená. Skloňovanie .</p>	<p>Charakteristika slovného druhu PM, skloňovanie. Gramatické kategórie, vzory – fixácia a rozširovanie vedomostí. Rozdiel medzi abstraktnými a konkrétnymi PM, zásady písania veľkých písmen vo vlastných PM.</p>	<p>Poznať termíny GK, abstraktné a konkrétne PM s uvedením príkladov, určovanie GK, vzorov, spisovné skloňovanie. Vedieť vyhľadať PM v texte, spisovné označenie miest, ulíc, štátov, štátnych príslušníkov, výrobkov, pomenovaní...</p>
	<p>Prídavné mená – systematizácia vedomostí. Zvieracie príd. mená. Privlastňovacie príd. mená. Vzory páví, otcov, matkin. Skloňovanie, stupňovanie. Diktát č. 3 – prídavné mená Opis – rozdelenie. Príprava na I.</p>	<p>Charakteristika adjektív, rozdelenie na vlastnostné a privlastňovacie, akostné a vzťahové prídavné mená. Gramatické kategórie, zhoda s podstatným menom v rode, čísle a páde. Charakteristika vzorov páví, matkin, otcov, skloňovanie, kategória stupňovania. Opisný slohový postup, prostriedky, žánre a útvary.</p>	<p>Vysvetliť a identifikovať akostné a vzťahové prídavné mená a vysvetliť ich funkciu v texte. Vysvetliť a identifikovať zvieracie a privlastňovacie prídavné mená, určiť vzory páví, matkin, otcov a vysvetliť ich funkciu v texte. Zásady pravopisu v príponách vzorov prídavných mien. Rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojmy :statický opis, dynamický opis, dokáže identifikovať opisný slohový postup</p>

	<p>písomnú prácu zo slohu – Opis. I. slohová práca, jej analýza a oprava.</p>	<p>Jazykové prostriedky statického opisu komparácia s dynamickým opisom informatívne.</p>	<p>a opis, uvedomuje si rozdiel medzi rozprávaním a opisom, vymenuje útvary opisného slohového postupu. Dokáže napísať jednoduchý opis, využíva poznatky z lexikológie i morfológie, pozná základné korektorské značky.</p>
	<p>Slovesá – systematizácia. Gramatické kategórie sloviess. Slovesný spôsob. Pomocné slovesá. Sloveso byť. Diktát č. 4 – slovesá. Slovesá – fixácia poznatkov. Rozprávanie – rozprávame zážitky a príbehy.</p>	<p>Slovesá a rozdelenie na činnostné, stavové, zvrtné, nezvrtné, neplnovýznamové, modálne, sponové a fázové slovesá. Špecifikum slovesa byť-časovanie. Oznamovací, rozkazovací a podmienovací spôsob slovesa.</p>	<p>Vysvetliť a identifikovať zvrtné a nezvrtné slovesá a vie vysvetliť ich funkciu v texte, plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá a vie vysvetliť ich funkciu v texte. Žiak vie vysvetliť a identifikovať jednoduchý a zložený tvar sloviess v texte. Žiak vie identifikovať oznamovací, rozkazovací, podmienovací spôsob slovesa a chápe jeho funkciu v texte.</p>
	<p>Rozprávací slohový postup, rozprávanie: Ja -forma, On -forma. Číslovky – úvod. Určité a neurčité číslovky, základné a radové číslovky. Príslovky.</p>	<p>Rozprávací slohový postup: znaky, prostriedky, útvary, typológia rozprávača, využitie priamej reči. Číslovky ako slovný druh, diferenciacia na základné, radové, určité a neurčité, zápis čísloviek, skloňovanie a pravopis základných a radových čísloviek. Druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny, stupňovanie prísloviek.</p>	<p>Vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému rozprávanie s využitím priamej (1. osoba, 3. osoba). Vie identifikovať časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie). Vysvetliť a identifikovať určité a neurčité číslovky, vie určiť ich gramatické kategórie. Vie identifikovať príslovky miesta, času, spôsobu a príčiny a vysvetliť ich funkciu. Vie vysvetliť funkciu stupňovania prísloviek v texte.</p>
	<p>Morfológia –fixácia a systematizácia poznatkov, Neohybné slovné druhy – informatívne. Príprava na II. slohový prácu - Rozprávanie s priamou rečou.</p>		<p>Žiak dokáže napísať primerane zložitý, spisovný, myšlienkovy celistvý útvar rozprávacieho slohového postupu s využitím priamej reči, veku primeranou slovnou zásobou, oživením, z pozície rozprávača v 1. aj 3. osobe. Pozná korektorské značky, pracuje so slovníkmi – MSS, PSP.</p>

	II. písomná práca, jej analýza a oprava.		
Syntax	Podmet.	Charakteristika vety, veta podľa obsahu. Holá a rozvitá veta. Podmet ako základný vetný člen.	Vedieť identifikovať vety podľa obsahu, vyjadrovanie prostredníctvom holých i rozvitých viet, identifikácia podmetu vo vete.
	Podmet. Prísudok. Prisudzovací sklad. Určovanie základných vetných členov. Záverečná fixácia a systematizácia tematických celkov a tém. Výstupný test, výstupný diktát č. 5	Vyjadrený a nevyjadrený podmet, Podmet v nominatíve, podmet v genitíve – informatívne. Holý a rozvitý podmet. Vyjadrenie podmetu podstatným menom, prídavným, menom, zámenom, iné slovné druhy ako podmet. Prísudok ako základný vetný člen. Typológia prísudku : slovesný, slovesno-menný, prisudzovací sklad.	Vedieť identifikovať podmet a prísudok vo vete, termín prisudzovací sklad. Žiak dokáže vymenovať typy podmetu i prísudku s príkladom. Vypíše z vety prisudzovací sklad a graficky ho znázorní.

Kontrolné diktáty: 1. Zhrnutie učiva z V. ročníka
2. Tvorenie slov
3. Prídavné mená
4. Slovesá
5. Výstupný diktát

Kontrolné práce: 1. Statický opis
2. Rozprávanie s využitím priamej reči

7. ročník

165 hodín/ 5 hod.týždene

Tematický celok / téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva zo 6.	Zopakovať pravidlá pravopisu v liste, prozodické vlastnosti	Žiak prakticky uplatňuje pravidlá pravopisu a úpravy

ročníka.	reči, členenie slovnej zásoby, princípy dramatisácie textu, triedenie slovných druhov a určovanie gramatických kategórií, vetných členov a skladov, znaky statického opisu.	súkromného listu, vie správne zapísať priamu reč, diferencuje slovnú zásobu na jadro a okraj, vie dramatisovať text s doslovnou reprodukciou replík, vie určovať slovné druhy, v jednoduchej vete vie určiť základné vetné členy a sklady, vie napísať statický opis.
Náuka o slove - lexikológia.	Poznať a charakterizovať členenie slovnej zásoby podľa dobového výskytu na staré a nové slová, oboznámiť s najproduktívnejšími slovotvornými príponami pri tvorbe podstatných a prídavných mien, slovičiek, poznať podstatu cieľného rozhovoru.	Žiak pozná členenie podľa dobového výskytu a vie vyhľadať v texte a vie rozlišovať historizmy, archaizmy, neologizmy, žiak vie tvoriť slová pomocou prípon a správne uplatniť ich pravopis, vie simulovať rozhovor, pozná jeho pravidlá a princípy, vie uskutočniť jednoduché interview.
Tvaroslovie - morfológia.	Poznať delenie podstatných mien podľa vecného významu a ohybnosti, osvojiť si skloňovanie a pravopis zvieracích podstatných mien, určiť vzor pomnožných pod.mien, vedieť utvoriť rozprávanie s prvkami opisu.	Žiak vie charakterizovať podstatné mená podľa vecného významu a určiť jeho gramatické kategórie, ovláda skloňovanie zvieracích podst. mien a ich pravopis, rozozná pomnožné podstatné mená, vie určiť ich vzor a rod, vie určiť všetky ostatné slovné druhy, určovať ich a ovláda ich pravopis, ovláda neohybné slovné druhy okrem častíc a vie ich bližšie určovať. Žiak vie napísať jednoduchý dynamický opis, vie vypísať poštovú poukážku a podací lístok, vie prakticky uplatniť písanie telegramu, e-mailu, SMS, vie napísať charakteristiku osoby s využitím vonkajšieho a vnútorného ho opisu a priamej a nepriamej charakteristiky.
Skladba - syntax.	Vedieť tvoriť a určovať jed.	Žiak vie rozlíšiť druh vety

	<p>druhy viet, charakterizovať a určiť všetky druhy skladov, delenie a uplatnenie vetných členov, vedieť vyhľadať prístavok a gramaticky správne ho zapísať, vedieť rozlišovať jednoduchú vetu od súvetia, oboznámiť sa s jednočlennou vetou, vedieť určiť vetný základ, vedieť charakterizovať slohové postupy, poznať slohové útvary a vedieť ich prakticky uplatniť v písomnej tvorbe.</p>	<p>podľa zámeru hovoriaceho, pozná a rozlišuje druhy skladov, vie určiť z jednoduchej vety hlavné a rozvíjajúce vetné členy, vie ich pospájať a graficky znázorniť, rozlišuje jednočlenné a dvojčlenné vety, a tiež jednoduchú vetu a súvetie, vie identifikovať druh priraďovacieho a podraďovacieho súvetia, žiak vie vymenovať a bližšie charakterizovať slohové postupy, pozná základné slohové útvary týchto postupov, prakticky vie uplatniť teoretické vedomosti o oznámení a správe.</p>
Opakovanie jazykovej zložky.	<p>Systematicky opakovať základné učivo jazykovej zložky predmetu.</p>	<p>Žiak pozná a prakticky uplatňuje vedomosti získané počas celého školského roka.</p>
Literárna výchova.	<p>Texty v učebnici literatúry.</p>	<p>Žiak vie charakterizovať znaky všetkých literárnych druhov a prebratých literárnych žánrov, text vie z druhového a žánrového hľadiska správne klasifikovať, dokáže čítať s porozumením, vie odhaliť tému, hlavnú myšlienku textu, vie napísať dejovú osnovu epického textu, vie vyhľadať a pomenovať jazykové umelecké prostriedky obrazné: metafora, epiteton, personifikácia, prirovnanie a figuratívne: básnickú otázku, pozná a identifikuje formálne znaky umeleckého textu, vie vyjadriť estetické zážitky umeleckého textu prípadne divácky zážitok dramatického diela. Pozná základné literárno – dramatické medzníky vo vývine slovenského jazyka a literatúry</p>

Kontrolné diktáty:

1. Úvodný diktát – opakovanie zo VI. ročníka (neklasifikovaný)
2. Cudzie slová
3. Prídavné mená
4. Slovesá
5. Záverečný diktát

Kontrolné práce: 1. Umelecký opis

2. Charakteristika osoby

8. ročník

165 hodín/ 5 hod.týždne

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Zvuková rovina jazyka a pravopis – 4 hodiny.	Opakovanie a utvrdenie učiva z nižších ročníkov. Intonácia a interpunkcia – vsuvka, prístavok, oslovenie. Skratky. Pravopis a jeho zdôvodnenie.	Utvrdiť a aktívne využívať doterajšie poznatky z nižších ročníkov (výslovnosť, suprasegmentálne javy, interpunkcia...), poznať interpunkciu a následne intonáciu vsuvky, prístavku a oslovenia v texte. Vysvetliť pojem skratka a vytvoriť ju samostatne, formou tichého čítania skontrolovať svoj text i text iného žiaka s cieľom identifikovať jednotlivé chyby a následne ich opraviť, pričom pri oprave textu aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.
Tvarová (morfologická) rovina – 23 hodín.	Aktivizácia vedomostí z tvaroslovia. Zvieracie podstatné mená mužského rodu. Podstatné mená mužského rodu zakončené na -r, -l. Skloňovanie podstatných mien	Vie aplikovať svoje vedomosti o skloňovaní podstatných mien, identifikovať v texte zvieracie podstatné mená mužského rodu, použiť ich v správnom tvare a vysvetliť ich pravopis ovládať skloňovanie zvieracích

	<p>cudzého pôvodu. Zámena – ukazovacie, opytovacie, vzťahné, neurčité, vymedzovacie. Skloňovanie a gramatické kategórie zámen. Číslovky – skupinové, druhové. Slovesá – aktivizácia vedomostí o vide sloviess, rod sloviess. Predložky – prvotné, druhotné. Častice ako neohybný slovný druh.</p>	<p>podstatných mien mužského rodu v singulári aj pluráli. Identifikovať v texte neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -r, -l, použiť ich v správnom tvare a vysvetliť ich pravopis, vedieť určiť vzory, skloňovanie a pravopis podstatných mien cudzieho pôvodu z textu. Nájsť v texte zámena a určiť ich druh, základný tvar a gramatické kategórie, ovládať pravopis a skloňovanie číslovek, určiť rozdiel medzi skupinovými a druhovými číslovkami, určiť gramatické kategórie sloviess z textu, oboznámiť sa s kategóriou slovesného rodu, ovládať spôsoby tvorenia sloviess v činnom i trpnom rode. Vyhľadať v texte predložky, odlíšiť ich od iných slovných druhov a určiť ich druh. Definovať slovný druh častice a dokázať ich nájsť vo vetách.</p>
<p>Syntaktická (skladobná) rovina – 10 hodín.</p>	<p>Aktivizácia predchádzajúcich vedomostí zo syntaxe. Vedľajšie vetné členy – predmet, prívlastok, príslovkové určenie. Postupne rozvíjajúci prívlastok – informatívne. Určovací vetný sklad. Jednoduché súvetie – priraďovacie, podrad'ovacie. Druhy jednoduchých súvetí – informatívne.</p>	<p>Poznať vzťah medzi hlavným a vedľajším vetným členom v prepojení s využitím určovacieho skladu. Identifikovať vo vete predmet, určiť ku ktorému hlavnému vetnému členu sa viaže a ako býva vyjadrený. Identifikovať vo vete prívlastok, určiť ku ktorému hlavnému vetnému členu sa viaže a ako býva vyjadrený. Aplikovať poznatky o kategórii zhody aj medzi podmetom a prívlastkom, vedieť rozlíšiť zhodný a nezhodný prívlastok.</p>

		<p>Identifikovať vo vete príslovkové určenie, určiť ku ktorému hlavnému vetnému členu sa viaže a ako býva vyjadrené.</p> <p>Poznať príslovkové určenie: miesta, času, spôsobu a príčiny a dokázať tvoriť vety s jednotlivými druhmi príslovkového určenia.</p> <p>Poznať rozdiel medzi jednoduchou vetou a súvetím, v texte identifikovať jednoduché súvetia a chápať ich využitie v umeleckom i vecnom texte.</p> <p>Tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, dodržiavať správny slovosled a správne používať interpunkčné znamienka.</p> <p>Vedieť určiť vzťah medzi vetami v súvetí, určiť druh súvetia – prirad'ovacie, podrad'ovacie.</p>
Opakovanie jazykovej zložky.	Systematicky opakovať základné učivo jazykovej zložky predmetu.	Žiak pozná a prakticky uplatňuje vedomosti získané počas celého školského roka.
Sloh – 23 hodín.	<p>Aktivizácia vedomostí o jednotlivých slohových útvaroch.</p> <p>Zhustený obsah textu – výťah.</p> <p>Prihláška.</p> <p>Úradný životopis/ štruktúrovaný životopis.</p> <p>Slávnostný príhovor.</p> <p>Slohové postupy – informačný, opisný, rozprávací, výkladový.</p> <p>Aktivizácia vedomostí o vnútornej kompozícii diela.</p> <p>I. školská slohová práca – Výťah.</p> <p>II. školská slohová práca –</p>	<p>Žiak vie charakterizovať znaky všetkých literárnych druhov.</p> <p>Aplikovať nadobudnuté poznatky z lexikológie, morfológie, syntaxe a pravopisu v jednotlivých slohových útvaroch.</p> <p>Vybrať a posúdiť texty z obsahového i formálneho hľadiska vzhľadom na komunikačnú situáciu, na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch:</p>

<p>Komunikácia – 8 hodín</p>	<p>Úradný životopis.</p> <p>Aktivizácia vedomostí z nižších ročníkov. Debata. Dôkaz – objektívne podloženie argumentov. Rétorika a jej zákonitosti. Odosielateľ a prijímateľ.</p>	<p>výt'ah, prihláška, úradný/štruktúrovaný životopis, slávnostný príhovor, prejav. Utvoriť výt'ah z aktuálneho textu dennej tlače, definovať prihlášku a dokázať správne vyplniť formulár prihlášky v elektronickej i papierovej podobe. Určiť rozdiel medzi klasickým úradným životopisom a štruktúrovaným životopisom, poznať všetky zákonitosti potrebné na vytvorenie úradného životopisu, napísať úradný životopis, samostatne vytvoriť slávnostný príhovor a dokázať ho odprezentovať. Vymenovať a definovať jednotlivé slohové postupy.</p>
<p>Umelecká literatúra – 9 hodín.</p>	<p>Vyvodenie a definícia pojmu vecná a umelecká literatúra. Vecná literatúra ako súbor všetkých písomných prejavov, ktorých základným cieľom je sprostredkovať poznatky a informácie (odborná literatúra, publicistická literatúra a administratívna literatúra - písomnosti)</p>	<p>Aktívne využívať prozodické vlastnosti reči v ústnom prejave, vhodne využívať vo svojom prejave nadobudnuté poznatky z lexikológie a morfológie. Poznať pravidlá, ktoré vedú k úspešnej komunikácii. Vedieť definovať debatu, v rámci skupiny uskutočniť debatu o aktuálnom probléme, objektívne podložiť pravdivosť vlastných argumentov. Vo vlastnom prejave samostatne a vhodne využiť informácie alebo jazykové výrazové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov. Ako odosielateľ tvoriť vhodné ústne i písomné prejavy s prihliadnutím na adresáta. Vytvoriť a vysvetliť definíciu</p>

<p>Lyrika – 19 hodín.</p>	<p>Umelecká literatúra ako druh literatúry, ktorého úlohou je sprostredkovať estetický zážitok čitateľa. Charakterizovať základné literárne druhy - lyrika, epika, dráma</p>	<p>vecnej literatúry, vytvoriť a vysvetliť definíciu umeleckej literatúry. Rozlíšiť texty vecnej a umeleckej literatúry porovnávaním kompozičných postupov a štylistických jazykových prostriedkov.</p>
<p>Epika – 23 hodín.</p>	<p>Vyvodenie a definícia pojmu lyrika ako základného literárneho druhu. Základné znaky poézie v lyrických literárnych ukážkach. Vonkajšia kompozícia lyrickej básne. Vyvodenie a definícia pojmu aforizmus. Delenie lyrickej poézie na ľúbostnú, prírodnú, reflexívnu (informatívne) a spoločenskú (informatívne).</p>	<p>vytvoriť a vysvetliť definíciu literárnych druhov: lyrika, epika, dráma umelecký text prepracovať na vecný text</p>
<p>Dráma –9 hodín.</p>	<p>Vyvodenie a definícia pojmu epika ako základného literárneho druhu. Tri základné typy epiky – veľká, stredná a krátka. Vyvodenie a definícia pojmu román a jeho jednotlivých druhov: detektívny, dobrodružný, biografický, dievčenský. Vynechať časť literárnej ukážky, dotvoriť podľa vlastnej fantázie - rozvíjať štylizačné schopnosti, slovnú zásobu a plynulé rozprávanie. Vyvodenie a definícia pojmu literatúra faktu. Identifikovať základné znaky literatúry faktu.</p>	<p>Vysvetliť definíciu pojmu lyrika, zaradiť prečítaný text k lyrickým žánrom. Poznať základné znaky poézie v lyrických literárnych ukážkach a vedieť určiť vonkajšiu kompozíciu lyrickej básne. Vedieť definovať aforizmus a deliť lyrickú poéziu na ľúbostnú, prírodnú, reflexívnu (informatívne) a spoločenskú (informatívne)</p> <p>Vysvetliť definíciu pojmu epika. Zaradiť prečítaný text k epickým žánrom . Vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu román. Odlíšiť román od ostatných žánrov veršovanej a neveršovanej epiky . Kriticky zhodnotiť hlavného hrdinu (literárnych postáv), jeho konanie a myslenie z vlastného pohľadu, podložiť svoje stanovisko argumentmi na základe deja, témy, prostredia a zamerania na čitateľa určiť druh románu Vytvoriť a vysvetliť definíciu</p>
	<p>Konštruovanie nových literárnych poznatkov:</p>	

Záverečné opakovanie – 7 hodí	vyvodenie a definícia pojmu dráma ako základného literárneho druhu. Základné charakteristické znaky drámy - neprítomný rozprávač, dialógy a monológy, veršované a neveršované. Vyvodenie a definícia pojmu činohra. Vyvodenie a definícia pojmov: inscenácia divadelnej, rozhlasovej alebo televíznej hry; tvorcovia - herci, režisér, scenárista, zvukári, osvetľovači, kostyméri a iní. Vyvodenie a definícia pojmov: premiéra, repríza, derniéra. Komparatívna analýza – porovnať divadelnú hru s filmovým, televíznym a rozhlasovým spracovaním (napr. známej rozprávky, povesti). Záverečný prehľad a utvrdenie získaných vedomostí podľa výkonového štandardu.	literárnych druhov: lyrika, epika, dráma umelecký text prepracovať na vecný text. Vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu dráma. Vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu činohra. Pri čítaní textu jednotlivých postáv vyjadriť moduláciou hlasu obsah textu, uplatniť mimojazykové prvky (gestikulácia, mimika) pri prezentácii dramatického textu. Spracovať zaujímavú príhodu zo života triedneho kolektívu ako scenár a zinscenovať divadelnú hru. Transformácia dramatického literárneho textu na prozaický.
--------------------------------------	--	--

- Kontrolné diktáty:**
1. Opakovanie učiva zo 7. ročníka
 2. Cudzie nesklonné podstatné mená
 3. Podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l
 4. Jednoduché súvetie

- Kontrolné práce:** 1. Slávnostný príhovor, 2. Úvaha

9.ročník

165 hodín/ 5 hod.týždene

Tematický celok / téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie učiva z 8. ročníka.	Hláskoslovie, pravopis so zameraním na dané učivo .Spodobovanie Zvuková stránka jazyka. Synonymá, homonymá, antonymá.	Žiak vníma dôležitosť utvrdzovania učiva, analyzuje pojmy, vie si vytvárať spätnú väzbu. Cieľene používa gramatické a pravopisné normy spisovného jazyka.

	Práca so slovníkmi. Tvaroslovie – základné informácie	
Zvuková stránka jazyka	Prozodické vlastnosti. Interpunkčné znamienka (zátvorka, bodkočiarka, dvojbodka, spojovník, pomlčka) Zákon o rytmickom krátení. Vsúvka,prístavok slabičné a neslabičné predpony. Skratky	Žiak pozná pojmy a vie ich použiť. Správne vyslovovať a písať slová so splývavou výslovnosťou. Správne intonovať výrazy vyčlenené znamienkami. Členiť slová na slabiky a určiť predponu.
Význam slova-lexikológia.	Slang, slangové slová, práca so slovníkmi. Rozvoj slovnej zásoby- spisovné a nespisovné slová, neutrálne a expresívne slová, domáce a cudzie slová, zastarané a nové slová. Tvorenie slov . Rozpoznať slovotvorný základ, základové a odvodené slovo. Druhy slovníkov ich využitie. Spôsoby obohacovania slovnej zásoby. Ustálené slovné spojenia	Žiak ovláda slová podľa významov ,vie ich charakterizovať. Vie tvoriť príklady a vysvetliť ich. Ovláda rozvoj slovnej zásoby. Ovláda prácu so slovníkmi- vyhľadávanie hesiel, interpretovať ich.
Tvaroslovie Podstatné mená.	Utvrdzovanie tvaroslovia s predchádzajúcich ročníkov, zdokonaľovanie sa vo vzoroch pomnožných podstatných mien	Plnovýznamovosť, ohybnosť,skloňovanie, triedenie podľa vzorov, preverenie úrovne pravopisu, analýza a oprava chýb
Prídavné mená	Rozlišovanie skostých a druhových prídavných mien, poznať privlastňovacie prídavné mená a ich vzory	Preveriť a zhodnotiť úroveň pravopisu
Zámená	Zámená ako ohybný slovný druh. Osobné základné a privlastňovacie.	Žiak vie rozlišovať jednotlivé druhy zámen. Vie správne využívať tykanie a vykanie.
Číslovky	Tykanie a vykanie. Gramatické kategórie. Ohybný slovný druh, ich skloňovanie, určovanie gramatických kategórií, delenie na určité a neurčité.	Žiak vie skloňovať číslovky v texte. Dodržiava pravopis. Ovláda písanie bodky pri radových číslovkách napísaných číslicou.
Slovesá	Gramatické kategórie sloviess, zvrtné a nezvrtné,	Žiak vie vyčasovať sloveso byť a použiť ho správne vo vetách vzhľadom na časovú postupnosť. Dodržiava správne predložkové väzby.

Neohybné slovné druhy	plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, vid dokonavý a nedokonavý	Žiak sa vie vyjadrovať v časových i miestnych súvislostiach, používať jednotlivé príslovky a ich pravopis, písať zložité vety s použitím interpunkcie.
Skladba	Druhy prísloviiek, predložky-vokalizácia. Spojky-interpunkcia. Citoslovčia	Žiak vie vyhľadávať základné vetné členy, rozlišovať vetu holú a rozvitú, rozpoznáva zhodu podmetu a prísudku. Určovať vedľajšie vety.
16.	Jednoduchá veta, základné vetné členy, vetný základ, jednočlenné a dvojčlenné vety, vedľajšie vetné členy	

Sloh

	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Slohové postupy a jazykové štýly	Náučný štýl, administratívny, publicistický. Ústna reprodukcia	Žiak vie identifikovať spoločné/ odlišné znaky preberaných slohových žánrov a útvarov. Navrhnuť tému písania slohového žánru. Utvoriť ucelené rozprávanie. Vyhľadať v texte kľúčové slová. Je schopný utvoriť osnovu
Opis	Jednotlivé druhy opisov- statický ,dynamický, odborný, umelecký. Charakteristika osoby. Krátke písané záznamy- výťah.	Žiak vie porovnať a vysvetliť preberané slohové postupy. Členiť text na odseky. Správne vytvoriť úvod, jadro, záver. Vytvoriť opis na danú tému . Vytvoriť výťah.
Rétorika	Artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika, postoj. Príhovor, cielený rozhovor..	Žiak vie spracovať jednoduchý text a predniesť ho pred kolektívom s využitím všetkých dostupných prostriedkov v oblasti rétoriky.
Komunikácia	Hlavná myšlienka.	Žiak vie vyjadriť myšlienky

	Komunikácia- odosielateľ, príjmateľ, komunikačná situácia, efektívna komunikácia, dialóg, projekt, úvaha, výklad, debata, Tabuľka- názov, hlavička, riadok, stĺpec.	a informácie so špecifickým ciešom. Vystihnúť komunikačné situácie. Používať informácie a texty z iných zdrojov a médií. Používať vhodnú slovnú zásobu. Rešpektovať jazykové pravidlá.
Jazykoveda a národný jazyk	Národný jazyk. Spisovný jazyk a nárečia. Vývin jazyka	Žiak vie používať 1000 poučení zo spis.slovenčiny, časopisy, noviny
Literárna výchova.		Žiak vie charakterizovať znaky všetkých literárnych druhov . Vie pracovať s textom a určovať umelecké jazykové prostriedky. Recitácia- cibrenie pamäti
Poézia	Lyrická a epická poézia	
Próza	Historický román, dievčenský román, romány zo života mladých ľudí, denníky, vedecko-fantastický román	Vie rozlišovať jednotlivé druhy románov. Porovnať sci-fi a skutočnosť. Pochopiť rôzne situácie a podľa svojho posúdenia konať. Aktívne vníma text a vie vyjadriť svoj vlastný názor.
Dráma	Divadelná hra, tragédia, veselohra ,komédia, muzikál	Vie rozlišovať drámu ako určitý systém na základe zrakového a sluchového princípu.

Kontrolné diktáty:

1. Cudzie nesklonné podstatné mená
2. Neživotné podstatné mená
3. Interpunkcia
4. Záverečný diktát

Kontrolné práce: 1. Výklad

- 2.Životopis

Predmet: Prvý cudzí jazyk - Anglický jazyk

Charakteristika predmetu anglický jazyk

Anglický jazyk prispieva k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Anglický jazyk poskytuje živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie. Osvojenie si anglického jazyka pomáha žiakovi prekonať bariéry, a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce.

Anglický jazyk umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerancie a vytvára podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Požiadavky pre vzdelávanie v anglickom jazyku vychádzajú zo spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje rôzne úrovne ovládania cudzích jazykov.

Učenie sa anglického jazyka podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v anglickom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie vytvára v nemalej miere podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

Cieľové zameranie vzdelávacej oblasti

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;
- k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote;
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, solidarity, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti;
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov;
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku ako svojbytnému historickému javu, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania;
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;
- zvládnutiu základných pravidiel medzilidskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie;

- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických citení a vnímaní;
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Podľa *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* sa pri používaní a učení sa jazyka rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využívajú všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach. Zapájajú sa do rečových činností, v rámci ktorých vytvára a prijíma texty vo vzťahu k témam z konkrétnych i abstraktných oblastí. Pri tomto procese si učiaci sa aktivujú tie stratégie učenia sa, ktoré sa mu zdajú na splnenie úloh najvhodnejšie. Kompetencie pritom definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať. Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojuje, viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Všeobecné kompetencie:

- žiak dokáže podať jednoduchý opis a charakteristiku ľudí, životných a pracovných podmienok, každodenných zvyklostí, opis toho, čo má a nemá rád, vo forme krátkeho sledu jednoduchých výrazov a viet,
- žiak dokáže odpovedať na sled jednoznačne formulovaných otázok, najmä ak môže požiadať o ich zopakovanie a má k dispozícii aj istú pomoc pri formulovaní svojej odpovede,
- žiak rozumie slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na oblasti každodenného života za predpokladu, že reč je jasne a zreteľne artikulovaná,
- žiak rozumie krátkym jednoduchým textom na známe konkrétne témy, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu každodenného jazyka.
- žiak dokáže kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- žiak vie udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený jazyk,
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné v krajinách, kde sa cudzím jazykom hovorí. Komunikatívne kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

Jazyková kompetencia

Učiaci sa vie používať:

- bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,
- základné vetné modely a vedel komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a výrazov,
- má vymedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení a výrazov pokrývajúcich predvídateľné základné komunikačné situácie,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si vedel poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa niekedy dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť.

Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa dokáže:

- komunikovať v bežných spoločenských situáciách,
- jednoducho vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, jednoduché vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,
- udržiavať a rozvíjať základnú spoločenskú konverzáciu prostredníctvom jednoduchších bežných výrazov.

Učiaci sa vie vyjadriť v situáciách jednoduchej a priamej výmeny informácií, týkajúcich sa známych a bežných vecí a záležitostí, ale z hľadiska limitovanej slovnej zásoby a gramatiky, ktorú si osvojil, je nútený podstatne zjednodušiť obsah svojej výpovede.

Pragmatická kompetencia

Učiaci sa dokáže:

- sformulovať svoje myšlienky v súlade s vyžadovanou stratégiou (zámer, téma, logická následnosť),
- funkčne využívať základné jazykové prostriedky na získavanie informácií, na jednoduché vyjadrenie odmietnutia,
- vytvoriť jednoduchý interaktívny text za účelom výmeny informácií,

- použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru,
- používať najfrekventovanejšie konektory na spájanie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede.

Komunikačné zručnosti

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (ide o integrované zručnosti).

Počúvanie s porozumením

Učiaci sa:

- dokáže naplniť konkrétne potreby na základe porozumenia podstaty počutého,
- porozumie slovným spojeniam a výrazom vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumie základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- vie identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumie základným bodom v prejave na témy, ktoré sú mu známe,
- rozumie jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopí vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú.

Čítanie s porozumením

Učiaci sa dokáže porozumieť krátke jednoduché texty, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu a ďalej si ich zdokonaľuje tak, aby:

- dokázal vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých printových materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vedel vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- rozumel bežným orientačným tabuliam, označeniam a nápisom na verejných miestach, akými sú ulice, reštaurácie, železničné stanice, atď.,
- pochopil konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke články,
- porozumel jednoduché osobné listy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopil význam niektorých neznámych slov,
- vedel nájsť potrebné informácie v krátkych časopiseckých textoch.

Písomný prejav

Učiaci sa vie:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,

- napísať jednoduché vety a spojiť ich základnými konektormi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa (ľudia, miesta, škola, rodina, záujmy).

Ústny prejav

Ústny prejav - dialóg

Učiaci sa dokáže komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy, ktoré súvisia s prácou a voľným časom. Dokáže zvládnuť krátku spoločenskú konverzáciu, ale nie vždy je schopný ju aj viesť a rozvíjať.

Učiaci sa ďalej zdokonaľuje svoje zručnosti tak, aby dokázal:

- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na témy, ktoré ho zaujímajú,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia, reagovať na ne,
- povedať, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Ústny prejav - monológ

Učiaci sa dokáže podať jednoduchý opis alebo charakteristiku ľudí, podmienok v rodine a v škole, opis každodenných zvyklostí a toho, čo má alebo nemá rád, atď. Vo forme krátkeho sledu jednoduchých slovných spojení a viet.

Učiaci sa ďalej zdokonaľuje svoje zručnosti tak, aby dokázal:

- v jednoduchých pojmoch vyjadriť svoje pocity a vdáčnosť,
- jednoduchým spôsobom sa rozprávať o každodenných praktických otázkach,
- komunikatívne zvládnuť jednoduché a rutinné úlohy (role) s použitím jednoduchých slovných spojení a viet,
- vyrozprávať príbeh, podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, zážitkov zo školy a voľnočasových aktivít v jednoduchom slede myšlienok,
- opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Kontrola a hodnotenie žiakov

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

1. Pri **verbálnej forme** kontroly úrovne osvojenia poznatkov je vhodné uprednostňovať prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom (na predchádzajúcej hodine). Odporúča sa uplatniť postup verbálnych odpovedí 3 žiakov v časovom limite 5 min. Pri verbálnej kontrole zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu.
2. **Písomnou formou** je vhodné kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite 20 min v rozsahu 10 – 15 otázok zostavených podľa výkonovej časti

vzdelávacieho štandardu. Optimálne hodnotenie je na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

3. Pri **praktických aktivitách** je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností (vrátane správnosti nákresov a schém podľa potreby) s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. V nižších ročníkoch sa odporúča pristupovať k tvorbe záverov na základe stručnej osnovy danej učiteľom.
4. Preverovať úroveň **samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom** formou hodnotenia správ zo samostatných pozorovaní podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.
5. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom **prezentácie projektov** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

Anglický jazyk - 5. ročník

Ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard - výstupy
Rozumieť známym slovám a jednoduchým vetám vo vzťahu k daným témam.	<p>Posluch s porozumením:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokyny a inštrukcie, • otázky a odpovede, • krátke oznamy, • dialógy, • pozdravy, poďakovania, predstavenie sa. <p>Základné slovesá <i>to be, to have, to like</i>.</p> <p>Modálne slovesá <i>must, can</i>.</p>	<p>Rozumieť jednoduchým pokynom pri vyučovaní, číslam do 100, názvom najdôležitejších vecí v triede, jednoduchým otázkam, jednoduchým vetám o sebe a svojej rodine, farbám, vybranej slovnej zásobe v tematických okruhoch zvieratá, jedlo, škola, rodina, šport, obliekanie, ľudské telo, hodiny.</p> <p>Rozumieť a používať slovesá <i>to be, to have, to like, can, must</i> a ďalšie významové slovesá.</p>
Rozumieť obsahu a zmyslu jednoduchých autentických materiálov (časopisy, obrazové a audio materiály) a využívať ich pri práci.	Základné poznatky o anglicky hovoriacich krajinách.	Zoznamovať sa s anglickými časopismi a publikáciami na úrovni svojho veku zoznamovať sa s hlavnými zemepisnými údajmi, tradíciami a zvykmi.
	Technika čítania, čítanie tiché a hlasné, čítanie s porozumením.	Čítať potichu a nahlas krátke texty, vyhľadávať odpovede v texte, rozvíjať čitateľskú gramotnosť s dôrazom na prípravu

		<p>textu.</p> <p>Pod vedením učiteľa dramatizovať jednoduché príbehy v anglickom jazyku.</p>
<p>Vyhľadať v jednoduchom texte potrebnú informáciu a vytvoriť odpoveď na otázku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • slovosled v anglickej vete, v otázke, • väzba There is – There are, • How many – much, • osobné zámená, • zámená When, Who, Where, • základné prídavné mená – opozitá, • privlastňovacie prídavné mená. 	<p>Pod vedením učiteľa sa zoznámiť a pracovať s gramatickými javmi.</p> <p>Tvoriť otázky a odpovedať na ne, vyžiadať si informáciu.</p> <p>Vybrať alebo vytvoriť správny tvar slova, doplniť do textu, použiť v mikrorozhovore.</p>
<p>Používať dvojjazyčný slovník.</p>	<p>Slovníky prekladové.</p> <p>Abeceda.</p>	<p>Pracovať so slovníkom.</p> <p>Poznať abecedu a hláskovanie.</p>
<p>Zostaviť gramaticky a formálne jednoduchý písomný odkaz, vytvoriť krátky text a odpoveď na oznam.</p> <p>Vyplniť základné údaje do formulára.</p>	<p>Písomný prejav:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopĺňovanie, • samostatná tvorba krátkeho textu, • krátky list, • opis obrázka, • tvorba a vyplnenie elementárneho formulára, • člen určitý a neurčitý, • množné č. podstatného mena, • sloveso v 3.os.j.č., 	<p>Písomne obmeňovať krátke jednoduché texty.</p> <p>Písomne tvoriť otázky a odpovede.</p> <p>Pod vedením učiteľa napísať pozdrav, opísať obrázok.</p> <p>Opakovať gramatické javy.</p> <p>Vyplniť formulár meno, bydlisko, vek.</p> <p>Zostaviť jednoduché oznámenie, odkaz, list.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • predložky, • rozkaz. 	
Reprodukovat' ústne aj písomne obsah primeraného textu a nácvik jednoduchej konverzácie.	<p>Práca s textom.</p> <p>Ústny a písomný prejav.</p> <p>Gramatické cvičenia.</p>	<p>Stručne reprodukovat' v slovenčine obsah anglického textu.</p> <p>Pokúsiť sa zreprodukovat' text v anglickom jazyku.</p> <p>Recitovať spamäti riekanky, básničky a pesničky.</p> <p>Používať jednoduchý a priebehový prítomný čas.</p>
Obmeňovať krátke texty so zachovaním zmyslu textu.	<p>Práca s textom, čítanie s porozumením.</p> <p>Prítomný čas jednoduchý a priebehový.</p>	<p>V jednoduchom rozprávaní poznať známe slová.</p> <p>Pochopiť o čom je jednoduchý príbeh s obrázkami.</p> <p>Precvičovať slovnú zásobu.</p> <p>Precvičovať prítomný čas.</p>
Aktívne sa zapájať do jednoduchej konverzácie, pozdraviť a rozlúčiť sa s dospelým i kamarátom, poskytnúť požadovanú informáciu.	<p>Komunikačné situácie.</p> <p>Základné vzťahy: Kto? Kde? Kam? Kedy? Aký? Ktorý? Koľko? Ako?...</p> <p>Dané tematické okruhy: hodiny, škola a školské pomôcky, predmety v škole, denný časový rozvrh, voľný čas.</p>	<p>Riešiť jednoduché situácie pri zoznamovaní sa a predstavovaní.</p> <p>Začať a ukončiť rozhovor (aj telefonický).</p> <p>Pozdraviť pri stretnutí a lúčení, osloviť, poďakovať, odpovedať na poďakovanie, vyjadriť súhlas, nesúhlas, radosť, porozprávať o sebe, svojej rodine, priateľoch, škole, záľubách.</p> <p>Poskytnúť základné miestne, časové aj iné informácie.</p>

Anglický jazyk - 6. ročník

Rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard – výstupy
Rozumieť známym slovám a jednoduchým vetám vo vzťahu k daným témam.	<p>Posluch s porozumením.</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozdravy, poďakovania, predstavenie sa, • otázky a odpovede pri podávaní informácií o sebe, • opis ľudí a objektov v triede, • dialógy. <p>Gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ členy: a, an , the, ○ predložky, ○ väzba there is/ there are... 	<p>Rozumieť jednoduchým pokynom pri vyučovaní, názvom najdôležitejších vecí v triede a jednoduchým otázkam, jednoduchým vetám o sebe, svojej rodine a priateľoch. Zopakovať a obohatiť slovnú zásobu o farbách, oblečení, športe a číslach.</p> <p>Rozumieť a vedieť správne používať členy: a, an , the, predložky a väzbu there is/ there are...</p> <p>Vedieť opísať osobné a fyzické detaily.</p> <p>Vedieť používať prítomné časy (jednoduchý a priebehový) a tvoriť otázky v týchto časoch.</p>
Rozumieť obsahu a zmyslu jednoduchých autentických materiálov (časopisy, kalendár a fotoalbum, obrazové a audio materiály) a využívať ich pri práci.	Základné poznatky o anglicky hovoriacich krajinách, o ich najvýznamnejších sviatkoch v roku a dôležitých dátumoch.	Zoznamovať sa s anglickými časopismi, kalendármi a publikáciami na úrovni svojho veku, zoznamovať sa s hlavnými tradíciami a zvykmi, ktoré sú typické pre vybrané sviatky.
Čítať nahlas a foneticky správne jednoduché texty obsahujúce známu slovnú zásobu.	<p>Technika čítania.</p> <p>Čítanie tiché a hlasné</p>	<p>Čítať potichu a nahlas krátke texty.</p> <p>Vyhľadávať odpovede v texte.</p>

	<p>čítanie s porozumením.</p> <p>Práca s cvičeniami v pracovnom zošite zameranými na čítanie a pochopenie prečítaného textu.</p>	<p>Rozvíjať čitateľskú gramotnosť s dôrazom na prípravu textu.</p> <p>Vedieť položiť vhodne naformulované otázky, tak aby vystihovali dané odpovede.</p> <p>Pod vedením učiteľa dramatizovať jednoduché príbehy v anglickom jazyku.</p>
<p>Vyhľadať v jednoduchom texte potrebnú informáciu a vytvoriť odpoveď na otázku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prítomný jednoduchý čas, prítomný priebehový čas, • radové číslovky, • dátumy, mesiace, zvyky a tradície, • nakupovanie a ceny, • počasie. 	<p>Pod vedením učiteľa sa zoznámiť a pracovať s gramatickými javmi, využívať dostupné materiály - pracovný zošit, cvičenia v učebniciach a v časopisoch.</p> <p>Tvoriť otázky a odpovedať na ne, vyžiadať si informáciu pri nakupovaní.</p> <p>Vedieť rozlišovať hlavný prízvuk v slove.</p>
<p>Používať dvojjazyčný a interaktívny prekladový aj výkladový slovník.</p>	<p>Slovníky prekladové a výkladové.</p> <p>Abeceda.</p>	<p>Pracovať so slovníkom.</p> <p>Poznať abecedu a hláskovnie.</p> <p>Vedieť aktívne a zmysluplne pracovať s interaktívnym slovníkom.</p>
<p>Zostaviť gramaticky a formálne správny jednoduchý písomný</p>	<p>Písomný prejav:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatná tvorba krátkeho textu - vedieť opísať 	<p>Písomne obmeňovať krátke jednoduché texty.</p>

<p>odkaz, vytvoriť krátky text a odpoveď na oznam.</p> <p>Vyplniť základné údaje do formulára.</p> <p>Vedieť opísať rok vo svojom živote, povedať dátum narodenia a vedieť opísať fotografie.</p>	<p>fotografie,</p> <ul style="list-style-type: none"> denník – rok v mojom živote, tvorba a vyplnenie elementárneho formulára – dátum narodenia. 	<p>Písomne tvoriť otázky a odpovede.</p> <p>Pod vedením učiteľa opísať fotografiu.</p> <p>Opakovať gramatické javy – 3. os. j. č. v prít. jed. čase.</p> <p>Vyplniť formulár - meno, bydlisko, vek, dátum narodenia.</p>
<p>Reprodukovat' ústne aj písomne obsah primeraného textu a nácvik jednoduchej konverzácie.</p>	<p>Práca s textom a slovnou zásobou zameranou na opis zvierat – domáceho miláčika.</p> <p>Ústny a písomný prejav – časti tela.</p> <p>Gramatické cvičenia – prídavné mená, zámená ako objekt a ukazovacie zámená this, that, these, those, some a any.</p>	<p>Stručne reprodukovat' v slovenčine obsah anglického textu.</p> <p>Pokúsiť sa zreprodukovat' text v anglickom jazyku.</p> <p>Recitovať spamäti riekanky, básničky a pesničky.</p> <p>Používať jednoduchý a priebehový prítomný čas.</p> <p>Vedieť rozlišovať hlavný prízvuk v slove a „tiché“ písmená.</p> <p>Vytvoriť projekt o zvieratách zameraný na ich triedenie, opis a zaradenie podľa miesta výskytu.</p>
<p>Usporiadať časti textu so</p>	<p>Práca s textom, čítanie</p>	<p>V jednoduchom rozprávaní</p>

<p>zachovaním zmyslu a chronológie textu.</p>	<p>s porozumením.</p> <p>Minulý jednoduchý čas.</p> <p>Slovná zásoba: zdravie, choroby, u doktora a u zubára.</p>	<p>poznať známe slová.</p> <p>Pochopiť, o čom je jednoduchý príbeh s obrázkami.</p> <p>Precvičovať slovnú zásobu.</p> <p>Precvičovať minúly čas, vedieť vytvoriť otázku aj zápornú vetu.</p> <p>Vedieť ospravedlniť svoju neprítomnosť v škole z dôvodu choroby.</p>
<p>Aktívne sa zapájať do jednoduchej konverzácie – v reštaurácii, poskytnúť požadovanú informáciu.</p>	<p>Komunikačné situácie, slovná zásoba: jedlá a nápoje, práca s textom.</p> <p>Základné gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť množstvo, • spočítateľné a nespočítateľné podstatné mená, • členy, • opisný tvar budúcnosti – going to. 	<p>Riešiť jednoduché situácie pri objednávaní si v reštaurácii.</p> <p>Začať a ukončiť rozhovor v obchode, vedieť napísať zoznam chýbajúcich potravín v domácnosti.</p> <p>Vedieť napísať recept na prípravu obľúbeného jedla.</p> <p>Vedieť zachytiť z počutého autentického rozhovoru objednávku a cenu objednaného jedla.</p> <p>Vypracovať projekt o stravovaní, zameraný na triedenie jedál a druhov potravín, správnu výživu a miesta nákupu potravín.</p>

<p>Vedieť porovnávať texty na základe spoločných a odlišných znakov.</p> <p>Vytvoriť krátky text s využitím danej slovnej zásoby a gram. Javov.</p>	<p>Gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prídavné mená a ich stupňovanie, • porovnávanie as ... as. <p>Slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krajiny a svetadiely, • geografia britských ostrovov, • oblečenie. 	<p>Aktívne vedieť porovnať jednotlivé geografické časti UK .</p> <p>Vedieť odpovedať na kvízové otázky s použitím superlatív.</p> <p>Poznať stupňovanie nepravidelných prídavných mien (good, bad).</p> <p>Napísať valentínsky pozdrav.</p> <p>Vedieť používať typické anglické prirovnania, porovnať ich so slovenskými.</p> <p>Vytvoriť projekt o svojej krajine zameraný na zmapovanie najdlhších riek, najväčších miest atď. s využitím daných gramatických javov.</p>
<p>Rozumieť počutému textu prehraného z audio CD alebo prečítaného native speakrom.</p>	<p>Slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zábava, • médiá, • voľnočasové aktivity. <p>Gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • príslovky s koncovkou –ly, 	<p>Predviesť interview s obľúbeným hercom, herečkou.</p> <p>Prerozprávať príbeh knihy, filmu, divadelnej hry alebo televízneho programu.</p> <p>Vytvoriť a odprezentovať projekt zameraný na</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba návrhov, • musieť – have to, • budúcnosť – shall, let's ... 	<p>oblíbený druh zábavy.</p> <p>Z počúvania vedieť identifikovať a interpretovať jednotlivé druhy zábavy a zoradovať časti textu do správneho poradia s vizuálnou podporou obrázkov.</p>
--	--	--

Anglický jazyk - 7. ročník

Rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard – výstupy
<p>Rozumieť známym slovám a jednoduchým vetám vo vzťahu k daným témam.</p>	<p>Posluch s porozumením:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozdravy, poďakovania, predstavenie sa, • otázky a odpovede pri podávaní informácií o sebe. <p>Významy a výslovnosť slov, používanie slovníka.</p>	<p>Porozumieť jednoduchým otázkam, jednoduchým vetám o sebe, svojej rodine a priateľoch. Zopakovať a obohatiť slovnú zásobu bežne používanú pri predstavovaní sa.</p> <p>Vedieť používať prítomný jednoduchý čas.</p>
<p>Vedieť porovnávať texty na základe spoločných a odlišných znakov.</p> <p>Vytvoriť krátky text s využitím danej slovnej zásoby a gramatických javov.</p> <p>Vytvoriť rodokmeň</p>	<p>Gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • minulý čas, • používanie výrazu „ago“, • používanie zámien. <p>Slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mestá a krajiny, • geografia britských ostrovov, Austrálie, 	<p>Aktívne vedieť porovnať ako som žil v minulosti a ako žijem v prítomnosti.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • členovia rodiny. 	
<p>Vyhľadať v jednoduchom texte potrebnú informáciu a vytvoriť odpoveď na otázku.</p>	<p>Gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prítomný jednoduchý čas, prítomný priebehový čas, používanie prísloviiek v týchto časoch „now, always“, • použitie výrazu „like+-ing“, • vyjadrenie plánovanej budúcnosti s použitím „going to“. <p>Slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • športy, • práca so slovom „have“, • školské predmety a technické zariadenia. 	<p>Pod vedením učiteľa sa zoznámiť a pracovať s gramatickými javmi, využívať dostupné materiály - pracovný zošit, cvičenia v učebniciach a v časopisoch.</p> <p>Tvorit' otázky a odpovedať na ne kladne aj záporne.</p> <p>Vedieť rozlišovať hlavný prízvuk v slove.</p>
<p>Čítať nahlas a foneticky správne jednoduché texty obsahujúce známu i novú slovnú zásobu.</p> <p>Vytvorenie dotazníka o tvojej budúcnosti a vyplnenie ho.</p>	<p>Technika čítania.</p> <p>Čítanie tiché a hlasné čítanie s porozumením.</p> <p>Práca s cvičeniami v pracovnom zošite zameranými na čítanie a pochopenie prečítaného textu .</p> <p>Gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ďaleká budúcnosť s použitím „will“, • vedieť vytvoriť ponuky, 	<p>Čítať potichu a nahlas krátke texty, vyhľadávať odpovede v texte.</p> <p>Rozvíjať čitateľskú gramotnosť s dôrazom na prípravu textu.</p> <p>Vedieť položiť vhodne naformulované otázky, tak aby vystihovali dané odpovede.</p> <p>Pod vedením učiteľa dramatisovať jednoduché príbehy v anglickom jazyku.</p>

	<p>návrhy a rozhodnutia,</p> <ul style="list-style-type: none"> • predložky v súvislosti s miestom kde žiješ a pracuješ . <p>Slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doprava. 	
<p>Rozumieť počutému textu prehraného z audio CD alebo prečítaného native speakrom.</p> <p>Zahrať sa hru „WHODUNNIT“.</p>	<p>Slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • časti domu a zariadenie v dome. <p>Gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • minulý priebehový čas a jeho porovnanie s minulým jednoduchým časom, • skratky, výrazy a predložky používané s časom, • slovesá citového vnímania, • ustálené slovné spojenia „get bigger, ...“ 	<p>Predviesť interview s človekom, ktorý prežil živelnú katastrofu prerozprávať detektívny príbeh.</p> <p>Vytvoriť a odprezentovať projekt zameraný na vytvorenie reportáže o živelnéj katastrofe.</p> <p>Z počúvania vedieť identifikovať a interpretovať koniec detektívneho príbehu s vizuálnou podporou obrázkov.</p>
<p>Rozumieť obsahu a zmyslu jednoduchých autentických materiálov (časopisy, pohľadnice, fotografie, obrazové a audio materiály) a využívať ich pri práci.</p> <p>Vedieť sa zorientovať podľa mapy mesta a na základe toho podať informácie o</p>	<p>Základné poznatky o hlavnom meste Veľkej Británie, o jeho pamiatkach i histórii.</p> <p>Gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používanie určitých a neurčitých členov, • využitie prítomného priebehového času na vyjadrenie blízkej 	<p>Zoznamovať sa s anglickými časopismi a publikáciami na úrovni svojho veku, zoznamovať sa s hlavnými pamiatkami a najdôležitejšou históriou Londýna.</p>

požadovanom smere.	<p>budúcnosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrazy na vyjadrenie požadovaného smeru a umiestnenia, • stupňovanie prídavných mien – komparatív. 	
<p>Používať dvojjazyčný a interaktívny prekladový aj výkladový slovník.</p> <p>Vedieť vyhľadať nepravidelné slovesá.</p> <p>Napísať recenziu na film alebo televízny program.</p>	<p>Slovníky prekladové a výkladové.</p> <p>Gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • predprítomný čas a používanie pravidelných a nepravidelných slovies, • odmietnutie návrhu. <p>Slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy filmov. 	<p>Pracovať so slovníkom.</p> <p>Vedieť aktívne a zmysluplne pracovať s interaktívnym slovníkom.</p> <p>Práca s autentickým materiálom (filmové recenzie nájdené v angl. časopisoch a novinách) .</p>
<p>Usporiadať časti textu so zachovaním zmyslu a chronológie textu .</p> <p>Vytvoriť zákaz alebo príkaz podľa piktogramov.</p> <p>Vytvoriť dialóg „návšteva u psychológa“.</p>	<p>Práca s textom, čítanie s porozumením.</p> <p>Gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modálne slovesá „must, have to, can, should, • frazálne slovesá. <p>Slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • škola, • zdravotné problémy. 	<p>Pochopiť o čom je jednoduchý príbeh s obrázkami-</p> <p>Precvičovať slovnú zásobu.</p> <p>Precvičovať používanie modálnych slovies, vedieť vytvoriť otázku aj zápornú vetu.</p> <p>Vedieť vyjadriť svoje zdravotné i psych. problémy.</p>
Vedieť porovnávať texty na základe spoločných a	Gramatické javy:	Aktívne vedieť porovnať

<p>2 Štýl Melin projekt Deti Zmena V obchode s odevami Voľný čas Zhrnutie</p> <p>18 hod.</p>	<p>Slovná zásoba. Čítanie s porozumením, konverzácia k textu. Dialogizované čítanie, konverzácia. Komunikačné frázy v dialógoch. Slovná zásoba, čítanie s porozumením. Rozšírenie slovnej zásoby – oblečenie. Zručnosť komunikácie – dialógy. Čítanie s porozumením, konverzácia k textu. Projekt – príprava a prezentácia.</p>	<p>Predprítomný čas – opakovanie, predložky: since, for v predprítomnom čase, výrazy: too, enough.</p> <p>Opakovanie tematických celkov 1-2.</p>
<p>3 Život v minulosti Ľadový muž Deti Dobré staré časy Vynálezy</p> <p>15 hod.</p>	<p>Slovná zásoba v texte, konverzácia. Dramatizácia textu, konverzácia. Komunikačné frázy v dialógoch. Práca s výkladovým slovníkom. Čítanie s porozumením, konverzácia k textu. Rozšírenie slovnej zásoby.</p>	<p>Minulý čas jednoduchý, minulý čas priebehový – opakovanie, zručnosť používania: had to/could.</p>
<p>4 Fitness a zdravie Deti Stravuješ sa zdravo? U lekára Spojené kráľovstvo Zhrnutie</p> <p>18 hod.</p>	<p>Slovná zásoba, čítanie s porozumením, konverzácia. Dramatizácia textu. Komunikačné frázy v dialógoch. Slovná zásoba v texte. Čítanie s porozumením. Rozšírenie slovnej zásoby: časti tela. Čítanie s porozumením, lexika v texte. Projekt – príprava a prezentácia.</p>	<p>Budúci čas modálnych slovies: can – must, komunikácia s použitím: should/shouldn't. Zručnosť písania: spájanie viet - but, however.</p> <p>Opakovanie tematických celkov 3-4.</p>
<p>5 Predstava Deti Svetlo Zvukový príbeh</p> <p>15 hod.</p>	<p>Kvíz – konverzácia. Dramatizácia textu. Komunikačné frázy v dialógoch. Slovná zásoba v texte, počúvanie s porozumením.</p>	<p>Slovná zásoba, opis udalosti: there's someone +ing. Zručnosť písania: spájanie viet, počúvanie s porozumením, opozitá.</p>

<p>6 <u>Sláva a šťastie</u> Deti Akrobacia Koleso šťastia Austrália Zhrnutie</p> <p>18 hod.</p>	<p>Slovná zásoba – výkladové slovníky. Čítanie s porozumením, konverzácia. Dramatizácia textu, konverzácia. Komunikačné frázy v dialógoch. Čítanie s porozumením. Zručnosť písania: predprítomný a minulý čas. Počúvanie s porozumením, slovná zásoba. Pieseň – počúvanie s porozumením, dopĺňanie slov. Test – kontrola vedomostí. Analýza testov. Projekt – príprava a prezentácia.</p>	<p>Predprítomný a minulý čas – porovnanie, tvorenie prídavných mien od podstatných mien, skúsenosti, rozdiel: been – gone.</p> <p>Opakovanie tematických celkov 5-6.</p>
<p>7 <u>Pracovať spolu</u> Priatelia Deti Grand Prix Blahoželanania</p> <p>15 hod.</p>	<p>Slovná zásoba – výkladové slovníky. Čítanie s porozumením, konverzácia. Dramatizácia textu, konverzácia. Komunikačné frázy v dialógoch. Čítanie s porozumením, opis činností. Zručnosť písania blahoželaní.</p>	<p>Frázové slovesá : look after, look out. Podmienkové vety so spojkou if.</p>
<p>8 <u>Náš svet</u> Oceány Deti Zachráňte medvede! Počasie</p> <p>18 hod.</p>	<p>Slovná zásoba – výkladové slovníky, symboly počasia. Dialogizované čítanie, konverzácia. Komunikačné frázy v dialógoch. Slovná zásoba v texte, čítanie s porozumením. Počúvanie s porozumením. Test – kontrola vedomostí. Analýza testov. Projekt – príprava a prezentácia. Záverečné hodnotenie práce – sebahodnotenie.</p>	<p>Trpný rod: prítomný čas – zručnosť písania, trpný rod: minulý, budúci čas.</p> <p>Opakovanie tematických celkov 7-8.</p>

Anglický jazyk - 9. ročník

Rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard – výstupy
rozumieť známym slovám a jednoduchým vetám vo	posluch s porozumením	porozumieť jednoduchým otázkam. Zopakovať bežne

<p>vzťahu k daným témam</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pozdravy, poďakovania, predstavenie sa • otázky a odpovede pri podávaní informácií o sebe <p>používanie gramatických javov v bežnej komunikácii</p>	<p>používané gramatické časy pri predstavovaní sa v telefonickej komunikácii, pri písaní e-mailu</p> <p>vedieť používať minulý jednoduchý čas, predprítomný čas, minulý priebehový čas, budúci čas a stupňovanie prídavných mien</p>
<p>vytvoriť krátky text s využitím danej slovnej zásoby a gram. javov</p>	<p>gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vzťahné vety • používanie vzťahných zámien • používanie frazálnych slovies <p>slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • šikanovanie • pracovné nástroje • zamestnania • opis vzhľadu a povahových vlastností 	<p>aktívne vedieť opísať a porovnať ľudí z tvojho okolia</p> <p>vedieť správne použiť objasňovacie otázky</p>
<p>vyhľadať v texte potrebnú informáciu a vytvoriť odpoveď na otázku</p>	<p>gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prítomný jednoduchý čas, prítomný priebehový čas, používanie statívnych slovies • použitie ingovej formy slovesa 	<p>pod vedením učiteľa sa zoznámiť a pracovať s gramatickými javmi, využívať dostupné materiály-pracovný zošit, cvičenia v učebniciach a v časopisoch</p> <p>vytvoriť projekt zameraný na</p>

	<ul style="list-style-type: none"> vyjadrenie: mám rád, nemám rád <p>slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> slovesá play, do, go v kombinácii so slovami s koncovkou -ing názvy športovísk a športového náradia názvy zvierat, slovná zásoba spojená s chovom zvierat 	<p>aktuálne problémy mladých ľudí</p>
<p>čítať nahlas a foneticky správne texty obsahujúce známu i novú slovnú zásobu</p>	<p>technika čítania</p> <p>čítanie tiché a hlasné</p> <p>čítanie s porozumením</p> <p>práca s cvičeniami v pracovnom zošite zameranými na čítanie a pochopenie prečítaného textu</p> <p>gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> minulé časy: jednoduchý a priebehový predprítomný čas <p>slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> špecifická slovná zásoba zameraná na nezvyčajné udalosti, príbehy keď sa niečo pokazí 	<p>vyhľadávať odpovede v texte</p> <p>rozvíjať čitateľskú gramotnosť s dôrazom na prípravu textu</p> <p>vedieť položiť vhodne naformulované otázky, tak aby vystihovali dané odpovede</p> <p>pod vedením učiteľa dramatizovať jednoduché príbehy v anglickom jazyku</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • frazálne slovesá s off 	
<p>rozumieť počutému textu prehraného z audio CD</p> <p>zahrať sa hru na „Wannabe“</p>	<p>slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • globalizácia • médiá a zábava, využitie predložiek: in, on, at • frazálne slovesá zložené z troch častí <p>gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovetky • tvorba otázok 	<p>predviesť anketu zameranú na prieskum verejnej mienky o médiách</p> <p>vytvoriť a odprezentovať 10 anketových otázok</p> <p>vedieť napísať profil finalistu v súťaži Superstar</p> <p>vedieť vyjadriť svoj názor na problematiku týkajúcej sa globalizácie</p> <p>z počúvania vedieť identifikovať a interpretovať koniec detektívneho príbehu s vizuálnou podporou obrázkov</p> <p>vytvoriť projekt zameraný na tému médiá</p>
<p>rozumieť obsahu a zmyslu jednoduchých autentických materiálov (časopisy, pohľadnice, fotografie, obrazové a audio materiály) a využívať ich pri práci</p> <p>vytvoriť zákaz alebo príkaz podľa piktogramov</p>	<p>gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používanie druhej podmienkovej vety • reflexívne zámená <p>slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ varovné signály ○ zákazy ○ frazálne slovesá, ktoré sa dajú separovať 	<p>zoznamovať sa s anglickými časopismi a publikáciami na úrovni svojho veku</p> <p>vytvoriť dialóg zameraný na tému, čo by si sa odvážil urobiť</p> <p>skupinová práca s kvízovými otázkami</p> <p>vedieť varovať pred nebezpečenstvom</p>

		a poskytnúť radu
<p>používať dvojjazyčný a interaktívny prekladový aj výkladový slovník</p> <p>vedieť vyhľadať spočítateľné a nespočítateľné podstatné mená</p> <p>naučiť sa používať určité a neurčité členy</p>	<p>slovníky prekladové a výkladové</p> <p>gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spočítateľné a nespočítateľné podstatné mená • zvykol som... • správna interpretácia dátumov <p>slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • denný režim • život tínedžera 	<p>pracovať so slovníkom</p> <p>vedieť aktívne a zmysluplne pracovať s interaktívnym slovníkom</p> <p>prezentovať projekt – Som tínedžer</p> <p>vedieť adekvátne zareagovať na konkrétne životné situácie</p>
<p>usporiadať časti textu so zachovaním zmyslu a chronológie textu</p> <p>na základe feng shui inštrukcií usporiadať nábytok vo svojej izbe</p>	<p>práca s textom, čítanie s porozumením</p> <p>gramatické javy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadrenie budúcnosti • používanie predložiek • frazálne slovesá <p>slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • feng shui • život v budúcnosti 	<p>pochopiť, o čom je jednoduchý príbeh s obrázkami</p> <p>precvičovať slovnú zásobu</p> <p>precvičovať používanie modálnych slovies, vedieť vytvoriť otázku aj zápornú vetu</p>
<p>vedieť porovnávať texty na základe spoločných a</p>	<p>gramatické javy:</p>	<p>aktívne vedieť porovnať</p>

<p>odlišných znakov</p> <p>reprodukovat' ústne aj písomne obsah primeraného textu a nácvik jednoduchej konverzácie</p> <p>vedieť sa zorientovať v konkrétnych cestovných poriadkoch</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pasívum • frazálne slovesá s get <p>slovná zásoba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • život na Marse • dovolenkové destinácie • cestovanie <p>práca s textom a slovnou zásobou zameranou na opis potenciálnej dovolenky</p>	<p>jednotlivé fakty o vesmíre</p> <p>vedieť odpovedať na otázky</p> <p>stručne reprodukovat' v slovenčine obsah anglického textu</p> <p>pokúsiť sa zreprodukovat' text v anglickom jazyku</p> <p>vytvoriť pohľadnicu</p>
---	---	--

Predmet: Druhý cudzí jazyk - Ruský jazyk

6., 7., 8., 9. ročník ZŠ
2 hodiny týždenne/66 hodín ročne

Komunikačné jazykové kompetencie

Učiaci sa, ktorý dosiahne úroveň A1:

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, tieto výrazy a frázy dokáže používať,
- dokáže predstaviť seba aj iných, dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.

1 Jazykové kompetencie

Učiaci sa na úrovni A1:

- používa iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,

- prejavuje iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s cudzincami,
- dokáže odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- dokáže vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje.

2 Sociolingvistické kompetencie

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.

3 Pragmatické kompetencie

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- dokáže zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

Komunikačné zručnosti

1 Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne,
- rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu,
- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty.

2 Čítanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1

- rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch, na pohľadniciach,
- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života,
- dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiály a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, najmä ak má k dispozícii vizuálnu pomoc,
- rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty.

3 Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,

- dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom kde žijú a čo robia,
- vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej,
- vie napísať jednoduché slovné spojenia alebo vety a použiť v nich spojovacie výrazy ako „a“, „ale“ alebo „pretože“.

4 Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom za predpokladu, že jeho partner v komunikácii je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď pri pomalšej rýchlosti reči, a že mu pomôže sformulovať, čo sa pokúša povedať,
- dokáže klásť a odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho základných potrieb alebo na známe témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má,
- vie predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú,
- rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb a vie reagovať na jednoduché informácie, ktoré sa dozvie,
- rozumie otázkam a pokynom, jednoduchému opisu cesty, vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo oznámiť.

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami opísať seba, miesto, kde žije, čo robí a ľudí, ktorých pozná.

Prehľad spôsobilostí a funkcií komunikácie stanovených pre úrovne A1 podľa SERR pre jazyky:

	Spôsobilosti	Funkcie
1.	Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť. Pozdraviť. Odpovedať na pozdrav. Rozlúčiť sa. Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie.
2.	Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa. Potvrdiť (trvať na niečom). Začleniť informáciu. Odpovedať na žiadosť.
3.	Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať. Opísať. Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas). Opraviť (korigovať).
4.	Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor. Vyjadriť svoj súhlas. Vyjadriť svoj nesúhlas. Vyjadriť presvedčenie. Vyjadriť vzdor. Protestovať. Vyjadriť stupeň istoty.
5.	Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby. Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce).
6.	Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia. Vyjadriť neznalosť. Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť.
7.	Vnímať a prejavovať	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie. Vyjadriť

	svoje city	smútok, sklúčenosť. Vyjadriť sympatie. Vyjadriť fyzickú bolesť. Utešiť, podporiť, dodať odvalu.
8.	Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej. Vyjadriť sklamanie. Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu. Ubezpečiť. Vyjadriť úľavu. Vyjadriť spokojnosť. Vyjadriť nespokojnosť, postávať sa si. Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím.
9.	Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
10.	Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz. Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu. Získať povolenie, súhlas. Dať súhlas, povoliť niečo. Odmietnuť. Zakázať. Vzoprieť sa proti zakazu/Spochybníť zákaz. Vyhrázať sa. Sľúbiť.
11.	Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť, obviniť sa, priznať sa. Ospravedlniť sa. Odmietnuť obvinenie. Vyčítať.
12.	Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo. Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva. Vyjadriť prekvapenie. Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo. Vyjadriť nezáujem.
13.	Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo. Odpovedať na žiadosť. Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal. Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali. Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného). Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem. Odpovedať na návrh niekoho iného.
14.	Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím. Poradiť. Dodať odvalu/Podporiť. Adresovať niekomu svoje želanie.
15.	Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho. Predstaviť sa. Reagovať na predstavenie niekoho. Privítať. Predniesť prípitok.
16.	Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor.
17.	Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Začať rozhovor. Ujať sa slova v rozhovore. Vypýtať si slovo. Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili. Zabrániť niekomu v rozhovore.
18.	Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia. Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané. Požiadať o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy. Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo. Hľadať slovo/vetu. Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru.

СПОСОБНОСТЬ 1: « НАЧАТЬ РАЗГОВОР, ИСХОДЯ ИЗ КОНКРЕТНОЙ» УРОВЕНЬ А1

Spôsobilosť č.1: „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
<p>Начать разговор, исходя из конкретной ситуации</p> <p>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</p>	Обратить на себя внимание Upútať pozornosť	Скажите, пожалуйста, ... Извините, ... Простите... Разрешите... Вы не скажете, ... Познакомься, пожалуйста, ... Познакомьтесь... .	Rozkazovací spôsob slovíes	<p>Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a neverbálnou komunikáciou.</p> <p>V komunikácii sa uplatňuje hovorový štýl.</p> <p>Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialóg, príbeh, úryvok a dramatizácia rozprávky, riekanka, pesnička, básnička, komiks a pod.</p>	<p>Dodržiavať pravidlá slušnosti v komunikácii.</p> <p>Upozorniť na interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru.</p>
	Поприветствовать Pozdraviť	Доброе утро! Добрый день! Добрый вечер! Здравствуй (-те)! Привет!	Spojenie prídavných mien s podstatnými menami.		
	Ответить на приветствие Odpovedať na pozdrav	Здравствуй (-те). Добрый день. Доброе утро. Добрый вечер. Привет.	Spojenie prídavných mien s podstatnými menami.		
	Поблагодарить и выразить свою признательность Pod'akovať a vyjadriť svoje uznanie	Спасибо. Спасибо за... Большое спасибо. Я благодарю за... Мы благодарим за...	Citoslovce vo význame prísudku. Časovanie slovíes v prítomnom čase Krátke tvary prídavných mien		
	Попрощаться Rozlúčiť sa	До свидания. Пока. Спокойной ночи! Счастливого пути!	Spojenie prídavných mien s podstatnými menami.		

СПОСОБНОСТЬ 2: «ВЫСЛУШАТЬ И ИНФОРМИРОВАТЬ» УРОВЕНЬ A1

Spôsobilosť č. 2: „Vypočúť si a podať informácie“ Úroveň A1

Spôsobilosť	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Выслушать и информировать Vypočúť si a podať informácie	Получить информацию Informovať sa	Как тебя зовут? Откуда ты? Скажите, пожалуйста, это...? Как поживаешь? Что у тебя (у вас) нового? Разрешите узнать ваше имя и отчество? Вы можете мне дать ваш адрес? Когда это было? Не могли бы вы мне сказать ...	Intonácia opytovacích viet s opytovacím zámenom aj bez neho.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduché rozprávanie, plagáty, krátky telegram, jednoduchý telefonický rozhovor, pohľadnica, blahoželanie, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Najdôležitejšie verejné a súkromné služby (« kde a čo žiadať ») : pošta, banky, miestne úrady (radnice), polícia...
	Подтвердить (настаивать на чём-либо) Potvrdiť (trvať na niečom)	Да, это так. Это Красная площадь. Да, конечно. Хорошо. Очень хорошо. Я уверен, что...			
	Вставить информацию Začleniť informáciu				
	Ответить на просьбу Odpovedať na žiadosť	Пожалуйста. С удовольствием.			

СПОСОБНОСТЬ 3: «ВЫБРАТЬ ИЗ ПРЕДЛАГАЕМЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ» УРОВЕНЬ A1

Spôsobilosť č. 3: „Vybrať si z ponúknutých možností“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Выбрать из предлагаемых возможностей Vybrať si z ponúknutých	Определить Identifikovať	Пример: Это город Братислава.	Skloňovanie podstatných mien.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia,	Dodržiavať základné pravidlá a postoje pri nákupoch (vedieť pozdraviť, spresniť výber, zaplatiť, atď.) a upozorniť na interkultúrne rozdiely.
	Описать Opísať	Пример: Город Братислава – столица Словакии. Он находится на берегах Дуная.	Štruktúra oznamovacej vety.		

možností	Подтвердить. Выразить несогласие. Исправить. Potvrdit'/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)	Да, это так. Нет, это не так, а ...		dialógy, jednoduché rozprávania, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, reklama a pod.	
----------	---	-------------------------------------	--	--	--

СПОСОБНОСТЬ 4: «ВЫСКАЗАТЬ СВОЁ МНЕНИЕ» УРОВЕНЬ А1

Spôsobilosť č. 4: „Vyjadriť svoj názor“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Высказать своё мнение Vyjadriť svoj názor	Высказать своё мнение Vyjadriť svoj názor	Я думаю, что... Я хочу сказать, что... Мне кажется, что...	Prítomný čas slovies. I a II. časovanie slovies. Časovanie modálnych slovies v prítomnom čase.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, rozprávania, pozvánka, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Upozorniť na špecifika komunikácie pri vyjadrovaní prekvapenia a svojho názoru v neformálnom, familiárnom styku.
	Выразить своё согласие Vyjadriť svoj súhlas	Да, это так. Да, конечно. Я согласен (согласна). Ты прав (-а).			
	Выразить своё несогласие Vyjadriť svoj nesúhlas	Нет, это не так. Я не согласен (не согласна). Нет, я (мы) против. Я должен (должна) сказать...			
	Выразить убеждение Vyjadriť presvedčenie	Я знаю. Я верю, что...			
	Выразить упрямство, сопротивление Vyjadriť vzdor	Нет. Я не буду... Я не хочу... Я не могу...			
	Протестовать Protestovať	Это неправда! Это несправедливо! Это нечестно!			
	Выразить степень уверенности Vyjadriť stupeň istoty	Я знаю точно. Это верно. Я уверен.			

СПОСОБНОСТЬ 5: «ВЫРАЗИТЬ СВОЁ ЖЕЛАНИЕ» УРОВЕНЬ А1

Spôsobilosť č.5 „Vyjadriť svoju vôľu“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Выразить своё желание Vyjadriť svoju vôľu	Выразить свои желания /мечты Vyjadriť svoje želania/túžby	Я хочу ... Я мечтаю ... Я мечтаю о ...	Slovné spojenie быть, стать кем?+inštrumentál	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduchý telefonický rozhovor a pod.	Vyjadriť túžby a želania primerane komunikačnej situácii, identifikovať základné spoločenské normy pri vyjadrení želaní a túžob, napr. upozorniť žiaka na direktívny tón, ktorý môže byť v cieľovej krajine považovaný za neslušný.
	Выразить свои планы (ближайшие и будущие) Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)	На следующей неделе я ... Мы будем ...	Budúci čas slovies. Slovné spojenia: на этой, будущей (следующей), прошлой неделе; в этом, в будущем в следующем), прошлом году.		

СПОСОБНОСТЬ 6: « ВЫРАЗИТЬ СВОИ СПОСОБНОСТИ И УМЕНИЯ » УРОВЕНЬ A1

Spôsobilosť č. 6: „Vyjadriť svoju schopnosť“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Выразить свои способности и умения Vyjadriť svoju schopnosť	Показать свои знания Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia	Я знаю ... Я узнал, что...	Časovanie slovesa знать, уметь, мочь а их správne používanie pri komunikácii.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduchý telefonický rozhovor, pozvánka, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Zájmy a koníčky mládeže (šport, hudba...)
	Высказать свои незнания Vyjadriť neznalosť	Я не знаю, как (что, где, кто, когда ...)			
	Высказать своё умение что-либо делать Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť	Я умею (могу) + инфинитив			

СПОСОБНОСТЬ 7 : « ВОСПРИНИМАТЬ И ПРОЯВЛЯТЬ СВОИ ЧУВСТВА » УРОВЕНЬ A1

Spôsobilosť č.7: „Vnímať a prejavovať svoje city“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Воспринимать и проявлять свои чувства Vnímať a prejavovať svoje city	Проявить свою радость, удовлетворение Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie	Какой хороший день! Ах, как хорошо! Как здорово! Как красиво! Прекрасно!	Časovanie slovesa бояться a správne používanie slovesa болеть v rôznych významoch: а) болеть (чем?) гриппом б) У меня болит глаз, (болят глаза). с) Мы болеем за «Слован» Братислава.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: spoločenská komunikácia, dialógy, krátke oznámenie, jednoduchý telefonický rozhovor, krátke blahoželanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Poukázat' na rozdielne formy prejavu citov/pocitov (radosť, nadšenie, smútok, žiaľ, bolesť, zlosť a pod.) s prihliadnutím na kultúrne aspekty krajiny.
	Выразить печаль, удрученность Vyjadriť smútok, sklúčenosť	Жалко, что ... Мне неприятно. Мне грустно.			
	Проявить симпатии Vyjadriť sympatie	Ты мне нравишься. Давай дружить!			
	Выразить физическую боль Vyjadriť fyzickú bolesť	Мне больно. У меня болит (-ят) ...			
	Успокоить, подбодрить, помочь набраться смелости Utešiť, podporiť, dodať odvalu	Всё нормально. Не беспокойся! Всё будет в порядке. Не бойся! Не бойтесь! Всё хорошо.			

СПОСОБНОСТЬ 8 : « ВЫРАЗИТЬ ОЖИДАНИЯ И РЕАГИРОВАТЬ НА НИХ » УРОВЕНЬ A1

Spôsobilosť č. 8: „ Vyjadriť očakávania a reagovať na ne “ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Выразить ожидания и реагировать на них Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Выразить надежду Vyjadriť nádej	У тебя будет всё хорошо. У тебя всё получится.	Краткий tvar прилагательных и миев	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá	Poukázat' na medzil'udské vzťahy a vhodnosť výberu komunikačných prostriedkov na vyjadrenie očakávania, prejavenie účasti s iným človekom v prípade problémov primerane veku žiaka a ním dosiahnutej komunikačnej úrovne.
	Выразить разочарование Vyjadriť sklamanie	А я тебе (вам) верил! Мы тебе (вам) верили!			
	Выразить страх, беспокойство Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu	Я боюсь, что... Мне страшно!			
	Заверить в чём либо Ubezpečiť	Не бойся! Не бойтесь! Всё будет хорошо.			
	Выразить облегчение Vyjadriť úľavu	Ух! Наконец-то! Как хорошо, что всё прошло (закончилось).			

	Выразить удовлетворение Vyjadriť spokojnosť	Я рад (-а)... Я доволен (довольна). Мне нравится.		spoločenská komunikácia, dialóg, pozvánka, jednoduchý telefonický rozhovor, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	
	Выразить неудовольствие, пожаловаться Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si	Я не доволен (не довольна). Мне (нам) не нравится.			
	Узнать, кто доволен (не доволен) кем-либо, чём-либо Zistiť spokojnosť/ nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím	Ты (не) доволен ...? Тебе (не)нравится ...?			

СПОСОБНОСТЬ 9 : « ПРЕДСТАВИТЬ СВОИ УВЛЕЧЕНИЯ И СВОЙ ВКУС » УРОВЕНЬ A1

Spôsobilosť č. 9: „Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Представить свои увлечения и свой вкус Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Выразить, что мне нравится Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam	Мне нравится ... Я люблю ...	Slovné spojenie: prítomný čas sloviess + infinitív Záporná časťica ne so slovesami Používanie 3. stupňa prísloviess	Ústny prejav formou jednoduchého monológu – oboznámiť okolie o záľubách alebo formou dialógu – reagovať a vyjadriť svoj postoj v rámci vzniknutých situácií - jednoduché aktuálne témy Písomný prejav: napísať jednoduchý text opisujúci záľuby a postoje voči prostrediu – jednoduchý osobný list, reagovať na prežité situácie a zážitky v minulosti – jednoduchý osobný list.	Aktivity voľného času, porovnať rôzne druhy športov a činností voľného času v rámci Slovenska a krajiny cieľového jazyka
	Выразить своё отрицательное отношение к кому-либо/чему либо Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád	Я не люблю не люблю... Мне не нравится ...			

СПОСОБНОСТЬ 10 : « ОПРЕДЕЛИТЬ, СООБЩИТЬ И ПРИНЯТЬ ПРАВИЛА ИЛИ ОБЯЗАННОСТИ » УРОВЕНЬ A10

Spôsobilosť č.10 : „Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Определить, сообщить и	Выразить приказ. Vyjadriť príkaz/zákaz	Открой (-те) окно! Слушай (-те)!Повесь (-те)!	Používanie	Komunikačný kontext sa realizuje formou	Rozdielnosti v spôsobe vyjadrenia a prijatia

принять правила или обязанности Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti			výrazov možno, nelyžia Budúci čas sloviess	krátkeho dialógu s uplatnením hovorového alebo administratívneho štýlu. Vyjadrenie požiadaviek a sťažností, súhlasu a odmietnutia aj formou jednoduchého monológu, základné frázy Typy textov: jednoduché dialógy nesúce základné rozkazy a príkazy, prosby, požiadavky a odmietnutia.	základných pravidiel a povinností medzi Slovenskom a cieľovou krajinou Rozdielnosti vo vyjadrení nesúhlasu, odmietnutia, sľubov a zákazov
	Выразить моральную или социальную норму Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu	Поздоровайся! Поздоровайтесь! Уступи (-те) место старшим!			
	Получить разрешение Získať povolenie, súhlas	Можно открыть окно?			
	Дать разрешение, разрешить что-либо Dať súhlas, potvrdiť niečo	Пожалуйста. Да, можно. Вы можете смотреть телевизор.			
	Отказать. Odmietnuť	Нет, нельзя.			
	Запретить. Zakázať	Не делай это!			
	Воспротивиться запрету Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz	Почему нельзя? Им можно, а нам нельзя?!			
	Угрожать. Vyhrážať sa	Ну, подожди! Ты у меня получишь!			
Обещать. Sľúbiť	Извини, я больше не буду. Я буду слушаться.				

СПОСОБНОСТЬ 11 : « РЕАГИРОВАТЬ НА НЕСОБЛЮДЕНИЕ ПРАВИЛ ИЛИ ОБЯЗАННОСТЕЙ » УРОВЕНЬ A1
 Spôsobilosť č.11: „Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinnosti “ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Реагировать на несоблюдение правил или обязанностей Reagovať na nesplnenie	Обвинить. Признать свою вину Obviniť, obviniť sa, priznať sa	Это твоя вина. Я виноват.	Rozkazovací spôsob sloviess Záporná častica ne so	Komunikačný kontext sa realizuje formou stručného dialógu alebo monológu s použitím základných fráz a základnej slovnej zásoby danej témy s uplatnením hovorového	Základné rozdiely a zvláštnosti vo vyjadrení ospravedlnenia, ľútosti, obvinenia a kritiky v slovenskom jazyku a v cieľovom jazyku Rozdielnosti v špecifických výrazoch a formulovaní viet danej problematiky medzi slovenským jazykom a cieľovým jazykom
	Извиниться Ospravedlniť sa	Извини (-те)! Прости (-те)!			
	Отрицать обвинение Odmietnuť obvinenie	Я не виноват! Я это не сделал.			

pravidiel alebo povinnosti	Упрекать Vyčítať	Как тебе не стыдно!	slovesami	štýlu. Typy textov: pohľadnice, osobné listy, krátke formálne listy	
----------------------------	---------------------	---------------------	-----------	---	--

СПОСОБНОСТЬ 12 : « РЕАГИРОВАТЬ НА ЧТО-ЛИБО (СЛУЧАЙ ИЛИ СОБЫТИЕ) » УРОВЕНЬ А1

Spôsobilosť č. 12: „Reagovať na príbeh alebo udalosť“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Реагировать на что-либо (случай или событие) Reagovať na príbeh alebo udalosť	Выразить интерес к чему-либо Vyjadriť záujem o niečo	Примеры: Я тоже хочу стать космонавтом. Я тоже пойду с вами в кино.	Зáporná časťica не so slovesami	Komunikácia sa realizuje v podobe jednoduchého dialógu. Jednoduché rozprávanie príbehu, opis udalostí a činností s uplatnením hovorového štýlu	Typy textov: jednoduché osobné listy, úryvok z rozprávky, komiks, poznámky a odkazy Oblúbené rozprávky a príbehy detí na Slovensku a v krajinách cieľového jazyka
	Выразить интерес к рассказу кого-либо Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva	Это очень интересно.			
	Выразить удивление Vyjadriť prekvapenie	Не может быть!			
	Выразить, что это меня не удивило Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo	Ничего нового. Ты нас не удивил.			
	Проявить незаинтересованность Vyjadriť nezáujem	Меня это не интересует.			

СПОСОБНОСТЬ 13 : « ПРЕДЛОЖИТЬ И РЕАГИРОВАТЬ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕ » УРОВЕНЬ А1

Spôsobilosť č. 13: „Ponúknuť a reagovať na ponuku“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Предложить и реагировать на предложение	Выразить просьбу. Žiadať od niekoho niečo	Дай мне, пожалуйста, ... Покажи. ..	Rozkazovacie a zvolacie vety	Komunikačný kontext sa realizuje	Zdvorilo ponúknuť pomoc, prijať ju alebo odmietnuť.
	Ответить на просьбу Odpovedať na	Пожалуйста. Конечно.			

Ponúknuť a reagovať na ponuku	žiadosť		Skloňovanie podstatných mien	formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky	Stolovania na Slovensku a v cieľovej krajine. Nákup šiat a obuvi (vzťahy zákazník a personál)
	Предложить сделать что-либо сообща Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal	Ты придёшь ко мне сегодня? Спроси у дедушки.			
	Предложить сделать что-либо сообща Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonalí	Давай посмотрим телевизор! Давайте играть в футбол!			
	Предложить помощь (сделать что-нибудь вместо кого-либо другого) Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného)	Я вам помогу.			
	Предложить что-либо одолжить/подарить Navrhnuť, že niečo požičiam, darujem	Возьми. Бери. Дарю			
	Ответить на предложение кого-либо. Odpovedať na návrh niekoho iného	Спасибо. С удовольствием.			

СПОСОБНОСТЬ 14: « РЕАГИРОВАТЬ НА ТО ,ЧТО ПРОИЗОЙДЕТ В БУДУЩЕМ » УРОВЕНЬ А1

Spôsobilosť č. 14: „Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Апликация функции	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Реагировать на то, что произойдет в будущем	Предупредить кого-либо о чём-либо Varovať pred niekým/niečím	Осторожно! Внимание! Двери закрываются! (v metre)	Genitív podstatných mien pri vyjadrení želania	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, krátke a jednoduché novinové správy	Vedieť zdvorilo požiadať o radu, pomoc a vedieť zdvorilo odpovedať. Moje plány do budúcnosti Rôzne formy želania, napr. do nového roka, narodeniny...
	Посоветовать. Poradiť	Купи... это очень красиво.			
Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Придать смелости/ Поддержать Dodať odvahu/ Podporiť	Быстрее! Смелее! Ты победишь!			
	Выразить желание. Adresovať niekomu svoje želanie	Я хочу...			

СПОСОБНОСТЬ 15: « РЕАГИРОВАТЬ ПРИ ПЕРВОЙ ВСТРЕЧЕ » УРОВЕНЬ А1

Spôsobilosť č.15: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
<p>Реагировать при первой встрече</p> <p>Reagovať pri prvom stretnutí</p>	Представить кого-нибудь. Predstaviť niekoho	Папа, познакомься, это ...	Rozkazovací spôsob slovíes.	<p>Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu.</p> <p>Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.</p>	<p>Vedieť predstaviť seba aj iných.</p> <p>Napr. Angličania si pri stretnutí podávajú ruky, Francúzi si vymenia bozk na líce, atď.</p> <p>Zdvorilostné frázy pri zoznámení.</p>
	Представиться. Predstaviť sa	Разреши (-те) представиться. Меня зовут ...			
	Реагировать на чье-то представление Reagovať na predstavenie niekoho	Очень приятно. Рад (рада) с тобой (с вами) познакомиться			
	Поприветствовать. Privítať	С приездом! Добро пожаловать!			
	Произнести тост. Predniesť prípitok	За здоровье!			

СПОСОБНОСТЬ 16 : «ЗВОНИТЬ ПО ТЕЛЕФОНУ УРОВЕНЬ» A1

Spôsobilosť č.16: „Telefonovať“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
<p>Начать, поддержать и закончить телефонный разговор</p> <p>Začať rozhovor, udržiavať rozhovor, ukončiť telefonický rozhovor</p>	Звонить по телефону Telefonovať	Алло! Да. Позовите, пожалуйста... Я могу говорить с...? До свидания.	Skloňovanie podstatných a prídavných mien, osobných a ukazovacích zámien, časovanie slovíes.	<p>Forma jednoduchých otázok a odpovedí, v prípade potreby žiak vie predstaviť sa a vyžiadať si osobu, s ktorou si želá hovoriť.</p> <p>Prítomný podmienovací spôsob ovláda zatiaľ pasívne, bez systematického precvičovania.</p>	<p>Tiesňové volania (polícia, požiarna služba, rýchla zdravotná pomoc...)</p> <p>Základné pravidlá pri predstavovaní sa</p>

СПОСОБНОСТЬ 17 : « ОБМЕНИВАТЬСЯ МНЕНИЯМИ, РАЗГОВАРИВАТЬ С КЕМ-ЛИБО » УРОВЕНЬ A1

Spôsobilosť č. 17: „Vymieňať sinázory, komunikovať s niekým “ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Обмениваться мнениями, разговаривать с кем-либо Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Завести разговор Začať rozhovor	Знаете, что...	Skloňovanie podstatných a prídavných mien, osobných a ukazovacích zámen, časovanie slovies.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu a neverbálnou komunikáciou (vyjadrenie jednoduchých pocitov - radosť, smútok, hnev). Typy textov: rozhovory, úryvok, jednoduché listy, e-mail, sms, ilustrované rozprávky, jednoduchý komiks	Základné pravidlá slušnosti pri rozhovoroch s prihliadnutím na špecifiká komunikačného kontextu a komunikačných partnerov Vzťahy medzi rodičmi a deťmi, mužmi a ženami, staršími a mladšími Spôsob vyjadrovania a správania svedčí o správnej výchove v rodine a v škole.
	Взять инициативу Ujať sa slova v rozhovore	Можно я скажу.			
	Попросить слова Vypýtať si slovo	Можно мне сказать?			
	Вратить са к недоповеданému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore				

СПОСОБНОСТЬ 18 : « УБЕДИТЬСЯ, ЧТО МОИ СЛОВА, ТО, О ЧЁМ Я ГОВОРИЛ, МОИ АРГУМЕНТЫ БЫЛИ ПОНЯТЫ »
УРОВЕНЬ

A1 Spôsobilosť č. 18 „Uistiť sa v rozhovore, že moje slová /môj výklad/ môj argument boli pochopené“ Úroveň A

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
<p>Убедиться, что мои слова, то, о чём я говорил, мои аргументы были поняты Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené</p>	<p>Убедиться в том, что слушатели меня поняли Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia</p>	<p>Вам понятно, что я сказал? Вам всё понятно?</p>	<p>Intonácia opytovacej vety bez opytovacieho zámena</p>	<p>Komunikačný kontext prebieha formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke príbehy, krátke rozhovory, ilustrované príbehy</p>	<p>Snaha o nadviazanie známosti s cudzincom, ktorého jazyk ovládame len čiastočne. Zdvorilo požiadať o zopakovanie alebo pomalšie rozprávanie. Ak chce niekto ovládať cudzí jazyk, nesmie mať strach začať rozhovor s cudzincom.</p>
	<p>Убедиться в правильности понимания проблемного слова, фразы Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané</p>				
	<p>Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematického slova/vyjadrenia/frázy</p>	<p>Скажите, пожалуйста, как это правильно сказать по-русски? Скажите, пожалуйста, как это будет по-русски?</p>			
	<p>Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo</p>	<p>Я не могу вспомнить, как это называется / как это сказать по-русски.</p>			
	<p>Искать слово, предложение Hľadať slovo/vetu</p>				
	<p>Исправиться, вернуться к разговору Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru</p>				

Vybraná povinná lexika pre komunikačnú úroveň A1

1 Rodina a spoločnosť	<p style="text-align: center;">Osobné údaje</p> <p>Rodina - vzťahy v rodine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osobné údaje - Rodina - vzťahy v rodine - Národnosť/štátna príslušnosť - Tlačivá/dokumenty - Vzťahy medzi ľuďmi - Náboženstvo 	<p>имя, фамилия, девочка, семья, папа, мама, ребёнок, дети, сын, дочка, бабушка, дедушка, внук, внучка, дядя, тётя, двоюродный брат, двоюродная сестра, жить, работать, профессия, инженер, врач, медсестра, водитель, официант, официантка, служащий, служащая, предприниматель, предпринимательница, экономист, звать, меня зовут, представить, познакомиться, познакомиться, подруга, друг, любить, отдыхать, играть, должен, должна, должны, помогать, надо, мыть, посуда, вытирать, поливать, пыль, выносить, мусор, ,</p>
2 Domov a bývanie	<p style="text-align: center;">Môj dom/byt</p> <p>Zariadenie bytu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Môj dom/byt - Zariadenie bytu - Domov a jeho okolie - Bývanie v meste a na dedine - Spoločnosť a životné prostredie - Spoločnosť a jej životný štýl 	<p>город, деревня, жить, дом, этаж, подъезд, лифт, комната, квартира, однокомнатная, двухкомнатная, трёхкомнатная, четырёхкомнатная, большая, маленькая, светлая, тёмная, уютная, большая, высокий, низкий, гостиная, детская, кабинет, спальня, кухня, ванная, туалет, балкон, лоджия, гардероб, помещение, прихожая, коридор, кровать, диван, кресло, удобный, ковер, телевизор, стенка, лампа, плита (газовая, электрическая), посуда, стакан, убирать, спать, между, посреди, перед, за, под, над, далеко, недалеко, близко, электроприборы, холодильник, морозильник, стиральная машина, микроволновая печь, пылесос, уют, видеомэгаффон, музыкальный центр, мебель, висеть, настольная, ночная лампа, занавеска, бельё (постельное),</p>
Ľudské telo, starostlivosť a zdravie	<p style="text-align: center;">Ľudské telo</p> <p>Fyzické charakteristiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ľudské telo, fyzické charakteristiky - Charakterové vlastnosti človeka - Choroby a nehody - Hygiena a starostlivosť o telo - Zdravý spôsob života - Nemocnica a klinika, lekárň a lieky, poistenie 	<p>человек (люди), голова, волосы (короткие, длинные, светлые, тёмные, каштановые, рыжие), блондин, блондинка, брюнет, брюнетка, лицо (круглое, продолговатое, смуглое, бледное, доброе, злое, в веснушках), нос (курносый, длинный, маленький, орлиный, картошкой), рот, губы, ухо (уши), глаз (-а) голубые, синие, карие, чёрные, шея, язык, зуб, щека, борода, усы, плечо, туловище, грудь, живот, спина, рука, нога, палец, возраст, юноша, молодой, пожилой, старый, мужчина, старик, девушка, женщина, старуха, рост, средний, высокий, низкий,</p>

4 Doprava a cestovanie	Dopravné prostriedky - Dopravné prostriedky - Osobná doprava - Príprava na cestu a cestovanie - Turistika a cestovný ruch - Problémy cestných, železničných a leteckých sietí	транспорт, городской, трамвай, троллейбус, автобус, машина, автомобиль, такси, метро, водитель, таксист, пассажир, самолёт, аэропорт, вокзал, расписание поездов, идти, ходить, ехать, ездить, пешком, пройти, проехать, перейти, перекрёсток, переход, светофор, осторожно, свет, , билет, пластиковая карта, компостер, турникет, остановка, стоянка такси, станция, войти, входить, выйти, выходить, спуститься, подняться, номер, посетить, пешеход, железная дорога, поезд, скорый, пригородный, электричка, вагон,
---------------------------	---	--

5 Vzdelávanie a práca	Škola a jej zariadenie Učebné predmety - Škola a jej zariadenie - Učebné predmety - Pracovné činnosti a profesie - Školský systém - Celoživotné vzdelávanie - Pracovné podmienky	школа, класс, партa , доска, стул, стол, шкаф, полка, окно, дверь, стенгазета, школьные принадлежности, тетрадь, учебник, ручка, пенал, карандаш (простой, цветной), дневник, классный журнал, резинка, линейка, портфель, рюкзак, фломастер, мел, губка, тряпка, ученик, ученица, ученики, школьник, школьница, школьники, одноклассник, предмет, урок, занятие, перемена (большая, маленькая), отметка, оценка, диктант, контрольная работа, отличник, хорошист, троичник, двоечник, второгодник, учебный год, четверть, полугодие, каникулы, дежурный, расписание уроков, родной язык, иностранный язык, русский язык, словацкий язык, литература, английский язык, немецкий язык, математика, физика, история, география, обществоведение, биология, химия, физкультура, информатика, сочинение, пение, рисование, кружок , стихотворение, кабинет, физкультурный зал, раздевалка, учительская, учить, учиться, писать, читать, изучать, говорить, сказать, рассказать, рассказывать, слушать, смотреть, отвечать, ответить, считать, переводить, перевести, знать, открыть, закрыть, встать, вставать, класть, положить, взять, брать, поднять, поднимать, рисовать, стирать, стереть, присутствовать, отсутствовать, преподавать, строгий, любимый, справедливый, хороший, интересный, пример, образец, цвет, красный, синий, чёрный, белый, зелёный, коричневый, оранжевый, розовый, фиолетовый,
6 Človek a príroda	Zvieratá/ rastliny Počasiе - Zvieratá/fauna - Počasie - Rastliny/flóra - Klíma - Človek a jeho životné prostredie - Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia	домашние животные, гулять, кормить, собака, порода, дворняжка, породистая, шерсть, морда, хвост, лапа, вид,, кошка, корова, лошадь, коза, овца, кролик, свинья, домашняя птица, курица (куры), гусь, утка, индюк, дикие животные, зоопарк, волк, лиса, олень, кабан, горный козёл, птицы: орел, сокол, воробей, ворона, синица, летать, улетать, прилетать, погода, хорошая, плохая, прекрасная, чудесная, пасмурная, ненастная, холодная, морозная, переменная, облачный, жаркий, туман, дождливый, ветреный, безветренный, светит солнце, идёт дождь, дует ветер, слабый, сильный, умеренный, осадки, молния сверкает, гром гремит, градус, термометр, мороз, жара, природа, времена года, весна, лето, осень, зима

<p style="text-align: center;">7 Voľný čas a záľuby</p>	<p>Záľuby - Záľuby - Knihy a čítanie - Rozhlas, televízia a internet - Výstavy a veľtrhy - Kultúra a jej vplyv na človeka - Umenie a rozvoj osobností</p>	<p>свободное время, увлечение, хобби, кататься на санках, на коньках, на лыжах, на велосипеде, на лодке, на роликовых коньках, играть в футбол, лепить снежную бабу, играть в снежки, купаться, загорать на солнце, кино, фильм, книга, радио, музыка, популярная, классическая, собирать, коллекционировать, коллекция, салфетка, открытка, наклейка, марка, плакат, значок, этикетка, монета, фотография, играть на компьютере, танцевать, заниматься, музыкальный инструмент, гитара, скрипка, рояль (фортепьяно), труба, флейта, аккордеон, компакт-диск, журнал, петь, исполнять, интересоваться (-ся), записать (-ся), записывать, путешествовать, отдыхать, летний детский лагерь, палатка, костёр, поездка</p>
<p style="text-align: center;">8 Stravovanie</p>	<p>Stravovanie - Stravovacie návyky - Mäso a mäsové výrobky - Zelenina a ovocie - Nápoje - Cestoviny a múčne výrobky - Mliečne výrobky - Stravovacie zariadenia - Príprava jedál - Kultúra stolovania - Zdravá výživa</p>	<p>меню, закуска, холодный, горячий, завтрак, обед, ужин, первое, второе, третье, мясо: говяжье (говядина), свиное (свинина), баранина, сахар, шоколад, фрукты, яблоки, груши, сливы, лимон, банан, арбуз, черника, земляника, овощи: картошка, капуста, морковка, перец, помидор, свёкла, петрушка, укроп, салат, перец, помидор, огурец; напитки: чай, какао; конфета, суп, овощной, мясной, куриный, борщ, рецепт, сок, фруктовая вода, минеральная вода, пепси-кола, ветчина, колбаса, сыр, котлеты, жареный, варёный, печёный, мороженое, рис, тарелка, глубокая, мелкая, чашка, вилка, нож, ложка, столовая, чайная, кофейная, кастрюля, чайник, есть, пить</p>

<p style="text-align: center;">9 Multikultúrna spoločnosť</p>	<p>Cudzí jazyky Rodinné sviatky - Cudzí jazyky - Rodinné sviatky - Cudzozajazyčná komunikácia - Štátne a cirkevné sviatky - Zvyky a tradície v rôznych krajinách - Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií</p>	<p>язык, родной, чужой, словацкий, русский, английский, немецкий поздравлять, праздник, семейный, праздновать, день рождения, именины, дарить, подарок, гость, хозяин, хозяйка, хозяйева, домохозяйка, гостеприимный, Добро пожаловать,</p>
<p style="text-align: center;">10 Oblekanie a móda</p>	<p>Základné druhy oblečenia - Základné druhy oblečenia - Odevné doplnky - Výber oblečenia na rôzne príležitosti - Druhy a vzory odevných materiálov - Móda a jej trendy</p>	<p>одежда, пальто, плащ, шуба, платье, блузка, брюки, джинсы, юбка, платье, рубашка, комбинезон, джемпер, свитер, куртка, сарафан, купальник плавки, костюм пиджак, жилет, носки, чулки, колготки, гольфы, сапоги, ботинки, туфли, сандалии, кроссовки, кеды, тапочки, босоножки, кофта, пуловер, шарф, варежки, перчатки, носить, надевать, одевать, одеваться, размер, мне идёт это платье (не идёт),</p>

11 Šport	<ul style="list-style-type: none"> - Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne - Športové disciplíny - Význam športu pre rozvoj osobnosti - Nové trendy v športe - Fair play športového zápolenia 	<p>Футбол, баскетбол, волейбол, хоккей, слалом, гандбол, фигурное катание, гимнастика, плавание, биатлон, бобслей, теннис, настольный теннис, бокс, лёгкая атлетика, соревнование, бегать/бежать, гребля, прыгать, прыжок (тройной), метать, метание, диск, копье, толкать, толкание, ядро, конный, верховая езда, проходить/пройти, гимнаст, чемпион (-ка), пятиборье, пятиборец, дзюдо, борец, велоспорт, фехтование, парусный спорт, победа, победитель, побеждать/победить, заниматься чем? болельщик, заниматься, играть, бросать, гребной спорт, гребные , онки, парусный спорт, плавать – брассом, кролем, стилем баттерфляй, вольный стиль, водное поло, поддерживать, байдарочный спорт, парусные гонки, рыбная ловля, гандбол, спортивная гимнастика, велогонка, скачки, легкоатлет, эстафета, кросс, забег, ходьба, тяжелоатлет, штангист, штанга, классическая борьба, вольная борьба, схватка, стройная фигура, уверенность в себе, терпеливость, физическая сила, дисциплина, рассудительность, олимпиада, проводить/провести, соревнование, адреналин, аэробика, тренажёрный зал, альпинизм, опасный, сноуборд, скейт, бейсбол, допинг, паралимпиада,паралимпиец, принимать участие, врождённый, физические недостатки, ограниченный, физические возможности, инвалиды, церемония, упорный, честный, терпеливый, уверенный в себе</p>
---------------------	--	--

Hodnotenie predmetu

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, písomné testy, školské práce (1 v školskom roku), diktáty (2 v školskom roku) a projektové práce.

Hodnotenie diktátov: 0-3ch (1), 4-7ch(2), 5-9ch(3), 10-19ch(4), 20 a viac (5)

Hodnotenie testov a písomných prác: 100-90% (1), 89-75% (2), 74-50% (3), 49-25% (4),

24-0% (5)

Hodnotenie projektových prác: stupeň 1, 2, 3. Za neodovzdaný projekt 5.

Fyzika

1. Charakteristika predmetu:

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote.

Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a úzku spoluprácu s chémiou, biológiou, geografiou a matematikou. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Formy aktívneho poznávania a systematického bádania vo fyzike sú si v metódach a prostriedkoch výskumnej činnosti príbuzné s ostatnými prírodovednými disciplínami. Žiaci preto budú mať čo najviac príležitostí na aktivitách osvojovať si vybrané (najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel použiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov.

Pri výučbe je najväčšia pozornosť venovaná samostatnej práci žiakov – aktivitám, ktoré sú zamerané na činnosti vedúce ku konštrukcii nových poznatkov. Dôraz sa kladie aj na také formy práce, akými sú diskusia, brainstorming, vytváranie logických schém a pojmových máp a práca s informáciami.

Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá mu schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

Ciele učebného predmetu:

Intelektuálna oblasť

- vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení,
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky,
- vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí,

- vedieť získať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov,
- využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach,
- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií,
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

Schopnosti a zručnosti

- porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín,
- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia,
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania,
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku,
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech,
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách,
- vedieť správne formulovať aj otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých. Dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať vlastnú chybu
- riešiť problémové situácie,
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov aj ich kriticky zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti.

Postojová oblasť

- naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov,
- byť otvoreným k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a svet techniky,
- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony,
- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike a rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností.

Sociálna oblasť

- uvedomiť si poslanie prírodných vied, ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia,
- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti,
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti,
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch,
- vedieť sa rozhodovať,

- byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní,
- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto spoločnosti.

TEMATICKÉ OKRUHY PREDMETU

1. Skúmanie vlastností kvapalín, plynov a pevných telies
2. Správanie sa telies v kvapalinách a plynoch
3. Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok
4. Teplo
5. Svetlo
6. Sila a pohyb. Práca. Energia
7. Magnetické a elektrické javy . Elektrický obvod

6. ročník:

1 hodina týždenne 33 hodín ročne

Obsahový štandard	Téma	Výkonový štandard
Porovnať technické zariadenia v minulosti a dnes	Skúmanie vo fyzike	uviesť príklady z bežného života, v ktorých skúmania vo fyzike priniesli technický pokrok
Skúmať vlastnosti kvapalín	Nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť, využitie v praxi	pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies
Zostrojiteľ model hydraulického zariadenia	· aplikovať poznatky pri zostrojení modelov technických zariadení	Zostrojiteľ hydraulické zariadenie pomocou injekčných striekačiek
Naučiť sa merať objem pomocou odmerného valca	· odmerný valec · pravidlá merania objemu · jednotky objemu 1 ml, 1 l zápis nameranej hodnoty	Vedieť merať objem kvapaliny pomocou rôznych odmerných valcov
Skúmať vlastnosti plynov	· stlačiteľnosť · tekutosť · rozpínanosť · deliteľnosť využitie vlastností plynov	· overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies
Porovnať vlastnosti kvapalín a plynov	· porovnanie vlastností kvapalín a plynov · zavedenie spoločného názvu tekutiny	· porovnať vlastnosti kvapalín a plynov
Skúmať vlastnosti pevných látok	· spôsoby delenia pevných látok, atóm · krehkosť · tvrdosť pružnosť	experimentálnou činnosťou dospieť k základným vlastnostiam pevných látok
Merať hmotnosť telies	· váhy · hmotnosť · jednotky hmotnosti 1g, 1kg · pravidlá merania hmotnosti zápis nameranej hodnoty	Vedieť vážiť pevných, kvapalných a plynných telies, odhadnúť hmotnosť telies
Merať dĺžku	· meradlá dĺžky · pravidlá merania dĺžky · jednotky dĺžky 1mm, 1cm, 1m, 1km · zápis nameranej hodnoty · tabuľka, graf	· odhadnúť dĺžky telies · merať dĺžku spracovať merania vo forme grafov
Merať objem pevných telies	určovanie objemu geometricky pravidelných a nepravidelných telies	určiť objem geometricky pravidelných a nepravidelných telies
Nájsť spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, pevných látok a telies	· spoločné vlastnosti telies ₁ (hmotnosť, objem) spoločné vlastnosti látok (deliteľnosť)	porovnať a určiť spoločné a rozdielne

Projekt č. 1: Návrh zariadenia, v ktorom možno dať do pohybu tekutiny horizontálny aj vertikálnym smerom

Projekt č. 2: Zostrojenie modelu ponorky alebo meteorologického balóna

Fyzika 7. ročník

1 hodina týždenne – 33 hodín ročne

Fyzika 7. ročník	2 hodiny týždenne		
Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
TEPLOTA. SKÚMANIE PREMIEN SKUPENSTVA LÁTKO	<ul style="list-style-type: none"> • Meranie teploty • Modelovanie zostrojenia Celsiovoho teplomera • Kalibrácia teplomera • Skúmanie premeny skupenstva: kvapaliny na plyn (vyparovanie, var) • Zostrojenie grafu závislosti teploty od času z nameraných hodnôt • Bod varu • Skúmanie premeny skupenstva: vodnej pary na vodu (kondenzácia) • Zisťovanie teploty rosného bodu • Kolobeh vody v prírode • Modelovanie dažďa • Kyslé dažde • Skúmanie premeny skupenstva: topenia a tuhnutia (napr. ľadu, parafínu) • Zostrojenie grafu 	<ul style="list-style-type: none"> • znázorniť reálny teplomer modelom • analyzovať grafy, vysvetliť priebeh čiary grafu • porovnať dva grafy a z priebehu ich čiar určiť ich spoločné a rozdielne znaky • využiť PC pri zostrojení grafov • vypracovať záznam údajov z meteorologických pozorovaní, navrhnuť tabuľku, porovnať údaje v triede, prezentovať údaje aj formou grafov • navrhnuť experiment, ktorý by umožnil zistiť hodnotu rosného bodu napr. v triede • opísať kolobeh vody v prírode • modelovať vznik dažďa • rozumieť vzniku a škodlivosti kyslých dažďov • získavať informácie pre tvorbu projektu z rôznych 	<p>Rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine -organizovať prácu</p> <p>Ochrana života a zdravia - význam zelene pre zachovanie života na Zemi, význam dažďov</p> <p>Využívať IKT a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií a prezentácii vlastnej práce</p>

	<p>z nameraných hodnôt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhrnutie tematického celku • Prezentácia projektu 	<p>zdrojov</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvorivo využívať poznatky na vypracovanie projektu • prezentovať a obhájiť svoj projekt v triede 	<p>- vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia, komunikovať o nich a racionálne ich odôvodniť</p>
TEPLO	<ul style="list-style-type: none"> • Historické názory na teplo • Teplota a teplo • Spôsoby šírenia tepla • Vedenie tepla. • Kalorimeter • Tepelné vodiče a izolanty • Výmena tepla medzi horúcou a studenou vodou • Výmena tepla medzi kovmi a vodou • Čo sme sa naučili • Test č. 3 • Látka a teplo 	<ul style="list-style-type: none"> • pochopenie historických názorov na teplo • precvičovanie rozdielov medzi veličinami teplo a teplota • pokusné sledovanie šírenia tepla • pokusné sledovanie priebehu vedenia tepla v rôznych látkach • Vytvorenie tepelne izolovaného prostredia • Pokusné pozorovanie vedenia tepla v rôznych látkach • Odhadnúť a merať výslednú teplotu sústavy po zmiešaní vody • Sledovanie priebehu výmeny, odhad a meranie výslednej teploty • Vytváranie štruktúry poznatkov • Kontrola vedomostí • Teplo ako fyzikálna veličina, jeho 	<p>Ochrana života a zdravia - bezpečné zaobchádzanie s teplými predmetami</p> <p>Interpersomálna – podieľať sa na práci v tíme, kooperovať v skupine, akceptovať skupinové rozhodnutie</p> <p>Ochrana života a zdravia - šetrenie energiou na vykurovanie – izolovanie domov</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Hmotnostná tepelná kapacita • Výpočet tepla • Riešenie príkladov – výpočet tepla • Teplo a premeny skupenstva látok • Energetická hodnota potravín • Tepelné spaľovacie motory • Prezentácia projektu <p>Čo sme sa naučili</p> <p>Test č. 4</p>	<p>jednotka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať hmotnostnú tepelnú kapacitu látok, pracovať s tabuľkami • Vedieť vypočítať teplo • Vedieť riešiť príklady na výpočet tepla • Vedieť graficky spracovať namerané hodnoty • Určiť energetickú hodnotu potravín (spaľovanie orieška) • Popísať činnosť a využitie motorov • využiť tvorivo poznatky na vypracovanie projektu prezentovať a obhájiť svoj projekt v triede • súbor pojmov, teplo, zmena skupenstva, zmena skupenstva 	
--	---	---	--

PROJEKT č. 1: Praktické meteorologické pozorovania, meteorologická stanica

PROJEKT č. 2: Zostrojenie kalorimetra z jednoduchých pomôcok

Fyzika 8. ročník 2 hod. týždenne, 66 hodín ročne

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
------	-------------------	-------------------	-----------------

Čo sa budeme učiť	Motivačné pokusy k obsahu vyučovania	· opísať priebeh experimentu · aplikovať vzťah: tvrdenie – dôkaz	osobnostný a sociálny rozvoj · deliť si úlohy · niest' zodpovednosť
Slnčné svetlo a teplo	· slnečné svetlo · teplo · graf: lineárny vzťah medzi teplotou a časom	· zostrojenie jednoduchej aparatúry podľa vlastného návrhu · meranie teploty	environmentálna výchova
Zdroje svetla	· zdroj svetla · priamočiare šírenie svetla · graf lineárnej a nelineárnej závislosti	· meranie veľkosti plochy osvetlenej žiarovkou a Slnkom · zostrojenie grafu	dopravná výchova pozorovať svoje okolie vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti
Rozklad svetla	· spektrum · farby spektra	· identifikácia farieb prirodzeného svetla – rozklad svetla hranolom	tvorba projektu a prezentačné zručnosti
Skladanie farebných svetelných lúčov	· skladanie farieb · biela farba svetla je zložená zo súboru farieb	praktické skladanie farieb modrej, červenej, zelenej	
Absorpcia svetla	· klasifikácia prostredí z hľadiska prechodu svetla · absorpcia farieb spektra · odraz svetla	· praktické pozorovanie absorpcie farieb spektra pri dopade na farebné povrchy	
Zákon odrazu svetla	· odraz svetla · zákon odrazu svetla · uhol dopadu a uhol odrazu svetelného lúča · kolmica dopadu	· aktivita zameraná na objavenie zákona odrazu svetla	osobnostný a sociálny rozvoj · deliť si úlohy · niest' zodpovednosť
Zobrazenie spojkou	· spojka, základné charakteristiky spojky · zobrazenie spojkou	· aktivita zameraná na zobrazenie predmetu spojkou	
Zobrazenie rozptylkou	· rozptylka · základné charakteristiky rozptylky · zobrazenie rozptylkou	· aktivita zameraná na zobrazenie predmetu rozptylkou	rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine · organizovať prácu

Optické vlastnosti oka	· základné časti ľudského oka	· optické vlastnosti oka	dopravná výchova · pozorovať svoje okolie · vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti
Chyby oka. Okuliare	· krátkozrakosť · dalekozrakosť	· chyby oka · odstránenie chýb oka okuliarmi	
Praktické využitie šošoviek	· lupa · okuliare · ďalekohľad	· zostrojenie jednoduchého zariadenia na rozklad svetla	· pozorovať svoje okolie · vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti
Telesá pôsobia na seba silou	· sila ako vzájomné pôsobenie telies	· aktivity zamerané na uvedomenie si reálneho vzájomného pôsobenia	osobnostný a sociálny rozvoj · deliť si úlohy · niest' zodpovednosť
Deformačné účinky sily. Meranie sily	· klasifikácia účinkov sily meradlo sily – silomer	· zostrojenie silomera · kalibrácia · meranie laboratórnym silomerom	
Gravitačná sila a hmotnosť telesa	· gravitačná sila (ako tiažová sila) · vzťah pre jej výpočet	· zavedenie a praktické precvičenie vzťahu na výpočet sily	
Skladanie síl	· pravidlá skladania síl	· grafické znázornenie sily · precvičenie skladania síl	rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine organizovať prácu
Otáčavé účinky sily	· moment sily · výpočet momentu sily	· praktická ukážka otáčavých účinkov sily	dopravná výchova pozorovať svoje okolie vyhodnocovať
Ťažisko telesa a jeho určenie	· definícia ťažiska telesa · praktické určovanie ťažiska	· praktické určovanie ťažiska telesa	
Tlaková sila. Tlak v plyne a v kvapaline	· vzťah pre výpočet tlaku · tlaková sila · meranie tlaku v kvapalinách a plynch	· precvičenie vzťahu na výpočet sily · meranie atmosférického tlaku vodným stĺpcom · demonštrácia prenosu tlaku v kvapalinách a plynch	

Sily pôsobiace na telesá v kvapalinách a plynch	<ul style="list-style-type: none"> · analýza síl pôsobiacich na teleso v kvapalinách a plynch · Archimedov zákon. 	<ul style="list-style-type: none"> · Archimedov zákon a jeho demonštrácia 	tvorba projektu a prezentačné zručnosti
Opisujeme pohyb telesa	<ul style="list-style-type: none"> · Relatívnosť pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> · opis pohybu telies v praktických situáciách 	
Dráha pohybu a jej závislosť od času	<ul style="list-style-type: none"> · grafické zobrazenie vzťahu medzi dráhou a časom pri rovnomernom priamočiarom pohybe · vzťah pre výpočet dráhy pohybu. 	<ul style="list-style-type: none"> · grafické zobrazenie závislosti dráhy pohybu telesa od času 	
Rýchlosť pohybu telesa a jej meranie	<ul style="list-style-type: none"> · grafické zobrazenie vzťahu medzi rýchlosťou a časom pri rovnomernom priamočiarom pohybe · vzťah pre výpočet rýchlosti pohybu telesa · rýchlosť ako fyzikálna veličina 	<ul style="list-style-type: none"> · určovanie rýchlosti pohybu telesa v praktických situáciách 	dopravná výchova pozorovať svoje okolie vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti
Pohyby rovnomerné a nerovnomerné	<ul style="list-style-type: none"> · klasifikácia pohybov telies 	<ul style="list-style-type: none"> · klasifikácia pohybov telies z reálnych situácií 	
Priemerná rýchlosť nerovnomerného pohybu	<ul style="list-style-type: none"> · priemerná rýchlosť · výpočet priemernej rýchlosti. 	<ul style="list-style-type: none"> · výpočtové úlohy zamerané na priemernú rýchlosť 	
Mechanická práca	<ul style="list-style-type: none"> · výpočet mechanickej práce, ak sila pôsobí v smere pohybu telesa · práca ako fyzikálna veličina · jednotka práce 1J 	<ul style="list-style-type: none"> · zavedenie vzťahu na výpočet práce a jeho precvičenie pri riešení úloh 	osobnostný a sociálny rozvoj
Práca na naklonenej rovine	<ul style="list-style-type: none"> · naklonená rovina · práca na naklonenej rovine · práca v gravitačnom poli Zeme 	<ul style="list-style-type: none"> · praktické určovanie práce pri pohybe telesa na naklonenej rovine · porovnanie veľkosti vykonanej práce pri použití naklonenej roviny s prácou vykonanou pri dvíhaní telesa bez naklonenej roviny 	

Výkon	<ul style="list-style-type: none"> · vzťah pre výpočet výkonu · výkon ako fyzikálna veličina 	<ul style="list-style-type: none"> · zavedenie vzťahu pre výpočet výkonu a jeho precvičenie v úlohách 	environmentálna výchova
Trenie. Trecia sila a jej meranie	<ul style="list-style-type: none"> · trenie ako jav · trecia sila a jej meranie silomerom 	<ul style="list-style-type: none"> · praktické overenie veľkosti trecej sily pri pohybe telesa na podložkách rôznej kvality 	dopravná výchova
Pohybová energia telesa	<ul style="list-style-type: none"> · pohybová energia telesa · jednotka energie 1 J 	<ul style="list-style-type: none"> · definovanie pohybovej energie a jej vzťahu k rýchlosti telesa 	dopravná výchova
Polohová energia telesa	<ul style="list-style-type: none"> · polohová energia telesa · vzťah pre výpočet polohovej energie · jednotka energie 1 J 	<ul style="list-style-type: none"> · definovanie polohovej energie · zavedenie vzťahu na jej výpočet 	
Vzájomná premena polohovej a pohybovej energie telesa	<ul style="list-style-type: none"> · Premeny rôznych foriem energie 	<ul style="list-style-type: none"> · praktické ukážky · riešenie úloh na výpočet vzájomnej premeny foriem energie telesa 	
Zákon zachovania energie	<ul style="list-style-type: none"> · definícia zákona zachovania energie 	<ul style="list-style-type: none"> · historické aspekty zákona zachovania energie 	environmentálna výchova
Zdroje energie	<ul style="list-style-type: none"> · zdroje energie a ich klasifikácia 	<ul style="list-style-type: none"> · klasifikácia zdrojov energie s dôrazom na zdroje využívané na Slovensku 	
Výhrevnosť paliva	<ul style="list-style-type: none"> · prírodné zdroje energie 	<ul style="list-style-type: none"> · budovanie predstavy výhrevnosti paliva cez spaľovanie orieška 	environmentálna výchova
Elektrárne	<ul style="list-style-type: none"> · elektrárň · druhy elektrární 	<ul style="list-style-type: none"> · druhy elektrární a ich princíp s dôrazom na Slovensko 	
Netradičné zdroje energie	<ul style="list-style-type: none"> · netradičné zdroje energie · alternatívne zdroje energie 	<ul style="list-style-type: none"> · referáty žiakov o netradičných zdrojoch energie 	environmentálna výchova
Čísla o spotrebe energie nás varujú		<ul style="list-style-type: none"> · čítanie s porozumením o šetrení s energiou 	

Projekt č. 1: Zostrojenie silomera z jednoduchých pomôcok, kalibrácia zariadenia, stanovenie rozsahu merania, porovnanie presnosti merania s laboratórnym silomerom

Projekt č. 2: Návrh a zostrojenie optického prístroja.

Projekt č. 3: Výlet do hlavného mesta /rôznymi dopravnými prostriedkami/. Zistenie informácií zameraných na prehľad rýchlostí pohybu alebo silových pôsobení telies.

Projekt č. 4: Využitia obnoviteľných zdrojov energie. Využitie slnečnej energie (praktický návrh aj s modelom)

Prezentácia projektov: používanie správnej terminológie, vytváranie štruktúry poznatkov, využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácii a pri prezentácii vlastnej práce

UČEBNÉ OSNOVY FYZIKA 9.ROČNÍK TEMATICKÉ CELKY PREDMETU:

MAGNETICKÉ A ELEKTRICKÉ JAVY. ELEKTRICKÝ OBVOD

Cieľ: Žiak pochopí magnetické a elektrické javy, naučí sa poznať a označiť póly magnetu, naučí sa vysvetliť pôsobenie magnetického poľa, oboznámi sa so základnými elektrickými javmi, s časťami elektrického obvodu, ktorý sa naučí zapojiť a znázorniť schematickými značkami, naučí sa vypočítať a vysvetliť elektrický prúd, elektrické napätie, elektrický odpor, elektrickú energiu, pochopí význam šetrenia elektrickou energiou.

ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE

poznávacej (kognitívnej)

- dokázať tvrdenie experimentom
- zdokonaľovať sa v klasifikačnej analýze pri rozlišovaní javov, pojmov, (fyzikálnych veličín), zákonov
- pracovať s formálnymi operáciami pri hľadaní vzťahov medzi fyzikálnymi veličinami
- čítať s porozumením texty úloh
- analyzovať situácie v úlohách
- tvorivo aplikovať poznatky pri riešení projektu

komunikačnej

- zakresliť schému elektrický obvod
- zapísať prehľadne údaje pri riešení úloh
- vyhľadávať informácie so zameraním na historické aspekty objavov z rôznych zdrojov a pripraviť z nich stručný referát

interpersonálnej

- kooperovať v skupine
- akceptovať skupinové rozhodnutia

intrapersonálnej

- rešpektovať pravidlá pri práci s elektrickými spotrebičmi s vedomou ochranou svojho zdravia

OBSAHOVÝ A VÝKONNÝ ŠTANDARD

TEMATICKÝ CELOK	OBSAHOVÝ ŠTANDARD: TÉMA	POJMY	VÝKONNÝ ŠTANDARD: SPÔSOBILOSTI
--------------------	-------------------------------	-------	--------------------------------------

<p>MAGNETICKÉ</p> <p>A</p> <p>ELEKTRICKÉ</p> <p>JAVY.</p> <p>ELEKTRICKÝ</p> <p>OBVOD</p>	<p>Magnet a jeho vlastnosti. Póly magnetu. Magnetické pole. Zem ako magnet. Kompas. Elektrizovanie telies. Elektrický náboj. Elektrické pole. Elektrometer. Elektrický obvod. Časti elektrického obvodu. Znázornenie elektrického obvodu schematickými značkami. Žiarovka a jej objavenie. Elektrické vodiče a izolanty z pevných látok. Sériové zapojenie žiaroviek. Porovnanie jasu niekoľkých žiaroviek v sériovom zapojení. Paralelné zapojenie žiaroviek. Elektrický prúd. Jednotka elektrického prúdu 1 A. Meranie veľkosti elektrického prúdu ampérmetrom. Elektrické napätie. Jednotka napätia 1 V. Meranie veľkosti elektrického napätia. Zdroje elektrického napätia. Rezistor. Experimentálne</p>	<p>Prírodné a umelé magnety, magnetické pole, magnetizácia látky, indukčné čiary magnetického poľa, magnetické pole Zeme, elektrické vlastnosti látok, elektrometer, elementárny elektrický náboj, vodič a izolant v elektrickom poli, siločiarly elektrického poľa, elektrizovanie telies pri vzájomnom styku, elektrické pole, časti elektrického obvodu, elektrický prúd,</p> <p>vodiče elektrického prúdu, elektrické izolanty, magnetické pole cievky s prúdom, elektromagnet, nerozvetvený elektrický obvod,</p> <p>rozvetvený elektrický obvod,</p> <p>Ampér, ampérmeter , meranie el.prúdu,</p> <p>Volt elektrické napätie , meranie el.napätia , voltmeter, zdroje elektrického napätia,</p> <p>rezistor,</p> <p>Ohmov zákon , elektrický odpor , graf závislosti elektrického prúdu od</p>	<p>- navrhnuť experiment na overenie pólov magnetu - vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom - získať informácie o objave žiarovky - zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek - zapojiť elektrický obvod podľa schémy - odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia na žiarovke v sériovo zapojenom elektrickom obvode - zostrojiť graf priamej úmernosti medzi prúdom a napätím z nameraných hodnôt - riešiť výpočtové úlohy - riešiť úlohy na praktické zapájanie elektrických obvodov a merania v nich - rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi</p>
--	--	--	--

	<p>odvodenie Ohmovho zákona ($I = U/R$).</p> <p>Zostrojenie grafu závislosti elektrického prúdu od elektrického napätia.</p> <p>Elektrický odpor. Jednotka elektrického odporu 1Ω.</p> <p>Vedenie elektrického prúdu v kvapalinách.</p> <p>Model vedenia elektrického prúdu v pevných a kvapalných látkach.</p> <p>Elektrická energia a jej premeny.</p> <p>Elektrické spotrebiče v domácnosti.</p> <p>Bezpečnosť pri práci s elektrickými spotrebičmi</p>	<p>elektrického napätia, závislosť el.odporu od vlastn.vodiča ,</p> <p>výsledný odpor rezistorov spojených v el.obvode za sebou,</p> <p>výsledný odpor rezistorov spojených v el. obvode vedľa seba, Ohm,</p> <p>vedenie el.prúdu vodným roztokom látok, elektrická práca , el.energia,Joule, elektrický príkon, Watt, l.pomoc pri úraze el.prúdom,</p> <p>zahrievanie el.vodiča pri prechode el.prúdu, tepelné el.spotrebiče, poistka, zásady správneho používania el.spotrebičov , spotreba energie</p>	
PROJEKT	<p>Zostrojenie elektroskopu z jednoduchých pomôcok.</p> <p>Návrh a realizácia elektrického obvodu s regulovateľným zdrojom napätia.</p>	<p>Elektroskop, elektrický obvod,</p> <p>zostrojenie elektromagnetu</p>	<p>- využiť tvorivo poznatky na vypracovanie projektu</p>

VÝSTUPY, METÓDY A FORMY FYZIKY 9.ROČ.

TEMATICKÝ CELOK	VÝSTUP	METÓDY A FORMY
MAGNETICKÉ	Žiak vie:	Klasické hodiny, výklad,
A	- navrhnuť experiment na overenie pólov magnetu	vysvetľovanie,
ELEKTRICKÉ	- vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom	rozhovor a diskusia,
JAVY.	- získať informácie o objave žiarovky	čítanie s porozumením, tvorivé písanie, brainstorming,

ELEKTRICKÝ OBVOD	<ul style="list-style-type: none"> - zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek - zapojiť elektrický obvod podľa schémy - odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia na žiarovke v sériovo zapojenom elektrickom obvode - zostrojiť graf priamej úmernosti medzi prúdom a napätím z nameraných hodnôt - riešiť výpočtové úlohy - riešiť úlohy na praktické zapájanie elektrických obvodov a merania v nich - rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi 	praktická aktivita, samostatná práca, motivačné metódy: motivačná demonštrácia, expozičné metódy : manipulácia s predmetmi : žiarovka, elektrické vodiče, elektrické články, skupinová práca, práca vo dvojiciach, fixačné metódy : ústne opakovanie učiva žiakom, písomná kontrolná práca po tematickom celku . Slovné hodnotenie praktických zručností Ústne skúšanie - frontálne - individuálne
PROJEKT	- využiť tvorivo poznatky na vypracovanie a prezentáciu projektu	Prezentácia a hodnotenie projektov

ZDROJE:

Učebnice fyziky pre 9 .ročník, encyklopédie, pomôcky z fyzikálneho kabinetu, rysovacie a písacie potreby.

PRACOVNÉ AKTIVITY:

Z pracovnej aktivity žiaci vypracujú krátku správu , ktorá obsahuje:

1.Názov úlohy

2.Postup- stručný opis postupu riešenia úlohy

3.Zistenia- stručný opis zistení /tabuľka a pod./

4.Záver- stručné zhrnutie poznatkov

TVORBA PROJEKTU:

Cieľom je podpora samostatnej /skupinovej/ tvorivej činnosti, aplikácia teoretických vedomostí a komunikatívnych zručností. Žiaci môžu riešiť projekt samostatne alebo v skupinách /2 – 3 žiaci/.Projekt tvorí plagát /poster/,ktorý žiaci písomne a graficky spracujú na základe vlastného pozorovania a inštrukcii učiteľa.

OBSAH PROJEKTU:

1.Názov projektu, meno a priezvisko žiaka, ročník, trieda

2. **Cieľ**- čo sa má riešením zistiť, dosiahnuť
3. **Úlohy**-potrebné na dosiahnutie cieľa
4. **Metódy**- postupy na splnenie úloh
5. **Výsledky**- súbor jednoduchých textov, tabuľka, graf a pod.
6. **Záver**- zhrnutie výsledkov a možnosti ich využitia.

Prezentácia projektov:

Formou prehliadky pred spolužiakmi v triede. Účelom je, aby žiaci preukázali poznatky a komunikatívne schopnosti vo verbálnej, písomnej a grafickej forme.

Projekt sa prezentuje slovným komentovaním obsahu posteru v stanovenom časovom limite. Žiaci stručne a vecne charakterizujú projekt z hľadiska cieľa, úloh, metód, postupov, výsledkov a záverov. Najlepšie postery bude škola prezentovať aj navonok /v chodbových priestoroch školy/ ako propagácia praktickej tvorivej činnosti žiakov na internetovej stránke školy.

Predmet: Chémia

Učebné osnovy

1. Charakteristika učebného predmetu:

Predmet chémia svojim experimentálnym charakterom vyučovania umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov. Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote (chémia potravín a nápojov, kozmetiky, liečiv, čistiacich prostriedkov, atď.).

Pri štúdiu chémie si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti špecifickými poznávacími metódami. Ide hlavne o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti.

Súčasťou učebného predmetu chémia sú aj vhodne vybrané laboratórne cvičenia. Ich správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

2. Ciele učebného predmetu:

Ciele učebného predmetu v 6. ročníku sú zamerané na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, čo predstavuje:

- Vytvoriť pozitívny vzťah k učebnému predmetu chémia.
- Poznať vybraný okruh anorganických a organických látok, ich význam a použitie v každodennom živote.
- Chápať, že vlastnosti chemických látok vyplývajú z ich zloženia a štruktúry.
- Osvojiť si poznatky na posúdenie základných sociálnych, zdravotných a environmentálnych dôsledkov pôsobenia chémie v živote človeka (napríklad

chemické aspekty racionálnej výživy, vplyv alkoholu, nikotínu a iných drog na ľudský organizmus).

- Získať prehľad o obsahu základných chemických pojmov, ktoré charakterizujú zloženie, štruktúru a vlastnosti chemických látok a chemické reakcie.
- Naučiť sa základy chemických výpočtov, vedieť porovnať dve veličiny rovnakého druhu, určiť hodnotu veličín z grafu a z tabuľky alebo naopak.
- Osvojiť si základné činnosti súvisiace s pozorovaním a pokusom a zároveň získať zodpovedný vzťah k plneniu pracovných povinností a dodržiavaniu pravidiel bezpečnej práce.
- Vedieť uplatniť logicko-myšlienkové a senzomotorické operácie aj v iných učebných predmetoch a v každodennej praxi.
- Porozumieť odborným textom na primeranej úrovni a vedieť aplikovať získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh.
- Schopnosť samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov.

3. Obsahový štandard:

Obsah predmetu v 6. ročníku je rozdelený:

1. Chémia okolo nás

- 1.1 Objavovanie chémie v našom okolí
- 1.2 Skúmanie vlastností látok
- 1.3 Zmesi a chemicky čisté látky
- 1.4 Látky, nevyhnutné pre náš život: voda a vzduch

6. ročník

Prehľad tematických celkov	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Objavovanie chémie v našom okolí	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Význam chémie pre život človeka ▪ Chémia ako veda ▪ Chemické laboratórium 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať, čo skúma chémia ▪ chápať spoločenský dosah chémie – vedy a výroby ▪ poznať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy (napr. žieravina, horľavina) ▪ poznať telefónne čísla prvej pomoci ▪ dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi ▪ vedieť používať ochranné pomôcky (okuliare, rukavice, ochranný štít) ▪ poznať laboratórne pomôcky: skúmavka, kadička, banka, kryštalizačná miska, filtračný lievnik, filtračný papier, držiak, kruh, svorka, stojan, chladič, odparovacia miska, krycie sklíčko, chemická lyžička, kahan, tyčinka, odmerný valec, pipeta

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chemická výroba ▪ Chemický výrobok, prírodná surovina 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vymenovať významné chemické závody vo svojom okolí a priradiť im výrobok ▪ poznať problematiku obmedzených zdrojov surovín a dôležitosť ich hospodárneho využitia (potreba separácie odpadov, recyklácie)
2. Skúmanie vlastností látok	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skupenstvo látok ▪ Vzhľad, zápach a vôňa ▪ Rozpustnosť, horľavosť, pokus 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zistiť pozorovaním vlastnosti konkrétnych látok ▪ vymenovať príklady horľavých a nehorľavých látok ▪ uviesť príklady látok rozpustných vo vode, látok nerozpustných vo vode ▪ vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich ▪ vedieť vykonať jednoduchý pokus
3. Zmesi a chemicky čisté látky	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chemicky čistá látka, zmes ▪ Rôznorodá a rovnorodá zmes, roztok ▪ Vodný roztok ▪ Nasýtený roztok ▪ Rozpúšťadlo a rozpustená látka ▪ Metódy oddeľovania zložiek zmesi – usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznať chemicky čisté látky, rôznorodé zmesi, rovnorodé zmesi ▪ poznať skupenstvá roztokov ▪ uviesť príklady látok rozpustných vo vode, látok nerozpustných vo vode ▪ uviesť príklady vodných roztokov používaných v domácnosti ▪ uviesť príklady základných metód oddeľovania zložiek zmesi (usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia), využitie metód oddeľovania zložiek zmesi v praktickom živote ▪ vedieť navrhnúť spôsob oddeľovania zložiek zmesi na základe ich rôznych vlastností ▪ vykonať podľa návodu filtráciu, kryštalizáciu
4. Látky, nevyhnutné pre náš život: voda a vzduch	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zrážková, povrchová, podzemná, minerálna voda ▪ Pitná, úžitková, odpadová, destilovaná voda ▪ Čistenie vôd ▪ Hlavné zložky vzduchu ▪ Skleníkové plyny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať význam vody pre život človeka, zvieratá a rastliny ▪ poznať rozdelenie vôd podľa výskytu (zrážková, povrchová, podzemná, minerálna) a podľa použitia (pitná, úžitková, odpadová, destilovaná) ▪ vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd ▪ poznať možnosti úpravy a čistenia vôd ▪ poznať dôsledky znečistenia vôd ▪ vymenovať hlavné zložky vzduchu, skleníkové plyny (napr. oxid uhličitý), hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (spaľovanie odpadov – potreba separovaného zberu)

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zdroje znečistenia ovzdušia ▪ Ozónová diera ▪ Skleníkový efekt ▪ Ozónová vrstva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať význam kyslíka pre živé organizmy ▪ poznať príčiny vzniku ozónovej diery a skleníkového efektu a ich následky pre našu planétu ▪ význam ozónovej vrstvy
5. Tvorba a prezentácia projektov	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podľa vlastného výberu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zhotoviť projekt s použitím doterajších vedomostí a informácií vyhládaných na internete ▪ prezentovať a vyhodnotiť svoju prácu
6. Laboratórne cvičenia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Filtrácia ▪ Kryštalizácia ▪ Destilácia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uskutočniť filtráciu, kryštalizáciu, destiláciu a vypracovať záznam ▪ poznať pomôcky používané pri filtrácii, kryštalizácii, destilácii ▪ vykonať pokus podľa návodu ▪ pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich ▪ vedieť zaznamenať výsledok pokusu

Obsah predmetu v 7. ročníku je rozdelený:

2. Premeny látok

2.1. Spoznávanie chemických reakcií v našom okolí

2.2. Zmeny pri chemických reakciách

7. ročník

Prehľad tematických celkov	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. Opakovanie učiva 6.ročníka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chémia ako veda ▪ Chemická výroba, výrobok, prírodná surovina ▪ Chemické laboratórium ▪ Vlastnosti látok (skupenstvo, vôňa, horľavosť, zápach, vzhľad a rozpustnosť látok) ▪ Zmes, chemicky čistá látka, roztok (rôznorodá a rovnírodá zmes vodný roztok) ▪ Metódy oddeľovania zložiek zmesi (usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia) ▪ Voda, vzduch (zrážková, povrchová, podzemná, minerálna voda, pitná, úžitková, odpadová, destilovaná) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vymenovať niektoré chemické závody a priradiť im výrobok ▪ poznať problematiku obmedzených zdrojov surovín ▪ poznať a dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu ▪ poznať základné chemické pomôcky používané v chemickom laboratóriu ▪ zistiť pozorovaním a pokusom vlastnosti konkrétnych látok ▪ poznať chemicky čisté látky, zmesi a roztoky, uviesť príklady ▪ vymenovať základné metódy oddeľovania zložiek zmesi a uviesť

	<p>voda, čistenie vôd, hlavné zložky vzduchu, skleníkové plyny, ozónová diera, skleníkový efekt, ozónová vrstva, zdroje znečistenia ovzdušia)</p>	<p>príklad ich použitia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozdeliť vodu podľa použitia, výskytu a obsahu minerálnych látok ▪ chápať význam vody pre život ▪ poznať možnosti úpravy a čistenia vôd ▪ vymenovať hlavné zložky vzduchu ▪ poznať význam kyslíka pre život ▪ vymenovať zdroje znečisťovania vzduchu ▪ poznať príčiny vzniku skleníkového efektu a ozónovej diery a ich následky pre život
<p>2. Spoznávanie chemických reakcií v našom okolí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Chemický dej ▪ Chemická reakcia ▪ Reaktanty a produkty ▪ Chemické zlučovanie, chemický rozklad ▪ Zápis chemickej reakcie (zákon zachovania hmotnosti) ▪ Horenie látok (zlučovanie s kyslíkom, svetlo, teplo, podmienky horenia, horľavina, zápalná teplota, požiar) ▪ Horľaviny ▪ Hasenie horiacich látok 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlíšiť chemický a fyzikálny dej ▪ uviesť príklady chemických reakcií z bežného života ▪ rozlíšiť reaktanty a produkty ▪ rozlíšiť na príkladoch reakcie chemického rozkladu a chemického zlučovania ▪ zapísať chemické zlučovanie a rozklad pomocou schémy ▪ rozumieť vzťah medzi reaktantmi a produktmi ▪ poznať horenie ako chemický dej ▪ vymenovať príklady horľavých a nehorľavých látok ▪ poznať označenie horľavín ▪ vysvetliť podstatu hasenia horiacich látok ▪ vymenovať niektoré hasiace látky (voda, piesok, oxid uhličitý) ▪ opísať spôsoby správneho hasenia konkrétnych látok ▪ poznať označenie horľavín ▪ poznať telefónne čísla požiarnikov ▪ používať ochranné pomôcky - okuliare, ochranný štít, rukavice ▪ poznať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy ▪ dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi
<p>3. Zmeny pri chemických reakciách</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Energetické zmeny pri chemických reakciách (exotermické a endotermické reakcie, uvoľňovanie a spotreba 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať reakcie, pri ktorých sa energia uvoľňuje a pri ktorých sa energia spotrebuje s dôrazom na bežný život

	<p>tepla pri chemických reakciách, fotosyntéza a dýchanie)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rýchlosť chemických reakcií (rýchle a pomalé reakcie, vplyv teploty a množstva reaktantov na rýchlosť chemických reakcií, vplyv plošného obsahu reaktantov v tuhom skupenstve a katalyzátora na rýchlosť chemických reakcií, vitamíny a enzýmy) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozlišovať pomalé a rýchle reakcie na príkladoch zo života a z prírody (výbuch plynu, hrdzavenie železa, vznik uhlia, znehodnocovanie potravín na vzduchu, horenie...) ▪ primerane jednoducho zdôvodniť vplyv teploty, množstva reaktantov, plošného obsahu reaktantov (v tuhom skupenstve) a katalyzátora na rýchlosť chemických reakcií s dôrazom na bežný život
4. Tvorba a prezentáci a projektov	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Horenie a hasenie požiarov ▪ Rýchlosť chemických reakcií 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zhotoviť projekt s použitím doterajších vedomostí a informácií vyhládaných na internete ▪ prezentovať a vyhodnotiť svoju prácu v programe Powerpoint, poster
5. Laboratórne cvičenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Chemické zlučovanie a rozklad 2. Hasenie plameňa 3. Vplyv teploty na rýchlosť chemickej reakcie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ previesť chemickú reakciu na zlučovanie a rozklad podľa návodu ▪ uskutočniť LC oxidom uhličitým získaným reakciou octu a sódy bikarbóny ▪ zistiť rýchlosť reakcie v závislosti od teploty ▪ pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich ▪ vedieť zaznamenať výsledok pokusu

8.ročník

- 1 hodina týždenne - 33 ročne

Prehľad tematických celkov	Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>6. Opakovanie učiva 7.ročníka (2.hod)</p> <p>Zloženie látok Chemické prvky a zlúčeniny Častice látok: atómy, molekuly a ióny Periodická sústava prvkov (6.hod)</p>	<p>Prvok, značka prvku, zlúčenina, chemický vzorec, častice látok, atóm, elektrónový obal atómu, jadro atómu, mikročastice (protón, neutrón, elektrón), protónové číslo, chemická väzba, elektrónový pár, molekula, ión, kation, anión,</p>	<p>vysvetliť zloženie látok, rozlíšiť prvky a zlúčeniny, poznať význam chemických značiek prvkov a chemického vzorca, poznať slovenské názvy a značky chemických prvkov: Ag, Al, Au, C, Ca, Cl, Cu, F, Fe, H, He, Hg, I, K, Mg, Mn, N, Na, O, P, Pb, S, Se, Si, Zn, opísať stavbu atómu, poznať označenie elektrického náboja protónov,</p>

<p>Chemické prvky a chemické zlúčeniny a chemické reakcie (25)</p>	<p>oxidácia, redukcia, oxidačno-redukčné reakcie, periodická sústava prvkov, skupiny, periódy</p> <p>Kyslík a jeho zlúčeniny (oxidy), vodík a jeho zlúčeniny (kyseliny, kyslíkaté a bezkyslíkaté, kyslé roztoky), alkalické kovy a ich zlúčeniny (hydroxidy, zásadité roztoky), soli (neutralizácia, pH, stupnica pH, indikátor), kovy a ich zlúčeniny (v ľudsom organizme</p>	<p>elektrónov, neutrónov, zapísať a vysvetliť vznik iónov z atómov, vysvetliť vznik chemickej väzby v látkach H₂, NaCl, zapísať a prečítať vzorce dvojatómových a viacatómových molekúl (napr. H₂, O₂, Cl₂, CO₂, H₂O), určiť druh a počet atómov v konkrétnom príklade molekuly, pomenovať dej, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu zvyšuje, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu znižuje, uviesť príklady priebehu oxidačno-redukčných reakcií v bežnom živote, poznať význam objavu periodickej sústavy prvkov a meno autora (D. I. Mendelejev), určiť počet radov a stĺpcov v periodickej tabuľke prvkov (1. – 18.), vedieť určiť umiestnenie (perióda a skupina) konkrétneho prvku na základe hodnoty protónového čísla, zapísať protónové číslo atómov, určiť počet elektrónov v atóme z hodnoty protónového čísla</p> <p>vymenovať základné vlastnosti (skupenstvo, farba, reaktivita, atď.) a použitie vodíka a kyslíka, určiť oxidačné čísla atómov prvkov v oxidoch, vedieť aplikovať pravidlá tvorby vzorcov a názvov oxidov, kyselín a hydroxidov, vedieť názvy a vzorce CO, CO₂, N₂O₅, SO₂, SO₃, CaO, HCl, HNO₃, H₂SO₄, H₂CO₃, NaOH, KOH, Ca(OH)₂, NaCl, NaNO₃, CuSO₄, CaCO₃, pomenovať ióny, ktoré vzniknú reakciou HCl, NaOH s vodou, poznať oxidy, ktoré reakciou s vodou spôsobujú kyslé dažde, a príčiny vzniku uvedených oxidov (oxidy síry a dusíka), poznať vplyv kyslých dažďov na životné prostredie, možnosti obmedzenia ich vzniku, určiť pomocou univerzálneho indikátorového papierika pH rôznych roztokov (kyslý, neutrálny, zásaditý), opísať neutralizáciu ako chemickú reakciu kyseliny chlorovodíkovej s hydroxidom sodným a zapísať chemickou rovnicou poznať výskyt a funkciu kyseliny</p>
--	--	---

		<p>chlorovodíkovej v ľudskom organizme, uviesť význam kationov sodíka, draslíka, horčíka, vápnika a železa pre ľudský organizmus a ich potravinové zdroje, zdôvodniť negatívny vplyv nadbytku NaCl v potrave pre ľudský organizmus, vedieť prakticky určiť, či je roztok kyslý, neutrálny alebo zásaditý, vedieť pracovať s roztokmi indikátorov a indikátorovými papierikmi, vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich, zaznamenať výsledok pokusu, vyhľadať, spracovať a prezentovať požadované údaje a informácie</p>
--	--	--

Námety na tvorbu projektov

1. Skúmanie pôvodu názvov chemických prvkov.
2. Meranie pH zrážok a vody z rôznych vodných zdrojov

4. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia sú vypracované podľa Metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základných škôl, Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, Bratislava 2009.

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa budú uplatňovať nasledovné formy:

1. Verbálna forma

- zisťovať a hodnotiť sa bude osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovým štandardom
- pri prezentovaní vedomostí sa budú uprednostňovať žiaci na základe dobrovoľnosti

2. Písomná forma

- kontrolovať a hodnotiť sa bude osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite 20 minút v rozsahu 10 – 20 otázok zostavených podľa výkonového štandardu
- kritériá hodnotenia:

100% - 90%	výborný
89% - 75%	chválitebný
74% - 50%	dobry
49% - 30%	dostatočný
29% - 0%	nedostatočný

3. Praktické aktivity

- hodnotenie praktických zručností
- hodnotenie správnosti nákresov a schém
- samostatnosť a správnosť tvorby záverov

9.ročník

2 hodiny týždenne – 66 hodín

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Chemické výpočty (12 hod) z toho Látkové množstvo a molárna hmotnosť (6 hod) Zloženie roztokov (6 hod)	Látkové množstvo, (mól), mólová hmotnosť, hmotnostný zlomok, koncentrácia, mólová koncentrácia.	Vysvetliť historické zavedenie merateľných veličín, správne pomenovávať jednotky pre látkové množstvo, mólovú hmotnosť a koncentrácie. Poznať vzorce, vedieť vypočítať dosadením do vzorca alebo matematizáciou úlohy na trojčlenku všetkých 5 vľavo uvedených veličín pre vzorce a vedieť vyhľadať hodnoty týchto veličín pre značky chemických prvkov: Ag, Al, Au, C, Ca, Cl, Cu, F, Fe, H, He, Hg, I, K, Mg, Mn, N, Na, O, P, Pb, S, Se, Si, Zn, (súhlasia s 8. ročníkom). A ďalej ako je uvedené v odseku 4.
Organické látky (30 hod) z toho Vlastnosti jednoduchých organických látok (4 hod) Uhl'ovodíky (7 hod) Deriváty uhl'ovodíkov (6 hod)	Chemické zloženie organických látok, stavba a modifikácie uhlíka, väzbovosť uhlíka, alkány, alkény, alkíny, cyklické zlúčeniny, arény, halogénderiváty, alkoholy, karbonylové zlúčeniny, karboxylové kyseliny.	Zdôvodniť pôvod organických látok. Opísať klasifikáciu uhl'ovodíkov na alkány, alkény, alkíny, cyklické uhl'ovodíky, arény, poznať homologický rad alkánov, odvodiť homologické rady ostatných skupín na základe zmenenej väzbovosti alebo charakteristickej skupiny. Bližšie poznať skupenstvo a technické využitie aspoň jedného reprezentanta skupiny. Zapísať a vysvetliť racionálny, sumárny a molekulový vzorec. Určiť druh a počet atómov v konkrétnom príklade molekuly. Poznať bezpečnosť pri práci s

Organické látky v živých organizmoch (6 hod)

Cukry, klasifikácia cukrov, tuky a vosky, bielkoviny.

poznať negatívny dopad používania uhl'ovodíkov ľudskou spoločnosťou (freóny, alkoholy, aldehydy)

Organické látky v bežnom živote (7 hod)

Klasifikácia vitamínov, vitamín C, vitamín A, vitamín D, skupina vitamínov B, vitamín E, vitamín K, liečivá, čistiace prípravky, zdroje uhl'ovodíkov, destilácia ropy, benzín.

Pomenovať dej, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu zvyšuje, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu znižuje, uviesť príklady priebehu oxidačno-redukčných reakcií v bežnom živote, poznať význam objavu periodickej sústavy prvkov a meno autora (D. I. Mendelejev), určiť počet radov a stĺpcov v periodickej tabuľke prvkov (1. – 18.), vedieť určiť umiestnenie prvku (perióda a skupina)
Vymenovať základné vlastnosti (skupenstvo, farba, reaktivita, atď.) a použitie vodíka a kyslíka, určiť oxidačné čísla atómov prvkov v oxidoch, vedieť aplikovať pravidlá tvorby vzorcov a názvov oxidov, kyselín a hydroxidov, vedieť názvy a vzorce CO, CO₂, N₂O₅, SO₂, SO₃, CaO, HCl, HNO₃, H₂SO₄, H₂CO₃, NaOH, KOH, Ca(OH)₂, NaCl, NaNO₃, CuSO₄, CaCO₃, pomenovať ióny, ktoré vzniknú reakciou HCl, NaOH s vodou, poznať oxidy, ktoré reakciou s vodou spôsobujú kyslé dažde, a príčiny vzniku uvedených oxidov (oxidy síry a dusíka), poznať vplyv kyslých dažďov na životné prostredie, možnosti obmedzenia ich vzniku, určiť pomocou univerzálneho indikátorového papierika pH rôznych roztokov (kyslý, neutrálny, zásaditý), opísať neutralizáciu ako chemickú reakciu kyseliny chlorovodíkovej s hydroxidom sodným a zapísať chemickou rovnicou, poznať výskyt a

Laboratorné cvičenia

1. Príprava roztokov daného zloženia

2. Dôkaz uhlíka a vodíka v org. zlúčenine (2 hod)

3. Dôkaz sacharidov (2 hod)

4. Dôkaz prítomnosti vitamínu C v ovocí alebo zelenine

5. Rozpustnosť mydla v mäkkej a tvrdej vode

Alternatívne: Príprava roztokov daného zloženia

Kyselina octová a jej vlastnosti

Dôkaz prítomnosti vitamínu C v ovocí alebo zelenine

Plasty

funkciu kyseliny chlorovodíkovej v ľudskom organizme,
uviesť význam kationov sodíka, draslíka, horčíka, vápnika a železa pre ľudský organizmus a ich potravinové zdroje,
zdôvodniť negatívny vplyv nadbytku NaCl v potrave pre ľudský organizmus,
vedieť pracovať s roztokmi indikátorov a indikátorovými papierikmi.
vedieť pozorovať a spozorovať javy sprevádzajúce pokus, nacvičiť si časovanie vykonávaného úkonu, vyhodnotiť a interpretovať ho, zaznamenať výsledok pokusu,

4. Požiadavky na výstup.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií a v súlade so Štátnym vzdelávacím programom vymedzuje Školský vzdelávací program nasledovné kľúčové kompetencie:

Žiak:

Vie rozlíšiť anorganickú a organickú látku na základe vzorca.

Vie vysvetliť mólové údaje zo štítku chemikálie a charakterizovať jednotlivé jednotky, v ktorých sa táto veličina udáva.

Vie vysvetliť mólové údaje z periodickej sústavy prvkov alebo vie vyrátať tieto údaje pri látkach, ktoré nie sú stabilizované.

Vymenováva príklady chemických prvkov a chemických zlúčenín so špecifickou mólovou hmotnosťou.

Uvádza príklady chemických prvkov z bežného života, napr. v zložení uhlíkovodíkov, bielkovín....

Porovná hmotnosť 1 mólu atómov rôznych prvkov,

Vypočíta molárnu hmotnosť zlúčenín zo známych molárnych hmotností atómov prvkov tvoriacich zlúčeninu, vypočíta látkové množstvo látky, ak je zadaná hmotnosť látky a molárna hmotnosť látky,

Rozlišuje na príkladoch zápisy vzorcov anorganických a organických látok. Orientuje sa vo väzbovosti uhlíka.

Pozná reakcie, za ktorých vznikla v zemných ložiskách ropa, uhlie a zemný plyn.

Vie poukázať ako sa poznatky o alkánoch, alkénoch, arénoch a iných látkach dajú aplikovať v priemysle a ako ich účinok vplýva na čistotu ovzdušia.

Pozná typ väzby medzi atómami v alkánoch, alkénoch a alkínoch až v posledných typoch uhlíkovodíkov.

Vie pohotovo zapísať vopred vymedzený počet chemických vzorcov z uhlíkovodíkov (napr. z 20 ks 15 ks).

Pozná kategorizáciu uhlíkovodíkov a derivátov uhlíkovodíkov.

Vymenuje druhy benzínu, ktoré sa v súčasnosti u nás používajú ako palivo do automobilov.

Dodržiava zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu a s chemickými látkami.

Pozná v učebnici uvedené chemické sklo, pomôcky, vie používať ochranné pomôcky.

Vie vykonať podľa návodu žiacky pokus.

Vie vyhodnotiť pokus a zaznamenať písomnou formou výsledok pokusu.

Predmet: Biológia

1. Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

Základným štruktúrnym prvkom je špirálovité usporiadanie obsahu v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.

Učivo v 5. - 6. ročníku je usporiadané v nadväznosti na osvojené poznatky z nižšieho stupňa vzdelávania a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Štruktúra učiva je orientovaná na konkrétne prírodné celky, poznávanie jednotlivých organizmov v nich žijúcich, triedenie a zovšeobecňovanie poznatkov, s pozornosťou na potravné vzťahy a vzťahy k prostrediu, s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr. Usporiadanie učiva vedie k postupnému poznávaniu zložitosti organizmov a postupne prehĺbovať poznatky.

Usporiadanie učiva v 7. ročníku nadväzuje na predchádzajúci učebný systém s rešpektovaním vzájomných súvislostí. Štruktúra učiva v 7. ročníku umožňuje plynulý prechod k pochopeniu človeka ako biologického objektu a na základe anatomicke-fyziologických poznatkov, smeruje k pochopeniu princípov individuality, biologickej a sociálnej podstaty človeka, pochopeniu základných spoločenských vzťahov na základe etických noriem, v prospech ich rozvoja. Štruktúra učiva umožňuje pochopenie osvojovanie si zdravého životného štýlu a ochranu pred škodlivými vplyvmi.

Štruktúra obsahu v 8. ročníku sa orientuje na dynamické hľadisko zloženia Zeme, zemského povrchu v súčinnosti so živými zložkami prírody. Predstavuje spolu s vedomosťami nadobudnutými v nižších ročníkoch komplexný pohľad na prírodu a jej vývoj. Nadväzne sa ďalej orientuje na poznanie vzťahov živej a neživej prírody so zameraním na základné ekologické poznatky. Obsah ročníka je vcelku zameraný na komplexné poznanie a chápanie vzájomných vzťahov a súvislostí v prírode.

Obsah učiva v 9. ročníku je orientovaný na základné životné procesy z hľadiska funkčných častí tela organizmov, poznatky o podstate života z hľadiska bunkovej štruktúry a dedičnosti.

Záver tvorí problematika životného prostredia, ktorá smeruje k pochopeniu základných vzájomných vzťahov, vzťahov k prostrediu s vyústením do poznania vzťahov človeka k prírode a jej ochrane.

2. Obsah

5. ročník (66 hodín)

1. Príroda a život
2. Život v lese
3. Život vo vode a na brehu
4. Život na poliach a lúkach

Praktické aktivity

6. ročník (33 hodín)

1. Život s človekom a v ľudských sídlach
2. Základná štruktúra života
3. Živé organizmy a ich stavba
4. Stavba tela rastlín a húb
5. Stavba tela bezstavovcov

Praktické aktivity

7. ročník (66 hodín)

1. Stavba tela stavovcov
2. Človek a jeho telo
3. Zdravie a život človeka

Praktické aktivity

8. ročník (33 hodín)

1. Neživá príroda a jej poznávanie.
2. Zem a jej stavba.
3. Stavebné jednotky zemskej kôry
4. Geologické procesy a dejiny Zeme
5. Podmienky života a vzťahy organizmov

Praktické aktivity

9. ročník (33 hodín)

1. Základné znaky a životné procesy organizmov
2. Základná stavba organizmov
3. Dedičnosť a jej podstata
4. Životné prostredie organizmov a človeka

Praktické aktivity

3. Ciele učebného predmetu

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

1. Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
2. Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
3. Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
4. Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
5. Viest' k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

Kompetencie v oblasti prírodných vied:

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka. Chápať lesný, vodný, trávny, poľný ekosystém a ľudské obydľia ako životný priestor organizmov, poznať typických predstaviteľov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov, zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi.
- Poznať základnú stavbu, funkcie a životné prejavy rastlinných a živočíšnych buniek, jednobunkových a mnohobunkových organizmov.
- Poznať základnú stavbu a funkcie sústav orgánov človeka, zásady starostlivosti prvej predlekárskej pomoci pri bežných poraneniach. Rozvíjať poznatky o činnosti ľudského tela, ako celostného systému z hľadiska ochrany zdravia a zdravého životného štýlu.
- Porozumieť vzťahu neživej a živej prírody a význam jej poznávania. Poznať základnú stavbu a stavebné jednotky Zeme, podstatné zmeny v zemskej kôre, základné vonkajšie a vnútorné geologické procesy, súvislosti geologického vývoja Zeme, prírody a človeka.
- Poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia.
- Poznať hlavné znaky základných životných procesov baktérii, rastlín, húb a živočíchov, podstatu a význam dedičnosti v prírode a pre človeka.
- Poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplývajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.

Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších **klúčových kompetencií** žiakov:

- *v oblasti komunikačných schopností:*
 - identifikovať a správne používať základné pojmy, objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, podstatu procesov a vzťahov, vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme, vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje, vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov, zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti, vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry, vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie
- *v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:*
 - riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie, navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov, rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov, využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh, predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať
- *v oblasti sociálnych kompetencií:*
 - vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti, pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať, prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení
- *v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností:*
 - používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia, využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky, rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach, aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach

5. ročník

CIELE	ROZVÍJAJÚCE CIELE	TEMATICKÝ CELOK - OKRUH	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÁ ČASŤ - OČAKÁVANÉ VÝSTUPY, VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.	Chápať význam pojmov príroda, živé a neživé prírodniny. Osvojiť si základné postupy pozorovania prírodnín, prácu s lupou a mikroskopom.	PRÍRODA A ŽIVOT.	Príroda a prírodniny. Metódy a prostriedky skúmania v biológii.	Rozlíšiť na príklade živú a neživú prírodninu. Predviesť využitie lupy pri pozorovaní prírodniny. Uviesť na príklade význam a využitie mikroskopu. Ukázať na mikroskope okulár, objektív a zrkadlo.
Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.	Chápať lesný ekosystém ako životný priestor organizmov. Poznať typických predstaviteľov lesných rastlín, húb a živočíchov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov. Poznať význam lesných organizmov pre život v lese.	ŽIVOT V LESE.	Les. Štruktúra lesa. Život a zmeny lesa počas roka.	Uviesť príklad rastliny a živočicha žijúcich v lese. Pomenovať podľa schémy vrstvy lesa. Opísať zmeny lesa v ročných obdobiach. Zostaviť príklad potravného reťazca lesných organizmov.

			<p>Dreviny v lese. Ihličnaté a listnaté stromy. Kry. Poznávanie, život drevín počas roka. Význam pre život v lese.</p>	<p>Poznať základnú stavbu tela dreviny. Rozlíšiť ihličnatý a listnatý strom. Určiť názov ihličiny podľa šišky a vetvičky. Určiť názov listnatého stromu podľa listu alebo plodu. Uviest' význam stromov pre život organizmov a ľudí. Rozlíšiť na ukážke strom a ker. Pomenovať na ukážke dva lesné kry. Uviest' význam krov pre život organizmov. Uviest' príklad živočícha živiaceho sa listami, semenami (plodmi) lesných drevín.</p>
			<p>Mikroskopické a nekvitnúce byliny v lese. Kvitnúce byliny v lese. Poznávanie, život počas roka. Význam pre život v lese.</p>	<p>Uviest' význam pôdnych baktérií v lese. Vysvetliť prítomnosť zelených povlakov na stromoch. Rozlíšiť na ukážke mach a paprad'. Poukázať na význam machov a papradí v lese. Opísať základnú stavbu tela kvitnúcej byliny. Poznať na ukážke tri lesné kvitnúce byliny. Uviest' príklad jedovatej a liečivej rastliny. Uviest' význam bylín pre život lesa.</p>

			<p>Huby a lišajníky v lese. Poznávanie jedlých a jedovatých húb, spolužitie stromov a húb. Pomoc pri otrave hubami. Význam v lese.</p>	<p>Poznať na ukážke dve jedlé a dve jedovaté huby. Uviest' zásady pomoci pri otrave hubami. Rozpoznať na ukážke lišajník od iných organizmov. Vysvetliť význam húb a lišajníkov v prírode.</p>
			<p>Lesné bezstavovce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov. Význam v lese.</p>	<p>Poznať slimáka a dážd'ovku podľa vonkajších znakov. Uviest' potravu slimáka a dážd'ovky. Porovnať prijímanie potravy a spôsob pohybu slimáka a dážd'ovky. Rozlíšiť na ukážke križiaka, kliešť a a mravca. Poznať možnosť nákazy kliešťom a odstránenie z kože. Uviest' príklad potravy dvoch bezstavovcov. Zdôvodniť význam bezstavovcov v lese a škodlivosť pri premnožení. Vysvetliť na príklade inštinkt.</p>
			<p>Lesné obojživelníky a plazy. Lesné vtáky. Lesné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov. Význam v lese.</p>	<p>Poznať na ukážke skokana, jaštericu a vretenicu. Rozlíšiť na ukážke obojživelníka a plaza. Uviest' príklad potravy obojživelníka a plaza. Uviest' tri vtáky žijúce v lese. Demonštrovať na príklade význam lesného dravého</p>

				<p>a spevavého vtáka v lese. Uviest' príklad potravy dvoch lesných vtákov.</p> <p>Pomenovať na ukážke lesné cicavce. Uviest' príklad bylinožravého, mäsožravého a všežravého cicavca. Uviest' príklad potravy dvoch lesných cicavcov.</p> <p>Demonštrovať na príklade význam cicavcov v lese.</p>
<p>Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.</p>	<p>Chápať vodný ekosystém ako životný priestor organizmov. Poznať typických predstaviteľov vodných a brehových organizmov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov. Poznať význam vodných a brehových organizmov pre život vo vode a okolí.</p>	<p>ŽIVOT VO VODE A NA BREHU.</p>	<p>Voda a jej okolie. Význam kyslíka, teploty a čistoty vody pre život vodných organizmov.</p>	<p>Uviest' vlastnosti vody dôležité pre život organizmov. Vysvetliť význam kyslíka pre vodné organizmy. Uviest' príklad stojatej a tečúcej vody. Uviest' príklad znečistenia vody a dôsledky pre život organizmov.</p>
			<p>Mikroskopické a drobné vodné živočíchy. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.</p>	<p>Uviest' význam vodných živočíšnych mikroorganizmov. Poznať na ukážke nezmara. Uviest' príklad potravy črievičky a nezmara. Opísať spôsob obstarávania potravy nezmara.</p>

				Uviest' príklad vodného organizmu živiaceho sa planktónom.
			Vodné bezstavovce. Hmyz žijúci vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.	Poznať na ukážke vodného ulitníka a lastúrnika. Poznať význam pijavice v medicíne. Poznať na ukážke raka. Uviest' potravu pijavice. Zdôvodniť vplyv čistoty vody na život raka. Uviest' príklad potravy vodného bezstavovca. Poznať na ukážke jeden druh hmyzu žijúceho vo vode a jeden druh žijúceho na brehu. Uviest' význam lariev hmyzu pre vodné živočíchy.
			Ryby. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.	Opísať na ukážke prispôsobenie kapra životu vo vode. Uviest' príklad ryby žijúcej v stojatej a tečúcej vode. Rozlíšiť potravu bylinožravej a dravej ryby.
			Živočíchy žijúce vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.	Rozlíšiť na ukážke skokana a mloka. Opísať život skokana vo vode a na brehu. Uviest' príklad potravy skokana a užovky. Rozlíšiť vretenicu a užovku podľa vonkajších znakov.
			Vodné vtáky. Poznávanie podľa	Opísať prispôsobenie vtákov na plávanie,

			vonkajších znakov a životných prejavov, význam.	potápanie a brodenie. Opísať spôsob prijímania potravy kačice a labute. Uviesť príklad vtáka živiaceho sa drobnými živočíchmi v plytkej vode. Uviesť príklad potravy dravého vodného vtáka.
			Vodné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.	Uviesť význam plávacích blán a chvosta vydry a bobra. Uviesť príklad potravy bobra a vydry. Opísať spôsob stavania obydlija bobra. Uviesť význam vodných cicavcov.
Viesť k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.	Chápať poľný a trávnatý ekosystém, ako životný priestor organizmov. Poznať typických predstaviteľov poľných a lúčnych organizmov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov. Poznať význam poľných a lúčnych organizmov pre život na poliach a lúčach a výživu človeka.	ŽIVOT NA POLIACH A LÚKACH.	Polia, lúky, pastviny. Druhovú rozmanitosť, vplyv ľudskej činnosti.	Rozlíšiť pole a lúku, zdôvodniť rozdiely. Vysvetliť význam skupín drevín medzi lánmi polí. Zdôvodniť nevhodnosť vypaľovania trávy. Uviesť príklad živočicha, ktorého môže ohroziť rozoranie medzí a likvidácia remízok.
			Rastliny a huby na lúčach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.	Poznať na ukážke tri lúčne byliny. Pomenovať jednu liečivú lúčnu rastlinu. Poznať hubu pečiariku podľa typických znakov. Uviesť

				<p>príklad živočícha živiaceho sa lúčnymi bylinami. Uviest' význam lúčnych tráv.</p>
			<p>Obilniny. Krmoviny. Olejninny a okopaniny. Poznávanie, život počas roka, význam pre výživu človeka a hospodárskych zvierat.</p>	<p>Poznať na ukážke a pomenovať pšenicu, ovos a kukuricu. Uviest' príklady významu obilnín pre človeka. Uviest' príklad troch výrobkov z obilnín. Poznať a pomenovať na ukážke ďatelinu. Uviest' príklad krmoviny, ako potravy hospodárskych zvierat. Vysvetliť význam „zeleného hnojenia“. Poznať na ukážke a pomenovať slnečnicu a repku. Porovnať význam slnečnice, repky a repy. Poznať na ukážke a pomenovať ľuľok zemiakový. Vysvetliť význam zemiakovej hľuzy pre človeka.</p>
			<p>Bezstavovce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.</p>	<p>Uviest' význam dážďovky pre kvalitu pôdy. Poznať na ukážke dva druhy hmyzu žijúceho na lúke a poli. Uviest' príklad hmyzu, ktorý po premnožení ohrozuje pestované rastliny na poli. Uviest' príklad živočícha, ktorý sa</p>

				žíví hmyzom na poli alebo lúke.
			Obojživelníky a plazy žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.	Odlíšiť skokana a ropuchu podľa spôsobu pohybu. Uviesť príklad potravy ropuchy. Uviesť význam ropuchy a jašterice pre život na lúkach a poliach.
			Vtáky žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.	Poznať na ukážke tri vtáky žijúce na lúke a poli. Uviesť význam jarabice a bažanta pre život na poli. Preukázať na príklade význam dravých vtákov pre život na poliach a lúkach.
			Cicavce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.	Poznať na ukážke tri cicavce žijúce na lúke a poli. Rozlíšiť zajaca a kráľika. Usporiadať potravinový vzťah hraboš, sokol, obilniny. Uviesť dôsledky premnoženia hrabošov, myší a sýsľov na poli.

6. ročník

6. Život s človekom a v ľudských sídlach
7. Základná štruktúra života
8. Živé organizmy a ich stavba
9. Stavba tela rastlín a húb
10. Stavba tela bezstavovcov

CIELE , ROZVÍJAJÚCE <u>CIELE</u>	TEMATICKÝ CELOK - OKRUH, <u>OBSAHOVÝ</u> <u>ŠTANDARD</u>	VÝKONOVÁ ČASŤ- OČAKÁVANÉ VÝSTUPY, <u>VÝKONOVÝ ŠTANDARD</u>
<p>Chápať význam pojmov príroda, človek, živé a neživé prírodniny. Chápať človeka ako súčasť prírody vo väzbe na základné biologické procesy. Porozumieť a naučiť sa ako sa využívajú živé prírodniny v prospech človeka, ale aj akým spôsobom môžu byť pre človeka škodlivé.</p>	<p>Život s človekom a v ľudských sídlach Ľudské obydlia a ich okolie. Vplyv ľudskej činnosti na prispôsobovanie sa organizmov prostrediu.</p>	<p>Uviest' osobitosti ľudských obydli a ich okolia pre život organizmov. Uviest' význam kríženia rastlín a živočíchov pre človeka. Uviest' význam zdomácnovania živočíchov pre človeka.</p>
	<p>Mikroorganizmy žijúce s človekom. Poznávanie a význam pre človeka.</p>	<p>Uviest' prejavy škodlivosti parazitickej baktérie pre človeka. Opísať využitie mliečnych a kvasných baktérií. Uviest' príklad využitia kvasiniek človekom. Uviest' podmienky výskytu plesní v domácnosti. Uviest' príklad priemyselnej výroby s využívaním kvasinky.</p>
	<p>Pestované rastliny v záhradách. Pestované ovocné stromy a kry. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam.</p>	<p>Pomenovať podľa ukážky zástupcu cibul'ovej, hlúbovej a koreňovej zeleniny. Poznať na ukážke a pomenovať strukovinu. Rozlíšiť a pomenovať na ukážke päť druhov zeleniny. Vysvetliť potrebu hnojenia pôdy v záhrade pri dlhoročnom pestovaní plodín. Vysvetliť význam zeleniny vo výžive človeka. Poznať na ukážke a pomenovať dva ovocné stromy. Poznať na ukážke a pomenovať dve rastliny s drobným dužinatým ovocím. Vysvetliť význam ovocia pre zdravie človeka.</p>
	<p>Nežiaduci spoločníci človeka. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Zásady prevencie pred šírením nákazy.</p>	<p>Zdôvodniť na príklade škodlivosť vnútorného a vonkajšieho parazita. Poznať na ukážke dva živočíchy znehodnocujúce potraviny. Poznať zásady ochrany pred</p>

		vnútornými parazitmi. Poznať spôsob odstránenia vši z vlasov.
	Včelárstvo, rybárstvo a rybníkárstvo. Spoločenský život včiel. Zásady chovu včiel a rýb. Chovateľsky významné vtáky.	Opísať na ukážke význam včely matky, robotnice, trúda v úli. Uviesť príklady významu chovu včely pre človeka. Vysvetliť význam rýb pre človeka. Na ukážke pomenovať samca a samicu kury, kačice, husi a morky. Vysvetliť na príklade kohúta a sliepky pohlavnú dvojtvarosť. Uviesť význam chovu kury, kačice, husi alebo morky pre človeka.
	Blízky spoločníci človeka. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Spolunažívanie živočíchov a ľudí v domácnosti.	Porovnať odlišnosti vonkajších znakov psa a mačky. Pomenovať na ukážke jedno plemeno psa. Uviesť zásady chovu psa a mačky v domácnosti. Uviesť príklad starostlivosti o drobné domáce živočíchy.
	Chovateľsky významné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Zásady chovu.	Rozpoznať na ukážke tri druhy hospodárskych zvierat. Rozpoznať na ukážke samca, samicu a mláďa dvoch hospodárskych zvierat. Uviesť význam chovu jedného druhu hospodárskeho zvierat'a. Uviesť dôsledky pridávania veľkého množstva chemických prípravkov do potravy hospodárskych zvierat.
	Cicavce žijúce s človekom. Poznávanie podľa vonkajších znakov, riziká prenosu nákazlivých ochorení, ochrana a prevencia.	Rozlíšiť na ukážke myš a potkana. Uviesť riziko výskytu myši a potkanov v domácnosti. Poznať spôsoby ochrany pred myšami a potkanmi.
	Živočíchy v okolí ľudských sídiel. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam.	Uviesť dva bezstavovce žijúce v záhrade alebo sade. Vysvetliť škodlivosť premnoženia niektorých bezstavovcov v domácnosti, záhrade a sade. Opísať význam spevavých vtákov v okolí domácností. Poznať na ukážke troch spevavých vtákov. Uviesť

		príklad spevavého vtáka, ktorý sa živí hmyzom.
Pochopiť podstatu bunky ako základnej stavebnej jednotky každého živého organizmu. Poznať stavbu a princíp fungovania rastlinnej a živočíšnej bunky. Oboznámiť sa s najdôležitejšími metódami skúmania buniek – teoreticky aj prakticky.	Základná štruktúra života Rastlinná a živočíšna bunka. Základná stavba a funkcia častí bunky.	Pomenovať na ukážke časti rastlinnej bunky. Vysvetliť význam bunkového jadra a chloroplastu. Pomenovať na ukážke časti živočíšnej bunky. Určiť na ukážke zhodné a rozdielne znaky rastlinnej a živočíšnej bunky.
Chápať nebunkové organizmy ako osobitú skupinu živých organizmov so všetkými špecifikami pre ne tak typické. Poznať najdôležitejších predstaviteľov a poznať ich význam pre život ľudí. Poznať väzby týchto organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.	Živé organizmy a ich stavba Nebunkové a jednoduché bunkové organizmy. Stavba tela. Význam, vplyv na človeka, nákazlivé ochorenia, prevencia.	Porovnať stavbu vírusu a baktérie. Rozhodnúť, či pôvodcom nákazy chrípky, žltacky, angíny je vírus alebo baktéria. U-viesť príklad troch nákazlivých ochorení. Uviesť možnosti predchádzania šíreniu vírusových a bakteriálnych nákaz.
	Stavba tela jednobunkových organizmov. Stavba tela mnohobunkových organizmov.	Pomenovať na ukážke črievičky hlavné časti tela. Porovnať na ukážke stavbu tela drobnozrnka a črievičky. Priradiť pletivo a tkanivo k rastline a živočíchu. Určiť na ukážke rastliny jej orgány. Určiť na ukážke štruktúry tela živočícha bunku, tkanivo, orgán, sústavu orgánov.
Na eklementárnej úrovni vytvoriť podmienky na pochopenie základných fyziologických dejov, ktoré prebiehajú v rastlinnom tele a pochopiť anatómiu a morfológiu rastlinného tela. Chápať význam zbierania a triedenia biologického materiálu v zmysle vytvárania trvalejších biologických zbierok, ktoré slúžia ako študijný materiál pre lepšie pochopenie anatom. zvláštností rastlinného tela.	Stavba tela rastlín a húb Stavba tela nekvitnúcich rastlín. Machy a paprade.	Pomenovať na ukážke časti tela machu. Pomenovať na ukážke časti tela paprade. Uviesť význam výtrusov pre machy a paprade.

	Stavba tela kvitnúcich rastlín. Koreň, prijímanie živín koreňom, význam pre život rastliny.	Rozlíšiť na ukážke stavby koreňa pokožku, dužinu, cievne zväzky, koreňové vlásky. Uviesť živiny, ktoré rastlina prijíma koreňom. Vysvetliť význam koreňa pre rastlinu.
	Stonka (dreviny, byliny), prúdenie látok stonkou, význam pre život rastliny.	Roztriediť na ukážke dreviny a byliny podľa stavby stonky. Vysvetliť význam cievnych zväzkov v stonke. Určiť na konáriku púčiky a vysvetliť ich význam. Zdôvodniť význam stonky pre život rastliny.
	List. Fotosyntéza, dýchanie, vyparovanie vody, význam pre život v prírode.	Určiť na ukážke stavby listu dôležité časti pre fotosyntézu. Uviesť význam prieduchov v pokožke listu. Vymenovať látky, ktoré listy pri dýchaní zo vzduchu prijímajú a ktoré do vzduchu vylučujú. Uviesť význam listov pre prijímanie živín a dýchanie.
	Kvet. Opelenie a oplodnenie. Význam pre rozmnožovanie rastlín.	Rozlíšiť na ukážke kvetný obal, tyčinku a piestik. Uviesť význam peľového zrnka a vajíčka. Opísať na schéme opelenie kvetu. Uviesť, kedy nastáva v kvete oplodnenie. Zdôvodniť, prečo je kvet rozmnožovací orgán rastliny.
	Plod a semeno. Rozdelenie plodov, význam pre rozmnožovanie rastlín.	Určiť na ukážke plodu oplodie a semeno. Rozlíšiť na ukážke dužinatý a suchý plod. Pomenovať na ukážke semena zárodok a kľúčne listy. Vysvetliť význam plodu a semena pre rastlinu, živočíchov a človeka.
	Rastlinné telo. Súčinnosť orgánov pre príjem živín, prenos a vylučovanie látok. Vplyv svetla, tepla, vody a živín.	Vymenovať látky, ktoré potrebuje rastlina pre život. Pomenovať na ukážke rozmnožovacie a vyživovacie orgány kvitnúcej rastliny. Pomenovať na ukážke orgány, ktorými rastlina prijíma výživu a dýcha, prúdia látky, prijíma a vyparuje vodu.
	Huby s plodnicou jedlé a jedovaté, rozlíšenie podľa typických znakov.	Rozlíšiť stavbu jedlej a jedovatej huby s plodnicou. Rozlíšiť na ukážke hubu

	Kvasinky, plesne, lišajníky, stavba tela.	s výtrusnicami na lupeňoch a v rúrkach. Rozlíšiť na ukážke kvasinku a pleseň podľa stavby tela. Uviesť význam výtrusnice plesne. Opísať na ukážke stavbu tela lišajníka.
Chápať ekosystém, ako životný priestor organizmov. Poznať typických predstaviteľov týchto organizmov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravných vzťahov. Poznať význam týchto organizmov pre život v celom ekosystéme a pre život človeka. Viesť k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.	Stavba tela živočíchov Pŕhlivce - drobné vodné živočíchy. Stavba tela a základné telesné funkcie.	Vysvetliť, ako nezmar prijíma potravu a dýcha. Vysvetliť, prečo sa nervová sústava nezmaru nazýva rozptýlená. Uviesť význam vajícok a spermií nezmaru. Vysvetliť význam púčikov u nezmaru. Vysvetliť význam slova obojpohlavný živočích.
	Ploskavce a hlístovce - vnútorné parazity. Stavba tela.	Uviesť časť tráviacej sústavy človeka, v ktorej žije pásomnica a hlíst. Opísať prijímanie potravy hlísty a pásomnice. Opísať podľa ukážky rozmnožovanie hlísty alebo pásomnice. Vysvetliť nevyhnutnosť dostatočnej tepelnej úpravy mäsa a umytia ovocia a zeleniny pred konzumáciou.
	Mäkkýše – živočíchy so schránkou. Stavba tela a základné telesné funkcie.	Uviesť miesto uloženia vnútorných orgánov slimáka. Porovnať podľa ukážky schránku slimáka a škl'abky. Vysvetliť, prečo je slimák obojpohlavný živočích. Uviesť orgánovú sústavu, ktorou slimák prijíma a spracováva potravu. Porovnať dýchacie orgány slimáka a škl'abky. Určiť na ukážke ústny, prijímací a vyvrhovací otvor škl'abky.
	Obrúčkavce - živočíchy s obrúčkami. Stavba tela a základné telesné funkcie.	Uviesť, aký orgán umožňuje dážďovke pohyb. Zdôvodniť, názov zatvorená obehovej sústavy dážďovky. Opísať, ako dýcha dážďovka. Zdôvodniť názov rebríčkovej nervovej

		sústavy dážd'ovky. Uviesť význam opasku dážd'ovky.
	Článkonožce - živočíchy s článkovaným telom. Stavba tela a základné telesné funkcie.	Vysvetliť význam jedovej žľazy pavúka. Pomenovať sústavu, ktorá rozvádza u pavúka a raka v tele kyslík. Uviesť orgán raka, ktorý tvorí vonkajšiu kostru. Porovnať dýchacie orgány pavúka a raka. Uviesť na ukážke ústneho orgánu hmyzu príklad potravy. Určiť na ukážky končatiny spôsob pohybu hmyzu. Pomenovať dýchací orgán hmyzu. Zdôvodniť názov rebričkovej nervovej sústavy hmyzu.

Praktické aktivity

Námety praktických aktivít

Pozorovanie buniek pokožky dužinatej šupiny cibule, plesne alebo kvasinky mikroskopom. Pozorovanie a rozlišovanie vyživovacích a rozmnožovacích orgánov kvitnúcej rastliny voľným okom. Pozorovanie vnútornej stavby koreňa, stonky dreviny a byliny, vnútornej stavby kvetu. Pozorovanie stavby tela a prejavov života črievičky, vonkajšej stavby tela hmyzu, ústnych ústrojov, končatín a krídel hmyzu.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

Vypestovať podľa návodu plesň a pozorovať stavbu tela. Naklíčiť podľa návodu semeno a pozorovať jeho stavbu. Ako vplýva smer svetla na rast stonky? Potrebujú semená na klíčenie vzduch (vodu, teplo)? Prečo sa v sfarbenej vode zafarbili biele kvety?

Námety na tvorbu projektov

Zeleň v okolí môjho bydliska (školy, obce, mesta, sídliska). Pestovanie a ochrana zelene v triede (škole, v domácnosti). Dreviny v našom parku (záhrade, okolí školy). Môj pes (mačka, chrček, morča, kanárik). Vtáky v okolí môjho bydliska (školy, parku, sídliska). Starostlivosť o vtáky v zime (v okolí školy, bydliska).

7. ročník

Obsahová časť	Výkonová časť
Stavba tela stavovcov	
Povrch tela stavovcov. Spoločné a odlišné znaky.	Uviesť príklady stavovcov pokrytých šupinami, perím, srst'ou. Zdôvodniť odlišnosti kožných útvarov stavovcov. Označiť na ukážke časti vtáčieho pera. Zdôvodniť na príklade stavovca význam sfarbenia podľa prostredia, v ktorom žije.
Oporná sústava stavovcov. Pohybová sústava	Zdôvodniť prispôsobenie stavovcov životnému

stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	<p>prostrediu na ukážke kostry končatín. Vysvetliť význam prsnej kosti s hrebeňom u vtákov. Zdôvodniť význam dutých kostí vtákov. Rozlíšiť párnokopytníka a nepárnokopytníka na ukážke kostry končatiny.</p> <p>Pomenovať tkanivá tvoriace svalstvo končatín, vnútorných orgánov, srdca stavovcov. Vysvetliť princíp činnosti dvoch svalov. Uviesť príklad stavovca, ktorý sa pohybuje plávaním, skákaním, plazením, lietaním, kráčaním a behom.</p>
Tráviaca sústava rýb, obojživelníkov, plazov a vtákov. Tráviaca sústava cicavcov. Základné funkcie a význam orgánov.	<p>Opísať na ukážke časti tráviacej sústavy stavovcov. Uviesť príklad stavovca s jedovými zubami. Uviesť význam vysúvateľného jazyka obojživelníkov, plazov, niektorých vtákov. Uviesť význam hrvola, žľaznatého a svalnatého žalúdka vtákov.</p> <p>Určiť na ukážke orgány na prijímanie potravy, trávenie a vstrebávanie cicavcov. Priradiť hlodavé zuby a kly k príkladom cicavcov. Určiť bylinožravého, hmyzožravého a mäsožravého cicavca na ukážke chrupu. Uviesť príklad prežúvavého a neprežúvavého cicavca.</p>
Dýchacia sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	<p>Uviesť príklad stavovca, ktorý dýcha žiabrami a pľúcami.</p> <p>Pomenovať dýchacie orgány žubrienky, dospelého obojživelníka. Porovnať dýchacie orgány ryby, plaza, vtáka a cicavca. Zdôvodniť úhyn ryby, ak je dlhší čas mimo vody. Vysvetliť význam vzdušných vakov vtákov.</p>
Obehová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	<p>Opísať význam krvi pre život stavovcov. Opísať význam srdca a ciev pre život stavovcov. Vysvetliť dôvod názvu uzavretej cievnej sústavy. Zistiť rozdiely stavby srdca ryby, obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca na ukážke.</p>
Vylučovanie. Močová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	<p>Vymenovať odpadové látky v organizme stavovcov. Zdôvodniť význam vylučovania. Pomenovať orgán, v ktorom sa krv stavovcov zbavuje tekutých odpadových látok. Pomenovať na ukážke orgány močovej sústavy stavovcov.</p>
Nervová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	<p>Pomenovať sústavy, ktoré zabezpečujú látkovú a nervovú reguláciu. Vymenovať hlavné orgány ústrednej nervovej sústavy. Porovnať na ukážke</p>

	<p>predný mozog stavovcov.</p> <p>Charakterizovať podnet a nervový vzruch. Uviest' podľa ukážky význam reflexného oblúka. Uviest' príklad nepodmieneného a podmieneného reflexu stavovcov.</p>
Zmyslové orgány stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Opísať umiestnenie zmyslových orgánov stavovcov. Uviest' príklad stavovcov s dobrým čuchom. Uviest' príklad uloženia hmatového orgánu stavovca. Vysvetliť význam bočnej čiary rýb. Uviest' príklad stavovca s veľmi dobrým zrakom a sluchom.
Rozmnožovanie stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov.	Uviest' príklad pohlavnej dvojtvarosti stavovcov. Pomenovať samčie a samičie pohlavné bunky. Vysvetliť podstatu oplodnenia. Vysvetliť význam rozmnožovania.
Rozmnožovacia sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Vývin mláďat, starostlivosť o potomstvo.	Opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin ryby. Opísať na ukážke rozmnožovanie a vývin obojživelníka. Porovnať rozmnožovanie plaza a vtáka. Opísať na ukážke vývin mláďat cicavcov.
Typické životné prejavy, správanie stavovcov.	Uviest' príklad stavovca aktívneho v noci. Uviest' význam značkovania priestoru. Vysvetliť na príklade inštinktívne správanie stavovca. Uviest' príklad sťahovavého a stáleho vtáka.
Význam stavovcov v prírode a pre človeka.	Uviest' príklad stavovca živiaceho sa hmyzom alebo hlodavcami. Uviest' príklad stavovca, ktorý po premnožení ohrozuje úrodu na poliach a potraviny v domácnosti. Uviest' dopad úbytku dravých vtákov a mäsožravých cicavcov v prírode.
Ochrana stavovcov. Ohrozenia a možnosti ochrany.	Uviest' najčastejšie príčiny úhynu rýb a obojživelníkov. Uviest' príklad ohrozenia životných podmienok vtáka alebo cicavca. Uviest' príklad možnosti ochrany obojživelníkov. Uviest' príklad chráneného obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca.
Ľudský organizmus a ľudské spoločenstvo	
Ľudský a živočíšny organizmus. Špecifiká ľudského spoločenstva a ľudskej populácie.	Vysvetliť na príklade význam človeka v ľudskom spoločenstve. Porovnať spoločné a odlišné znaky lebky, chrbtice a končatín ľudského a živočíšneho organizmu. Vysvetliť na príklade podstatu rasizmu a jeho dôsledky.

Človek a jeho telo	
Povrch tela a kožná sústava	
Koža. Stavba a funkcie kože. Význam pre styk s vonkajším prostredím a vnútorným prostredím.	Pomenovať na ukážke časti kože, ktoré zabezpečujú ochranu povrchu tela, telesnú teplotu, vylučovanie, vodný režim a zmyslové podnety. Pomenovať viditeľné kožné útvary na svojej koži. Uviest' význam kože pre človeka.
Starostlivosť o kožu. Typické poranenia, zásady predlekárskej prvej pomoci.	Sformulovať zásady starostlivosti o kožu a kožné útvary. Zdôvodniť nevhodnosť opaľovania na prudkom slnku. Opísať postup predlekárskej prvej pomoci ošetrenia popáleniny a omrzliny. Predviesť ukážku ošetrenia odreniny alebo pľuzgiera.
Oporná a pohybová sústava	
Kosti. Kostra a jej stavba. Význam kostí a kostry.	Opísať na ukážke stavbu kosti. Ukázať a pomenovať na ukážke hrudník, chrbticu, lebku, stavce, rebrá, hrudnú kosť. Rozlíšiť na ukážke spojenie kostí väzivom, chrupkou, zrastením, kĺbom. Zistiť jednoduchým telesným pohybom časti kostry, ktoré sa na ňom zúčastnili.
Lebka a chrbtica. Stavba a význam.	Určiť na ukážke kostry tri kosti mozgovvej časti lebky. Určiť na ukážke kostry tri kosti tvárovej časti lebky. Určiť na ukážke kostry časti chrbtice.
Kostra končatín. Stavba kostry horných a dolných končatín.	Ukázať a pomenovať kosti hornej končatiny na ukážke (vlastnej končatine). Ukázať a pomenovať kosti dolnej končatiny na ukážke (vlastnej končatine). Porovnať stavbu kostru ruky a nohy. Zdôvodniť význam nosenia správnej obuvi podľa obrysu správnej a nesprávnej klenby nohy.
Svaly. Svalové tkanivá, činnosť a význam svalov.	Určiť na ukážke základné typy svalového tkaniva. Porovnať činnosť hladkého a priečne pruhovaného svalového tkaniva. Opísať na ukážke kostrového svalu jeho stavbu. Zdôvodniť vlastnosti svalu na príklade ohnutia a vystretia ruky v lakti.
Svaly hlavy, trupu a končatín.	Určiť na ukážke aspoň tri svaly hlavy a krku. Určiť na

	ukážke aspoň tri svaly trupu. Určiť na ukážke aspoň tri svaly hornej a dolnej končatiny. Predviesť jednoduché cviky na posilnenie svalov hrudníka, chrbta, brucha a končatín.
Význam opornej a pohybovej sústavy. Poranenia kostí a svalov.	Predviesť postup predlekárskej prvej pomoci pri otvorenej a zatvorenej zlomenine. Ukázať postup predlekárskej prvej pomoci pri vytknutí, vykĺbení.
Tráviaca sústava	
Tráviaca sústava. Stavba a činnosť orgánov tráviacej sústavy.	Opísať na ukážke stavbu tráviacej sústavy. Pomenovať viditeľnú časť zuba v ústach. Určiť na ukážke vnútorné časti zuba. Rozlíšiť druhy zubov v chrupe. Porovnať mliečny a trvalý chrup. Uviesť základné procesy v orgánoch tráviacej sústavy.
Zložky potravy. Premena látok a energie. Energetická hodnota potravín.	Uviesť príklad enzýmu a jeho význam. Opísať podstatu trávenia, vstrebávania, látkovej premeny. Vymenovať základné živiny v potrave človeka. Zdôvodniť význam bielkovín, sacharidov (cukrov), tukov, vitamínov, vody, minerálnych látok. Uviesť dva druhy potravín s vysokou a nízkou energetickou hodnotou.
Zásady správnej výživy. Zlozvyky v stravovaní, poškodenia a prevencia ochorení tráviacej sústavy.	Uviesť príklad správneho zloženia stravy pre človeka. Zdôvodniť význam zeleniny a ovocia v strave človeka. Uviesť príklad škodlivosti nadmerného pitia alkoholu na činnosť tráviacej sústavy. Zdôvodniť škodlivosť prejedania. Uviesť následky hladovania človeka. Uviesť význam tráviacej sústavy.
Dýchacia sústava	
Dýchacia sústava. Stavba a funkcia orgánov dýchacej sústavy.	Opísať na ukážke hlavné časti dýchacej sústavy. Rozlíšiť horné a dolné dýchacie cesty. Opísať priebeh výmeny dýchacích plynov v pľúcach.
Dýchanie. Mechanizmus vonkajšieho dýchania. Význam dýchacej sústavy.	Vysvetliť podstatu dýchania. Porovnať zloženie vdychovaného a vydechovaného vzduchu. Vymenovať najdôležitejšie dýchacie svaly. Zistiť pohyby bránice a medzirebrových svalov pozorovaním nádychu a výdychu.
Starostlivosť o dýchaciu sústavu. Škodlivosť fajčenia, vdychovania toxických látok.	Zdôvodniť význam čistoty ovzdušia pre človeka. Uviesť názov škodlivej látky v cigaretách. Uviesť príklad účinkov fajčenia na dýchaciu sústavu.

Poškodenia dýchacej sústavy. Zásady prvej predlekárskej pomoci. Význam dýchacej sústavy.	Opísať spôsob pomoci človeku pri zastavení dychu. Opísať na ukážke postup pri umelom dýchaní. Uviesť význam dýchacej sústavy pre život človeka.
Obehová sústava	
Krv. Zložky krvi, vlastnosti, krvné skupiny, darcovstvo krvi. Význam krvi.	Určiť na ukážke zložky krvi a vysvetliť ich význam. Vymenovať krvné skupiny. Uviesť význam transfúzie krvi.

Obsahová časť	Výkonová časť
Srdce. Stavba a činnosť srdca, krvný obeh.	Označiť a pomenovať na ukážke časti srdca. Opísať podľa schémy veľký a malý krvný obeh. Uviesť význam srdcových chlopní pre činnosť srdca.
Krvné cievy. Význam a činnosť ciev. Miazgové cievy a slezina. Význam obehovej sústavy.	Rozlíšiť tepny, žily a vlásočnice podľa významu. Uviesť význam vencovitých tepien pre činnosť srdca. Rozlíšiť tepny a žily podľa smeru prúdenia krvi. Poznať význam miazgy pre ľudský organizmus. Opísať význam miazgových ciev. Určiť umiestnenie a význam sleziny. Vysvetliť funkcie obehovej sústavy.
Poškodenia obehovej sústavy. Zásady predlekárskej prvej pomoci pri krvácaní a zastavení činnosti srdca.	Zdôvodniť význam pohybu pre činnosť srdca a ciev. Uviesť príklad ochorenia obehovej sústavy zapríčineného nevhodným spôsobom života. Ukázať na ukážke alebo slovne opísať nepriamu masáž srdca. Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení tepny a žily.
Vylučovanie a močová sústava	
Vylučovanie. Močová sústava. Stavba a činnosť, poškodenia a prevencia ochorení.	Vymenovať odpadové látky vznikajúce pri činnosti ľudského organizmu. Určiť na ukážke umiestnenie obličiek a opísať ich tvar. Ukázať na svojom tele uloženie obličiek. Vysvetliť význam obličiek a močových ciest. Uviesť príklad príčiny ochorenia močovej sústavy. Vymenovať zásady prevencie ochorení obličiek. Zdôvodniť význam pitia tekutín pre funkciu obličiek.

	Vysvetliť význam močovej sústavy pre človeka.
Regulačné sústavy	
Regulovanie organizmu. Látková a nervová regulácia. Význam regulačných sústav.	Pomenovať spôsoby regulácie organizmu človeka. Pomenovať orgánovú sústavu, ktorá umožňuje nervovú reguláciu. Uviesť význam regulovania činnosti organizmu.
Žľazy s vnútorným vylučovaním. Význam hormónov.	Určiť na ukážke tri žľazy s vnútorným vylučovaním. Uviesť význam inzulínu. Uviesť príklad významu troch žliaz s vnútorným vylučovaním.
Nervová sústava. Stavba a funkcia nervov, reflexná povaha nervovej činnosti.	Opísať význam nervovej bunky. Pomenovať časti reflexného oblúka na schéme. Uviesť príklad reflexnej činnosti človeka. Opísať na ukážke základné časti ústrednej nervovej sústavy. Určiť na ukážke jednotlivé časti mozgu. Vysvetliť význam mozgovej kôry predného mozgu. Uviesť základné časti obvodovej nervovej sústavy.
Zmyslové orgány chuti, čuchu a hmatu. Receptory a zmyslové vnemy.	Vysvetliť význam chuti, čuchu a hmatu pre človeka. Ukázať na svojom tele uloženie orgánov chuti, čuchu a hmatu. Rozlíšiť chuťové, čuchové a hmatové bunky podľa podnetov, ktoré prijímajú.
Zrak. Sluch. Stavba, činnosť a význam zrakového a sluchového orgánu.	Opísať na ukážke stavbu oka. Opísať podľa ukážky podstatu krátkozrakosti a ďalekozrakosti. Opísať na príklade možnosti poškodenia zraku. Určiť na ukážke vonkajšie, stredné a vnútorné ucho. Pomenovať na ukážke časti stredného ucha. Určiť na ukážke uloženie a význam rovnovážneho orgánu. Opísať na príklade možnosti poškodenia sluchu.
Poškodenia zraku a sluchu. Zásady hygieny zraku a sluchu.	Vymenovať zásady starostlivosti o zrakový orgán. Vymenovať zásady starostlivosti o sluchový orgán. Uviesť príklad komunikácie s osobou s poškodeným zrakom lebo sluchom.
Vyššia nervová činnosť. Myslenie, pamäť, reč, schopnosti a vedomosti človeka.	Uviesť príklad podmieneného reflexu. Uviesť príklad nepodmieneného reflexu. Uviesť význam myslenia a reči v živote človeka.
Zásady hygieny duševnej činnosti. Význam nervovej sústavy. Zásady predlekárskej prvej	Vymenovať zásady hygieny duševnej činnosti. Uviesť na príklad správneho režimu dňa.

pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy.	Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy. Rozlíšiť protišokovú a stabilizovanú polohu na ukážke.
Rozmnožovanie, vývin jedinca a rodičovstvo	
Rozmnožovacia sústava. Pohlavné bunky, funkcia. Stavba a funkcia reprodukčných orgánov.	Určiť a pomenovať na ukážke ženské a mužské pohlavné orgány. Vymenovať orgány, v ktorých sa tvoria ženské a mužské pohlavné bunky. Vysvetliť význam menštruačného cyklu.
Vývin jedinca. Oplodnenie, tehotenstvo a pôrod. Obdobia ľudského života.	<p>Označiť na ukážke pohlavných orgánov miesto splynutia vajíčka a spermie. Uviesť dĺžku trvania tehotenstva. Opísať začiatok, priebeh a koniec tehotenstva. Uviesť uloženie plodu a spôsob jeho výživy.</p> <p>Vymenovať zásady starostlivosti o zdravý vývin novorodenca. Zdôvodniť význam výživy dieťaťa materským mliekom. Uviesť príklad troch znakov dospievania. Uviesť typické znaky troch období ľudského života.</p>
Pohlavné ochorenia. Prevencia pohlavných ochorení a AIDS. Priateľské a partnerské vzťahy, rodina.	<p>Uviesť príklad pohlavnej choroby a možnosti nákazy. Opísať podstatu ochorenia AIDS a možnosti jej predchádzania.</p> <p>Uviesť zásady predchádzania pohlavných ochorení. Uviesť príklad priateľských vzťahov, vzájomnej pomoci mladých a dospelých ľudí. Uviesť na príklade význam rodiny.</p>
Zdravie a život človeka	
Vonkajšie vplyvy na ľudské zdravie. Zdravie a choroba. Nákazlivé ochorenia, očkovanie, prevencia.	<p>Uviesť tri príklady infekčného ochorenia. Charakterizovať výraz imunita a inkubačná doba. Vysvetliť základný princíp očkovania. Uviesť zásady prevencie infekčných ochorení.</p> <p>Vysvetliť na príklade význam dezinfekcie, dezinsekcie a deratizácie.</p>
Toxické a návykové látky. Vplyv na zdravie človeka. Drogové závislosti a ich prevencia.	Uviesť príklad návykovej látky. Vysvetliť na príklade drogovú závislosť. Zdôvodniť na príklade škodlivosť drogovej závislosti na zdravie človeka. Uviesť zásady prevencie drogových závislostí.
Vnútorne vplyvy na ľudské zdravie. Dedičné	Uviesť vplyv dedičnosti na zdravie človeka. Uviesť

vlastnosti a vplyv na zdravie a život človeka.	príklad dedičnej vlastnosti človeka. Uviest' príklad dedičného ochorenia.
Schopnosti a osobitosti človeka.	Uviest' príklad významu jedinca v živote spoločnosti. Vyjadriť vlastný názor na význam záujmov, sebapoznávania, vzdelávania a rozvoj zručností pre život človeka.
Životný štýl. Etické a morálne princípy, kultúra medziľudských vzťahov, vzťah človeka k prírode.	Vymenovať základné podmienky života človeka. Zdôvodniť význam striedania práce a odpočinku. Uviest' príklad nesprávnej životosprávy a dôsledkov na život človeka. Uviest' príklad zdravého životného štýlu.

Námety praktických aktivít

Pozorovanie a určovanie kostí (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.). Porovnanie stavby a funkcie kostry stavovcov (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.). Porovnanie šupiny ryby, pera vtáka a chlpu cicavca. Stavba vtáčieho vajca. Pozorovanie stavby pera vtáka. Prvá pomoc pri zlomeninách a vykĺbení. Prvá pomoc pri zastavení dychu. Prvá pomoc pri krvácaní zo žily a tepny. Prvá pomoc pri zastavení činnosti srdca. Prvá pomoc pri šoku. Činnosť zmyslových orgánov.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

Vonkajšie prejavy dýchania a v pokoji a pri telesnej aktivite. Zmeny tepu v pokoji a pri pohybovej činnosti.

Námety na tvorbu projektov

Režim dňa. Zdravý životný štýl. Škodlivosť fajčenia. Drogy okolo nás. Živíme sa správne? Medziľudské vzťahy v našej triede.

Obsahová časť	Výkonová časť
Neživá príroda a jej poznávanie	
Neživá a živá príroda. Závislosť organizmov, človeka od neživej prírody. Význam vied o Zemi a poznávanie neživej prírody.	Preukázať na príklade závislosť organizmov od neživej prírody. Opísať príklad vplyvu organizmov na neživú prírodu. Dokumentovať význam vied o Zemi na príklade. Uviesť význam nerastných surovín pre život človeka.
Zem a jej stavba	
Stavba Zeme. Sféry zemského telesa. Základná stavba zemskej kôry pevnín a dna oceánov.	Určiť a pomenovať podľa ukážky stavbu zemského telesa. Rozlíšiť na ukážke typy zemskej kôry.
Pohyby zemskej kôry.	Uviesť hlavnú príčinu pohybu litosferických platní. Uviesť dôsledky vzd'alovania litosferických platní. Uviesť dôsledky približovania a podsúvania litosferických platní.
Stavebné jednotky zemskej kôry	
Minerály a horniny. Charakteristika a vznik.	Charakterizovať minerál a uviesť konkrétny príklad. Charakterizovať horninu a uviesť konkrétny príklad. Rozlíšiť na ukážke minerál a horninu. Uviesť aspoň jeden spôsob vzniku hornín.
Minerály. Vnútoraná stavba, tvar, vlastnosti, význam a ochrana.	Pomenovať priestorový útvar, od ktorého závisí tvar a vlastnosti kryštálov. Vymenovať tri mechanické vlastnosti minerálov s významom pre človeka. Vymenovať tri optické vlastnosti minerálov s významom pre človeka. Uviesť príklad využitia mechanickej a optickej vlastnosti minerálu.
Geologické procesy a dejiny Zeme	
Geologické procesy a ich zdroje. Katastrofické geologické procesy a dôsledky pre človeka.	Uviesť príklad zdroja a energie geologického procesu. Rozlíšiť na príklade vonkajší a vnútorný geologický proces. Dokumentovať na príklade katastrofický geologický proces a jeho následky.
Magmatická a sopečná činnosť. Sopky a prejavy ich činnosti.	Charakterizovať magmatickú činnosť. Odlíšiť magmu a lávu podľa miesta vzniku. Opísať podľa ukážky (schémy) časti sopky. Uviesť príklad prejavov sopečnej činnosti. Uviesť príklad prospešnosti sopečnej činnosti pre človeka.
Vyvreté horniny. Vlastnosti, význam a výskyt na Slovensku.	Opísať podstatu vzniku vyvretých hornín. Rozlíšiť na ukážke hlbinnú a výlevnú vyvretú horninu. Zdôvodniť štruktúru žuly a čadiča. Uviesť príklad využitia hlbinej a výlevnej vyvretej horniny. Zistiť na geologickej mape Slovenska výskyt vyvretých hornín.
Rudné žily	Opísať podstatu vzniku vyvretých hornín.
Horotvorná činnosť	Opísať podstatu vzniku
Zemetrasenia	Opísať podstatu vzniku a vedieť rozdeliť a ochrániť sa .
Premena hornín	Zdôvodniť štruktúru premenených hornín
Vonkajšie geologické procesy	Opísať podstatu vzniku, zdroje energií.
Usadené horniny	Uviesť príklad využitia usadených hornín.
Krasové procesy	Zistiť na geologickej mape Slovenska výskyt.

Dejiny Zeme. Prahory, starohory, prvohory, druhohory, treťohory a štvrtohory.	Uviesť významné geologické procesy v jednotlivých érach vývoja Zeme. Poznať na ukážke príklad vedúcej skameneliny prvohôr, druhohôr, treťohôr a štvrtohôr. Uviesť význam prvohorných papradí a prasličiek v súčasnosti pre človeka.
Geologické jednotky Západných Karpát.	Vymenovať podľa ukážky geologické jednotky Západných Karpát. Uviesť príklad typickej horniny geologických jednotiek Západných Karpát.
Podmienky života a vzťahy organizmov	
Látkové zloženie organizmov. Vzťah organizmov k prostrediu. Prispôsobivosť a znášateľnosť organizmov.	Uviesť štyri chemické látky, ktoré sú súčasťou živých organizmov aj neživej prírody. Vymenovať organické látky, ktoré tvoria telá živých organizmov. Uviesť príklad závislosti organizmu od prostredia a vzájomného vzťahu medzi organizmami. Demonštrovať na príklade prispôbenie organizmov životu vo vode, na zemi, v pôde, vo vzduchu. Charakterizovať znášateľnosť organizmov voči podmienkam prostredia.
Neživé zložky prostredia. Svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda a ich vplyv na životné podmienky a procesy organizmov.	Zdôvodniť význam slnečného žiarenia pre fotosyntézu. Uviesť význam tepla pre život rastlín. Uviesť príklad vplyvu telesnej teploty na život živočíchov. Uviesť význam zložiek vzduchu pre život rastlín a živočíchov. Uviesť význam vody pre život organizmov. Demonštrovať na príklade prispôbenie organizmov množstvu vody v prostredí. Uviesť význam minerálnych látok, biogénnych a stopových prvkov, humusu v pôde pre život rastlín.
Negatívne vplyvy znečisťovania neživých faktorov prostredia.	Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život rastlín. Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život živočíchov.
Populácia. Vlastnosti, vnútorné a vonkajšie vzťahy, ohrozenie populácie.	Rozlíšiť na ukážke jedinca, populáciu rastlín a populáciu živočíchov. Vysvetliť podmienky rastu populácie. Uviesť príklad početne malej a veľkej populácie. Rozlíšiť na príklade konkurenciu, predáciu, parazitizmus, symbiózu.

<p>Spoločenstvo organizmov. Druhovú rozmanitosť, priestorové členenie a zloženie spoločenstva. Prírodné a umelé spoločenstvá.</p>	<p>Uviest' príklad spoločenstva organizmov. Porovnať druhovú rozmanitosť v lese a na poli. Opísať na ukážke priestorové rozmiestnenie organizmov vo vrstvách lesa. Rozlíšiť prírodné a umelé spoločenstvo podľa vplyvu človeka na ich zloženie. Uviest' príklady organizmov prírodného a umelé ho spoločenstva.</p>
<p>Ekosystém. Zložky, typy ekosystémov. Obeh látok a tok energie v ekosystéme. Vplyv činností človeka na život v ekosystémoch.</p>	<p>Rozlíšiť na ukážke živé a neživé zložky ekosystému. Uviest' príklady ekosystémov. Uviest' príklad producenta, konzumenta, rozkladača. Uviest' príklad hmyzu, ktorý po premnožení škodí v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a zdraviu človeka. Zostaviť potravný reťazec organizmov. Opísať proces obnovy ekosystému. Uviest' príklad hmyzu, ktorý sa môže rozšíriť po postihnutí ekosystému povodňou, veternou smršťou. Uviest' príklad vplyvu činnosti človeka na zmeny v ekosystéme.</p>
<p>Biosféra. Zložky a časti biosféry, obeh látok a tok energie, obnova a vývoj ekosystémov v biosfére.</p>	<p>Uviest' príklad neživých a živých zložiek biosféry. Rozlíšiť na ukážke tri ekosystémy v biosfére. Vysvetliť na príklade obeh látok v biosfére. Vysvetliť význam toku energie v biosfére.</p>
<p>Biologická a ekologická rovnováha. Podmienky zachovania biologickej diverzity.</p>	<p>Charakterizovať stav biologickej rovnováhy. Uviest' príklad narušenia biologickej rovnováhy. Porovnať podmienky stabilného a nestabilného ekosystému. Uviest' tri príklady ekologického prístupu v krajine. Uviest' tri príklady narušenia ekologickej rovnováhy. Globálne ekologické problémy. Hromadenie odpadov, ničenie dažďových pralesov, výroba a spotreba energie. Príčiny a dopady na ekosystémy, možnosti riešenia.</p>
<p>Globálne ekologické problémy. Hromadenie odpadov, ničenie dažďových pralesov, výroba a spotreba energie. Príčiny a dopady na ekosystémy, možnosti riešenia.</p>	<p>Uviest' príčiny a dopady stenčovania ozónovej vrstvy, vzniku smogu, skleníkového efektu, vzniku kyslých dažďov. Uviest' príklad zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov alebo ničenia dažďových pralesov. Uviest' príklad príčiny hromadenia odpadov. Uviest' význam recyklácie druhotných surovín. Demonštrovať na príklade alternatívny zdroj energie a jeho prínos.</p>

Námety praktických aktivít

Poznávanie a rozlišovanie minerálov a hornín. Zisťovanie vlastností minerálov a hornín. Rozlišovanie vyvretých hornín a rudných minerálov. Poznávanie a rozlišovanie premenených hornín.

Poznávanie a rozlišovanie usadených hornín. Zisťovanie obsahu vápnika v horninách.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

Spoločenstvá v okolí našej školy (bydliska). Aký ekosystém je v našom okolí? Prírodné a ekologické podmienky najbližšieho alebo širšieho okolia školy.

Námety na tvorbu projektov

Horniny v našej obci a jej okolí. Skameneliny v našom okolí.

9. ročník

Obsahová časť	Výkonová časť
Základné znaky a životné procesy organizmov	
Základné životné procesy. Príjem živín baktérií, rastlín a húb.	Vymenovať základné životné prejavy organizmov. Porovnať životné prejavy bunky, rastliny a živočícha. Opísať spôsob prijímania živín baktérií. Porovnať výživu saprofytickej a parazitickej huby. Opísať proces prijímania živín rastlinami.
Fotosyntéza a dýchanie rastlín. Význam pre život organizmov a človeka.	Opísať na schéme podstatu fotosyntézy. Opísať podstatu procesu dýchania. Opísať na schéme význam fotosyntézy a dýchania pre rastliny, živočíchov a človeka. Porovnať látky, ktoré prijíma a vylučuje pri dýchaní rastlina, živočích a človek.
Proces rozmnožovanie mikroorganizmov a jednodu-chých mnohobunkových organizmov.	Opísať podstatu a význam procesu rozmnožovania. Uviesť príklad rozmnožovania delením a pučaním. Uviesť príklad rozmnožovania výtrusmi.
Proces rozmnožovanie rastlín.	Pomenovať rozmnožovací orgán rastlín. Uviesť uloženie po-hlavných buniek v kvete. Uviesť uloženie semien ihličnaté-ho stromu. Uviesť uloženie semien listnatého stromu a kvit-núcej byliny. Opísať dva spôsoby vegetatívneho rozmnožovania rastlín.
Život rastlín. Klíčenie semien, rast rastliny. Život rast-lín počas roka, dĺžka života rastlín.	Vymenovať podmienky klíčenia semien. Porovnať podmienky klíčenia s podmienkami rastu rastliny. Zdôvodniť odlišnosť potreby svetla klíčiaceho semena a klíčiacej rastliny. Poznať podľa schémy ročného cyklu života rastliny, či ide o rastlinu jednoročnú, dvojročnú alebo trvácu.
Povrch tela bezstavovcov a stavovcov. Význam, osobitosti povrchu tela.	Opísať význam povrchu tela živočíchov. Rozlíšiť povrch tela pŕhlivcov a ploskavcov. Porovnať povrch tela mäkkýšov, obrúčkavcov, obojživelníkov a plazov. Uviesť význam peria vtákov a srsti cicavcov.
Pohyb bezstavovcov. Význam a osobitosti pohybu bezstavovcov.	Uviesť význam pohybu živočíchov pre ich život. Porovnať spôsob pohybu prvoka a pŕhlivca. Opísať spôsob pohybu mäkkýša a obrúčkavca. Uviesť príklad hmyzu, ktorý sa pohybuje skákaním, lietáním,

	<p>plávaním.</p> <p>Uviesť prispôsobenie tela rýb na plávanie. Opísať prispôsobenie končatín obojživelníkov na skákanie a plávanie. Opísať prispôsobenie končatín vtákov na hrabanie, behanie, lie-tanie, plávanie, potápanie, brodenie. Uviesť príklad cicavca, ktorý sa pohybuje v pôde, lietáním, plávaním, behom, šplhaním po stromoch.</p>
<p>Proces dýchania bezstavovcov. Proces dýchania stavovcov. Význam a osobitosti procesu dýchania.</p>	<p>Charakterizovať proces dýchania. Uviesť príklad bezstavovca, ktorý dýcha celým povrchom tela. Uviesť príklad bezstavovca, ktorý prijíma kyslík z vody. Pomenovať bezstavovce, ktorý dýchajú pľúcnymi väčkami, žiabrami a vzdušnicami.</p> <p>Porovnať spoločné a odlišné znaky dýchania stavovcov. Uviesť orgán, ktorý u obojživelníkov dopĺňa dýchanie pľúcami. Uviesť význam vzdušných vakov vtákov. Uviesť orgán, v ktorom sa okysličuje krv cicavcov.</p>
<p>Proces prijímania a spracovanie živín bezstavovcov. Význam a osobitosti procesu.</p>	<p>Uviesť význam procesu prijímania živín pre živočíchy. Pomenovať procesy súvisiace s premenou látok. Pomenovať časť tráviacej rúry mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov v ktorej prebieha trávenie a vstrebávanie. Uviesť bezstavovca, ktorý má mimotelové trávenie.</p>
<p>Proces prijímania a spracovanie živín stavovcov. Význam a osobitosti procesu.</p>	<p>Opísať spôsob chytania koristi obojživelníkmi. Uviesť význam jedovej žľazy plazov. Zdôvodniť význam žľaznatého a svalnatého žalúdka semenožravých vtákov. Porovnať prispôsobenie chrupu krta, mačky a tura potrave. Zdôvodniť funkciu zloženého žalúdka prežúvavých cicavcov</p>
<p>Proces vylučovania bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti procesu vylučovania.</p>	<p>Charakterizovať význam vylučovania. Uviesť príklad bezstavovca s vyvinutou vylučovacou sústavou. Vymenovať sústavy, ktorými stavovce vylučujú odpadové látky.</p> <p>Porovnať spoločné a odlišné znaky vylučovania stavovcov.</p>
<p>Obeh telových tekutín bezstavovcov. Obeh telových tekutín stavovcov. Význam a osobitosti procesu obehu tekutín.</p>	<p>Charakterizovať význam obehu telových tekutín. Porovnať obeh látok črievičky a nezmara. Uviesť príklad bezstavovca u ktorého pohyb telových tekutín zabezpečuje srdce.</p> <p>Vymenovať zložky krvi stavovcov. Porovnať obeh telových tekutín v otvorenej a zatvorenej obehovej sústave. Charakterizovať funkciu srdca stavovcov. Porovnať na schéme odlišnosti obehovej sústavy stavovcov. Vysvetliť súvislosť obehu krvi so stálou telesnou teplotou.</p>
<p>Proces regulácie tela bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti procesu regulácie.</p>	<p>Charakterizovať regulovanie činnosti organizmu živočíchov. Porovnať rozptýlenú, pásovú a rebríčkovú nervovú sústavu. Uviesť význam hormonálnej a nervovej sústavy stavovcov. Pomenovať reflexy</p>

	dôležité pre život stavovcov.
Zmyslové orgány bezstavovcov a stavovcov. Význam a osobitosti zmyslového vnímania.	Opísať vnímanie zrakových podnetov prvkov a obrúčkav-cov. Pomenovať orgány, ktorými hmyz vníma teplotu, do-tyk, pohyb vzduchu, vône, svetlo, zvuky. Porovnať vnímanie zrakových podnetov dvoch bezstavovcov. Uviesť na príklade stavovca vnímanie čuchových a hmatových podnetov. Uviesť na príklade stavovca vnímanie zrakových a sluchových podnetov. Uviesť príklad cicavca s dobre vyvinutými zmyslovými orgánmi potrebných na lov koristi.
Proces rozmnožovania a vývin bezstavovcov. Proces rozmnožovania a vývin stavovcov. Osobitosti procesu rozmnožovania a vývinu.	Charakterizovať proces rozmnožovania. Odlíšiť pohlavné a nepohlavné rozmnožovanie. Vysvetliť princíp rozmnožovania obojpohlavného živočicha. Porovnať priamy a nepriamy vývin jedincov. Opísať podľa schémy úplnú a neúplnú premenu hmyzu. Odlíšiť vonkajšie a vnútorné oplodnenie. Opísať na ukážke stavbu vtáčieho vajca. Uviesť príklad pohlavnej dvojtvarosti stavovca. Uviesť príklad inštinktívneho správania pri rozmnožovaní (starostlivosti o mláďatá). Uviesť príklad kŕmivého a nekŕmivého vtáka. Opísať vývin a výživu mláďat cicavcov.
Základná stavba organizmov	
Základná stavba tela organizmov. Bunková stavba. Spoločné a rozdielne znaky rastlinných a živočíšnych buniek.	Zistiť na ukážke spoločné znaky rastlinnej a živočíšnej bunky. Zistiť na ukážke odlišné znaky rastlinnej a živočíšnej bunky. Zdôvodniť odlišnosť stavby rastlinnej a živočíšnej bunky.
Ako žije bunka. Základné životné procesy. Bunka ako celok.	Opísať na ukážke proces prijímania a vylučovania látok. Uviesť význam dýchania pre život bunky. Opísať na schéme rozmnožovanie bunky delením. Opísať proces rastu a vývinu buniek. Uviesť príklad škodlivého vplyvu na život bunky.
Celistvosť rastlinného a živočíšneho tela. Základné životné prejavy rastlín a živočíchov.	Opísať proces získavania energie rastliny a živočicha. Opísať proces uvoľňovania energie rastlinou a živočichom. Porovnať na príklade pohyb rastliny a živočicha. Porovnať princíp rozmnožovania rastliny a živočicha. Porovnať rast a vývin rastliny a živočicha.
Dedičnosť a jej podstata. Jednotka dedičnej informácie.	Opísať prejavy dedičnosti organizmov. Pomenovať časť bunky, v ktorej sú uložené dedičné informácie. Pomenovať časť bunky, ktorá obsahuje chromozómy. Vysvetliť význam nukleovej kyseliny pre organizmy. Uviesť, kde sa v organizme nachádza nukleová kyselina.
Dedičnosť a jej podstata	
Prenos dedičných informácií. Podstata a princíp prenosu.	Zdôvodniť význam zníženia množstva nukleovej kyseliny pri vzniku pohlavných buniek. Opísať, ako tvorí nukleová kyselina svoje kópie pred delením jadra bunky. Vysvetliť význam prevládajúceho génu pre vznik potomkov. Opísať podľa schémy kríženia vznik

	určitého znaku nového jedinca.
Dedičnosť a jej význam. Premennivosť a rozmanitosť organizmov, druhové vlastnosti, vlastnosti jedinca.	Uviest' príklad premenlivosti a jej význam. Odlíšiť na príklade nededičnú a dedičnú premenlivosť. Uviest' príklad významu premenlivosti pre život organizmov. Opísať podstatu šľachtenia. Uviest' príklad odrody rastliny alebo plemena živočícha. Uviest' príklad vplyvu dedičnej choroby na život človeka. Uviest' význam návštevy genetickej poradne.
Životné prostredie organizmov a človeka	
Životné prostredie. Zložky životného prostredia, vzájomné vzťahy a ich význam.	Charakterizovať životné prostredie človeka. Uviest' príklad prírodnej, umelej a sociálne zložky prostredia. Uviest' príklad pracovného, obytného a rekreačného životného prostredia človeka a podmienky ich kvality. Vysvetliť rozdiel medzi vednými odbormi ekológia a environmentalistika.
Faktory ovplyvňujúce životné prostredie a podmienky života. Vplyv na zdravie, život organizmov a ľudí.	Uviest' príklad vplyvu znečistenej vody, pôdy, ovzdušia na život organizmov a človeka. Uviest' príčiny znečisťovania vody, pôdy, ovzdušia. Uviest' príklad nepriaznivého vplyvu exhalátov, tepelných elektrární, priemyselnej a chemickej výroby, dopravy na životné prostredie. Navrhnuť možnosť využívania alternatívneho zdroja energie alebo e-kologickej likvidácie odpadu v okolí.
Starostlivosť o životné prostredie. Štátna ochrana prírody, preventívne opatrenia. Chránené rastliny, živočíchov.	Rozlíšiť všeobecnú ochranu prírody a osobitnú ochranu prírody a krajiny. Poznať a pomenovať na ukážke aspoň tri druhy chránených rastlín. Uviest' príklad chráneného obojživelníka a plaza. Uviest' príklad chráneného vtáka a chráneného cicavca.
Ochrana prírody. Chránené územia a ich význam.	Vymenovať aspoň tri kategórie chránených území. Uviest' príklad národného parku, chránenej krajinskej oblasti a prírodnej rezervácie. Uviest' príklad vzácneho minerálu, ktorý sa vyskytuje na Slovensku.

Námety praktických aktivít

Rozlíšenie baktérií, rastlín a húb podľa životných procesov. Pozorovanie rozmnožovacích orgánov výtrusných a semenných rastlín. Rozlíšenie životných procesov živočíchov podľa funkcií sústav orgánov. Mikroskopické pozorovanie a odlíšenie bunkovej stavby tiel organizmov. Porovnanie vonkajšej a vnútornej stavby tiel rastlín a živočíchov.

Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

Stavba vtáčieho vajca. Zložky životného prostredia našej triedy (školy, bydliska).

Námety na tvorbu projektov

Návrh optimálneho životného prostredia našej triedy (školy, bydliska). Ako zlepšiť životné prostredie našej triedy (vybraného priestoru školy a pod.).

Predmet: Dejepis

Charakteristika predmetu

Dejepis spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Je v nej však samostatným predmetom a spolu s nimi v integratívnych vzťahoch predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov. V jeho priebehu si žiaci postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania na základe oboznamovania sa s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach. Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Taktovo vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasťou kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu štúdiijných predmetových, medzipredmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom, aby nepristupovali k histórii len ako k uzavretej minulosti, ale aj k rozvíjaniu celej škály kompetencií (spôsobilostí) klásť si v aktívnej činnosti kognitívne rôznorodé otázky, pomocou ktorých sa cez prizmu prítomnosti pýtajú na minulosť a vytvárajú si tak postupne vlastný názor.

Závažným predpokladom rozvíjania a uplatňovania uvedených cieľových kategórií je prekonávať transmisívnu výučbu dejepisu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov v hotovej podobe prevažne explikačnými (vysvetľujúcimi) metódami a prostredníctvom frontálnej výučby, a v širšej miere aplikovať prístupy, ktoré kladú dôraz na aktívne učenie, na proces hľadania, objavovania a konštruovania (vytvárania) poznatkov na základe vlastnej činnosti a skúsenosti v interakcii s učiteľom a spolužiakmi v kooperatívnom učení.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

- s historickým časom
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti

- s historickým priestorom

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti priestorovo
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti

- s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj

Žiaci ich aplikujú v nových situáciách, v „skúmateľských“ postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrowaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch - stopách po minulosti

pri vyhľadávaní relevantných informácií

- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok
- z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie

pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty

- vyberaní informácií
- organizovaní informácií
- porovnávaní informácií
- rozlišovaní informácií
- zaraďovaní informácií.
- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií

pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu

- zoradení výsledkov
- rozpoznaní podstatného od nepodstatného
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca
- vyhodnocovaní správnosti postupu
- tvorbe súboru vlastných

Tematický celok	Obsahový	štandard	Výkonový štandard
Od blízkeho k vzdialenému	Téma	Pojmy	Spôsobilosti
	Priestor a čas	<p><i>dom, byt, sídlisko, dedina, mesto, vyšší územný celok, Slovensko, Európska únia</i></p> <p><i>prírodný a historický čas kategórie historického času - meniny, narodeniny, dátum, letopočet, sviatky</i></p> <p><i>fotografia -obrazová spomienka, rodinný album, rodostrom</i></p> <p><i>historické pramene (písomné, obrazové, hmotné) múzeum,</i></p> <p><i>knižnica, archív,</i></p> <p><i>školská kronika</i></p>	<p>Žiaci</p> <p>vymenujú zmeny v mieste bydliska, ktoré sa udiali počas ich života:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozoznajú, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v mieste ich bydliska: - identifikujú rozdiel medzi prírodným a historickým časom, - zostavia tabuľku dátumov štátnych, cirkevných sviatkov a pamätných dní, - zaradia letopočty do príslušného storočia z ľubovoľného storočia, - vyberú správny letopočet, - rozlíšia dátum a letopočet, - zakreslia do časového diagramu významné údaje zo života svojej rodiny, - rozoznajú pojmy pred Kr. a po Kristovi/ pred našim letopočtom a po našom letopočte, - zostavia rodostrom svojej rodiny, - napíšu krátky príbeh zo života svojej rodiny, - položia adekvátne otázky fotografii ako zdroju historických informácií, - zaznamenajú rozprávanie starých rodičov, rodičov o minulosti svojho rodu, - pochopia pojem generácia v rodinnom kontexte na príklade starých rodičov a rodičov, - poznajú historickú udalosť, osobnosť, ktorú pripomína pomník, pamätník, pamätná tabuľa v mieste, kde žijú, - identifikujú najstarší hrob na cintoríne, - rozoznajú na obrázkoch jednotlivé druhy historických prameňov, - rozoznajú rozdiel medzi múzeom a archívom, - usporiadajú širšiu škálu historických obrázkov a objektov, - vymenujú hlavné body z jedného prameňa na základe otázok učiteľa,
	Minulosť našej školy	<p><i>dejepisná mapa</i></p> <p><i>glóbus</i></p>	

<p>Človek v premenách priestoru a času</p>	<p>Priestor na mape Človek v pohybe</p>	<p><i>sťahovanie národov stretávanie kultúr kolonizácia vysťahovalectvo</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - používajú rozširujúcu sa škálu pojmov v závislosti od témy, - zhodnotia význam rodinného albumu pre život rodiny, - zaznamenajú rozprávanie starých rodičov o škole z čias ich mladosti, - pátrajú po starých školských zošitoch a učebniciach, - získajú informácie o minulosti vlastnej školy, - získajú historické informácie z dejepisnej mapy, mapy a glóbusu, - analyzujú príčiny sťahovania ľudí v minulosti i prítomnosti, - zdokumentujú príklad sťahovania ľudí v prítomnosti, - zostavia tabuľku najdôležitejších dopravných prostriedkov v chronologickej postupnosti, - porovnajú spôsoby dopravy v minulosti i prítomnosti, - rozpoznajú vplyv dopravných prostriedkov na životné prostredie svojho regiónu, - rekonštruujú život roľníkov v minulosti, - vysvetlia príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov, - zhodnotia význam špecializácie remeselnej výroby, - nakreslia znak, ktorý výstižne charakterizuje zamestnanie remeselníka, - nájdu rozdiely medzi výmenným a peňažným obchodom, - zistia najčastejšie druhy detskej práce v minulosti, - zaujmú stanovisko k problému detskej práce, - zaujmú postoj k tvrdeniu, že dospelí v niektorých krajinách zneužívali a i naďalej zneužívajú prácu detí vo svoj prospech, - vystihnú rozdiely medzi prírodnou a umelou energiou, - nájdu príklady využívania prírody v prospech človeka, - zdôvodnia príčiny neustáleho hľadania nových zdrojov energie, - zistia vynálezy, ktoré pomohli človeku využiť energiu vo svoj prospech,
	<p>Ako si človek zmenšoval svet</p>	<p><i>od kola k lietadlu roľník remeselník</i></p>	
	<p>Spôsoby obživy človeka</p>	<p><i>detská práca</i></p>	
	<p>Práca detí v minulosti i prítomnosti</p>	<p><i>prírodná energia</i></p>	
		<p><i>umelá energia</i></p>	
		<p><i>jazyk, písmo rukopis, kniha noviny, rozhlas, televízia internet e-mail</i></p>	
	<p>Človek vládca prírody?</p>	<p><i>náboženstvo legendy mýty povesti (región) vojna - mier víťazi – porazení</i></p>	

<p>Človek a komunikácia</p>	<p>Pamäť ľudstva</p> <p>Duchovný život človeka</p> <p>Keď zlyhá komunikácia</p>		<ul style="list-style-type: none"> - nájdú príklady zneužívania prírody človekom, - identifikujú na obrázkoch najstaršie druhy slovanského písma, - vypátrajú druhy písem z minulosti, - zhodnotia význam vynálezu písma, - rozpoznajú druhy moderných masovokomunikačných prostriedkov, - identifikujú rozdiely medzi rukopisom a tlačenou knihou, - zhodnotia význam vynálezu kníhtlače, - rozpoznajú príbeh z minulosti svojho regiónu z povesti, legendy, - vypátrajú v mieste bydliska sochy svätých, - identifikujú dôsledky vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije, - zdôvodnia stálu prítomnosť vojen v minulosti i prítomnosti, - zostavia správu o vojenskom konflikte v súčasnosti.
------------------------------------	---	--	---

Rozširujúce učivo:

Tematické celky:

Od blízkeho k vzdialenému - (minulosť – prítomnosť – budúcnosť našich obcí, dejiny – dejepis, historik – pátrač, školské a obecné historické pramene)

stavby: - (doliny, rieky, jazerá, parky, chránené územia významné

kostol, kaštieľ, zámok, hrad, knižnica, múzeum, galéria, pamätne tabule v obci, významné osobnosti minulosti i súčasnosti v našej obci).

Exkurzie: návšteva obecnej matriky,
návšteva Domu Dobroslava Chrobáka.

6. ročník 33+33 hodín/ 66 hodín ročne / 2 hodiny týždenne

Tematický celok	Obsahový	štandard	Výkonový štandard
Obrazy pravekého sveta	Téma	Pojmy	Spôsobilosti
	Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi	<i>zberač, lovec roľník lovec doby medenej (odev, nástroje, zbrane, prírodná múmia)</i>	Žiaci: - rozpoznajú rozdiely v spôsobe obživy a v a roľníkov, - analyzujú pracovné nástroje pravekých ľudí, - zhodnotia význam najdlhšie používaného pracovného materiálu – kameňa, - porovnajú kamenné pracovné nástroje s medenými a bronzovými nástrojmi, - porovnajú výhody a nevýhody týchto nástrojov, resp. zbraní, - identifikujú nástroje a zbrane človeka medenej doby, - zovšeobecnia spôsob obživy a života ľudí v medenej dobe na základe príbehu Ötziho, - zostavia správu zo skúmania spôsobu obživy a života pravekých ľudí,
Obrazy starovekého sveta	Riečne civilizácie a ich dedičstvo	<i>mestský štát</i>	- odhalia postupne stav a premeny životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti, - odhalia vzťah medzi prírodnými podmienkami v údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov, - identifikujú znaky zavlažovacieho poľnohospodárstva, - analyzujú vnútorné členenie spoločnosti v mestskom štáte,
		<i>písmo</i>	

		<p><i>aténska demokracia</i></p> <p><i>Perikles</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotia premeny a význam písma pre spoločnosť najstarších štátov, - zostavia obrazový materiál o kultúrnych pamiatkach najstarších štátov, - identifikujú poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes,
	Staroveké Grécko	<p><i>olympijské hry</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - odhalia vzťah medzi prírodnými podmienkami a vznikom množstva nezávislých mestských štátov v Grécku, - rozoznávajú rôznu formu vlády v mestských štátoch na príklade Atén a Sparty, - analyzujú spôsob života a formu vlády v Aténach za Perikla, - analyzujú Periklovu reč o aténskej demokracii, - kladú základné analytické otázky školskému historickému písomnému prameňu, - pochopia problém rovnosti a nerovnosti, - zdôvodnia významné postavenie telesnej výchovy v mestských štátoch - vymedzia olympijské disciplíny, v ktorých sa dodnes súťaží,
	rímska republika Limes Romanus Ľudia a ich každodenný život	<p><i>Markus Aurelius Gerulata, Iľa Carnuntum roľník, remeselník, obchodník škola</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotia význam olympijských myšlienok v minulosti i prítomnosti, - analyzujú formu vlády v rímskej republike ako mestského štátu, - analyzujú spôsob obživy a života v Ríme,
	Divy starovekého sveta	<p><i>príklad-pyramídy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokumentujú expanziu mestského štátu a jeho premenu v ríšu, - rozoznávajú vnútorné dôsledky expanzie pre politickú premenu republiky na cisárstvo, - rozoznávajú príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž stredného Dunaja,
	kresťanstvo	<p><i>Starý zákon,</i></p> <p><i>Nový zákon</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zostavia stručný informačný materiál o živote v rímskych táboroch na našom území,
	islam	<p><i>korán</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozoznávajú dôležitosť gréckej a rímskej kultúry pre vytvorenie európskej kultúry, - zostavia obrazový materiál o divoch

	Téma	Pojmy	Spôsobilosti
Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline	Príchod Slovanov	<i>pravlasť, migrácia, Samo</i>	<p><u>Žiaci sú schopní:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - opísať pravlasť Slovanov - uviesť dôvody sťahovania Slovanov, - na historickej mape ukázať územia, na ktoré sa Slovania nasťahovali, - vymenovať západných, južných a východných Slovanov - identifikovať vzťahy medzi Slovanmi a Avarmi, - uviesť príčiny vzniku Samovej ríše, - zdôvodniť význam Samovej ríše.
	Veľká Morava	<i>kresťanské misie Cyril a Metod Pribina Rastislav Svätopluk</i>	<p><u>Žiaci vedia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť dôvody na vznik Veľkomoravskej ríše, - opísať vznik Nitrianskeho kniežatstva, - vysvetliť význam Veľkomoravskej ríše, - zhodnotiť prínos Cyrila a Metoda pre rozvoj našej kultúry a štátnosti, - opísať Veľkomoravskú ríšu počas panovania Rastislava a Svätopluka, - opísať kultúru vo Veľkomoravskej ríši, - opísať vzdelanosť vo Veľkomoravskej ríši - ukázať na historickej mape rozmach Veľkomoravskej ríše, - nakresliť obydlie z doby Veľkomoravskej ríše, - rozpoznať zbraň a výstroj vojakov z obdobia Veľkomoravskej ríše.
Slováci v Uhorskom kráľovstve	Kráľovstvo mnohých jazykov a mravov	<i>dynastie, Štefan I.</i>	<p><u>Žiaci vedia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť vznik Uhorského kráľovstva - uviesť prínos predkov Slovákov pri vzniku Uhorského kráľovstva, - zhodnotiť vládu Štefana 1., - zhodnotiť význam Nitrianskeho vojvodstva,
		<i>Ondrej II.</i>	<p><u>Žiaci vedia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzovať Zlatú bulu Ondreja II., - vysvetliť prečo dochádzalo v Uhorsku k neustálemu boju o trón, - analyzovať a zhodnotiť spôsob života ľudí vo vrcholnom stredoveku a dnes, - zdôvodniť hospodársky rozkvet za vlády Karola Róberta,
		<i>Karol Róbert</i>	
		<i>Ludovít I.</i>	
		<i>Žigmund Luxemburský gotická cesta</i>	
		<i>Matej Korvín</i>	

<p>Obrazy novovekého sveta</p> <p>Habsburská monarchia</p>	<p>Banské mestá</p>	<p><i>Kremnica Banská</i> <i>Štiavnica Banská</i> <i>Bystrica</i> <i>život baníkov,</i> <i>dukát</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotiť význam vnútornej a zahraničnej politiky Ľudovíta I. a Žigmunda Luxemburského, - opísať vládu Mateja Korvína - zhodnotiť význam banských miest na Slovensku, - opísať kultúru v Uhorsku vo vrcholnom stredoveku, - najst' obrazový materiál z gotickej cesty , - ukázať na historickej mape Uhorské kráľovstvo, - napísať krátky životopis vybraného panovníka Uhorska, - do slepej mapy nakresliť banské mestá ležiace na území Slovenska, - napísať krátky text o živote baníkov, - vytvoriť tím a vymodelovať historické námestie stredovekého mesta. <p><u>Žiaci sú schopní:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť podstatné znaky úpadku stredovekej spoločnosti, - charakterizovať humanizmus, - vysvetliť podstatu renesancie, - zhodnotiť význam kníhtlače, - napísať krátku esej o význame písaného slova, - rozlíšiť pojmy objaviteľa a dobytelia, - uviesť príčiny zámorských objavov, - posúdiť dôsledky zámorských objavov, - zhodnotiť význam zámorského obchodu, - zakresliť do obrysovej mapy smery objavných plavieb, - vysvetliť pojem kolonializmus. <p><u>Žiaci vedia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť príčiny hospodárskych zmien v novoveku, - porovnať prácu remeselníka v cechu a v manufaktúre, - opísať život mešťana, zostaviť správu o spôsobe života remeselníka, - opísať príčiny vzniku reformácie, - analyzovať písomný prameň z problematikou reformácie, - vysvetliť dôvody protireformácie . <p><u>Žiaci vedia:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - opísať moháčsku bitku a jej
	<p>Kríza stredoveku</p>	<p><i>humanizmus,</i> <i>renesancia Mikuláš</i> <i>Kopernik Leonardo da Vinci</i> <i>Ján Gutenberg</i> <i>karavela objavenie Ameriky (Krištof Kolumbus)</i> <i>oboplávanie zemegule (F. Magalhaes)</i> <i>kolonializmus</i></p>	
	<p>Kníhtlač</p>	<p><i>od cechu k</i> <i>manufaktúre mešťan,</i> <i>zámorský obchod</i></p>	
	<p>Objavitelia a dobyvatelia</p>	<p><i>Martin Luther Ignác z Loyoly</i></p>	
	<p>Hospodárske zmeny</p>	<p><i>Moháč Turci</i> <i>Bratislava – centrum uhorského</i></p>	
	<p>Reformácia a proti - reformácia</p>	<p><i>kráľovstva Mária Terézia</i></p>	

	Osvietenský absolutizmus	<i>Jozef II. Matej Bell Adam F.Kollár reformy</i>	dôsledky, - objasniť postavenie Slovenska v Habsburskej monarchii, - charakterizovať postavenie Slovenska v susedstve Osmanskej ríše, - uviesť príčiny a dôsledky protihabsburských povstání v Uhorsku, - zostaviť obrazový materiál o Bratislave ako hlavnom a korunovačnom meste Uhorska, - zhodnotiť význam reforiem Márie Terézie a Jozefa II., - charakterizovať osvietenský absolutizmus, - prezentovať významné slovenské osobnosti napísaním krátkej práce alebo v Power Pointe.
<u>Prierezová, integrovaná téma</u>	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti		spôsobilosti
J. Gutenberg, alebo na počiatku mediálneho sveta			projekt

8. ročník 33+33 hodín/ 66 hodín ročne / 2 hodiny týždenne

tematický celok	obsahový štandard		výkonový štandard
	téma	pojmy	spôsobilosti
Európa na ceste k moderným národom	Vek rozumu	<i>Encyklopédia</i>	žiaci sú schopní: - na časovej osi vyznačiť obdobie 18. a 20. storočia a zapísať najvýznamnejšie udalosti - prečítať a kriticky zhodnotiť historický prameň z uvedeného obdobia - analyzovať myšlienkový smer vyzdvihujúci rozum - kriticky zhodnotiť dovtedajšie ľudské poznanie - zdôvodniť úlohu občana na politickej scéne
	Zrod modernej doby	<i>občan, revolúcia</i> <i>Napoleon</i> <i>národný štát (Nemecko, Taliansko)</i>	- na základe obrázkov a fotografií z učebnice, odbornej literatúry a pod. / nakresliť pevnosť Bastilu, francúzskeho vojaka, mešťana, mestský dom, a pod.
	Modernizácia	<i>priemyselná revolúcia, továreň, robotník, podnikateľ</i>	- vysvetliť význam Občianskeho zákonníka - kriticky posúdiť príčiny a dôsledky francúzskej revolúcie
	Nacionalizmus	<i>národné hnutia</i>	- analyzovať príčiny a dôsledky vzniku cisárstva vo Francúzsku - napísať krátku prácu na tému francúzski encyklopedisti alebo Napoleon a pod. - vyhľadať údaje o bratislavskom mieri a prezentovať ich v krátkej informácii - na historickej mape vyhľadať a opísať politickú mapu Európy po Viedenskom kongrese - analyzovať príčiny a zdôvodniť význam zjednotenia Talianska a Nemecka - pochopiť proces formovania

Moderný slovenský národ	Slovenské národné hnutie	<i>spisovný jazyk</i>	žiaci sú schopní: - kriticky posúdiť a zhodnotiť činnosť slovenských národných vzdelancov - analyzovať a zhodnotiť revolučný rok 1848/49
		<i>politické programy</i> <i>tri generácie vzdelancov (A.Bernolák, J.Kollár, L.Štúr), revolučný rok 1848/49, SNR, dobrovoľnícke výpravy</i>	- analyzovať politický program Slovákov – žiadosti slovenského národa - opísať dobrovoľnícke výpravy a posúdiť ich význam a význam SNR - analyzovať požiadavky v dokumente Memorandum národa slovenského
Rakúsko - Uhorsko	Slováci v Uhorsku	<i>dualizmus</i>	žiaci sú schopní: - opísať vznik Rakúsko -Uhorska - špecifikovať postavenie Slovákov v R -U - zaujať kritický postoj k maďarizácii - kriticky zdôvodniť príčiny a dôsledky vysťahovalectva Slovákov - zhotoviť graf dokumentujúci regióny z ktorých najviac ľudí emigrovalo - zhotoviť tabuľku na porovnanie života v meste a na dedine
	Každodennosť	<i>modernizácia, industrializácia, maďarizácia</i> <i>slovenská otázka</i> <i>vysťahovalectvo, mesto a vidiek</i>	
Prvá svetová vojna	Rozdelená Európa Zákopová vojna Odboj Čechov a Slovákov	<i>Dohoda</i> <i>trojspolok</i> <i>front a zázemie, M.R. Štefánik</i>	kriticky analyzovať príčiny vzniku a ciele dohody a trojspolku - kriticky analyzovať a zhodnotiť príčiny a priebeh 1. svetovej vojny - charakterizovať postoj Slovákov k vojne a

	Zmeny na mape Európy	T.G. Masaryk, nástupnícke štáty vznik ČSR	ich účasť pri formovaní ČSR - zhodnotiť význam a úlohu osobnosti pri vzniku ČSR - opísať pomocou mapy priebeh 1. svetovej vojny - ukázať na mape zmeny, ktoré nastali rozpadom R-U - napísať krátku prácu na tému o 1. svetovej vojne
--	----------------------	---	---

Rozširujúce učivo: Eykurzie – 1. Žiadosti národa slovenského, Hodžova fara v liptovskom Mikuláši

2. Múzeum Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši – Jánošíkova mučiareň

9. ročník 33+33 hodín/ 66 hodín ročne / 2 hodiny týždenne

Tematický okruh	Obsahový štandard (témy)	Výkonový štandard (vzdelávací cieľ)
Európa v medzivojnovom období	<ul style="list-style-type: none"> - demokracia vs. diktatúra - parlamentná demokracia, - komunizmus (ZSSR) - fašizmus, nacizmus (Nemecko) - zlaté dvadsiate roky ? - každodennosť 	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť zmeny, ktoré nastali v Európe ako dôsledok povojnovej krízy - vymenovať nové štáty ,ktoré vznikli v Európe - opísať situáciu v Rusku roku 1917 - rozlíšiť demokraciu od diktatúry - charakterizovať stalinistickú diktatúru - vysvetliť príčiny vzniku fašizmu v Taliansku a nacizmu v Nemecku - uviesť dôvody vzniku diktatúr - opísať vplyv vedy a techniky na zvyšovanie životnej úrovne
Česko-Slovensko v medzivojnovom období	<ul style="list-style-type: none"> - politický systém - Česi, Slováci, menšiny - T. G. Masaryk, M. Hodža, A. 	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzovať postavenie Slovákov v ČSR - identifikovať národnostné menšiny v ČSR - zhodnotiť úlohu osobnosti: Masaryk,

	<p>Hlinka</p> <ul style="list-style-type: none"> - každodenný život - kultúra, spolky školstvo, rozhlas - zánik ČSR - Mníchovská dohoda - Viedenská arbitráž 	<p>Štefánik, Hlinka, Hodža</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť vplyv kultúry, spolkov, škôl na každodenný život - rozpoznať zmeny, ktoré nastali po vzniku ČSR a ich vplyv na každodenný život - charakterizovať politický systém ČSR, vznik strán a ich vplyv na politickú scénu - zhodnotiť hospodársky rozmach ČSR - opísať hospodárske a politické postavenie Slovenska v ČSR - vysvetliť úsilie slovenských strán o autonómiu v rámci ČSR - uviesť príčiny, ktoré viedli k okypteniu a zániku ČSR - analyzovať mníchovskú dohodu a viedenskú arbitráž - opísať vyhlásenie autonómie Slovenska - kriticky zhodnotiť postoj západných mocností voči ČSR.
Druhá svetová vojna	<ul style="list-style-type: none"> - priebeh vojny - Európa, ZSSR - Tichomorie - protihitlerovská koalícia - protifašistický odboj - život v čase vojny - holokaust, Oswienčim 	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť príčiny vypuknutia 2. svetovej vojny - pochopiť význam vzniku protihitlerovskej koalície - opísať priebeh 2. svetovej vojny - v chronologickom poradí zoradiť štáty napadnuté Nemeckom - opísať protifašistický odboj a život v čase vojny - zhodnotiť holokaust
Slovenská republika (1939 – 1945)	<ul style="list-style-type: none"> - tragédia židov - autoritatívny režim 	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť príčiny vzniku Slovenskej republiky

	<ul style="list-style-type: none"> - židovský kódex , deportácie - politický systém - Slovenské národné povstanie - Slováci v odboji - život na Slovensku 	<p>(1939 – 1945)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť autoritatívny režim od demokracie - kriticky zhodnotiť postoj Nemecka voči Slovenskej republike - analyzovať dôsledky židovského kódexu - charakterizovať Slovenskú republiku - opísať domáci odboj - uviesť význam SNP
Povojnový svet	<ul style="list-style-type: none"> - rozdelený svet - Anglicko, ZSSR, Severná Afrika - hospodárstvo, kultúra - studená vojna, železná opona - politické bloky - strach z atómovej vojny - život v rozdelenom svete - čiernobiely svet, bohatstvo a chudoba 	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopiť rozdelenie sveta na 2 tábory - rozlíšiť život za železnou oponou - rozpoznať zmeny v rozdelenom svete - porovnať politické systémy a ich vplyv na každodenný život - uviesť príčiny vzniku dvoch mocenských blokov - dokumentovať proces sovietyzácie strednej a východnej Európy - charakterizovať studenú vojnu, - opísať spoluprácu západoeurópskych krajín a politikov, ktorí stáli na začiatku integrácie Európy - opísať prejavy odporu východoeurópskych štátov proti komunistickej diktatúre - vysvetliť hromadenie bohatstva v rukách jednotlivcov a medzinárodných korporácií
Československo za železnou oponou	<ul style="list-style-type: none"> - podoby totality - februárový prevrat - obeť totality - odpor proti totalite 	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príčiny narastania vplyvu KSČ - zhodnotiť februárový prevrat - analyzovať 50-te roky a procesy s buržoáznymi nacionalistami - vysvetliť znaky socializmu

	<ul style="list-style-type: none"> - pokus o reformu - pražská jar - normalizácia - sviečková manifestácia - nežná revolúcia - návrat k parlamentnej demokracii 	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotiť kolektivizáciu a industrializáciu - dokumentovať narastanie krízy a jej vyvrcholenie v“ socializme s ľudskou tvárou“ - charakterizovať rok 1968 a osobnosť A. Dubčeka -charakterizovať normalizáciu a osobnosť G. Husáka - zdôvodniť príčiny nespokojnosti a prejavy odporu voči režimu - zdôvodniť podstatu Charty 77 - opísať pojem disent - uviesť význam sviečkovej manifestácie - vysvetliť pád železnej opony a “ nežnú revolúciu“ - vymenovať pozítiva a negátiva socializmu
Slovenská republika 1993	<ul style="list-style-type: none"> - doba premien- vznik SR 	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymenovať príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky - opísať vznik Slovenskej republiky - uviesť výhody a nevýhody vstupu Slovenska do NATO a EÚ - zhodnotiť prijatie eura
Súčasný svet	<ul style="list-style-type: none"> - koniec rozdeleného sveta - fenomény súčasnosti - EU, NATO - globalizácia - terorizmus - internet - globálne otepľovanie 	<p>Žiaci sú schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť rozdiely v hospodárskom a politickom systéme súčasného sveta - uviesť výhody a nevýhody zjednocovania Európy - hľadať dôvody vzniku terorizmu vo svete - zaujať stanovisko k teroristickým útokom - zistiť príčiny globálneho otepľovania

		- rozlíšiť výhody a nevýhody internetu.
--	--	---

Predmet: Geografia

Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme: uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť.

Kompetencie, ktoré žiaci prehlbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a i.

Obsah vzdelávania

Hlavné témy, pokiaľ to ich charakter umožňuje, sú interpretované cez regióny. Bázou geografického vzdelávania je regionálna geografia, pričom poznatky z fyzickej a humánnej geografie sú zaradené priamo v regióne – krajine – kontinente či v oceáne, kde sa vyskytujú, čiže sú dominantné. Primeraná kombinácia všeobecných a konkrétnych regionálnych tém podnieti na kvalitnejšie sprostredkovanie a osvojenie geografických poznatkov, ktoré možno sumarizovať do okruhov (hlavných tém):

Zem ako planéta vo vesmíre

Získať poznatky o Zemi, tvare a jej pohyboch a uvedomiť si vplyv slnečnej energie ako základnej podmienky pre život ľudí. Riešiť problémové úlohy, vysvetliť zmeny v prírode počas roka, súvislosti vzniku podnebných a rastlinných pásiem s rozdielnym množstvom dopadajúceho slnečného žiarenia, ktoré je ovplyvnené tvarom Zeme.

Priestor na Zemi a jeho zobrazovanie

Používať mapy pri orientácii v teréne (turistické mapy, automapy, plány miest, tematické mapy) Vedieť sa orientovať na mapách – získavať a aplikovať z nich údaje v bežnom živote. Používať mapy pri získavaní informácií o danej lokalite. Vedieť nájsť mapu na internete a orientovať sa v nej, získavať informácie z dát.

Vzťah medzi zložkami krajiny

Vedieť vysvetliť prírodný charakter jednotlivých oblastí na Zemi, pochopiť fungovanie zložiek krajiny v danej oblasti, porozumieť odlišnostiam krajiny a tomu prispôbiť svoj život. V tejto téme sa maximálne uplatňuje systémový prístup a príčinnno-následné vzťahy. Vplyv podnebia na povrch, na rastlinstvo a živočíšstvo, význam vody (činnosť rieky, jazerá a i.).

Vzťah medzi krajinou a človekom

Posúdiť život človeka v priestore, tvorený vzájomnými vzťahmi medzi prírodou a spoločnosťou. Podmieňuje ho znalosť podmienok, ktoré príroda dáva človeku a ovplyvňuje ho. Zároveň uvedomenie si človeka, do akej miery môže využívať prírodu, aby prežil. Vznik chránených území, národných parkov. Využívanie prírodných zdrojov človekom.

Ľudia na Zemi a vzťahy medzi ľuďmi

Zhodnotiť rozmiestnenie obyvateľstva na Zemi, podmienky v jednotlivých častiach Zeme a ich vhodnosť pre život človeka, vzájomné ovplyvňovanie starých a nových kultúr, existenciu rôznych kultúr vedľa seba. Vzbudiť snahu zaujímať sa o kultúru ľudí žijúcich v rôznych oblastiach sveta, porozumieť jej a akceptovať hodnoty iných kultúr pri zachovaní svojej vlastnej identity ako predpoklad kvalitného reagovania na možné spolupráce.

Regióny Zeme

Komplexne hodnotiť regióny z hľadiska ich prírodných a kultúrnych a i. charakteristík, možností rozvoja, poznať miestny región, možnosti jeho rozvoja, byť schopný prispieť k rozvoju miestneho regiónu.

Vyučovacie metódy a formy

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakova materiálneho vybavenia.

Motivačné metódy:

motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia),
motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

Expozičné metódy:

rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),
beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov),

Problémové metódy:

heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozboře problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)
projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Prácu s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),

Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie

(samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Aktivizujúce metódy:

diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému),

didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),

kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)

brainstorming.

Fixačné metódy:

metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Práca s mapou

Rozdelenie obsahu do ročníkov v základnej škole

V 5. ročníku sú obsahom štúdia geografie základné zákonitosti, ktoré sú interpretované v praktickej rovine a poskytované motivačným spôsobom.

Obsah učiva v ročníkoch 6. – 9. sa opiera o spoznávanie jednotlivých regiónov Zeme systémom od najvzdialenejších oblastí po najbližšie (nadväzuje na základy geografických poznatkov z vlastivedy). V úvode každého ročníka sú vstupné praktické témy, ktoré napomáhajú porozumieť vybranej problematike. Každý z regiónov je rozdelený na tri vzájomne previazané organické súčasti:

a) základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem

b) objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou)

c) environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne

Ciele geografie

- rozvíjať si chuť učiť sa,
- rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať,
- všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,
- prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta,
- vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, autoatlas,
- vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí,
- rozumieť grafom, diagramom,
- hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť projekt, prezentovať ho),
- diskutovať o návrhoch,
- oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť.

Požadovaný výstup žiakov z geografie v 5. - 9 ročníku

je zameraný na rozvíjanie funkčnej gramotnosti v oblastiach:

- čitateľskej gramotnosti – čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich,

- využívať, prezentovať,
- získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, tabuliek, štatistických údajov,
- dôležitou súčasťou je aj čítanie obrázkov, rozvíjanie vizuálnej gramotnosti,
- pri rozvíjaní prírodovednej gramotnosti v témach, ktoré sú zamerané na prírodnú časť geografie pôjde najmä o vysvetľovanie vzniku a procesu prírodných dejov v jednotlivých oblastiach sveta,
- veľkú časť geografie venujeme rozvíjaniu kultúrnej gramotnosti, získavaniu informácií o rôznych kultúrach sveta a jej hodnotenie,
- matematická gramotnosť je spojená najmä so štatistikou, vyjadrením údajov humánnej geografie,
- mediálna gramotnosť sa rozvíja u žiakov najmä v častiach regionálnej geografie pri hodnotení vzťahov jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou (v týchto častiach je potrebné sa zamerať na objektívne spracovávanie informácií).

5.ročník

Všeobecné fyzicko- geografické a humánno - geografické javy

Tematický celok	Ciele a rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Tvar Zeme. Zem ako planéta vo vesmíre. Cesty do vesmíru a na Mesiac	Žiak získa poznatky o Zemi, tvare a jej pohyboch a uvedomí si vplyv slnečnej energie ako základnej podmienky pre život ľudí. Rieši problémové úlohy, vysvetlí zmeny v prírode počas roka, súvislosti vzniku podnebných a rast. pásiem s rozdielnym množstvom dopadajúceho slnečného žiarenia.	Objavovanie Zeme a vesmíru. Zem ako planéta vo vesmíre. Tvar Zeme. Zem ako planéta vo vesmíre. Cesty do vesmíru a na Mesiac. Pohyby Zeme - obeh Zeme okolo Slnka, rotácia Zeme okolo osi, dôsledky pohybov.	Opísať tvar Zeme podľa glóbusu. Predviesť s glóbusom rotáciu Zeme okolo osi a obeh Zeme okolo Slnka. Vysvetliť príčiny striedania dňa a noci a ako to súvisí s otáčaním Zeme okolo osi. Uviesť aké sú dôsledky obehu Zeme okolo Slnka na rôznych miestach na Zemi. Poznať dobu otočenia Zeme okolo osi a obehu okolo Slnka.
Cesty objaviteľov do rôznych častí sveta	Žiak vie diskutovať o cestách objaviteľov do rôznych častí Zeme.	Svetadiely a oceány. Cesty objaviteľov do rôznych častí sveta.	Čítať základné údaje z mapy. Opísať, čo zobrazuje mapa podľa jej legendy. Pripraviť si diskusný príspevok o cestách a ich význame pri objavovaní sveta.
Mapa a glóbus	Žiak sa vie orientovať sa na mape – automapa, internetová mapa, turistická mapa, vie určiť geograf. polohu bodu na mape geografickými súradnicami.	Mapa a glóbus Glóbus, zemská os, póly, svetové strany, zemské pologule, rovnobežky, poludníky, nultý poludník, rovník, zemské pologule,	Na glóbose určiť zemskú os, severný pól, južný pól, zemské pologule, rovník, nultý poludník, rovnobežky, poludníky, obratníky, polárne kružnice. Určiť svetové strany na

		<p>obratníky, polárne kružnice. Určovanie geografickej polohy (bez stupňov). Čas na Zemi, časové pásma. Mapa, grafická mierka (nezavádzať číselnú mierku) a meranie vzdialeností na mape, legenda mapy - symboly, znaky. Čítanie mapy, získavanie údajov z mapy, zakresľovanie údajov do mapy. Automapy, mapy na internete, GPS, tematické mapy.</p>	<p>mape a v teréne. Zdôvodniť vytvorenie geografickej siete a opísať ju.</p> <p>Určiť polohu ľubovoľného miesta na mape geografickými súradnicami.</p> <p>Odmerať vzdialenosť na mape grafickou mierkou.</p>
Cestujeme po Zemi	<p>Žiak získa schopnosť objavovať, vyhľadávať informácie, prezentovať, vysvetľovať a na základe príkladov z najrôznejších častí vysvetľovať javy na základe vedomostí.</p>	<p>Cestujeme po Zemi – Ako vytvorila príroda najkrajšie miesta na Zemi. Pohoria (vznik), zemetrasenie, sopečná činnosť a i.)</p> <p>Kaňony, vodopády, jazerá (činnosť vody - riek, ľadovca). Skalné mestá, púšte (činnosť vetra). Dažďové lesy a polárne kraje (podnebie, rastlinstvo, živočíšstvo, pôdy).</p>	<p>Na modeli Zeme rozlíšiť časti Zeme. Porovnať povrch Zeme v jednotlivých častiach (pologuliach), vymenovať a ukázať na mape a glóbose oceány, svetadiely. Opísať pohyb zemských krýh. Vysvetliť, ako vzniká pohorie, sopka, sopečná činnosť, zemetrasenie na základe pohybu zemských krýh. Určiť na mape vybrané povrchové celky. Opísať ich polohu. Orientovať sa bez problémov na mape. Poznať názvy najvyšších vrchov pohorí, vedieť ich porovnať podľa výšky. Porozprávať zaujímavosti o nebezpečenstvách vysokých pohorí. Určiť na mape sopečné oblasti, oblasti zemetrasení. Opísať ich výnimočnosť. Určiť na mape sopečný pás a ktoré oblasti sveta sú najviac ohrozené. Uviesť príklady živelných pohrôm vo svete a diskutovať o možnostiach predchádzať im (tsunami, zemetrasenie) Vysvetliť ako pôsobia rieka a vietor na</p>

			zemský povrch Na základe príkladov porovnať oblasti na Zemi podľa rastlinstva.
Ako vytvorila príroda najkrajšie miesta na Zemi	Žiak navrhne trasu výletu po zaujímavých miestach. Orientovať sa na mape.	Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek. Sídla na Zemi, mestá a dediny (ako žijú ľudia na rôznych miestach Zeme). Kultúrne a technické stavby – (príklad chrámy, pyramídy). Pamiatky UNESCO.	Na príklade modelového regiónu vytvoriť podrobnú charakteristiku regiónu. Pripraviť prezentáciu o živote ľudí vo vybranej oblasti. Vytvoriť mentálnu mapu svetadielov.
Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek	Žiak aplikuje získané poznatky na plnení úlohy - pripraviť projekt, vypracovať a prezentovať ho. Žiak sa naučí riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod.	Projekt – celoročný – prezentácia na konci školského roka.	Prezentácia najkrajších miest na Zemi. Projekt bude celoročný a bude sa týkať získavania informácií o miestach na rôznych častiach zeme, ktoré vytvorila príroda alebo človek a patria medzi svetové naj... Prostredníctvom týchto miest sa žiaci naučia princípy geografického javu.

6.ročník

Regióny: Austrália a Amerika

Tematický celok	Ciele a rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Planéta Zem a na nej Austrália a Amerika	Žiak získa zručnosť čítať tematické mapy, čítať rôzne druhy máp, poznať svetadiely, oceány.	Zemeguľa, mapa, geografické súradnice, poloha miesta na Zemi, určovanie miesta na zemi v geografickej sieti, poludníky, rovnobežky, geog. sieť, tematické mapy, svetadiely, oceány, mapa sveta.	Určiť na ktorej pologuli sa nachádzajú svetadiely. Čítať mapy podľa legendy mapy. Určiť polohu miesta na Zemi. Pracovať s geografickými súradnicami.
Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem	Žiak vie popísať podnebné pásma a rastlinné pásma.	Poloha Zeme voči Slnku, dopad slnečného žiarenia na zem, pásmovitosť, podnebné pásma- studené, mierne, subtropické, tropické.	Vysvetliť vznik podnebných a rastlinných pásiem.

Austrália - objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou	Žiak určí a opíše polohu Austrálie - fyzicko-geografickú, matematicko-geografickú.	Austrália ako ju vidia žiaci - mentálna mapa z pojmov, týkajúcich sa Austrálie.	Prezentovať získané poznatky. Určiť polohu Austrálie na Zemi vo vzťahu k ostatným svetadielom. Určiť polohu Austrálie v geografickej sieti.
	Žiak vie začleniť Austráliu v podnebných pásmach, opísať povrchové celky Austrálske Alpy, Ayers Rock, opísať vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, koala, kengura, eukalyptus, životné prostredie .	Prírodné pomery Austrálie - prezentovať poznatky odborného textu, zatriediť ich.	Vysvetliť prečo sa v Austrálii nachádzajú niektoré druhy a inde na svete nie. Diskutovať o zaujímavostiach. Opísať vznik svetadielov a príčinu existencie typických živočíchov len na austrálskom svetadieli.
	Žiak vie o príchode prvých obyvateľov a ich spolužitie s Aboriginmi, porozprávať o objavení Austrálie J. Cookom.	Obyvateľstvo v Austrálii a objavenie a príchod prvých obyvateľov.	Opísať spôsob príchodu Európanov do Austrálie a spôsoby spolužitia s domorodcami.
	Žiak opíše mestá a život v nich, kultúrna rôznorodosť, typy sídiel v Austrálii, multikultúrne mestá	Vytvoriť zoznam zaujímavých miest Austrálie.	Porovnať vybrané mestá Austrálie podľa polohy, štruktúry obyvateľstva.
	Žiak získa informácie a diskutuje o kultúre, vede, športe v Austrálii.	Vymenovať druhy kultúry alebo športu, ktoré preslávili Austráliu v oblasti vedy, kultúry, športu.	Aktualizovať zostaviť zoznam športovcov.
	Žiak spozná spoločenské zvyky v Austrálii.	Čo potrebujeme vedieť pri ceste do Austrálie.	Opísať čo všetko je potrebné si uvedomiť pri ceste do Austrálie, ktoré by sme mali dodržiavať pri návšteve Austrálie.
Projekt „Cesta naprieč kontinentom - najzaujímavejšie miesta v Austrálii“.	Žiak vytvorí zoznam najzaujímavejších miest Austrálie podľa určitých kritérií, najskôr navrhnuté kritériá.	Austrálske naj.	Vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Austrálie podľa navrhnutých kritérií.
Amerika Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem . .	Žiak vie popísať polohu Ameriky vo vzťahu k ostatným svetadielom a oceánom.	Na mape určiť polohu Ameriky vo vzťahu k iným svetadielom.	Zostrojíte mentálnu mapu. Čítať geografickú mapu, určovať polohu podľa geografických súradníc.
	Žiak vie opísať podnebie, faktory ovplyvňujúce podnebie (morské prúdy, geograf. šírka, prúdenie	Podľa mapy určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické	Opísať ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Ameriky.

	vetrov). Podnebné pásma, geografická šírka, oceány – morské prúdy, vetry.	znaky.	
	Žiak vie popísať vznik pohoria - vrásové, kryhové.	Kordillery, Andy, Amazonská nížina.	Vysvetliť ako vznikli pohoria na príkladoch podľa tematických máp, obrázkov, fotografií.
	Žiak má zručnosť podľa mapy porozprávať o vodstve na pevnine, okolo pevniny.	Vodstvo na pevnine, okolo pevniny Mississippi, Amazonka, jazerá , vodopády , vznik vodopádov na rieke. Prieplav (Panamský), zálivy (Golfský, Hudsonov), prieliv (Magalhaesov, Beringov).	Pracovať s mapou, vysvetliť vznik rieky, činnosť rieky, vznik vodopádov.
Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami	Žiak charakterizuje rastlinstvo a živočíšstvo – súvislosť rastlinstva a podnebných pásiem, národné parky.	Rastlinstvo a živočíšstvo – súvislosť rastlinstva a podnebných pásiem, národné parky, rastlinné pásma. Národné parky – Yelowstonský, Yossemitský.	Vysvetliť vznik podnebných pásiem. Vysvetliť vzťahy podnebné pásmo - rastlinné pásmo. Podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov.
Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou)	Žiak spozná obyvateľstvo v Amerike ich históriu od objavenia a príchod prvých prisťahovalcov po dnes.	Obyvateľstvo v Amerike, príchod Európanov, Mayovia, Aztékovia, Inkovia. Súčasný zloženie obyvateľstva.	Opísať príchod Európanov a Afričanov do Ameriky. Opísať, v ktorých oblastiach žili staré civilizácie a čím prispeli k rozvoju vedy. Získavať údaje z grafov, diagramov.
	Žiak získa poznatky o štátoch Severnej a Južnej Ameriky.	Štáty v severnej Amerike a hlavné mestá, USA, Kanada, Mexiko.	Určiť tri štáty a hlavné mestá. Oblasti husto a riedko osídlené
		Štáty v južnej Amerike a vybrané hlavné a veľké mestá.	Určiť tri štáty a hlavné mestá. Oblasti husto a riedko osídlené.
	Žiak vie písať mestá a život v nich, kultúrna rôznorodosť, typy sídel v Amerike.	Život v mestách a jeho problémy. Mesto, hlavné mesto, megalopolis .	Porovnať mestá v Amerike podľa veľkosti, štruktúry mesta, obyvateľstva. Vymenovať problémy, ktoré môžu byť v jednotlivých mestách, riešenie problémov súvisiacich s rastom miest.
Život mimo miest. Vidiecke sídla.		Opísať spôsob života vo vidieckych sídlach, aké typy sídiel sú v Amerike.	

	Žiak získa informácie a diskutuje o kultúre, vede, športe v Amerike.	Vymenovať druhy kultúry alebo športu, ktoré preslávili Ameriku, v oblasti vedy, kultúry, športu.	Aktualizovať a zostaviť zoznam športovcov.
	Žiak spozná spoločenské zvyky v Amerike.	Čo potrebujeme vedieť pri ceste do Ameriky.	Opísať čo všetko je potrebné si uvedomiť pri ceste do Ameriky, čo by sme mali dodržiavať pri návšteve Ameriky.
Projekt „Cesta naprieč kontinentom - najzaujímavejšie miesta v Amerike“.	Žiak vytvorí zoznam najzaujímavejších miest Ameriky podľa určitých kritérií, najskôr navrhnutých kritériá.	Americké naj.	Vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Ameriky podľa navrhnutých kritérií.

7.ročník

Regióny: Afrika a Ázia

Tematický celok	Ciele a rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Premeny Zeme	Žiak objavuje spojitosti prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu	Podnebné oblasti Zeme(pasáty,monzúny). Prví ľudia na Zemi (Afrika, Ázia).Vznik kultúr, rasy, náboženstvá (Afrika, Ázia) .	Z vybraných informácií získať znalosti, prvotný prehľad o danom regióne.
Afrika	Žiak získa základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem	Poloha, zobrazenie Afriky na mapách.	Určiť polohu na mape zemepisnými súradnicami, polohu vzhľadom na ostatné svetadiely a oceány, porovnať rozlohu s ostatnými svetadielmi, vymenovať a určiť na mape časti pobrežia, moria a zálivy.
	Žiak objavuje krásu prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou)	Členitosť pobrežia a povrch Afriky , pohoria Kilimandžáro. Podnebné a rastlinné pásma. Vodstvo, jazerá, rieky. Obyvateľstvo a sídla – severná Afrika, západná, východná a južná Afrika, veľké mestá. Pôvodní obyvatelia, staré civilizácie, náboženstvá . Hospodárstvo Afriky.	Opísať svetadiel podľa rozmiestnenia obyv. , určiť husto a riedko zaľudnené oblasti, opísať oázy, porovnať časti Afriky, na mape Afriky určiť vybrané štáty a sídla. Určiť oblasti na mape, vymedziť oblasti vhodné pre poľnoh. výrobu, vymenovať plodiny pestované pre výživu obyvateľstva a pre vývoz, určiť oblasti vhodné na

		Štáty Afriky, najväčšie mestá, život v mestách.	chov dobytka, vymenovať nerastné suroviny a určiť oblasti , kde sa ťažia.
	Žiak vie opísať environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne	Problémy v Afrike (hlad, choroby, nepokoje, škodcovia). Rozširovanie púští (sahel), Školstvo a zdravotníctvo v Afrike, Národné parky.	Zhodnotiť negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie. Porovnať jednotlivé časti Afriky podľa rastlinstva, živočíšstva a podnebia, vymenovať a ukázať na mape oblasť národných parkov v Afrike.
Ázia	Žiak získa základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem	Poloha, zobrazenie Ázie na mapách - Ázia na severnej pologuli	Určiť polohu Ázie zem. súradnicami, polohu vzhľadom na svetadiely, určiť na mape prvky členitosti pobrežia, povrchové celky, poznať názov najv. vrchu sveta, určiť na mape sop. oblasti, najv. položenú plošinu, najv. pohorie.
	Žiak objavuje prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou)	Členenie Ázie na časti – južná, juhovýchodná, východná, severná, stredná, juhozápadná Povrch – Himaláje. Sopečná činnosť a zemetrasenia . Vodstvo v Ázii – rieky v Ázii, jazerá Podnebie, rôznosť podnebia v závislosti od podnebných činiteľov . Podnebné oblasti – severná oblasť, suchá oblasť v juhozápadnej časti Ázie, monzúnová oblasť v južnej Ázii. Klimatické diagramy z rôznych častí Ázie (hlavné znaky podnebného pásma, oblasti). Obyvateľstvo Ázie, náboženstvá, Hospodárstvo Ázie Štáty – Čína, India, Japonsko, Rusko, arabské krajiny. Veľké mestá .	Spoznať druhy rastlín a živočíchov, význam druhovej rozmanitosti pre zachovanie biologickej rozmanitosti. Určiť rozloženie podnebných pásiem v Ázii podľa zem. šírky a zaradiť sem jednotlivé časti Ázie, určiť monzúnové oblasti, vymenovať a určiť toky riek a jazerá na mape, určiť podľa mapy rozloženie rastlinných pásiem, zaradiť sem časti Ázie. Charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva, určiť husto a riedko zaľudnené oblasti, určiť najrozšírenejšie rasy, určiť na mape vybrané štáty a zaradiť mestá do štátov. Vymedziť oblasti na mape, charakterizovať ich komplexne (opísať štáty podľa polohy, prírodných pomerov, hospodárstva a kultúrnych tradícií, určiť oblasti ťažby nerastných surovín, priemyselné

			oblasti, poľnohosp. oblasti a oblasti vhodné pre CR
	Žiak získa informácie a preskúma environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne	Hustota zaľudnenia, oblasti husto zaľudnené a riedko zaľudnené na svete. Nadmerná hustota zaľudnenia určitých oblastí v Ázii. Boom priemyselnej výroby (ázijské tigre). Hrozby tajfúnov, zemetrasení a povodní. Kultúrne pamiatky.	Živelné pohromy v Ázii – tsunami, zemetrasenia, sopečná činnosť. Kultúrne pamiatky. Tádž Mahál, Veľký čínsky múr a i.

8.ročník

Región: Európa

Téma	Ciele a rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Prírodné pomery a obyvateľstvo Európy	Žiak sa vie orientovať na mape podľa zemepisných súradníc.	Rozloha, poloha a ohraničenie Európy, geografické súradnice, obratník Raka, nultý poludník, severná polárna kružnica, severná poglobuľa, kontinent, svetadiel.	Žiak pozná rozlohu Európy, vie určiť hranicu medzi Európou a Áziou, vie určiť polohu svetadiela geografickými súradnicami, určiť polohu Európy vzhľadom na ostatné svetadiely,
		Členitosť pobrežia. Polostrovy: Škandinávsky, Pyrenejský, Apeninský, Jutský, Balkánsky Ostrovy: Britské, Island, Sicília, Sardínia, Korzika, Kréta. Moria: Stredozemné, Severné, Čierne, Baltské Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv	Žiak vie pomocou mapy opísať členitosť: ostrovy, polostrovy, zálivy, prielivy, priplavy a moria obmývajúce Európu, pozná rozdiel medzi ostrovom a polostrovom, prielivom a priplavom.
	Žiak vie vysvetliť ako vplývajú prírodné pomery a živly na život ľudí v Európe.	Povrch, nížiny, pohoria, preliačiny, sopky, ľadovce, fjordy, Alpy, Karpaty, Pyreneje, Apeniny, Škandinávske vrchy, Dináre, Ural, Stará planina (Balkán), Mont Blanc, Etna, Vezuv, Hekla, Podnebie, podnebné	Určiť na mape vybraté povrchové celky, opísať ich polohu, poznať názov najvyššieho vrchu Európy a jeho nadmorskú výšku, určiť na mape sopečné oblasti v Európe, poznať najznámejšie sopky.
			Žiak analyzuje činitele

		<p>pásma –studené, mierne, teplé (subtropické), podnebné oblasti – oceánska, prechodná, pevninová, podnebné činitele – geog. poloha, vetry, morské prúdy, vzdialenosť od oceána, nadmorská výška, rozloženie pohorí, Golfský prúd, prevládajúce záp. vetry</p>	<p>ovplyvňujúce podnebie Európy,určí podľa mapy rozloženie podnebných pásem v Európe a ich stručnú charakteristiku, vysvetlí ako súvisí podnebie s polohou oblasti, pozná vplyv Golfského prúdu na podnebie priľahlých pevnín.</p>
		<p>Vodstvo, úmorie Atlantického oceána, SLO, bezodtoková oblasť (povodie Kaspického mora),Priplav Rýn – Mohan – Dunaj Golfský prúd.</p>	<p>Žiak vie ukázať na mape, cez ktoré štáty pretekajú najväčšie rieky, vie určiť bezodtokovú oblasť, určiť na mape toky riek, polohu jazier</p>
		<p>Typy krajín – rastlinstvo, živočíšstvo, pôdy, výškové stupne v pohoriach, Tatranský národný park.</p>	<p>Žiak určí podľa mapy rozloženie typov krajín v Európe a vysvetlí ich súvislosť s podnebnými pásmami, vie uviesť príklady národných parkov Európy.</p>
	<p>Žiak vie interpretovať údaje získané z grafu, diagramu, opísať pôvodné civilizácie Európy.</p>	<p>Obyvateľstvo a sídla, rozmiestnenie obyv., hustota zaľudnenia, štruktúra obyv. (rasová, náboženská, veková, podľa pohlavia), mestské a vidiecke sídla, urbanizácia, Moskva, Paríž, Londýn, Madrid, Sankt-Peterburg, Neapol, Berlín, Atény, Barcelona, Rím...</p>	<p>Žiak charakterizuje rozmiestnenie obyvateľstva, určí oblasti najväčšieho zaľudnenia a riedkeho osídlenia, pozná hlavné národy sústredené v Európe, určí, ku ktorej rase patrí obyv. Európy, vymenuje najpočetnejšie jazykové skupiny ,určí prevládajúce náboženstvá vie na mape ukázať najväčšie sídla Európy , pozná názvy všetkých štátov v Európe,.</p>
<p>Oblasti a štáty Európy Stredná Európa</p>	<p>Žiak vie určiť na mape polohu vybraného regiónu Európy, Žiak pozná zaujímavé miesta Európyv, vie ukázať na mape hospodársky najvyspelejšie regióny Európy, vie vymenovať a určiť na mape oblasti</p>	<p>Stredná Európa – fyzicko-geografická a socio-ekonomická charakteristika, Slovensko, Česko, Poľsko, Maďarsko, Rakúsko,</p>	<p>Žiak analyzuje pomocou mapy fyzickogeografické prvky Strednej Európy a stručne opíše socioekonomické prvky Žiak opíše štáty podľa polohy, prírodných pomerov, obyvateľstva, úrovne hospodárstva</p>

	vhodné pre cestovný ruch, vie diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych.	Švajčiarsko, Lichtenštajnsko Nemecko	a kultúrnych tradícií, určí štáty patriace do EÚ a štáty snažiace sa o vstup do EÚ uvedie, v ktorých štátoch sa nachádzajú známe stavby alebo kultúrne pamiatky
Západná Európa		Západná Európa - fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika, Francúzsko, Monako, Benelux: Belgicko, Holandsko, Luxembursko, Veľká Británia: Írsko	Žiak analyzuje pomocou mapy fyzickogeografické prvky Západnej Európy a stručne opíše socioekonomické prvky,
Severná Európa		Severná Európa – fyzicko-geografická a socio-ekonomická charakteristika, výhodná prímorská poloha, Dánsko, Island, Škandinávia, Nórsko, Švédsko, Fínsko, Litva, Lotyšsko, Estónsko	Žiak opíše štáty podľa polohy, prírodných pomerov, obyvateľstva, úrovne hospodárstva a kultúrnych tradícií, určí štáty patriace do EÚ a štáty snažiace sa o vstup do EÚ, uvedie, v ktorých štátoch sa nachádzajú známe stavby alebo kultúrne pamiatky,
Južná Európa		Južná Európa – fyzicko-geografická a socio-ekonomická charakteristika, Stredozemné more, Španielsko, Portugalsko, Taliansko, Vatikán, San Marino, Malta, Grécko	Žiak analyzuje pomocou mapy fyzickogeografické prvky Južnej Európy a stručne opíše socioekonomické prvky,

Juhovýchodná Európa		Juhovýchodná Európa – fyzicko-geografická a socio-ekonomická charakteristika, Albánsko, Macedónsko, Srbsko, Čierna Hora, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora – ekologický štát, Chorvátsko, Slovinsko, Bulharsko, Rumunsko	Žiak opíše štáty podľa polohy, prírodných pomerov, obyvateľstva, úrovne hospodárstva a kultúrnych tradícií, uvedie, v ktorých štátoch sa nachádzajú známe stavby alebo kultúrne pamiatky,
Východná Európa		Východná Európa – fyzicko-geografická a socio-ekonomická charakteristika, Ukrajina, Bielorusko, Moldavsko, SNŠ-Rusko	- analyzuje pomocou mapy fyzickogeografické prvky Východnej Európy a stručne opíše socioekonomické prvky,
Projekt:	Žiak dokáže pripraviť projekt, vypracovať a prezentovať ho, získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru.	Projekt: Cestujeme po Európe	Žiak vytvorením a odprezentovaním projektu o zaujímavých miestach Európy aplikuje nadobudnuté vedomosti.

9.ročník

Región : Slovensko

Téma	Ciele a rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Poloha Slovenska	Žiak vie charakterizovať význam polohy pre spoluprácu s inými štátmi, rozlohu SK, určiť na mape polohu zemepisnými súradnicami, polohu k povrch. celkom E a k moriam. Ukázať na mape hranice so susediacimi štátmi a ich hlavné mestá	Poloha Slovenska na Mape Európy a sveta, susediace štáty, geografická šírka a dĺžka, krajné body, atď..	Určiť na mape polohu Slovenska zemepisnými súradnicami
Povrchové celky	Žiak vie vymenovať povrchové celky na území	Pohoria: nížiny a kotliny, delenie	Na mape ukázať povrchové celky Slovenska a

	<p>SK , delenie Karpát a Panónskej panvy - hranicu medzi jej časťami.</p> <p>Žiak vie určiť na mape časti SK , v ktorých sa nachádzajú flyšové a jadrové pohoria. , uviesť príklady pohorí a nížin v jednotlivých pásmach a určiť ich na mape</p>	<p>Karpát, geologická stavba</p>	<p>charakterizovať ich polohu a porovnať nadmorskú výšku podľa mapy</p> <p>Stručne opísať vznik slovenských pohorí</p> <p>Charakterizovať rozloženie nížin a kotlín na Slovensku a ich význam pre obyvateľstvo</p>
<p>Premeny povrchu Slovenska</p>	<p>Žiak vie porovnať pôsobenie vonkajších činiteľov s činnosťou človeka na povrch v jednotlivých častiach Slovenska, ukázať na mape, kde je najtypickejšie pôsobenie vonkajších činiteľov a kde činnosť človeka</p>	<p>Vonkajšie činitele pôsobiace na povrch a príklady ich činnosti pri tvarovaní zemského povrch (pieskové presypy, sprašové nánosy, skalné mesto, riečna dolina, ľadovcová dolina, pleso, meander, mŕtve rameno, močariská, jaskyne).</p>	<p>Opísať a ako pôsobia vonkajšie činitele na povrch v jednotlivých častiach Slovenska a uviesť ich príklady.</p> <p>Vysvetliť na príkladoch ako vzniká skalné mesto, riečna dolina, ľadovcová dolina, sprašové nánosy, jaskyne, meandre, mŕtve ramená, jazerá.....</p>
<p>Podnebie</p>	<p>Žiak vie vymenovať podnebné činitele a opísať ich vplyv na podnebie Slovenska; opísať podnebie v severnom miernom pásme na základe teploty, zrážok a prevládajúcich vetrov, na mape určiť 3 podnebné oblasti a zaradiť do nich významné povrchové celky</p>	<p>Podnebné činitele</p> <p>Vplyv podnebných činiteľov na povrch Slovenska</p> <p>Zmena podnebia s nadmorskou výškou a v priebehu roka na Slovensku</p>	<p>Určiť, ktorý činiteľ prevládal v danej lokalite a dotvoril</p> <p>zemský povrch podľa rôznych obrázkov oblastí Slovenska.</p> <p>Opísať, ako človek pôsobí na tvárnosť povrchu uviesť konkrétne príklady.</p> <p>Opísať podnebie na Slovensku ako sa mení počasie v priebehu jednotlivých ročných období, ako sa mení teplota a množstvo zrážok</p>

<p>Vodstvo Slovenska</p>	<p>Žiak vie vymenovať k akým úmoriám patria naše rieky, vie názov našej najdlhšej rieky, kde pramení a kde sa vlieva, pozná názov najvodnatejšej rieky..</p> <p>Žiak vie podľa mapy určiť toky vybraných riek od prameňa k ústiu, opísať územie cez ktoré tečú a zadeliť ich do správneho úmoria, na slepej mape zakresliť známe riečne toky a vyznačiť ich povodia</p>	<p>Rieky (Morava, Dunaj, Váh, Nitra, Hron, Hornád, Torysa, Dunajec). Jazerá a vodné nádrže (Veľké Hincovo pleso, Štrbské pleso, Oravská priehrada, Zemplínska šírava, Liptovská Mara, Gabčíkovo).</p> <p>Podzemné vody, minerálne a termálne (Žitný ostrov), kúpele (Piešťany, Bardejovské Kúpele, Trenčianske Teplice). Vodstvo v miestnej krajine</p>	<p>Na mape určiť vybrané toky riek, jazerá, vodné nádrže, podzemné vody, kúpele, oblasti minerálnych a termálnych vôd.</p> <p>Charakterizovať význam vodstva na Slovensku na vybratých príkladoch.</p> <p>Opísať negatívne zásahy do vodstva Slovenska.</p> <p>Zhodnotiť možnosti využitia podzemných vôd. Vymenovať kúpele.</p>
<p>Národné parky a pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO</p>	<p>Žiak predstaví v projekte NP, pamiatky UNESCO na Slovensku alebo objekty miestnej krajiny</p>	<p>TANAP, PIENAP, NP Nízke Tatry, NP Malá Fatra, NP Veľká Fatra, NP Slovenský raj, NP Muránska planina, NP Slovenský kras, NP Poloniny.</p> <p>Jaskyne Slovenského krasu, Vlkolínec, Spišský hrad a Spišská Kapitula, Bukové lesy Nízkyh Beskýd, Bardejov, Banská Štiavnica a okolie.</p>	<p>Vymenovať a ukázať na mape národné parky a čím sú charakteristické</p> <p>Zdôvodniť význam ochrany vybratých objektov na Slovensku a vo svete.</p> <p>Porovnať vybrané NP Zeme a Slovenska.</p>
<p>Obyvateľstvo a sídla</p>	<p>Žiak vie vybrané sídla určiť na mape, charakterizovať ich polohu a uviesť ich stručnú charakteristiku (zo zdrojov).</p>	<p>Sídla: Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Bardejov, Bratislava, Komárno, Košice, Kremnica, Levoča, Nitra, Martin, Michalovce Piešťany, Poprad, Prešov, Prievidza, Trnava, Trenčín, Zvolen, Žilina.</p>	<p>Porovnať povrch a osídlenie. Na základe porovnania uviesť, ktoré oblasti sú vhodné na osídlenia a ktoré nie. Uviesť podmienky pre vznik sídla.</p> <p>Zdôvodniť nerovnomerné osídlenie obyvateľstva na území Slovenska. Posúdiť</p>

			príčiny nerovnomerného osídlenia územia.
Aktivity človeka	<p>Žiak vie vymenovať priem. odvetvia a výrobky, ktoré sa vyrábajú na SK, určiť strediská, v ktorých je sústredený priemysel – aktualizovať podľa súčasného stavu, vyhľadať priemyselné mestá na mape</p> <p>Žiak vie určiť kde sú u nás oblasti vhodné na poľnohosp. výr. , ukázať ich na mape a vymenovať plodiny, ktoré sa tam pestujú.</p>	Hospodárstvo – ťažba nerastných surovín, poľnohospodárstvo, priemysel, doprava, služby, obchod	<p>Charakterizovať najvýznamnejšie hospodárske aktivity človeka na Slovensku a odlíšiť ich.</p> <p>Ukázať na mape hospodársky najvyspelejšie regióny Slovenska.</p>
	Žiak má zručnosť podľa mapy opísať cestnú a železničnú sieť, vie vymenovať a vedieť letiská a prístavy na SK, podľa mapy opísať trasy ropovodov a plynovodov		Charakterizovať dopravu v jednotlivých regiónoch Slovenska
	Žiak vie vymenovať a určiť na mape miesta Slovenska, ktoré sú vhodné na rozvoj cestovného ruchu, opísať možnosti rozvoja cestovného ruchu v miestnej krajine.	<p>Cestovný ruch –</p> <p>Strediská letnej a zimnej rekreácie</p> <p>Prírodné a kultúrne lokality, ľudová kultúra</p> <p>Miestna krajina</p>	Podľa mapy vyznačiť dôležité oblasti pre CR a opísať ich zaujímavé miesta pre CR.

Učebné zdroje:

- učebnica,

- odborné časopisy: National geographic,

GEO,

Ľudia a zem.

- Školský atlas sveta, mapy rôzneho typu, digitálna mapa na internete,

C. Varleyová – L.Milesová: Zemepisná encyklopédia, Kol. autorov: Geografická

encyklopédia Čo by som mal vedieť o svete okolo nás, M. Hoffman: 100 divov sveta, J.

Robins: Prírodné divy sveta, E.Barsk – M.Glogowski: Neobyčajné miesta na Zemi, R.Čerman a kol.: Rekordy neživej prírody, odborné časopisy, DVD a pohľadnice.

Hodnotenie:

Typ hodnotenia: známkou

Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a aké pokroky naopak dosiahol, prípadne poskytnúť systém krokov, ako postupovať ďalej. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce. V procese hodnotenia budeme uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi a humánnu prístup. Zohľadníme aj usilovnosť a individuálne osobitosti žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu. Využijeme aj slovné hodnotenie (klady a nedostatky práce žiaka), motivačné hodnotenie a hodnotenie čiastkových úloh. U žiakov budeme rozvíjať správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom.

1. Verbálna forma - zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu, súvislosť a presnosť prejavu (primerane veku), ovládanie odbornej terminológie a samostatnosť pri riešení úloh
2. Písomná forma – test na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém, zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.

Predmet: Občianska výchova

Predmet veku primerane oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti sociológie, psychológie, politológie, práva a ekonómie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnoprávnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcov a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

6. ročník

33 hodín ročne / 1 hodina týždenne

Tematický celok:	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Poslanie a funkcie rodiny.	Funkcie rodiny.	- Chápe význam rodiny pre človeka a spoločnosť.
Vzťahy v rodine, roly členov rodiny.	Princípy, na ktorých fungujú vzťahy v rodine.	- Vie rozlíšiť pozitíva a negatíva v rodinných vzťahoch. - Chápe zmysel pozícií jednotlivých členov pre fungovanie rodiny.
Normy a pravidlá, práva a povinnosti členov rodiny.	- Pravidlá platné v rodine. - Práva a povinnosti rodičov a detí.	- Chápe význam pravidiel v rodine. - Chápe spätosť práva a povinností. - Vie ochraňovať svoje práva a plní si svoje povinnosti.
História mojej rodiny, zvyky a tradície.	- Rodinná genéza dvoch generácií dozadu. - Rodostrom. - Zvyky a tradície rodiny (Vianoce, Veľká noc...).	- Získa úctu a hrdosť na svoju rodinu, tradície a zvyky. - Pochopí spätosť prítomnosti s minulosťou. - Vie rozlíšiť v čom sú si rodiny podobné a v čom sú originálne.
Komunikácia v rodine.	- Verbálna komunikácia. - Neverbálne komunikácia. - Jednosmerná komunikácia. - Základné komunikačné techniky.	- Chápe dôležitosť komunikácie medzi členmi rodiny pre ich harmonický život. - Začne uplatňovať komunikačné techniky. - Vie obhajovať, zdôvodňovať svoj názor a rešpektovať názor ostatných. - Prejavuje úctu k názorom rodičov.

Krízy v rodine.	<ul style="list-style-type: none"> - Dôvody, ktoré vedú ku krízam v rodine: rozvod rodičov, choroba v rodine. - Neúplná rodina. 	<ul style="list-style-type: none"> - Identifikuje príčiny rodinných kríz. - Chápe potrebu prebrať rolu neprítomného člena rodiny. - Vie prejavíť cit spolupatričnosti.
Problémy rodinného života a ich riešenie.	<ul style="list-style-type: none"> - Typológia záťažových situácií. - Problémy rodinného života. - Spôsoby riešenia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vie pomenovať záťažové situácie a vygenerovať základné problémy rodinného života. - Vie: vyjednávať, zdôvodňovať svoje riešenia, aktívne počúvať, robiť kompromisy, prijímať rozhodnutie.
Zdravý spôsob života.	<ul style="list-style-type: none"> - Životné štýly. - Stres. - Relaxačné techniky. - Zdravý životný štýl: zdravá životospráva, pravidlá duševnej hygieny. 	<ul style="list-style-type: none"> - Porovnáva jednotlivé životné štýly. - Vie identifikovať stres a naučí sa techniky na jeho odbúranie. - Uplatní základy zdravej výživy. - Odolá módnym trendom v životospráve. - Uplatňuje pravidlá duševnej hygieny vo svojom rodinnom živote.
Zdravý spôsob života.	<ul style="list-style-type: none"> - Spôsoby trávenia voľného času. - Spoločné voľnočasové aktivity. - Individuálne voľnočasové aktivity (turistika, šport, kultúra, starostlivosť o domáce zvieratá...). 	<ul style="list-style-type: none"> - Vie rozlíšiť vhodné a nevhodné spôsoby trávenia voľného času. - Vysvetlí, prečo je pre rozvoj jeho osobnosti dôležité spoločné trávenie voľného času.
Voľný čas v mojej rodine.	<ul style="list-style-type: none"> - Voľný čas v rodine. - Spôsoby trávenia voľného času v rodinách. 	<ul style="list-style-type: none"> - Naučí sa prispôbovať ostatným členom rodiny. - Formuje si pocit spolupatričnosti.
Naši príbuzní, priatelia, susedia.	<ul style="list-style-type: none"> - Širšia rodina. - Medziľudské vzťahy. - Priateľstvo. - Pomoc a podpora. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vie vymenovať členov svojej širšej rodiny. - Na príkladoch uvedie ako fungujú vzťahy v širšej rodine, susedské vzťahy. - Vie určiť čím sa vzájomne obohacujú a ako si pomáhajú. - -

Generačné problémy v rodine.	<ul style="list-style-type: none"> - Viacgeneračné rodiny. - Problémy spolunažívania vo viacgeneračných rodinách. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vie vysvetliť pojem viacgeneračnej rodiny. - Zdôvodni potrebu vzájomnej starostlivosti rodičov, detí, starých rodičov. - V každodennom živote chápe a pomáha starým rodičom.
Dokumenty a Zákon o rodine.	<ul style="list-style-type: none"> - Dohovor o právach dieťaťa. - Zákon o rodine. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vie pracovať s dokumentom a zákonom. - Pozná svoje práva a povinnosti zo zákona. - Osobne sa angažuje proti porušovaniu práv detí. - Vie, že vzťahy v rodine upravuje Zákon o rodine.
Tematicky celok: Moja škola Obsah		
Trieda ako sociálna skupina.	<ul style="list-style-type: none"> - Princípy fungovania triedneho kolektívu. - Postavenie jednotlivcov v skupine a ich vzťahy. - Sociálne roly. - Socializácia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vysvetlí príčiny pozícií jednotlivých žiakov (aj seba) v triednom kolektíve. - Vie vymenovať základné roly žiakov v triede a zaradiť žiakov do nich. - Vie vysvetliť, čo je socializácia a prečo je pre jednotlivca dôležitá. - Objasní podstatu problémov vo vzťahu.
Individualizmus – osobnosti v našej triede.	<ul style="list-style-type: none"> - Osobnosť: pozitívna, negatívna. - Vodca, vodcovský typ (charakteristické znaky). - Súperenie, súťaživosť. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vie rozlíšiť negatívne a pozitívne osobnosti triedy. - Objasní význam pozitívnych vzorov (pozitívnych vodcov osobnosti) pre život triedy. - Odhalí manipuláciu zo strany spolužiaka a odolá jej. - Uvedie príklady súťaživosti v pozitívnom aj v negatívnom zmysle.
Kolektivismus – spolupráca v našej triede.	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidlá spolupráce. - Kompromis. - Riešenie konfliktov. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pozná a riadi sa pravidlami spolupráce pri činnostiach triedneho kolektívu. - Je ochotný robiť

		<p>kompromisy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pozná základné spôsoby riešenia konfliktov a uplatňuje ich v živote triedy.
Sebahodnotenie a hodnotenie žiakov triedy.	<ul style="list-style-type: none"> - Rovnosť. - Rovnakosť. - Predsudok. - Sebapoznanie, sebahodnotenie. - Poznanie a hodnotenie iných. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vie rozlíšiť pojmy rovnosť a rovnakosť. - Chápe pojem predsudok, na príkladoch uvedie, čo môžu predsudky spôsobiť. - Pozná svoje pozitíva a negatíva. - Vie určiť pozitíva aj negatíva spolužiakov bez urážania.
Komunikácia v triede.	<ul style="list-style-type: none"> - Vzájomné pôsobenie členov kolektívu. - Družní spolužiaci. - Žiaci s problémami pri nadväzovaní sociálnych vzťahov. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozozná odlišnosti jednotlivcov v procese vytvárania sociálnych vzťahov. - Je ochotný pomôcť spolužiakom s problémami pri nadväzovaní kontaktov, pri socializácii.
Práva a povinnosti žiakov v triede – triedna samospráva.	<ul style="list-style-type: none"> - Dokument: práva a povinnosti žiakov v konkrétnej triede. - Vytvorenie a činnosť triednej samosprávy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zúčastní sa na tvorbe práv a povinností žiakov triedy (aktívna spolupráca). - Využije možnosť ovplyvniť život vo svojej triede. - Rozvíja zodpovednosť za seba a iných.
Práva a povinnosti žiakov v škole – školská samospráva.	<ul style="list-style-type: none"> - Dokument: práva a povinnosti žiakov na ZŠ. - Vytvorenie a činnosť žiackeho parlamentu (školskej žiackej samosprávy). 	<ul style="list-style-type: none"> - Pozná svoje práva a povinnosti v škole. - Vie, kto ho zastupuje v školskom parlamente a ako obhajuje jeho práva.
Mimovyučovacia a mimoškolská činnosť.	<ul style="list-style-type: none"> - Mimovyučovacie aktivity v škole. - Záujmové útvary v škole. - Aktívne využívanie voľného času (mimoškolská činnosť). 	<ul style="list-style-type: none"> - Zapája sa do mimoškolských aktivít. - Pozná, ktoré záujmové útvary pracujú v škole a začlení sa do niektorého z nich. - Uvedie možnosti mimoškolského využívania voľného času.
Naša škola.	<ul style="list-style-type: none"> - História, úspechy žiakov. - Bývalí pedagógovia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vie uviesť úspechy osobností pedagógov

	<ul style="list-style-type: none"> - Osobnosti školy. - Symbolika školy (logo, hymna). 	<ul style="list-style-type: none"> a históriu svojej školy. - Pozná jej symboliku. - Rozvíja pocit hrdosti, spolupatričnosti, posilňuje snahu reprezentovať školu.
Naša pani učiteľka.	<ul style="list-style-type: none"> - Osobnosť učiteľa. - Pracovné štýly učiteľa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vie uviesť základné typy osobnosti učiteľa. - Pozná základné pracovné štýly učiteľa. - Rozvíja kritické myslenie, schopnosť vyjadriť svoj názor bez urážania.
Čím by som chcel byť.	<ul style="list-style-type: none"> - Povolanie. - Zamestnanie. - Rodinné tradície v povolaniach. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vysvetlí na príkladoch pojmy povolanie, zamestnanie. - Uvedomí si svoj záujem o isté povolanie a vplyv rodiny na svoju budúcu pracovnú orientáciu.
Vzdelávanie ako hodnota	<ul style="list-style-type: none"> - Systém hodnôt. - Hodnoty detí školského veku. - Vzdelanie v systéme hodnôt detí školského veku. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vie uviesť najdôležitejšie hodnoty vo svojom živote. - Vysvetlí, prečo má vzdelanie práve také miesto v jeho hodnotovom systéme. - Toleruje hodnoty spolužiakov.
Celoživotné vzdelávanie.	<ul style="list-style-type: none"> - Celoživotné vzdelávanie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Chápe pojem a prijíma myšlienku celoživotného vzdelávania ako predpokladu pre svoje budúce uplatnenie sa v práci.
Školský systém u nás.	<ul style="list-style-type: none"> - Typy a stupne škôl. - Školské zariadenia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozlišuje typy stredných škôl. - Vie vymenovať niektoré školské zariadenia. - Pozná možnosti ďalšieho vzdelávania u nás.
Školský systém v Európe.	<ul style="list-style-type: none"> - Typy a stupne škôl vo vybraných štátoch EÚ (kritériá výberu: Projekt Comenius). - Povinná školská dochádzka. 	<ul style="list-style-type: none"> - Porovná typy a stupne škôl u nás a v niektorých štátoch EÚ. - Rozlišuje dĺžku trvania povinnej školskej dochádzky u nás a v štátoch EÚ.
Život žiaka základnej školy u nás – v zahraničí, v meste – na dedine.	<ul style="list-style-type: none"> - Režim dňa. - Výchova, vyučovanie. - Voľnočasové aktivity. 	<ul style="list-style-type: none"> - Porovnáva život žiaka SR – zahraničie, mesto – dedina.

		<ul style="list-style-type: none"> - Hľadá podobnosti a odlišnosti. - Rozvíja kritické myslenie, vyjadruje svoj názor a zdôvodňuje ho.
Škola budúcnosti.	<ul style="list-style-type: none"> - Spôsoby učenia a vyučovania v budúcnosti. - Postavenie žiaka a učiteľa v budúcnosti. - Obsah vzdelávania v budúcnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvíja tvorivosť, fantáziu. - Prejaví aj zmysel pre realitu. - Vie vyjadriť a obhájiť svoju predstavu.

7. ročník

Tematické celky

1. Moja obec, región, Európska únia
2. Vnútorný a vonkajší život jednotlivca

Žiaci v tomto ročníku postupne budujú predstavu o občianskej spoločnosti cez spoznávanie miesta, v ktorom so svojou rodinou žijú. Spoznávajú históriu a súčasnosť svojej obce, regiónu, ich symboly, tradície a zvyky, významné osobnosti. Učia sa o svojej vlasti, o SR a jej štátnych symboloch, ako aj o členstve SR v Európskej únii. Uvedomujú si nutnosť zachovania svojej národnej identity s prepojením na európsku identitu.

33 hodín ročne / 1 hodina týždenne

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Moja obec, región, vlasť, Európska únia	História a súčasnosť mojej obce	Žiak pozná históriu a súčasnosť obce, v ktorej žije.
	Kronika a erb mojej obce	Vie vysvetliť význam symbolov obce (erb, vlajka), ak ich obec má. Vie posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a pre jej prepojenie so súčasnosťou.
	Významné osobnosti našej obce	Pozná osobnosti obce v minulosti a dnes. Uvedomuje si význam pozitívnych vzorov z minulosti a súčasnosti pre svoj život.
	Na čo som hrdá/hrdý v mojej obci a jej okolí (pamiatky, príroda)	Buduje si pocit hrdosti na svoju obec poznaním jej prírody a pamiatok.
	Obecná samospráva	Vie, kto je starostom (primátorom) obce. Pozná základné úlohy obecnej samosprávy.
	Verejný, kultúrny	Zaujíma sa o spôsob volieb poslancov do

	a spoločenský život v našej obci	obecného zastupiteľstva. Zúčastní sa (s rodičmi alebo učiteľmi) na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Aktívne sa s členmi svojej rodiny zapája do organizovania akcií v obci a zúčastňuje sa ich.
	Môj región	Žiak pozná históriu a súčasnosť regiónu, v ktorom žije.
	Moja vlasť – Slovenská republika Štátne symboly	Vytvára si hrdosť na svoju vlasť poznaním jej minulosti, prítomnosti, pamiatok a prírody. Pozná štátne symboly a vie, ako im vzdať úctu.
	Európska únia	Uvedomuje si význam európskej integrácie pre život občanov SR. Vie si vyhľadať a v praktickom živote používať základné informácie o EÚ.
	Prepojenie národnej identity s európskou identitou	Uvedomuje si nutnosť zachovania slovenskej národnej identity s prepojením na európsku identitu. Podporuje šírenie znášanlivosti a tolerancie medzi národmi EÚ.

Vnútorý a vonkajší život jednotlivca		
Vnútorý život jednotlivca	Ľudská psychika	Uvedomuje si spätosť ľudskej psychiky s biologickými faktormi (nervovou sústavou). Uvedomuje si, že jeho psychika je vo vývine. Pozná základné prvky psychiky – pocit, vnem, predstava. Vie ich rozlíšiť.
	Osobnosť	Uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti. Pozná základné typy osobnosti podľa temperamentu a vie zaradiť seba samého.
	Proces učenia sa	Vie rozlíšiť dva druhy pamäte (krátkodobú, dlhodobú) a chápe ich význam pre svoje vzdelávanie. Uvedomuje si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa. Posudzuje základné metódy učenia sa a hľadá si najvhodnejšie pre svoju osobnosť. Vie na jednoduchom príklade odvodiť z dvoch súdov záver usudzovania.

	Psychológia v každodennom živote	Vie rozlišovať medzi základnými emóciami a chápe dôležitosť primeraného prežívania emócií. Vie posúdiť svoje schopnosti pre niektorý typ činnosti. Vie využívať osvojené vedomosti zo psychológie vo svojom každodennom živote.
Vonkajší život jednotlivca	Vytváranie sociálnych vzťahov jednotlivca v širšom prostredí	Uvedomuje si vytváranie sociálnych vzťahov vo všetkých skupinách, ktorých je členom.
	Sociálne skupiny	Uplatňuje poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do sociálnych skupín. Pozná pozície a roly jednotlivcov v spoločenských skupinách.
	Sociometria skupiny Sociálne vzťahy v triede	Pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupine. Rešpektuje každého člena skupiny bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine. Vie odolávať tlaku niektorých členov skupiny. Podporuje včlenenie sa jednotlivca do sociálnej skupiny.
	Sociálne zručnosti	Ovláda a v každodennom živote používa základné komunikačné zručnosti, komunikuje, spolupracuje a rieši konflikty.

Občianska výchova pre 8. ročník

Stupeň vzdelania: ISCED 2 – sekundárne vzdelávanie

Ročník: ôsmy

Tematický celok / téma	Obsahový štandard	Výkonný štandard
Sociálne vzťahy v spoločnosti	Sociálna spoločnosť národná a kultúrna identita, sociálna solidarita, socializácia, etnická skupina, emigrácia, imigrácia, azyl, extrémizmus, xenofóbia, rasa, rasizmus	Žiak vie: vysvetliť pojem spoločnosť, na konkrétnych príkladoch vysvetliť prosociálne správanie jednotlivca i skupiny, popísať príčiny migrácie obyvateľstva SR so zreteľom na národnostné menšiny a etnické skupiny, poukázať na rozdiely v kultúre a tradíciách jednotlivých národností.
Sociálne napätie v spoločnosti a jeho riešenie	Príčiny a dôsledky vojen, fašizmus, neonacizmus, diktátori v dejinách ľudstva, boj proti svetovému terorizmu	Žiak vie: vymenovať príčiny vojen, pozná rozdiely medzi lokálnou a svetovou vojnou, vie uviesť konkrétne príklady

		Vysvetliť pojem terorizmu, uviesť príklady z histórie uviesť formy boja proti terorizmu
Občiansky život ako proces formovania demokracie	Znaky štátu, spoločnosť a štát, občan, vlastenectvo, riadny súdny proces, prezumpcia nevinoty, občianske združenie, právna kultúra	Žiak vie: Vysvetliť vzájomný vzťah občana a štátu, vysvetliť pojem občianstvo, opísať historické dôvody štátu, charakterizovať základné znaky štátu aj právneho štátu, vysvetliť pojem prezumpcia nevinoty, uviesť príklady existujúcich občianskych združení, mimovládnych organizácií, vysvetliť pojem lobbies
Demokracia a jej princípy	Priama a nepriama demokracia, základné princípy demokracie, história boja za ľudské práva, rovnosť medzi ľuďmi, pozitívna a negatívna diskriminácia, predsudky, práva povinnosti, zodpovednosť, rešpektovanie ľudských práv, volebný systém v SR, boj za práva žien, porušovanie ľudských práv	Žiak vie Vysvetliť princíp fungovania demokratickej spoločnosti, vysvetliť rozdiel medzi demokratickou a nedemokratickou spoločnosťou, - totalitu pomenovať základné princípy demokracie, vysvetliť stručnú históriu boja za ľudské práva prostredníctvom dokumentov za ľudské práva, charakterizovať parlamentné., prezidentské a komunálne voľby, porovnať volebný systém v Európe a USA
Občianska participácia	Triedna samospráva, školská samospráva, žiacky parlament, obecná samospráva	Žiak vie: Komunikovať, spolupracovať a riešiť konflikty v rámci triedneho kolektívu, vysvetliť princíp fungovania obecnej samosprávy, získa zručnosti pri práci s informáciami, spoluzodpovednosť za skupinovú prácu

Občianska výchova pre 9. ročník

Stupeň vzdelania: ISCED 2 – sekundárne vzdelávanie

Ročník: deviaty

Tematický celok /	Obsahový štandard	Výkonný štandard
-------------------	-------------------	------------------

téma		
Štát a právo Štát a jeho podstata	<ul style="list-style-type: none"> - Štát - znaky štátu 	<p>Žiak vie vysvetliť príčiny vzniku štátu.</p> <p>Vie charakterizovať všetky znaky štátu. Vie nakresliť vlajku SR. Ovláda text štátnej hymny. Vie vzdať úctu štátnym symbolom.</p>
Funkcie štátu	<ul style="list-style-type: none"> - funkcie štátu - vnútorné funkcie - vonkajšie funkcie 	<p>Vie uviesť príklady na jednotlivé vnútorné funkcie štátu. Vie vysvetliť úlohu štátu z hľadiska jeho vonkajších funkcií.</p> <p>Vie charakterizovať vzťahy SR so susednými štátmi.</p>
Formy vlády	<ul style="list-style-type: none"> - monarchia - diktatúra - republika 	<p>Vie rozlíšiť medzi absolutistickou a parlamentnou formou monarchie. Vie uviesť konkrétne typy príkladov na demokratickú a nedemokratickú formu republiky. Vie uviesť príklady na typy diktatúr z minulosti i súčasnosti.</p>
Zložky štátnej moci	<ul style="list-style-type: none"> - zákonodarná - výkonná - súdna 	<p>Vie vysvetliť príčiny rozdelenia štátnej moci na jednotlivé zložky.</p> <p>Vie porovnať jednotlivé zložky štátnej moci</p>
Zákonodarná moc	<ul style="list-style-type: none"> parlament NR SR -zákon -zákonodarný proces -Zbierka zákonov -platnosť zákona -účinnosť zákona 	<p>Vie popísať priebeh plenárneho zasadnutia parlamentu – NR SR.</p> <p>Vie charakterizovať úlohu prezidenta v zákonodarnom procese.</p> <p>Vie rozlišovať medzi platnosťou zákona a účinnosťou zákona</p>
Vzťah štátu a práva	- právo	Vie definovať pojem právo.

	- právny štát - právna istota	Vie zdôvodniť spätosť štátu a práva. Vie uviesť príklady z bežného života na platnosť nadosobnej moci zákona
Právne normy	norma právna norma morálna norma náboženská norma estetická norma	Vie charakterizovať jednotlivé druhy noriem. Na konkrétnych príkladoch vie rozlišovať medzi jednotlivými druhmi noriem
Právne inštitúcie SR	súdy prokuratúra advokácia polícia notárstvo	Vie popísať funkcie jednotlivých právnych inštitúcií SR. Vie aktívne participovať na príprave a priebehu inscenácie súdneho pojednávania na vyučovacej hodine. Vie rozlíšiť služby advokáta.
Právny poriadok SR	právne predpisy odvetvia práva verejné právo súkromné právo	Vie definovať pojem právne predpisy. Vie hierarchizovať pojmy právneho systému SR. Vie opísať dve vybrané odvetvia verejného práva. Vie opísať tri vybrané odvetvia súkromného práva.
Rodinné právo	- zákon o rodine, manželstvo, rozvod, rodina	Na základe príkladov z literatúry alebo filmu vie vysvetliť dopad ukončenia manželstva rozvodom na členov rodiny.
Trestné právo	Trestný zákon trestný čin trestná zodpovednosť prezumpcia nevinny predbežné zadržanie zadržanie obvinený obžalovaný odsúdený trest	Vie vysvetliť všetky uvedené pojmy. Vie aktívne participovať na príprave a priebehu inscenácie, týkajúcej sa trestného činu, na vyučovacej hodine. Vie zdôvodniť potrebu dodržiavania zákonov SR.

Tematický celok / Téma	Obsahový štandard	Výkonný štandard
Ekonomický život v spoločnosti Základné pojmy	ľudské potreby uspokojovanie ľudských potrieb statky výrobný proces výrobné zdroje vzácnosť výrobných zdrojov rozhodovanie rozhodovací proces alternatívne náklady	Žiak vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť uvedené pojmy. Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach. Vie vypracovať návrh využitia konkrétneho vzácneho výrobného zdroja vo výrobnom procese s uplatnením jednotlivých etáp rozhodovacieho procesu. Uvedomuje si dôsledky rozhodnutí. Učí sa konať rozvážne a zodpovedne.
Ekonomika a ekonómia	- ekonomika - ekonómia - mikroekonómia - makroekonómia	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie odlíšiť jednotlivé pojmy. Vie uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach. Vie zdôvodniť potrebu osvojovania týchto pojmov z hľadiska ich uplatnenia v jeho praktickom živote.
Základné ekonomické otázky	- čo vyrábať - ako vyrábať - pre koho vyrábať	Vie vytipovať príklady riešenia jednotlivých ekonomických otázok.
Typy ekonomík	Príkazová Trhová zmiešaná	Vie vysvetliť podstatu troch typov ekonomík. Vie porovnať jednotlivé ekonomiky z hľadiska pozitív i negatív. Na konkrétnych príkladoch vie aplikovať riešiteľnosť základnej ekonomickej otázky podľa typu ekonomiky.
Trhová ekonomika	Trhová ekonomika, vlastnícke práva	Vie charakterizovať trhovou ekonomiku tromi znakmi. Vie uviesť charakteristiku vlastníckych práv. Vie vysvetliť vzťah medzi vlastníckymi právami a

		efektívnym využívaním zdrojov
Trhový mechanizmus	trh ponuka zmeny ponuky príčina, dôsledok dopyt zmeny dopytu príčina, dôsledok cena	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie na praktických príkladoch vysvetliť vzájomný vzťah medzi ponukou, dopytom a cenou tovaru a služieb. Vie určiť faktory, ktoré ovplyvňujú zmeny ponuky a dopytu. Vie uviesť praktické príklady dôsledkov zmien v ponuke a dopyte.
Základné formy podnikania	podnik formy podniku podnikanie fyzická osoba zisk strata	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie charakterizovať základné podmienky úspešného podnikania. Na konkrétnom príklade zo života opíše úspešného alebo neúspešného podnikateľa z obce alebo regiónu
Výroba, výrobca	výroba výrobca produktivita práce konkurencieschopnosť	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a množstvom tovaru. Vie zdôvodniť priamu úmeru medzi produktivitou práce a konkurencieschopnosťou.
Spotrebiteľ, spotreba	spotrebiteľ spotreba súkromná spotreba verejná spotreba	Vie definovať uvedené pojmy. Vie uviesť rozdiely medzi súkromnou a verejnou spotrebou. Na konkrétnych príkladoch vie uviesť obmedzenie súkromnej spotreby. Vie použiť príklady na obmedzenie spotreby verejných statkov.
Peniaze a finančné inštitúcie v trhovej ekonomike	peniaze funkcie peňazí banky sporiteľne poisťovne nebankové subjekty	Vie vysvetliť uvedené pojmy. Vie rozlíšiť jednotlivé pojmy. Vie určiť faktory, vytvárajúce hodnotu peňazí. Vie zdôvodniť opodstatnenosť finančných inštitúcií v trhovej ekonomike. Vie porovnať z hľadiska služieb jednotlivé

		finančné inštitúcie. Vie posúdiť mieru rizika pri využití nebankového subjektu ako typu finančnej inštitúcie.
--	--	--

Predmet: Etická výchova

Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu v nižšom stupni sekundárneho vzdelávania je:

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu,
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch,
- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie,
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie,
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie,
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg,
- umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou,
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie,
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami,

- umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom,
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život,
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

5. ročník

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		Socio-afektívny	Konatívny
Osvojenie základných sociálno-komunikačných zručností.	Otvorená komunikácia. Úrovne komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia, pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie, prejavenie úcty voči iným v komunikácii, komunikačné šumy, chyby a prekážky. Poznanie a pozitívne hodnotenie seba. Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta, sebaovládanie, poznanie svojich silných a slabých stránok, povedomie vlastnej hodnoty, elementy formujúce sebaúctu v školskom veku (rodina, škola, vrstovníci, zovňajšok, úspech,	- vie vymenovať druhy komunikácie a jej úrovne, - vie vysvetliť pojem otvorená komunikácia,	- uvedomovať si príčiny komunikačných šumov a vnímať miesto komunikačných prekážok pri nedorozumeniach,	- dobre zvládať základné komunikačné zručnosti – predstavenie sa, pozdrav, poďakovanie, prosbu, ospravedlnenie sa,
Osvojenie si zručností pozitívneho hodnotenia seba aj druhých.		- rozumie a vie vysvetliť pojmy sebaúcta a sebaovládanie, - vie pomenovať prvky podporujúce sebaúctu u žiaka,	- uvedomovať si dôležitosť poznania svojich silných a slabých stránok, - poznať elementy formujúce sebaúctu,	- v komunikácii badať odstraňovanie komunikačných šumov, - badať snahu o väčšie sebapoznanie a rozvíjanie pozitívneho hodnotenia seba, - v správaní badať väčšie sebaovládanie,
Osvojenie tvorivého riešenia každodenných situácií v medziľudských vzťahoch.		- vie vysvetliť dôležitosť pozitívneho hodnotenia druhých v medziľudských vzťahoch,	- chápať zmysel pozitívneho hodnotenia druhých, - naučiť sa vidieť problémy postihnutých, starých a chorých a poznávať ich dary,	- vedieť verbalizovať pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach, - vedieť ohodnotiť dobro u iných i v podmienkach záťaže – u postihnutých, starých, chorých,
	- vie vysvetliť aké má miesto tvorivosť	- rozumieť, že tvorivosť je potrebná nielen	- rozvíjať iniciatívu	

<p>Osvojenie základných pojmov súvisiacich s ochranou prírody a životného prostredia.</p>	<p>vzťahy, záujmy...).</p> <p>Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých. Pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach, pozitívne hodnotenie najbližších (rodina, kamaráti, učitelia...), hľadanie dôvodov pre pozitívne hodnotenie iných, ich verbálne vyjadrenie, prípadne písomné vyjadrenie pozitív iných, reflexia nad dobrom, ktoré od iných prijímame. Úcta k postihnutým, starým, chorým a pod.</p> <p>Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva. Rozvíjanie základnej tvorivosti, objavovanie darov prostredníctvom širokej ponuky pre ľudskú tvorivosť (pohybová, výtvarná, imitačná, literárne, prosociálna...), radosť z tvorivosti, tvorivosť a iniciatíva v medziľudských vzťahoch (čo môžem urobiť pre mojich spolužiakov, pre našu triedu, pre</p>	<p>v medziľudských vzťahoch, - vie vymenovať znaky tvorivého človeka, - vie vysvetliť súvislosti medzi ľudskou činnosťou a životným prostredím, - vie uviesť príklady ekologickej etiky (šetrenie energie, ochrana prírody).</p>	<p>pre vedu a umenie, ale aj pre vytváranie medziľudských vzťahov, - cítiť sa súčasťou prírody a chce jej pomôcť, - vnímať svoje možnosti pre ochranu životného prostredia,</p>	<p>a tvorivosť, - vedieť si vážiť dobro poskytnuté iným človekom, - podľa svojich možností a výziev, ktoré ponúka daný región, chrániť prírodu a životné prostredie,</p>
---	--	---	---	--

	rodinu, pre ľudí v núdzi...). Etické aspekty ochrany prírody. Vnímanie prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života, dôležitosť ochrany prírody z hľadiska prosociálnosti (úcta k tým, čo prídu do prírody po nás, či už o týždeň, alebo o sto rokov...), ekologická etika z pohľadu žiaka (zber odpadu, neznečisťovať okolie, šetriť prírodu konkrétnou citlivosťou v bežných životných situáciách – tečúci vodovodný kohútik, zbytočne zažaté svetlo).			
--	---	--	--	--

6.ročník

Charakteristika predmetu

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Ciele predmetu

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,

- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľústi,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A – axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sú zakomponované v desiatich základných témach a šiestich aplikačných témach:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita
8. reálne a zobrazené vzory
9. prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo
10. komplexná prosociálnosť
11. etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania
12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu v nižšom stupni sekundárneho vzdelávania je

- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch,
- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie,

- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie,
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg,
- umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou,
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie,
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami,
- umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom,
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia,
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život,
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		Socio-afektívny	Konatívny
Osvojiť si ďalšie prosociálne zručnosti, ako napr. vyjadrovanie citov, empatia, asertivita, prosociálne správanie.	<p>Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov. Uvádzanie žiakov do tajomstva citového života, definovanie a delenie citov, pocitov, identifikácia vlastných citov, pomenovanie, uchopenie, vyjadrenie a spôsob ich usmerňovania. Pomoc pri verbalizácii citového sveta – ponúknuť žiakom paletu vyjadrení pre to, čo prežívajú.</p> <p>Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých.</p>	<p>- vie vysvetliť pojem city a ich základné členenie - tie, čo sa spájajú s prežívaním pohody (radosť, nádej, istota, vďačnosť, láska...) a tie, čo sa spájajú s prežívaním nepohody (hnev, neistota, neprijatie, smútok, odmietnutie...) -rozumie a vie vysvetliť vplyv citov na zdravie a výkonnosť človeka</p>	<p>- chápe dôležitosť vyjadrenia citov pre život - z vlastnej skúsenosti chápe, ako vplývajú city na zdravie a výkonnosť</p>	<p>- vie narábať s pojmovým aparátom, ktorý sa týka identifikácie citov (vie pomenovať rôzne spôsoby vlastného prežívania) -badať snahu vyjadrovať city zrozumiteľne a bez zraňovania iných</p>

	<p>Rozvoj empatického vnímania iných ľudí na základe pochopenia dôležitosti empatie pre seba</p> <p>samého. Zložky empatie – kognitívna a empatická. Jej rozvoj, počúvanie, podobná skúsenosť, citlivosť, vyprázdnenie sa pre druhého, samotné zažívanie zo strany druhých.</p> <p>Zvládnutie asertivity. Asertivita ako súčasť komunikácie. Spôsoby správania v kolíznych situáciách – pasívne, agresívne</p>	<p>- rozumie a vie vyjadriť pojem empatie a jej význam v medziľudských vzťahoch</p> <p>- vie vysvetliť pojem „sebapresadenie“ a pozná jeho význam v medziľudských</p>	<p>- chápe význam empatie vo svojom živote a je ochotný ponúkať ju iným</p> <p>- je schopný reflektovať na svojom živote</p>	<p>- v komunikácii badať prvky aktívneho počúvania a prejavenia empatie</p> <p>- pri strete záujmov je schopný komunikovať asertívne, hájiť si</p>
--	--	---	--	--

<p>Osvojiť si pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne</p>	<p>a asertívne. Vysvetlenie podstaty asertivity – pokojné presadzovanie svojich názorov bez toho aby sme ubližovali inému. Výhody a nevýhody všetkých troch typov správania. Asertivitou odbúravame agresivitu, bránime svoje práva, bránime sa proti manipulácii a útokom a učíme sa vyjadriť svoj názor.</p>	<p>vzťahoch</p>	<p>všetky tri formy správania - agresívne, pasívne a asertívne</p> <p>- chápe výhodnosť asertívneho správania pre ozdravenia a jasnosť</p>	<p>svoje právo, avšak vnímať a rešpektovať i oprávnený nárok iného</p>
---	--	-----------------	--	--

(sociálne pozitívne) správanie.	<p>Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre Vysvetlenie pojmov vzor, model, idol. Pozitívne a negatívne vzory. Pozitívne vzory správania v histórii, literárne vzory, filmoví hrdinovia. Rozvíjať schopnosť mravného úsudku na modeloch správania, ktoré sú prezentované v médiách. Čo je to dobro a zlo v ľudskom živote? Ako sa prejavuje na správaní jednotlivcov a skupín, s akými dôsledkami pre jednotlivca a skupiny?</p>	<p>- vie vysvetliť pojmy vzor, model, idol, ideál - vie rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory - vie uviesť aspoň dva negatívne a dva pozitívne príklady vzorov z histórie a z literatúry i zo svojho okolia</p>	<p>vzťahov - chápe pojmy vzor, model, idol vo svojom živote - cíti obdiv voči prosociálnym vzorom a chce sa im podobat'</p>	<p>- je schopný posúdiť a detronizovať svoj idol - prejavuje schopnosť mravného úsudku pri posudzovaní pozitívnych a negatívnych literárnych i historických vzorov</p>
	<p>Pozitívne vzory v každodennom živote</p>	<p>- vie vymenovať vlastnosti</p>	<p>- chápe</p>	<p>- pripúšťa možnosť byť</p>
	<p>Vedíme žiakov k citlivosti na vnímanie ľudí okolo seba,</p>	<p>ľudí, ktorí môžu byť</p>	<p>dôležitosť</p>	<p>potencionálnym vzorom a v tomto</p>
	<p>anonymný hrdina. Moje okolie a dobrí ľudia, čo si na nich najviac cením? Ako by som chcel žiť a ako nie, ako kto a prečo? Prečo sa mi</p>	<p>pozitívnym vzorom a vie aspoň dvoch takýchto ľudí identifikovať vo</p>	<p>prítomnosti</p>	<p>zmysle badať prvky</p>
	<p>nedará byť takí ako oni?</p>	<p>svojom okolí</p>	<p>prosociálnych</p>	<p>väčšej</p>
	<p>Každý človek je pozvaný k naplneniu svojho života dobrom originálnym spôsobom. Môžem byť aj ja vzorom pre iných?</p>	<p>svojom okolí</p>	<p>vzorov vo svojom živote</p>	<p>zodpovednosti</p>
	<p>Prosociálne správanie Komponenty prosociálneho správania: správanie v prospech druhého, správanie bez očakávania protislužby, alebo vonkajšej</p>	<p>- rozumie a vie vysvetliť pojem prosociálne správanie (prejavené dobro vo vzťahu k inému človeku bez očakávania aktuálnej odmeny)</p>	<p>- sám sa identifikuje s</p>	<p></p>
		<p>- rozumie a vie vysvetliť pojem prosociálne správanie (prejavené dobro vo vzťahu k inému človeku bez očakávania aktuálnej odmeny)</p>	<p>niektorými vlastnosťami svojich vzorov</p>	<p>- badať rozvoj empatie ako predpokladu prosociálneho správania</p>
			<p>- z vlastnej skúsenosti si uvedomuje, čo je to nezištnosť pri</p>	

	<p>odmeny, správanie podporujúce reciprocitu, správanie, ktoré nenaruší identitu osoby, ktorá sa správa prosociálne. Druhy prosociálneho správania: pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo.</p>	<p>- vie vymenovať niektoré druhy prosociálneho správania</p>	<p>konaní dobra -t ešia ho rôzne druhy prijatého i vykonaného prosociálneho správania</p>	<p>- je ochotný pomôcť, podeliť sa - vie prijať ponúkanú pomoc - participuje na tvorbe sociálnych projektov v triede, príp. v blízkom okolí</p>
--	--	---	---	---

7. ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
	témy		Socio-afektívny	Konatívny
Osvojovanie si základných postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie. Učenie sa poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie.	Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity Veľkosť a dôstojnosť ľudskej osoby, úcta k človeku. Poznávanie svojich silných a slabých stránok, pozitívne a negatívne vlastnosti. Zdravé sebavedomie. Prijatie samého seba aj so svojimi nedostatkami.	- vie vysvetliť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti	- vie vysvetliť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti	- v komunikácii i vo vzťahoch prejavuje sebaúctu - vie vyjadriť svoje myšlienky, formuluje ich ako svoj názor
Učenie sa obhájiť svoje práva a názory.	Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory Vedieť sa presadiť a obhájiť v rôznych situáciách: opýtať sa prečo, vedieť odmietnuť, vysloviť sťažnosť, vysvetliť svoje názory, požiadať o láskavosť, vysloviť	- vie vysvetliť uplatnenie pojmu asertivita v každodennosti - vie vysvetliť pojem manipulácia	- chápe proces sebaakceptácie - rozumie manipulatívnym spôsobom v správaní svojom i v správaní iných - pozná svoje právo na odmietnutie nevhodnej	- obhajuje svoje legitímne práva - svoje názory doloží argumentáciou - rozlišuje manipulatívne správanie iných i seba a odmieta ho - v

	návrh, čeliť manipulácii a tlaku skupiny, alternatívne spôsoby riešenia konfliktov, asertivita a asertívne práva		ponuky a pozná zásady jej uplatnenia	komunikácii uplatňuje prvky asertívnych techník (vedieť povedať nie)
Osvojenie si pojmov asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie.	Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity Nový vzťah k druhým: nezávislosť a rešpektovanie. Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými. Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (napr. prijímanie úloh v rodine, v tíackom kolektíve, v záujmových skupinách...).	-vie vysvetliť slová: nezávislosť a rešpektovanie, ponúkание a prijímanie slobody, zodpovednosť - pozná zásady prosociálneho správania - vie pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine	- chápe, že zodpovedná sloboda ho vedie k dobru pre iných i pre seba - chápe pojmy zodpovednosť a vernosť	- v správaní badať posun k prosociálnosti - je verný zásadám prosociálnosti - postupne preberá zodpovednosť za svoje rozhodnutia
Poznávanie svojich práv a povinností v rodine, učenie sa kultivovane prejavíť svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg.	Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine Hlbšie poznanie vlastnej rodiny (ako poznám svoju matku, svojho otca, súrodencov...). Uplatňovanie sociálnych zručností v rámci rodiny (byť empatickým, otvorene a citlivo komunikovať, byť asertívnym...). Zdravá a nezdravá kritickosť. Reflexia nad vlastnou kritickosťou v rodine. Pochopenie rodičov a súrodencov, dobré vzťahy v rodine, tolerancia a rešpektovanie authority, vzťahy	- vie pomenovať možnosti prosociálneho správania vo vlastnej rodine	- uvedomuje si svoje práva a povinnosti v rodine a snaží sa chápať ich význam - túži prispieť svojim dielom do dobrého fungovania vlastnej rodiny	- prejavuje snahu vychádzať dobre s členmi vlastnej rodiny - v rodine uplatňuje základné komunikačné zručnosti, požiadať o láskavosť, o odpustenie, vedieť vysloviť návrh - v rodinnom prostredí vie použiť pozitívne hodnotenie, empatiu a tvorivosť v prosociálnom správaní - prejavuje

	<p>medzi súrodencami. Rešpektovanie pravidiel hry (práva a povinnosti) v rodine.</p>			<p>spoluúčasť na rodinnom živote - je schopný reflektovať vlastné pôsobenie v rodine</p>
<p>Spoznávanie svojej sexuálnej identity, chápanie pozitívnych hodnôt priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomovanie si rizík, spojených s predčasným sexuálnym životom.</p>	<p>Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti Rozvíjanie sexuálnej identity. Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami. Priateľstvo a láska. Utváranie predstáv o budúcom partnerovi. "Zázrak života" - počatie a prenatálny život ľudského plodu. Rozpor medzi pohlavnou a psychosociálnou zrelosťou. Predčasný sexuálny styk, jeho príčiny a dôsledky. Pohlavné choroby a AIDS. Následky odtrhnutia sexu od osobného vzťahu a zodpovednosti.</p>	<p>- vie čo je to počatie a prenatálny život človeka - vie vysvetliť dôvody pre odloženie prvého sexuálneho styku do psychosociálnej zrelosti - vie vysvetliť príčiny a dôsledky predčasného sexu - vie čo sú to pohlavné choroby a AIDS</p>	<p>- sexualitu vníma ako veľkú hodnotu - vníma a stotožňuje sa so svojou sexuálnou identitou - chápe pozitívne hodnoty, ako priateľstvo, láska, manželstvo a rodina - uvedomuje si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom - túži po hlbokom vzťahu založenom na úcte a vzájomnej láske</p>	<p>- o otázkach sexuality hovorí úctivo - neznáme oblasti si ujasňuje dialógom s rodičmi, alebo učiteľom, - vo vzťahu k inému pohlaviu je pozorný a vnímavý</p>
<p>Rozvíjanie pozitívneho postoja k postihnutým, chorým a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie.</p>	<p>Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne alebo morálne narušeným ľuďom. Rozvoj empatie, komunikácie s vyššie spomínanými ľuďmi. Ochota chápať ich potreby, ale aj vidieť ich možnosti a bohatstvo, ktoré môžu odovzdať ostatným.</p>	<p>- vie vymenovať obmedzenia a prednosti chorých a osôb so špecifickými potrebami - vie zdôvodniť potrebu i špecifiká komunikácie s osobami so špecifickými potrebami</p>	<p>- uvedomuje si ťažkosti, ktoré prežívajú starí a chorí ľudia a túži im pomôcť</p>	<p>- v kontakte so starými, chorými a s osobami so špecifickými potrebami prejavuje prvky tvorivej prosociálnosti</p>

	Tolerancia, rešpektovanie odlišností, generačné rozdiely.			

8. ročník

Celok	Ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Úvodná hodina	Oboznámiť s mravným kódexom prosociálneho správania a podporiť význam jeho osvojenia pre život.	Oboznámiť sa s cieľmi etickej výchovy v 8. ročníku	Aktívne sa zapájať do kolektívnych aktivít a utvárať zdravo komunikujúce spoločenstvo triedy/skupiny.
Zdroje etického poznania ľudstva	Rozvíjať základné podmienky správneho konania: správny úsudok a také sebaovládanie, aby sme dokázali urobiť to, čo sa nám javí ako správne.	Etika - mravné hodnoty a normy. Škodlivosť fajčenia, drog, závislosť. Poznaj sám seba - "Cisár alebo otrok". Náboženstvá. Kresťanstvo a jeho etické poslanstvo. Etické normy svetových náboženstiev. Sekty.	Poznať zdroje etického poznania ľudstva, chápať význam svedomia vo svojom živote. Prejavovať rozhodnutie pre dobro ako postoj. Vysvetliť čo je to mravná hodnota a mravná norma. Učiť sa odbúravať predsudky medzi veriacimi a neveriacimi. Rešpektovať iné názory. Prispievať k porozumeniu, úcte a tolerancii voči nábožensky založeným ľuďom. Zaujímať sa o zvyky na Slovensku.
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota.	Poukázať na zníženú kvalitu života závislých a ich príbuzných. Podnietiť k zamysleniu sa nad svojím životným štýlom.	Ochrana života, environmentálna výchova. Starostlivosť o zdravie. Základy duševnej hygieny. Problémy lekárskej etiky (eutanázia, génová manipulácia, ...).	Vysvetliť termín zdravie a starostlivosť o svoje zdravie. Zdôvodniť tvrdenie, že zdravie je etická hodnota. Chápať zdravie svoje i zdravie iných (oblečenie, jedlo, oddych, pohyb, stop drogám...).
Etické aspekty manželstva.	Pomôcť žiakovi uvedomiť si, že rodina napriek svojim nedostatkom má pre každého význam a hodnotu.	Sebaovládanie ako podmienka zdravého sexuálneho života. Priateľstvo, zamilovanosť, známosť, manželstvo. Umelé prerušenie tehotenstva a možné následky. Plánované rodičovstvo, "vedomé plodenie". Poruchy sexuálnej orientácie, sexuálne trestné činy.	Kriticky hodnotiť postoje zaujímavé stanovisku k sexualite, k predčasnemu sexuálnemu styku. Oceňovať priority manželstva a rodičovstva. Definovať sexuálnu orientáciu. Neodsudzovať.
			Chápať základné ekonomické pojmy súvisiace s ekonomickými

9. ročník

Tematický celok Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
<p>Prehlbovanie komunikačných zručností</p> <p>2 .Počúvanie, vedenie dialógu, riešenie konfliktov. 3.Asertivita, orientovaná na prosociálnosť</p>	<p>Priblížiť žiakom predmet ETV, oboznámiť so systémom práce.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vie, aké má miesto asertivita v prosociálnom správaní - pozná zásady prijímania a vyslovenia komplimentu, prijímania oprávnenej i neoprávnenej kritiky 	<p>Chápe dôležitosť rozvoja vlastnej komunikácie pre rozvoj vzťahov</p> <ul style="list-style-type: none"> - vníma vlastné omyly ,čo ho vedie k väčšej otvorenosti prijať kritiku - chápe dôležitosť zdravého životného štýlu aj vo svojom živote 	<p>OSR – vedieť zvládať vlastné pocity, chápať ich podstatu, vedieť regulovať svoje správanie.</p> <p>OSR – využívanie a upevňovanie svojich silných stránok.</p>
<p>4.Oprávnená a neoprávnená kritika</p> <p>Zdravý životný štýl</p> <p>5.Povedomi vlastnej hodnoty 6.Rozvíjanie skromnosti (opak neprimeraného sebaocenenia) 7.</p> <p>7.Nepovyšovať sa nad iných vo vystupovaní, v nárokoch, dobroprajnosť</p>	<p>Poukáže na zhodné hodnoty ľudské a náboženské.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná zásady, ktoré sa súvisia so zdravým životným štýlom a vie ich vysvetliť - 	<ul style="list-style-type: none"> -vo svojom živote uplatňuje zásady zdravého životného štýlu - má svoje koníčky a vie o nich so záujmom hovoriť - - chápe dôležitosť zdravého životného štýlu aj vo svojom živote - vo svojom živote uplatňuje zásady zdravého životného štýlu 	<p>MDV – objavovať hodnoty pozitívne formujúce osobnostný rast.</p> <p>TPPZ - vedieť komunikovať, argumentovať medzi sebou aj v kolektíve a na verejnosti.</p>
<p>8.Cieľavedomosť, pracovitosť, usilovnosť, čistota zmýšľania</p> <p>9.Význam studu a intimity v prejavoch náklonnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vie popísať význam studu a intimity v prejavoch náklonnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - má svoje koníčky a vie o nich so záujmom hovoriť - voľný čas využíva vyváženě na zábavu, na pomoc, na prehlbovanie vzťahov, na svoje záujmy 	<p>OSR – prijímať názory iných.</p> <p>TPPZ -vedieť využiť IKT pri prezentácii svojej práce, svojich</p>

medzi chlapcom a dievčaťom, 10.Kultivované vyjadrovanie svojich citov, hlavne negatívnych, veselosť, sebaovládanie.	medzi chlapcom a dievčaťom		názorov.
11.Zmysluplné využitie voľného času 12.-13. Tvorba projektov – zmysluplné využívanie voľného času	- vie vymenovať možnosti trávenia voľného času vo svojom prostredí		TPPZ -vedieť využiť IKT pri prezentácii svojej práce, svojich názorov.
14. Závislosti 15.Závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú život 16.Fajčenie,	- vie, čo spôsobuje závislosti v živote mladého človeka pozná škodlivosť závislosti od fajčenia	- na ponuky k neviazanej zábave alebo iným druhom závislostí odpovedá – „nie“ - je schopný posúdiť mieru pri rôznych ponukách zábavy - akákoľvek neznášanlivosť voči osobám alebo skupinám osôb je mu cudzia	MKV - rozvíjať chápanie, akceptovanie, rešpektovanie. OŽZ – vážiť si dar života.
17. Alkohol 18. Omamné látky 19.Konzumný a nezodpovedný sex, hracie automaty	- pozná škodlivosť závislosti od alkoholu, omamných látok, hracích automatov, televízie, internetu, sexu, siekt, skupín orientovaných na rasovú neznášanlivosť Dokáže poukázať na krásu života bez drog.	- na ponuky k neviazanej zábave alebo iným druhom závislostí odpovedá – „nie“ - je schopný posúdiť mieru pri rôznych ponukách zábavy - akákoľvek neznášanlivosť voči osobám alebo skupinám osôb je mu cudzia	OSR - využívať všetky formy sociálnej komunikácie. OSR -uplatňovať svoje práva, rešpektovať názory iných, potreby a práva ostatných. OSR – upevňovať medzil'udské vzťahy
20. Nadmerné sledovanie televízie 21.Sekty a kulty, skupiny orientované na rasovú neznášanlivosť 22.-23. Tvorba prezentácií na tému závislosti	-vie vymenovať pozitíva, negatíva vplyvu televízie na organizmus Komunikovať pravdivo a otvorene, ale taktne. Pozná zásady narábania s pravdou.	Rozumie pojmom materializmus a konzumizmus. Chápe etické problémy súvisiace s pravdou a dobrým menom.	MDV – uvedomiť si mediálne vplyvy na svoju osobnosť. TPPZ -vedieť využiť IKT pri prezentácii svojej práce, svojich názorov.

<p>24. Masmédiálne vplyvy 25. Reflektovať vplyv masmédií - prosociálne vzory v masmédiách, kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov, 26. Analýza filmu, Reflektovať vplyv masmédií - prosociálne vzory v masmédiách, kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov, analýza filmu</p>	<p>- vie vymenovať pozitíva i negatíva masmédií hlavne televízie a internetu</p> <p>- uvedomuje si množstvo ponúk na závislosť</p> <p>- reflektuje mieru vlastnej slobody od rôznych závislostí- túži zostať slobodným</p>	<p>- je schopný si vybrať televízne programy</p> <p>- je pripravený vyhodnotiť etické prvky filmu, alebo vysielania (vhodného pre svoju vekovú kategóriu)</p> <p>- vo virtuálnej realite hľadá to, čo podporuje jeho zdravý životný štýl</p>	<p>OSR – vytvárať dobré vzťahy v škole i mimo školy.</p> <p>OŽZ- využívať vedomosti a zručnosti zamerané na ochranu života a zdravia.</p>
<p>27. Výchova kritického diváka</p> <p>28.-29. Možnosti pozitívneho ovplyvňovania televíziou.</p> <p>30. Ako vzniká film</p>	<p>Voľný čas využíva vyvážene na zábavu, na pomoc, na prehlbovanie vzťahov, na svoje záujmy.</p> <p>Vie, čo spôsobuje závislosti v živote mladého človeka.</p> <p>-prosociálne vzory v masmédiách, kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov, analýza filmu, výchova kritického diváka, možnosti pozitívneho ovplyvňovania televíziou.</p>	<p>Voľný čas využíva vyvážene na zábavu, na pomoc, na prehlbovanie vzťahov, na svoje záujmy.</p> <p>Uvedomuje si množstvo ponúk na závislosť.</p> <p>Reflektuje mieru vlastnej slobody od rôznych závislostí.</p> <p>Na ponuky k neviazanej zábave alebo iným druhom závislostí odpovedá – „nie“.</p>	<p>OŽZ – Význam zdravého životného štýlu.</p> <p>MKV - poskytnúť fyz. službu a pomoc, darovať, požičať, rozdeliť sa, poradiť, vysvetliť.</p> <p>TPPZ – získať rôzne typy informácií, triediť a selektovať ich</p>

Predmet: Náboženská výchova - evanjelická / náboženstvo

Charakteristika predmetu:

Predmet náboženská výchova / náboženstvo je jedným z povinne voliteľných predmetov na druhom stupni základných škôl. Náboženská výchova - evanjelická, má dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti dieťaťa a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov - prostredníctvom zvesti zákona a evanjelia umožňuje spoznávať žiakom Trojjediného Boha zjaveného v Písme Svätom.

Prostredníctvom procesu náboženskej socializácie a interiorizácie biblického posolstva napomáha procesu objavovania možností a nutností individuálnych zmien žiakov, ktoré vedú v procese posvätenia k osvojovaniu si pozitívnych morálnych hodnôt a postojov, čím výrazne prispieva k spoločenskej inklúzii a kohézii.

Základné biblické znalosti a poznávanie pôsobenia Trojjediného Boha v dejinách sa stáva pre žiaka základným interpretačným kľúčom k uvedeniu do kultúrnych výtvorov minulých generácií (bez pochopenia ktorých nemožno úplne pochopiť ani súčasnú generáciu), ako i kľúčom k pochopeniu a interpretácii každodenných rituálov a tradícií. Ich pochopenie a tvorivé uchopenie uspošobuje žiaka k tvorivému hľadaniu riešení problémov jeho budúcnosti. Tým sa stáva významným nástrojom v tvorbe identity žiaka.

Súhrnne teda môžeme povedať, že poslaním tohto predmetu je napomôcť žiakom v hľadaní (ukázať žiakom) správnej cesty v živote, hľadaní jeho zmyslu a aktívnemu poznaniu Božieho plánu záchrany vo viere v Pána Ježiša Krista.

Žiaci na druhom stupni základných škôl sa na hodinách náboženskej výchovy / náboženstva predovšetkým oboznamujú so základnými biblickými pojmami a biblickými príbehmi. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí z Božieho slova si budujú vlastné poznanie Božej existencie, ktoré im umožňuje aktívne participovať na živote Božieho ľudu a pod pôsobením Slova a Ducha stvárnovať svoj život.

Ciele predmetu:

Cieľom náboženskej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na 2. stupni základnej školy je:

1. Vzbudiť záujem o Slovo Božie - Bibliu, modlitbu, duchovnú pieseň, o duchovné hodnoty a aktívny kresťanský život v cirkvi.
2. Napomáhať prehĺbovanie vzťahu s Pánom Bohom a s ľuďmi.
3. Pomáhať zorientovať sa v zložitých morálnych, sociálnych, ekonomických a politických situáciách.
4. Motivovať pre správnu duchovnú orientáciu v spleti náboženských a ezoterických prúdov v dnešnej globalizovanej spoločnosti.
5. Formovať osobnosť študujúcich vo vyučovacom procese predmetu.
6. Viest' k osvojeniu nevyhnutných poznatkov dogmatiky, všeobecných kresťanských dejín, dejín ECAV na Slovensku a formovať historické vedomie.
7. Zvýrazniť a prehĺbiť vzťah človeka k prírode z pohľadu viery ako k Božiemu stvorenstvu a motivovať k zodpovednosti.
8. Podnecovať aktivizáciu, dynamizáciu a integráciu rozumových, emocionálnych a vôľových vlastností a zorientovať ich v duchovných hodnotách.

Obsah predmetu:

Náboženská výchova / náboženstvo druhého stupňa základných škôl má po obsahovej stránke ponúknuť prehĺbenie vedomostí z Biblie, jej kníh a biblických príbehov a udalostí Starej a Novej zmluvy. Žiaci získavajú prehľad o historickom vývine cirkvi,

cirkevných dejinách a učení našej cirkvi. Oboznamujú sa s inými kresťanskými cirkvami, náboženstvami a učia sa varovať nežiadúcim vplyvom siekt. Učia sa poznať kresťanský pohľad na etické otázky v spoločnosti a vedieť zaujímať správne postoje na základe Božieho slova.

5.ročník

- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

1. Biblia, kniha kníh

- Najväčšia kniha pre veriaceho kresťana, Božie slovo, rozdelenie Biblie a knihy Biblie.
- Kto je autorom kníh Biblie, o čom hovoria jednotlivé knihy a príbehy Biblie.
- Pôvodné texty Biblie Starej a Novej zmluvy, najznámejšie preklady, preklady.
- Biblie, ktoré predchádzali nášmu prekladu, spôsob orientovania sa v Biblii.

2. Boh a jeho ľudia

- Prehľad historických kníh Starej zmluvy, Boží stvoriteľský plán, poriadok pre svet a človeka, prečo stvoril Pán Boh človeka, poriadok pre manželský život.
- Človek dovolil, aby diabol nad ním zvíťazil, traja nepriatelia človeka - diabol, hriech a smrť.
- Narušené správanie ľudí hriechom spôsobuje nenávisť aj voči najbližším.
- Pán Boh trestá hriech a hriešnikov, zachraňuje tých, ktorí v neho veria a dôverujú mu.

3. Dobrodružstvo začína

- Abrahámová dôvera voči Pánu Bohu, poslušnosť Božiemu slovu napriek ľudskému rozumu, Božie zaslúbenia majú platnosť naveky, Pán Boh vždy dodrží slovo, ktoré dal, Abrahámov vzťah k blízkym.
- Pán Boh skúša Abraháma, chce od neho, aby mu dal to, čo je pre neho najmilšie.
- Pán Boh ušetril Abrahámovho syna, svojho však obetoval, aby nás zachránil.
- Pre manželstvo je dôležité, aby bol Pán Boh ten, ktorý manželov požehnáva a spája. Abrahám to vie, pre svojho syna chce veriacu ženu. Pán Boh dáva lásku do srdca manželom, keď ho o ňu prosia.
- Vzťahy v rodine poznačené sebeckosťou a hriechom prinášajú všetkým bolesť.
- Jákob musí pre svoj podvod trpieť, ale viera v Pána Boha mu prináša požehnanie a odpustenie brata.
- Pán Boh chce, aby sme nažívali v láske a porozumení. Nenávisť prináša nešťastie a smútok. Pán Boh vidí nespravodlivosť a keď mu dôverujeme, aj zlé obráti na dobré.

4. Boh, ktorý pomáha a vedie

- Všetku bolesť, smútok, nespravodlivosť, nenávisť, biedu a čo nás trápi môžeme vložiť do Božích rúk. Ak mu dôverujeme, Pán Boh pošle pomoc. Aj nás povoláva, aby sme šli a boli pomocou iným. Nemáme sa vyhovárať, ale poslúchnuť Boží hlas.
- Pán Boh môže každého použiť na veľké veci. On povyšuje aj ponizuje. Aj tým najmocnejším môže ukázať svoju moc. Predivne zachraňuje svoj ľud kedysi aj dnes.
- Pán Boh vedie svoj ľud z otroctva ku slobode. Aj my sme otroci hriechu, Pán Boh nám ponúka slobodu vo viere v Pána Ježiša Krista. Chce nás viesť cestou do Božieho kráľovstva.
- Božie deti majú sa učiť spolu žiť. Dôverovať Pánu Bohu v každej situácii. On sa o nás stará a dáva nám, čo potrebujeme pre telesný život.
- Stará sa aj o náš duchovný život, aby sme nemali v ničom nedostatok. Chráni nás svojim Slovom pred diablom, hriechom a smrťou. Jeho prikázania sú pre nás

pomocou, aby sme neubližovali seba ani iným.

- Zachraňuje nás pred smrťou, tak ako Izraelcov zachraňoval pohľad na medeného hada, tak zachraňuje nás pohľad na kríž Pána Ježiša Krista.
- Pán Boh nám ukazuje zaslúbenú zem, aby sme mali istotu, že ju pripravil pre nás aj všetkých, ktorí v neho veria.

5. Nová krajina

- Ťažká úloha pre vyslaných vyzvedačov v nepriateľskom meste. Pán Boh pomáha aj v ťažkých situáciách.
- Putovanie do zaslúbenej zeme sa skončilo. Pán Boh dáva svojim viac, ako dokážu prosiť - mestá ktoré nestavali, vinice, ktoré nesadili. Aj nám dáva viac ako si zaslúžime.

Vzdelávací štandard

Vo vyučovaní náboženskej výchovy / náboženstva je potrebné zadefinovať štandardy, ktoré vychádzajú zo skutočnosti, že v tomto predmete chceme odovzdať konkrétne vedomosti. Zároveň chceme učiť aj k správnym postojom v živote kresťana, vychádzajúcim z poznania Božieho slova, osobného vzťahu k Pánu Bohu, k spoločenstvu ľudí a k svetu, v ktorom žije.

Dôležitú úlohu tu zohráva hodnotová orientácia žiakov a osvojenie si správnych postojov. Predmet náboženská výchova má duchovný charakter a z toho vychádza aj jeho zameranie. Získavané vedomosti a zručnosti sú dôležité pre praktický život. Pomáhajú pri správnej orientácii v súčasnosti, pomáhajú pri humanizácii, vytváraní priaznivej klímy v škole a spoločnosti. Budujú vnútorný svet žiakov a kladné charakterové vlastnosti.

Vzdelávací štandard pre predmet náboženská výchova / náboženstvo vo svojej obsahovej časti zahŕňa základné poznatky z tematického okruhu - kmeňové učivo. Obsahový štandard obsahuje kmeňové učivo určujúce, čo má žiak vedieť a výkonový štandard špecifikuje konkrétne ciele vyučovacieho procesu. Štandardy vo vzdelávacej oblasti sa formulujú jednoduchšie ako vo výchovnej. Vo svojej výkonovej časti ukazujú, čo si má žiak osvojiť. Osvojené formy správania má byť vidieť nielen na vedomostiach, ale predovšetkým na správaní žiaka. Kognitívne znalosti spolu s afektívnym prežívaním sú predpokladom pre hodnotovú reflexiu a následnú motiváciu pre požadované správanie.

6.ročník

- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

1. TC **Dejiny – Svedkovia viery v Starej zmluve**
 - Príbehy Abraháma, Izáka, Jáкова, Jozefa a Mojžiša
 - Svedectvo ich viery a istota v Bohu
2. TC **Etika – Dekalóg**
 - 10. Božích prikázaní a ich obsah
 - Význam 1. Božieho prikázania
3. TC **Dejiny Starej zmluvy**
 - Príbehy biblických postáv od sudcov až po prorokov
 - Viera a vzťah jednotlivých postáv k Pánu Bohu
4. TC **Dogmatika – Sviatosti**

- Všeobecná charakteristika sviatostí, ich ustanovenie
 - Význam sviatostí pre život kresťana
- 5. TC Etika – Dekalóg – Povinnosti voči Pánu Bohu**
- Vzťah a postoj človeka k Pánu Bohu
 - Obsah prvých troch Božích prikázaní

7. ročník

- 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

- 1. TC Etika – Povinnosti voči blíznym**
- Potreba vzťahov a pravidiel pre spolužitie, vzťahy medzi ľuďmi
 - Význam Božích prikázaní a ich plnenie pre človeka
- 2. TC Dogmatika – Druhý článok Kréda**
- Život a dielo Pána Ježiša Krista
 - Osobný vzťah s Pánom Ježišom a budovanie tohto vzťahu
- 3. TC Dejiny – Svedkovia viery v Novej zmluve a v rannej cirkvi**
- Život prvých kresťanov a ich prenasledovanie
 - Život kresťanov v rannej cirkvi a ich odkaz pre kresťanov dneška

8. ročník

33 hodín ročne

- 1. TC Dejiny – Predreformácia – 1918**
- Svedectvo viery kresťanov v období od predreformácie po rok 1918
 - Udalosti z dejín kresťanstva a Božie vedenie
- 2. TC Dogmatika – Tretí článok Kréda**
- Pôsobenie Ducha Svätého, Jeho ovocie a dary
 - Vznik cirkvi a jej poslanie a úloha
- 3. TC Diakonia**
- Význam slova diakonia, poslanie diakonie a biblické východiská
 - Diakonia na Slovensku kedysi a dnes
- 4. TC Religionistika – Kresťanstvo**
- Zriadenie a štruktúra ECAV na Slovensku, základné princípy učenia
 - Iné kresťanské cirkvi porovnanie učenia a vzťahy medzi nimi
- 5. TC Religionistika – sekty**
- Charakteristické znaky siekt, ich vznik a rozdelenie
 - Učenie, prax a nebezpečenstvo jednotlivých siekt

9. ročník

- 33 hodín ročne

- 1 TC Dejiny – 20. storočie**
- ECAV na Slovensku, jej konštituovanie po vzniku ČSR až po rok 1989
 - Osobnosti cirkvi a prenasledovanie duchovných ECAV v komunizme

- 2. TC **Služby Božie**
 - Božie slovo pre človeka a odpoveď človeka na Božie slovo
 - Prvé zbory, spoločenstvo kresťanov a poriadok Služieb Božích
- 3. TC **Religionistika – Náboženstvá sveta**
 - Prehľad od prvotných náboženstiev a svetonázorov až po postmodernizmus
 - Základné znaky a prejavy jednotlivých náboženstiev
- 4. TC **Dogmatika – Prvý článok Kréda**
 - Trojjediný Boh a rôzne predstavy Boha, vedecké názory
 - Postoj kresťana k smrti, viera vo vzkriesenie a večný život

Vzdelávací štandard

Vo vyučovaní náboženskej výchovy / evanjelického náboženstva je potrebné zdefinovať štandardy, ktoré vychádzajú zo skutočnosti, že v tomto predmete chceme odovzdať konkrétne vedomosti. Zároveň chceme učiť aj k správnym postojom v živote kresťana, vychádzajúcim z poznania Božieho slova, osobného vzťahu k Pánu Bohu, k spoločenstvu ľudí a k svetu, v ktorom žije.

Dôležitú úlohu tu zohráva hodnotová orientácia žiakov a osvojenie si správnych postojov. Predmet náboženská výchova má duchovný charakter a z toho vychádza aj jeho zameranie. Získavané vedomosti a zručnosti sú dôležité pre praktický život. Pomáhajú pri správnej orientácii v súčasnosti, pomáhajú pri humanizácii, vytváraní priaznivej klímy v škole a spoločnosti. Budujú vnútorný svet žiakov a kladné charakterové vlastnosti.

Vzdelávací štandard pre predmet náboženská výchova / evanjelické náboženstvo vo svojej obsahovej časti zahŕňa základné poznatky z tematického okruhu – kmeňové učivo. Obsahový štandard obsahuje kmeňové učivo určujúce, čo má žiak vedieť a výkonový štandard špecifikuje konkrétne ciele vyučovacieho procesu. Štandardy vo vzdelávacej oblasti sa formulujú jednoduchšie ako vo výchovnej. Vo svojej výkonovej časti ukazujú, čo si má žiak osvojiť. Osvojené formy správania má byť vidieť nielen na vedomostiach, ale predovšetkým na správaní žiaka. Kognitívne znalosti spolu s afektívnym prežívaním sú predpokladom pre hodnotovú reflexiu a následnú motiváciu pre požadované správanie.

Hodnotenie : Náboženská výchova sa nehodnotí známkou. Na vysvedčení sa uvedie : absolvoval/absolvovala.

Predmet: Náboženská výchova - rímsko-katolícke náboženstvo

Charakteristika predmetu

Cieľom predmetu náboženská výchova, je výchova na báze hodnôt k základnej slobode, k zodpovednosti, k vedomostiam a k samostatnému rozhodovaniu mladého človeka.

Predmet náboženská výchova je zaradený medzi výchovné predmety. Vyučuje sa jednu hodinu do týždňa. Tento predmet nie je hodnotený známku z výchovného hľadiska, hoci vedomostná časť sa dá hodnotiť. Nakoľko je náboženská výchova výchovno-vzdelávacím predmetom, je nevyhnutné vyžadovať od žiakov primerané vedomosti.

Pri naplňaní vedomostných a výchovných cieľov treba dbať, aby obidve stránky boli primerane vyvážené a do výučby zapájať zážitkovú formu pre lepšie chápanie učiva.

Nakoľko dejiny a kultúra nášho národa, ako aj celej Európy, stoja na kresťanskom základe, položenom svätým Cyrilom a Metodom, je samozrejmosťou toto duchovné bohatstvo poznávať a rozvíjať súčasne so zdokonaľovaním sa v ďalších oblastiach spoločenského i osobného života.

Nadväznosť na I. stupeň

Hlavným cieľom výučby na I. stupni je oboznámiť žiakov so základnými náboženskými pojmami a pravdami. V 4. ročníku sa bližšie oboznamujú s liturgi-kou a ďalšími sviatosťami. Osvojené vedomosti na I. stupni si žiaci postupne rozširujú na II. stupni, čo má prispieť i k rozvoju ich osobnosti podľa miery ich daností. Prehľbujú sa základné pravdy o Bohu, Najsvätejšej Trojici, Božom zjavení, prikázaniach, modlitbe a sviatostnom živote, o dejinách Cirkvi, kresťanskej morálke. Všetko sa vhodne dopĺňa liturgickými udalosťami z katolíckeho kalendára.

Medzipredmetové vzťahy

Predmet rímskokatolíckeho náboženstva, hoci sa na pohľad nezdá, v skutočnosti vedomostne i výchovne súvisí s mnohými predmetmi.

Prírodovedné predmety (prírodopis, fyzika, chémia, matematika a sčasti i zemepis) obdivujú krásu Božieho stvorenia - neživú prírodu, rastliny, živočíchy, dokonalosť človeka, zákony, ktoré Boh ukryl do svojho diela.

Kultúra a dejiny nášho národa sú späté s kresťanstvom a odkazom sv. Cyrila a Metoda. V literatúre sa žiaci učia o prínose slovanských vierozvestov pre naše písomníctvo, literatúru, kultúrnu vyspelosť, učia sa o slovenských národných buditeľoch, literátoch a umelcoch, ktorí boli platnými členmi Cirkvi.

Dejepis podáva dejiny ľudstva a nášho národa, ktoré sú úzko spojené s dejinami Cirkvi.

Občianska náuka hovorí o spoločnosti a ideálna spoločnosť je tá, v ktorej sa uznávajú Božie zákony. V 7. ročníku sa venuje spoločenským aspektom dospievania, čo v predmete korešponduje s výchovou k láske a čistote.

Výchovné predmety - hudobná a výtvarná výchova nachádzajú svoju inšpiráciu a duchovný rozmer v náboženstve, pracovné vyučovanie vedie človeka k posväcovaniu prácou, v ktorej človek nachádza nielen zdroj obživy, ale aj realizácie; telesná výchova prispieva k starostlivosti o telo, a taktiež posilňuje vôľu človeka.

Triednické hodiny tiež nájdu inšpiráciu v náboženstve pri riešení problémov triedy, protidrogovej výchove či výchove k láske a čistote.

Charakteristika obsahu II. stupňa

Na II. stupni sa buduje na poznatkoch, ktoré žiaci nadobudli na I. stupni, a v oblasti výchovného pôsobenia sa nadväzuje na vzťah k Bohu, ktorý si vypestovali prípravou na sviatosť.

II. stupeň rozvíja, prehľbuje a dopĺňa poznatky I. stupňa a zároveň poskytuje žiakom nové učivo, ktoré sa podáva v jednotlivých ročníkoch takto:

5. ročník: Žiaci spoznávajú starozákonné dejiny, postupne poznávajú Boha Stvoriteľa, Pôvodcu všetkého, Zákonodarcu, ktorý si vyvolil svoj ľud a cez stáročia ho pripravuje na prijatie Mesiáša. Starozákonné postavy sú svojimi správnymi postojmi k Bohu a ľuďom aktuálne aj pre nás dnes. Je to celoročná práca so Starým zákonom.

Charakteristika výchovných a vzdelávacích cieľov

Hlavným vzdelávacím cieľom vo výučbe náboženstva na II. stupni základnej školy je vedomostne pripraviť mladého človeka tak, aby mal osvojené základné náboženské pravdy a princípy kresťanského životného štýlu, ktoré sa budú u neho ďalej rozvíjať na strednej škole.

Vo výchovnej oblasti je úlohou školskej katechézy prispieť k tomu, aby mladý človek vedel teoretické poznatky uplatniť vo svojom živote a bol oporou pre svojich rovesníkov, aby si nachádzal svoje miesto v živote.

PIATY ROČNÍK

Charakteristika 5. ročníka

Žiaci 5. ročníka prechodom na II. stupeň ZŠ menia určitým spôsobom svoje školské prostredie, na ktoré sa musia (rôzne dlho) aklimatizovať. Sú na nich kladené vyššie nároky v učení i správaní. V náboženstve mnohé veci zo Starého zákona (ďalej len SZ) sú im známe, preto by nemalo byť problematické spočiatku sledovať náučné ciele. Postupne s aklimatizáciou zvyšujeme požiadavky v náučných cieľoch. Vo výchovnom pôsobení sa úmerne sledujú vytýčené ciele.

Obsah 5. ročníka je zameraný na problematiku Svätého písma (ďalej len SP) Starého zákona. V škole treba mať pre prácu žiakov väčšie množstvo SP (pretože SZ je rozsahom obšírny, nie je vhodné, aby si ho žiaci nosili na vyučovanie). Pre lepšiu orientáciu v učive i spracovávaní časovo-tematických plánov je vhodné urobiť tematické členenie do celkov.

Prehľad učiva	Orientačný plán hodín
Boh Stvoriteľ	3
Boh si vyvoluje svoj národ	5
Boh vedie svoj ľud	6
Boží ľud v zaslúbennej zemi	9
Dôsledky nevernosti a Božie napomenutie	6
Výchova k láske a čistote	4
Spolu	33

OBSAH, NÁUČNÉ (A) A VÝCHOVNÉ (B) CIELE

1. Boh Stvoriteľ vecí viditeľných a neviditeľných

1. 1. Biblia

A: Definovať, čo je SP a vedieť ho odlišiť od iných kníh,

- oboznámiť žiakov s autorstvom SP, s delením SP a jazykom, v ktorom bolo napísané.

B: Používaním SP na hodinách náboženstva vzbudiť úctu k SP a túžbu čítať ho

- naučiť žiakov, že udalosti zo SP dávajú svetlo a riešenie do ich konkrétnych životných situácií.

1. 2. Prvé stránky Svätého písma - stvorenie sveta

A: Uvedomiť si, že Boh je pôvodcom všetkého stvorenia, že človek pochádza od Boha, je stvorený na Božiu podobu a je od neho závislý,

- neposlušnosť priviedla človeka do nešťastia a vzdialila ho od Boha.

B: Naučiť žiakov pracovať so SP, hľadať miesta podľa hesiel, motivovať žiakov k modlitbe chváliť Boha a ďakovať mu,

- viesť žiakov k vzájomnej úcte, všetci ľudia sú si pred Bohom rovní,

- poukázať na klamné zvädzania, na hriechy a ich následky.

- Boh si vyvoluje svoj národ.

2. 1. Boh povoláva Abraháma.

A: Poukázat' na prostredie, z ktorého pochádzal Abrahám,

- Abrahámovo načúvanie Božieho hlasu, uverenie Bohu a poslušnosť Božej vôli.

B: Viest' žiakov k úplnej dôvere v Boha,

- poukázat' na dobrá, ktoré človek obsiahne cez vieru a poslušnosť voči Bohu.

2. 2. Najťažšia skúška Abraháma

A: Povzbudiť žiakov, aby si zobrali za vzor silu Abrahámovej viery v Boží prísľub (narodenie syna).

B: Poukázat' žiakom na to, že hoci je niečo ľudsky nemožné, Bohu nič nie je nemožné a je verný vo svojich prísľubiach,

- Boh skúša našu vieru a poslušnosť neraz v bolestných udalostiach; skúškami sa naša viera upevňuje.

2. 3. Jakub v Božej škole

A: Boh zostáva verný svojim prísľubom napriek ľudským pokleskom,

- Boh vedie a vychováva Jakuba.

B: Uvedomiť si, že Boh odpúšťa každému človeku, ak úprimne ľutuje a vyzná svoje viny,

- byť vdáčný Bohu za dar odpustenia,

jedine s Božou pomocou sa môžeme zmeniť v lepších ľudí

2. 4. Jozefova vernosť v skúškach

A: Poukázat' na to, že Jozef napriek nespravodlivosti, ktorej sa mu dostalo od vlastných bratov, nezanevrel na Boha, ale ešte vrúcnejšie sa k nemu utiekal. B: Vysvetliť žiakom, že Boh má s každým človekom dôležitý plán,

- plnenie jeho vôle prináša veľa osobného dobra i dobra pre iných.

2. 5. Jozefovo víťazstvo

A: Oboznámiť žiakov s vážnou existenčnou situáciou Jakubovej rodiny,

- porozprávať o Božom pláne spásy (proroctvo: „z Egypta som si povolal Syna“).

B: Viest' žiakov k odpúšťaniu každému a každej krivdy,

- poukázat' na to, že Boh môže aj nepríjemné a bolestné udalosti využiť na dobro (predanie Jozefa do otroctva znamenalo záchranu Jakubovej rodiny od smrti hladom).

3. Boh vedie svoj ľud 3. 1.

Povolanie Mojžiša

A: Boh si povolal Mojžiša, aby prostredníctvom neho vyviedol vyvolený národ z otroctva na slobodu,

- Boh cez človeka a jeho rozhodnutie poslúchať Boha uskutočňuje dielo vykúpenia a spásy človeka.

B: Viest' žiakov k úprimnej snahe spoznávať Boha a poslúcha ho,

- uvedomovať si, že keď budem spolupracovať s Bohom, splním svoje poslanie a zmysel vlastného života.

3. 2. Noc odchodu z Egypta - Veľká noc

A: Oboznámiť žiakov s tradíciou židovskej Veľkej noci a predobrazom krvi obetovaného baránka,

- s prechodom cez Červené more; predobraz vyslobodenia z otroctva hriechov a vstupu do nového života s Bohom.

B: Pestovať v sebe vdáčnosť za Kristovu obeť na kríži (pripomínať si ju najmä v piatok),

- túžiť odísť z otroctva hriechov a zakúšať radosť zo slobody a blízkosti Boha

3. 3. *Putovanie púšťou*

A: Keďže Izraeliti žili v otroctve a s pohanmi, bolo potrebné, aby Boh zmenil ich zmýšľanie a aby mu bezpodmienečne dôverovali,

- zmena niečoho zabehnutého vždy bolí, ale prináša užitočné ovocie.

B: Náš život je cesta cez púšť do zaslúbenej zeme (neba); keďže sme hriešni, Boh náš počas nášho života vychováva a očisťuje cez rôzne i bolestivé skúšky,

- človek sa môže len vtedy uzdraviť, keď spozná svoju chorobu a nechá sa liečiť.

3. 4. *Desatoro*

A: Oboznámiť žiakov so zmluvou medzi Bohom a ľuďom,

- uvedomiť si, že porušovanie zmluvy môže byť len zo strany človeka, čo prináša človeku len nešťastie a bolesť.

B: Viest žiakov k chápaniu Desatora ako prejavu Božej lásky a starosti o človeka,

- pochopiť, že šťastie a sloboda človeka spočíva práve vo vernosti Zmluve.

3. 5. *Jozue - Mojžišov nástupca*

A: Uvedomiť si, kto môže byť pravým vodcom iných - kto verí Bohu, spolieha sa na neho a je poslušný jeho príkazom,

- poukázať na to, že bez Božej pomoci človek nič nezmôže a dôvera človeka v Boha je vždy odmenená úspechom.

B: Poukázať na to, že viesť iných môže len ten, kto sa sám necháva viesť Bohom, pýchou a neposlušnosťou sa človek oddeľuje od Boha, svojho Pôvodcu.

4. Boží ľud v zaslúbenej zemi

4. 1. *Sudcovia*

A: Charakterizovať úlohu a postavenie sudcu,

- poukázať na príčiny potreby sudcov - dôsledok neposlúchnutia Božích príkazov.

B: Uvedomiť si, že ak sa človek definitívne nerozhodne odmietat' zlo vo svojom vnútri, bude musieť s ním vždy bojovať, nabádat' deti postupne odstraňovať svoje nedostatky

4. 2. *Rút*

A: Oboznámiť žiakov s históriou rodiny, do ktorej sa pohanka Rút vydala, - poukázať na otvorenosť Rút prijať vieru v Boha a zachovať vernosť židovskej tradícii.

B: Vzbudiť v žiakoch otvorenosť k Božiemu slovu a prijať ho za svoje, ochotu pomáhať starým rodičom a starým ľuďom.

4. 3. *Samuel*

A: Oboznámiť žiakov s udalosťami okolo narodenia Samuela a jeho zasvätením službe Bohu,

- poukázať na pohotovosť Samuela načúvať Božiemu volaniu a plneniu Božej vôle.

4. 4. *Šaul a Dávid*

A: Oboznámiť žiakov s požiadavkou ľudu - mať kráľa,

- so správaním Šaula a stratou Božej priazne.

B: Uvedomiť si, že pokiaľ človek žije v súlade s Božou vôľou, darí sa mu dobre a je šťastný,

- odklonenie sa od Božej vôle, svojvôľa, priťahuje rozvrátenosť mysle a nešťastie.

(Božia vôľa znamená, že Boh chce naše dobro a on najlepšie vie, čo človeku osoží a čo mu prináša škodu.)

4. 5. *Dávidov hriech a ľútosť*

A: Oboznámiť žiakov s vyvolením Dávida za kráľa a s jeho dôverou v Božiu pomoc.

B: Byť si vedomý, že všetko sme dostali od Boha ako dar, a preto nemáme byť na čo pyšní, lebo dary nás zaväzujú ku konaniu dobra,

- nabádať deti k tomu, aby si po hriechu vždy vzbudili dokonalú ľútosť a čím skôr sa vyspovedali,
- viesť deti k poslušnosti voči rodičom a modlitbe za nich.

4. 6. *Šalamún*

A: Poukázať na to, prečo sa Šalamún zapáčil Bohu,

- aj dobrý človek sa môže pokaziť, ak prestane spolupracovať s Božou milosťou a riadi sa len ľudským úsudkom.

B: Vzbudiť túžbu po múdrosti nielen v svetskej oblasti, ale aj po múdrosti pred Bohom,

- viesť žiakov k úctivému a nábožnému správaniu v kostole,
- uvedomovať si, že moje telo je chrámom Ducha Svätého a modliť sa za vytrvalosť vo viere a v dobrom.

4. 7. *Prorok Eliáš*

A: Poukázať na Eliášovu rozhodnosť hovoriť pravdu, hoci sa to druhým nebude páčiť,

- riskovať, že nás budú za to nenávidieť,
- Eliášova obeta na Karmeli.

B: Učiť sa dôverovať Bohu, ktorý sa stará o človeka v každej situácii,

- nezabúdať na konečný cieľ človeka - večný život,
- viesť deti k nábožnému prežívaniu svätej omše.

4. 8. *Elizeus a Náman Sýrsky*

A: Oboznámiť žiakov s povolaním Elizea a s jeho túžbou po duchovných daroch,

- poukázať na Námanovu vieru a následné telesné uzdravenie, prijatie viery v jediného Boha.

B: Viesť žiakov k rozlišovaniu hodnôt a dávaniu prednosti trvácim hodnotám,

- pobádať k zážitkom z viery a vďačnosti za Božie dary.

5. Dôsledky nevernosti a Božie napomenutie 5. 1.

Zajatie Izraelitov ako dôsledok ich nevernosti

A: Oboznámiť žiakov s históriou rozdelenia židovského kráľovstva (930 pr. Kr.),

- poukázať na príčiny a dôsledky zajatia,
- život v zajatí, obrátenie národa a túžba po návrate a slobode.

B: Uvedomenie si, že človek spáchaním ťažkého hriechu (napr. modloslužby) pretrháva spojenie s Bohom,

- povzbudzovať žiakov k pravidelnému spytovaniu svedomia a pristupovaniu k svätej spovedi, ktorá je návratom k Bohu,

osvojovať si čnosť (trvalý návyk konať dobro).

5. 2. *Prorok Daniel*

A: Oboznámiť žiakov s pôsobením proroka Daniela a jeho spoločníkov počas zajatia na kráľovskom dvore,

- poukázať na Danielovu rozhodnosť neprestúpiť Boží príkaz a následné Božie dary za jeho vernosť,

- svojou vernosťou sa stal pomocou a povzbudením aj pre iných.

B: Viesť žiakov k odvahe zostať vždy verný svojmu svedomiu a dôvere v Božiu pomoc,

- modliť sa o Božiu ochranu, zastat' sa slabých, byť spravodlivý.

5. 3. *Návrat z babylonského zajatia*

A: Oboznámiť žiakov s históriou prepustenia Židov z babylonského zajatia,
- túžba po novom chráme v Jeruzaleme a jeho výstavba.

B: Uvedomenie si, že bez Boha nemôžeme existovať a už vôbec nie byť šťastnými ľuďmi,
- vzbudzovať túžbu po častej návšteve chrámu (na poklonu Sviatosti oltárnej)
a účasti na svätej omši aj počas týždňa.

5. 4. *Prorok Jonáš*

A: Poukázať na to, že Boh chce zachrániť všetkých ľudí, aj pohanov,
- pochopiť, že Boh používa človeka ako svoj nástroj, cez ktorý chce pomáhať
ľuďom ku spásu,
- uvedomiť si, že protiviť sa Božej vôli je nemúdre a prináša trápenie a škody
aj iným.

B: Povzbudzovať žiakov k spoznávaní Božej vôle, zvlášť k zachovávaní Božích prikázaní,
- v čistom srdci možno počuť, čo Boh od človeka žiada vykonať.

5. 5. *Machabejskí mučeníci*

A: Oboznámiť žiakov so životom Izraelitov od návratu z babylonského zajatia až po narodenie
prisľúbeného Mesiáša Ježiša Krista,

- poukázať na odhodlanie a hrdinstvo Machabejcov (Júda, matka a sedem synov,
Eleazár) zostať verní Božím zákonom aj za cenu vlastného života,
- viera vo večný život, ktorý má prednosť pred pozemským dočasným životom.

B: Uvedomiť si, že každý človek môže zostať verný Bohu, ak to chce a prosí
Boha o silu,

cvičiť sa v malých sebazapreniach, aby keď nastanú ťažšie, človek mohol obstáť.

6. *Výchova k láske a čistote*

6. 1. *Rodina, v ktorej žijem*

A: Poznávať vlastnú rodinu, jej hodnoty, tradíciu, uvažovať, ako môžem konkrétne
prispievať k dobrej rodinnej atmosfére.

B: Vážiť si, čo sa mi páči u mojich rodičov, čo by som chcel robiť ináč, aby sa atmosféra v
rodine zlepšila.

6. 2. *Priateľstvo*

A: Živo si uvedomiť hodnotu priateľstva ako predpoklad čistej lásky a ako predpoklad
objavenia duchovných hodnôt, najmä lásky k blížnemu. B: Uvedomiť si, že priateľstvo si
vyžaduje čas, schopnosť načúvať tomu druhému, vedieť sa obetovať pre druhého.

6. 3. *Sebaovládanie*

A: Uvedomiť si, že sebaovládanie vždy vyžaduje námahu, ale bez neho sa nedá
v živote zaobiť, bez neho by človek čoskoro narazil.

B: Sebaovládaniu sa treba učiť postupne od malých vecí k väčším
a hodnotnejším.

Predmet: Matematika

1. Charakteristika učebného predmetu:

Učebný predmet matematika na 2. stupni ZŠ je zameraný na rozvoj matematickej
kompetencie tak, ako ju formuloval Európsky parlament:

„Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).“

„Potrebné vedomosti z matematiky zahŕňajú dobré vedomosti o počtoch, základné operácie a základné matematické prezentácie, chápanie matematických termínov a konceptov a povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede. Jednotlivec by mal mať zručnosti na uplatňovanie základných matematických princípov a postupov v každodennom kontexte doma a v práci a na chápanie a hodnotenie sledu argumentov. Jednotlivec by mal byť schopný myslieť matematicky, chápať matematický dôkaz, komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky. Pozitívny postoj v matematike je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť.“

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený na päť tematických okruhov, z ktorých 5. ročník zahŕňa tieto tri:

- **čísla, premenná a počtové výkony s číslami,**
- **geometria a meranie,**
- **logika, dôvodenie, dôkazy.**

V tematickom okruhu **Čísla, premenná a počtové výkony s číslami** sa dokončuje vytváranie pojmu prirodzeného čísla. Žiak sa oboznamuje s algoritmami počtových výkonov v tomto číselnom obore. Súčasťou tohto okruhu je dlhodobá propedeutika premennej, rovníc a nerovníc.

V tematickom okruhu **Geometria a meranie** sa žiaci zoznamujú so základnými geometrickými útvarmi, skúmajú a objavujú ich vlastnosti. Učia sa zisťovať odhadom, meraním dĺžok a výpočtom obvodov. Riešia polohové a metrické úlohy z bežnej reality. Dôležité miesto má rozvoj priestorovej predstavivosti.

Tematický okruh **Logika, dôvodenie, dôkazy** sa prelína celým matematickým učivom a rozvíja schopnosť žiakov logicky argumentovať, usudzovať, hľadať chyby v usudzovaní a argumentácii, presne sa vyjadrovať a formulovať otázky.

2. Ciele učebného predmetu:

Cieľom vyučovania matematiky na 2. stupni ZŠ a v 5. ročníku osobitne je zavrieť dôležité obdobie v procese vyučovania matematiky, v ktorom prevládalo vytváranie nových poznatkov a zručností na skúsenostnej báze s využívaním indukčnej metódy. Je to zároveň aj začiatok novej etapy učenia sa matematike, keď žiak postupne získava schopnosti používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať žiakovo logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Žiak by mal spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a ako dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakovi, aby získavali nové vedomosti a rozvíjali svoje schopnosti a postoje, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým

kontextom, tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Vyučovanie matematiky má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

3. Metódy a formy práce:

Na splnenie vytýčených cieľov vyučovania matematiky je nevyhnutné používať aktivizujúce vyučovacie metódy, a to predovšetkým samostatnú prácu žiakov, prácu vo dvojiciach a skupinovú prácu. Okrem samostatnej práce zacielenej na získanie početných návykov a ďalších zručností je nevyhnutné, aby žiaci objavovali nové poznatky experimentovaním a vlastnou činnosťou. Pre učiteľa znamená, že individuálnym prístupom objavuje a usmerňuje rozvoj schopností jednotlivých žiakov, riadi tvorivú prácu kolektívu triedy. Iniciatíva jednotlivých žiakov pri riešení úloh a spoluzodpovednosť za pracovné výsledky majú hlboký výchovný význam. Hodiny matematiky musia byť naplnené živým pracovným ruchom. Objaviteľský prístup pri získavaní nových poznatkov a radosť zo samostatne vyriešenej úlohy posilňujú pozitívny vzťah žiaka k predmetu.

Použitie aktivizujúcich metód práce sa musí zabezpečovať využívaním vhodných demonštračných pomôcok a didaktickej techniky. Ide predovšetkým o IKT pre samostatnú a skupinovú prácu.

Pri vyučovaní treba dbať na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva, riešenie primeraných úloh so stále rastúcou náročnosťou vo vzťahu k individuálnemu rozvoju žiakov. Účinnou formou na rýchle zopakovanie a upevnenie učiva sú krátke písomné práce, ktoré sa zaraďujú spravidla na začiatok vyučovacej hodiny. Dôležitá je rýchla kontrola výsledkov práce žiakov, napríklad spätným projektorom a rozbor chýb žiakov tak, aby si každý žiak uvedomil, aké vedomosti si musí individuálne doplniť. Na túto prácu so žiakmi učiteľ využíva zbierky úloh.

V učebniciach a zbierkach úloh sú k daným tematickým celkom zaradené aj obtiažnejšie úlohy výrazne označené, ktoré umožňujú učiteľovi diferencovane pristupovať k žiakom a individuálne pracovať so žiakmi s hlbším záujmom o matematiku. Títo žiaci môžu navštevovať aj nepovinný predmet cvičenia z matematiky, prípadne môžu byť zaradení do špeciálnych tried s rozšíreným vyučovaním matematiky a prírodovedných predmetov. K rozvoju žiakov s hlbším záujmom o matematiku prispievajú aj matematické súťaže, napríklad matematická olympiáda, pytagoriada podobne.

Neoddeliteľnou súčasťou individuálneho prístupu vyučujúceho k žiakom je starostlivosť o zaostávajúcich žiakov. Obtiažnosť matematiky pre týchto žiakov spočíva v tom, že neosvojenie jedného pojmu nedáva predpoklad na zvládnutie ďalšieho učiva. Preto je u týchto žiakov nevyhnutné individuálnou starostlivosťou doplniť osvojenie si všetkých základných pojmov a vedomostí. Na zvládnutie numerických zručností u týchto žiakov výrazne pomáhajú kalkulačky.

4. Hodnotenie:

hodnotiť sa budú:

- odpovede pri tabuli,
- štyri písomné práce,
- kontrolné previerky tematických celkov, krátke písomné práce
- Vstupné a výstupné previerky

5. Obsah vzdelávania:

Matematika v 5. ročníku: 5 hodín týždenne, (165 hodín za rok)

Prehľad tematických celkov a ich obsahu:

I. Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

Vytvorenie predstavy o veľkých číslach. Počítanie po desaťtisícoch, tisícoch, stovkách. Čítanie a písanie prirodzených čísel. Rád číslice v zápise prirodzeného čísla, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie, zobrazovanie na číselnej osi.

II. Počtové výkony s prirodzenými číslami

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke (písomne hlavne kvôli pochopeniu princípu). Riešenie jednoduchých slovných úloh na sčítanie a odčítanie.

Rovnice a nerovnice (zatiaľ bez premennej - len ako hľadanie „chýbajúcich“ čísel v príkladoch). Kontextové úlohy, metóda pokus – omyl (aj pri rovniciach).

III. Násobenie a delenie v obore do 10 000

Násobenie a delenie spamäti mimo obor násobilky v obore do 100. Delenie so zvyškom v obore do 100. Násobenie a delenie písomne jednociferným číslom a v jednoduchých prípadoch aj spamäti. Násobenie a delenie pomocou kalkulačky aj dvojciferným číslom. Kontrola správnosti výpočtu. Riešenie jednoduchých slovných úloh na násobenie a delenie.

IV. Geometria a meranie

Trojuholník, štvoruholník, kruh, kružnica. Vytváranie rovinných útvarov rysovaním kolmíc a rovnobežiek. Meranie dĺžky úsečky, obvod trojuholníka, štvorca a obdĺžnika. Stavba telies zo stavebnicových kociek na základe stanovených podmienok. Zväčšovanie a zmenšovanie geometrických tvarov vo štvorcovej sieti.

V. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie

Zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov. Voľba stratégie a zisťovanie počtu. Pravdepodobnostné hry, pokusy, pozorovania. Zisťovanie počtu náhodných udalostí pri pokusoch.

5.ročník

Tematický celok	Ciele a rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión.	Žiak si bude rozvíjať matematickú gramotnosť.	Vytvorenie predstavy o veľkých číslach. Zobrazovanie prirodzených čísel na číselnej osi. Počítanie po desaťtisícoch, tisícoch, stovkách. Čítanie a písanie prirodzených čísel. Rád číslice v zápise prirodzeného	Rozvíjať nazeranie žiakov na vzťah reality a matematiky prostredníctvom lepšej orientácie žiakov medzi veľkými číslami. Dotvoriť správnej interpretácie zaokrúhleného čísla.

		<p>čísla, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke (písomne hlavne kvôli pochopeniu princípu). Riešenie jednoduchých slovných úloh na sčítanie a odčítanie. Rovnice a nerovnice (zatiaľ bez premennej - len ako hľadanie „chýbajúcich“ čísel v príkladoch). Kontextové úlohy, metóda pokus – omyl (aj pri rovniciach). Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie, využitie tejto vlastnosti pri riešení jednoduchých úloh ako propedeutiku riešenia rovníc. Dohoda o poradí početných výkonov, porovnanie s poradím operácií na kalkulačkách používaných žiakmi. Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami.</p>	<p>Podporiť a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, ako je samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomá sebvýchova a sebvzdelávanie, dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh.</p>
<p>Počtové výkony s prirodzenými číslami.</p>	<p>Žiak bude vedieť využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh.</p>	<p>Násobenie a delenie spamäti mimo obor násobilky v obore do 100. Delenie so zvyškom v obore do 100. Násobenie a delenie písomne jednociferným číslom a v jednoduchých prípadoch aj spamäti v obore do 10 000. Násobenie a delenie pomocou kalkulačky aj dvojciferným číslom. Kontrola správnosti výpočtu. Riešenie slovných úloh na násobenie a delenie.</p>	<p>Rozvíjať pohotovosť počítania spamäti v prípadoch, kde rýchlosť počítania spamäti je väčšia ako pri počítaní na kalkulačke. Rozvíjať algoritmické myslenie žiakov. Bližšie sa zoznámiť s princípom práce kalkulačiek a hlbšie sa zamyslieť nad poradím početných výkonov v kontexte so skúmaním ich vlastností (komutatívnosť, asociatívnosť, distributívnosť) a pri ich využívaní pre racionálnejší postup počítania. Rozvíjať schopnosti žiakov odhadnúť výsledok početného výkonu, ako metódy skúšky približnej presnosti výpočtu.</p>
<p>Geometria a meranie.</p>	<p>Žiak si bude rozvíjať schopnosť orientácie v rovine a v priestore.</p>	<p>Trojuholník, štvoruholník, kruh, kružnica. Vytváranie rovinných útvarov rysovaním kolmíc a rovnobežiek. Obvod trojuholníka, štvorca a obdĺžnika. Stavba telies zo stavebnícových kociek na základe stanovených podmienok. Zväčšovanie a zmenšovanie geometrických tvarov vo štvorcovej sieti.</p>	<p>Získať skúsenosti s rovinnými a priestorovými útvarmi. Pociťovať celý útvar a jeho časti. Rozvíjať schopnosti stanovenia polohy. Dbáť na presnosť pri meraniach, úhladnosť pri rysovaniach a na rozvíjanie jemnej motoriky rúk.</p>
<p>Riešenie</p>	<p>Žiak</p>	<p>Zhromažďovanie, usporiadanie</p>	<p>Rozvíjať pozorovacie a analytické</p>

aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie.	získa a rozvinie si zručností súvisiacich s procesom učenia.	a grafické znázornenie údajov. Voľba stratégie a zisťovanie počtu. Pravdepodobnostné hry, pokusy, pozorovania. Zisťovanie počtu náhodných udalostí pri pokusoch.	schopnosti. Rozvíjať štatistické a pravdepodobnostné nazeranie žiakov.
---	--	--	--

Matematika v 6. ročníku: 5 hodín týždenne, (165 hodín za rok)

Prehľad tematických celkov a ich obsahu:

I. Počtové výkony s prirodzenými číslami

Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke vrátane delenia so zvyškom.

Deliteľnosť dvoma, piatimi, desiatimi - len ako propedeutika.

Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (aj ako propedeutika rovníc).

Dohoda o poradí početných výkonov a porovnanie s poradím operácií na kalkulačke.

Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými číslami).

II. Desatinné čísla. Počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami

Kladné desatinné číslo - rád číslice v jeho zápise.

Zobrazenie desatinného čísla na číselnej osi.

Vzdialenosť čísel na číselnej osi.

Porovnávanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie desatinných čísel.

Sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie desatinných čísel (spamäti, písomne a na kalkulačke).

Násobenie a delenie desatinných čísel číslami 10, 100, 1000.

Násobenie a delenie desatinného čísla číslom prirodzeným (napr. aj pri výpočte aritmetického priemeru) a číslom desatinným (spamäti, písomne) a na kalkulačke jednoduché úlohy na poradie početných operácií na riešenie jednoduchších kontextových úloh z reálneho života.

Objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel. Propedeutika zlomkov (desatinný zlomok) a nepriamej úmernosti.

Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc).

Premena jednotiek dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg).

III. Obsah obdĺžnika a štvorca

Výpočet približného obsahu rovinných útvarov v štvorcovej sieti.

Obvod a obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými (ako počet štvorcov štvorcovej siete) aj s desatinnými rozmermi.

Jednotky obsahu - premena jednotiek obsahu - mm^2 , cm^2 , dm^2 , m^2 , km^2 , ha, a.

Výpočet obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.

Kontextové úlohy.

IV. Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

Uhol a jeho veľkosť.
 Veľkosť uhla, jednotky a pomôcky na meranie uhlov.
 Konštrukcia osi uhla.
 Porovnávanie uhlov. Rozdelenie uhlov podľa veľkosti.
 Uhly v trojuholníku.
 Rozdelenie trojuholníkov podľa veľkosti uhlov.
 Uhly vrcholové a susedné.
 Operácie s uhlami.
 Sčítanie a odčítanie uhlov a ich veľkostí.
 Násobenie a delenie uhlov dvomi.

V. Kombinatorika v úlohách (orientačný počet hodín 15)

Usporiadanie prvkov do radu (rôzne systémy vypisovania).
 Tvorenie dvoj-, troj-, štvorciferných čísel (prvkov) z daného počtu číslic (prvkov).
 Riešenie slovných (kontextových) úloh s kombinatorickou motiváciou - rôznymi spôsobmi (priebežne).
 Propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov).

6.ročník

Tematický Celok	Ciele a rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Počtové výkony s prirodzenými číslami	Ziak si rozvíja matematickú gramotnosť a pohotovosť počítania spamäti a písomne	Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke vrátane delenia so zvyškom. Deliteľnosť dvoma, piatimi, desiatimi (len ako propedeutika).	Vedieť v obore prirodzených čísel násobiť a deliť, vrátane delenia so zvyškom (aj na kalkulačke). Ovládať algoritmus násobenia a delenia viacciferných prirodzených čísel viacciferným prirodzeným číslom. Vykonať skúšku správnosti prevedenej početovej operácie.
	Ziak vie využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh.	Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (aj ako propedeutika rovníc).	Analyzovať text slovnej úlohy a diagnostikovať dané a hľadané údaje potrebné pre riešenie úlohy. Správne nájsť optimálnu stratégiu riešenia úlohy a použiť jednotlivé operácie pri riešení jednoduchých slovných úloh. Vedieť jednoducho zapísať riešenie úlohy a odpovede.
	Ziak sa bližšie sa zoznami s princípom práce kalkulačiek a hlbšie sa zamyslieť na poradím početových výkonov	Dohoda o poradí početových výkonov a porovnanie s poradím operácií na kalkulačke. Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými číslami).	Analyzovať zápis úlohy obsahujúcej viaceré početové operácie (aj s použitím zátvoriek). Pri riešení úloh s viacerými početovými úkonmi vedieť rozhodnúť o poradí ich riešenia. Správne riešiť úlohy napr. typu $2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke).
Desatinné čísla. Počtové výkony.	Ziak si rozvíja algoritmického myslenia.	Kladné desatinné číslo - rád číslice v jeho zápise. Zobrazenie desatinného čísla na číselnej osi.	Vedieť čítať a zapisovať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla. Vedieť uviesť príklady použitia

		Vzdialenosť čísel na číselnej osi	desatinných čísel v bežnom živote. Zobrazíť desatinné číslo na príslušnej číselnej osi. Vedieť zistiť vzdialenosť desatinného čísla na číselnej osi
		Porovnávanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie desatinných čísel.	Vedieť porovnávať, usporadúvať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhľovať podľa predpisu desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ...
	Žiak si priblíži vzťah medzi matematikou a realitou prostredníctvom riešenia úloh z reálneho života.	Sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie desatinných čísel (spamäti, písomne a na kalkulačke). Násobenie a delenie desatinných čísel číslami 10, 100, 1000. Násobenie a delenie desatinného čísla číslom prirodzeným (napr. aj pri výpočte aritmetického priemer) a číslom desatinným (spamäti, písomne) a na kalkulačke jednoduché úlohy na poradie početných operácií na riešenie jednoduchších kontextových úloh z reálneho života. Objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel. Propedeutika zlomkov (desatinný zlomok) a nepriamej úmernosti	Sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky. Násobiť a deliť kladné desatinné čísla násobkami čísla 10 spamäti. Vedieť desatinné číslo deliť číslom prirodzeným a číslom desatinným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke). Vedieť urobiť skúšku správnosti a rozhodnúť o potrebe realizácie tejto skúšky vzhľadom na operácie dočítania a delenia. Vypočítať jednoduchý aritmetický priemer. Riešiť pomocou kalkulačky úlohy na poradie početných operácií a jednoduchších kontextových úloh z reálneho života.
Desatinné čísla. Počtové výkony.	Žiak získa skúsenosti s matematizáciou reálnej situácie	Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc).	Analyzovať základné operácie sčítania (násobenia) a odčítania (delenia) ako opačné operácie a s tým súvisiace skúšky správnosti riešenia úlohy. Riešiť jednoduché slovné úlohy. Vedieť využívať vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti. Porovnávať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporadúvať ich veľkosti vzostupne a zostupne.
	Žiak bude vedieť prakticky merať a pohotovo premieňať jednotky dĺžky a hmotnosti	Premena jednotiek dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg).	

Obsah obdĺžnika a štvorca.	Žiak si bude rozvíjať orientáciu v rovine a tvorivosť	Výpočet približného obsahu rovinných útvarov vo štvorcovej sieti.	Určiť približný obsah rovinného útvaru vo štvorcovej sieti.
	Žiak bude vedieť využiť získané poznatky v reálnom živote.	Obvod a obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými (ako počet štvorcov štvorcovej siete) aj s desatinným rozmermi.	Vedieť vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika.
	Žiak bude vedieť riešiť úlohy z praxe	Jednotky obsahu - premena jednotiek obsahu - mm ² , cm ² , dm ² , m ² , km ² , ha, a.	Premieňať základné jednotky obsahu s využívaním vlastnosti desatinných čísiel
	Žiak bude vedieť riešiť slovné úlohy s environmentálnou tematikou.	Výpočet obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov. Kontextové úlohy.	Využiť získané poznatky z výpočtu obvodu a obsahu štvorca a obdĺžnika pri výpočte obvodu a obsahu obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov. Analyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov. Navrhovať vlastné metódy vedúce k výpočtu obvodu a obsahu útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov. Riešiť úlohy z praxe.
Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami	Žiak bude dbať na presnosť merania, estetiku a úhľadnosť rysovania, rozvíjať jemnú motoriku rúk.	Uhol a jeho veľkosť. Veľkosť uhla, jednotky a pomôcky na meranie uhlov	Odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch. Odhadnúť primerane veľkosť uhla. Premeniť stupne na minúty a naopak.
		Konštrukcia osi uhla.	Zostrojiť os uhla pomocou uhlomera. Poznať vlastnosti osi uhla.
		Porovnávanie uhlov. Rozdelenie uhlov podľa veľkosti.	Porovnávať uhly podľa ich veľkosti numericky.
		Uhly v trojuholníku. Rozdelenie trojuholníkov podľa veľkosti uhlov.	Vedieť pomenovať trojuholník podľa jeho vnútorných uhlov. Vedieť vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla v stupňovej miere ak poznáme jeho dva vnútorné uhly.
	Žiak bude vedieť používať matematickú symboliku.	Uhly vrcholové a susedné	Vedieť určiť a vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla.
	Žiak si bude rozvíjať orientáciu v rovine.	Operácie s uhlami. Sčítanie a odčítanie uhlov a ich veľkostí. Násobenie a delenie uhlov dvomi	Sčítanie a odčítanie veľkosti uhlov (písomne v stupňoch). Násobiť a deliť uhly dvomi (písomne v stupňoch).
Kombinatorika.	Žiak si bude rozvíjať pozorovacie a analytické schopnosti.	Usporiadanie prvkov do radu (rôzne systémy vypisovania). Tvorenie dvoj-, troj-, štvorciferných čísel (prvkov) z daného počtu čísiel (prvkov).	Systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu. Z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov. Vedieť pokračovať v zadanom systéme

	Žiak si bude rozvíjať štatistické a pravdepodobnostné nazeranie žiakov.	Riešenie slovných (kontextových) úloh s kombinatorickou motiváciou - rôznymi spôsobmi (priebežne). Propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov).	Analyzovať úlohu z hľadiska stratégie jej riešenia. Zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom.
--	---	--	---

Matematika v 7. ročníku: 4 hodiny týždenne, (132 hodín za rok)

Prehľad tematických celkov a ich obsahu:

I .Zlomky. Počtové výkony so zlomkami. Racionálne čísla

Zlomok, znázornenie zlomkovej časti celku. Rovnosť zlomkov, ich krátenie a rozširovanie. Porovnávanie zlomkov s rovnakými číateľmi alebo rovnakými menovateľmi. Sčítanie a odčítanie zlomkov s rovnakými menovateľmi, sčítanie a odčítanie prevodom na spoločný menovateľ (nie nevyhnutne najmenší), objav krížového pravidla. Násobenie a delenie zlomku prirodzeným číslom (ostatné výpočty prevažne prevodom na desatinné čísla). Interpretácia násobenia zlomkom ako výpočtu zlomkovej časti z čísla. Vzťah medzi zlomkom a desatinným zápisom.

II. Percentá

Percento, základ, počet percent. Promile. Vzťah percent (promile), zlomkov a desatinných čísel. Znázorňovanie časti celku a počtu percent vhodným diagramom. Jednoduché úrokovanie.

III. Objem a povrch kvádra a kocky

Niektoré spôsoby zobrazovania priestoru (voľné rovnobežné premietanie, perspektíva). Obrazy kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, viditeľnosť hrán. Telesá zložené z kvádrov a kociek, ich znázorňovanie, pôdorys a bokorys, úlohy na rozvoj priestorovej predstavivosti. Sieť kvádra a kocky. Objem kvádra a kocky. Jednotky objemu a ich premena. Povrch kvádra a kocky.

IV. Pomer. Priama a nepriama úmernosť

Pomer, rozdeľovanie celku v danom pomere. Priama a nepriama úmernosť. Trojčlenka. Znázornenie priamej a nepriamej úmernosti graficky.

V. Riešenie rôznych úloh z kombinatoriky.

Úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počte z oblasti rôznych hier, športu a z rôznych oblastí života. Riešenie jednoduchých kombinatorických úloh (na základe hier a pokusov). Riešenie kombinatorických úloh rôznymi metódami (stromový diagram, príprava tabuliek, systematické vypisovanie možností).

7.ročník

Tematický celok	Ciele a rozvíjajúce	Obsahový štandard	Výkonový štandard
-----------------	---------------------	-------------------	-------------------

	ciele		
Racionálne čísla. Zlomky.	Žiak bude vedieť porovnávať a usporadúvať zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovnávania zapísať znakmi $>$, $<$, $=$ (aj spamäti). Vedieť krátiť zlomok (krátením upraviť aj na základný tvar) a rozširovať zlomok	Zlomok, znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom). Znázornenie zlomkov na číselnej osi. Rovnosť zlomkov pre ten istý celok, ich krátenie a rozširovanie. Základný tvar zlomku. Porovnávanie a usporadúvanie zlomkov s rovnakými čitateľmi alebo rovnakými menovateľmi. Zlomok ako časť z celku, zlomok ako číslo, zlomková, čiara, čitateľ a menovateľ zlomku, číselná os, rovnosť zlomkov, krátenie (zjednodušovanie), rozširovanie, základný tvar, porovnávanie.	Vedieť čítať a písať desatinné zlomky. Rozumieť pojmom: promile, perióda, odhad výsledku, zaokrúhlenie na daný počet miest (napr. na stotiny) Previesť a zapísať zlomok v tvare desatinného čísla a opačne. Zapísať zlomok v tvare desatinného čísla (alebo periodickým číslom) s požadovanou presnosťou (na požadovaný počet miest).
Počtové výkony so zlomkami.	Žiak vie sčítavať a odčítavať zlomky s rovnakými menovateľmi. Vie nájsť ľubovoľného spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa). Žiak vie sčítavať a odčítavať zlomky s nerovnakými menovateľmi	Sčítovanie a odčítavanie zlomkov s rovnakými menovateľmi, sčítanie a odčítanie prevodom na spoločný menovateľ (nie nevyhnutne najmenší), objav krížového pravidla. Zmiešane číslo (pravý, nepravý zlomok).Sčítovanie zlomkov, odčítavanie zlomkov, rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, krížové pravidlo, pravý a nepravý zlomok,...	Vedieť rozlíšiť pravý a nepravý zlomok. Poznať a vedieť zlomok zapísať v tvare zmiešaného čísla a vedieť zmiešané číslo previesť do tvaru zlomku. Vedieť pomocou kalkulačky s prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou počítať (sčítat, odčítat) so zlomkami. Uplatňovať pri počítaní dohodnuté poradie operácií.
		Násobenie a delenie zlomku prirodzeným číslom (ostatné výpočty prevažne prevodom na desatinné čísla). Interpretácia násobenia zlomkom ako výpočtu zlomkovej časti z čísla. Počítanie so zlomkami prevodom na desatinné čísla (hlavne na kalkulačke aj približne s danou presnosťou).Násobenie, činiteľ, súčin, delenie, delenec, deliteľ, podiel, zlomková časť z celku, prevrátený zlomok, rozširovanie a krátenie zlomkov,...	Písomne násobiť a deliť zlomok celým číslom. Vedieť rozširovať a krátiť zlomky. Vedieť vypočítať zlomkovú časť z celku. Písomne násobiť a deliť zlomok zlomkom. Vedieť pomocou kalkulačky s prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou počítať (sčítat, odčítat, násobiť a deliť a ich kombinácie) so zlomkami.
	Žiak vie určiť periódu pri prevode zlomku	Zlomok, tvar zlomku, desatinné číslo, periodické desatinné číslo, perióda, periodický rozvoj, desatinný zlomok,	Vedieť čítať a písať desatinné zlomky. Rozumieť pojmom: promile, perióda, odhad

	na desatinné číslo.	promile,...	výsledku, zaokrúhlenie na daný počet miest (napr. na stotiny) Previesť a zapísať zlomok v tvare desatinného čísla a opačne. Zapísať zlomok v tvare desatinného čísla (alebo periodickým číslom) s požadovanou presnosťou (na požadovaný počet miest)
Percentá	Žiak vie vypočítať základ, keď poznáme počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent Vedieť vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu. Poznať vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami.	Percento, základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent. Promile. Použitie promile v praxi. Vzťah percent (promile), zlomkov a desatinných čísel.	Vedieť vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu. Rozlíšiť, pomenovať a vypočítať základ. Rozlíšiť, pomenovať a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent a vedieť uplatniť dané vedomosti pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života. Vedieť vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent. Vedieť vypočítať %, 10%, 20%, 25%, 50% bez prechodu cez 1%.
	Žiak vie porovnávať viacero časti z jedného celku a porovnanie zobrazíť vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom. Vedieť zostrojiť kruhový alebo stĺpcový diagram z údajov z tabuľky.	Znázorňovanie časti celku a počtu percent vhodným diagramom. Kruhový diagram, stĺpcový diagram, časť celku, percento, počet percent, odhad,...	Vedieť čítať údaje z diagramov (grafov) a zapísať znázornenú časť celku percentom a počtom promile a opačne. Vedieť znázorniť na základe odhadu časť celku (počtu percent, počtu promile) v kruhovom diagrame.
		Jednoduché úrokovanie. Riešenie slovných úloh a podnetových úloh. Istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková Miera, štatistické údaje, tabuľky, diagramy, grafy, kurzový lístok, valuty,...	Vedieť vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere. Vykonať jednoduché úrokovanie. Vypočítať hľadanú istinu. Vedieť riešiť primerané slovné úlohy a podnetové úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...).

Objem a povrch kvádra a kocky		Niektoré spôsoby zobrazovania priestoru (voľné rovnobežné premietanie, perspektíva). Obrazy kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, viditeľnosť hrán. Priestor, vzor, obraz, náčrt, sieť, voľné rovnobežné premietanie, perspektíva, kocka, kváder, viditeľné a neviditeľné hrany,...	Vedieť načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní. Vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky. Načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky
		Telesá zložené z kvádrov a kociek, ich znázorňovanie, nárys, pôdorys, a bokorys, úlohy na rozvoj priestorovej predstavivosti (aj príklady jednoduchých a zložených telies v reálnom živote ako propedeutika). Sieť kvádra a kocky.	Zostavovať a zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek. Kresliť nárys, bokorys a pôdorys zostavených telies z kvádrov a kociek. Vedieť opísať a samostatne načrtnúť sieť kvádra a kocky. Vyznačiť na náčrte základné prvky kvádra a kocky.
		Objem kvádra a kocky. Jednotky objemu m^3 , dm^3 , cm^3 , mm^3 , hl, liter, dl, cl, ml a ich premena.	Poznať vzťah $1 \text{ liter} = 1 \text{ dm}^3$ a vedieť premieňať základné jednotky objemu. Riešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu kvádra a kocky s využitím premeny jednotiek objemu
		Povrch kvádra a kocky.	Riešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu kvádra a kocky s využitím premeny jednotiek obsahu.
Pomer. Priama a nepriama úmernosť	Žiak rieši primerané jednoduché slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy.	Pomer, rozdeľovanie celku v danom pomere. Mierka plánu a mapy. Riešenie úloh	Vedieť vysvetliť pojmy pomer, prevrátený pomer, postupný pomer. Vedieť zapísať a upraviť daný pomer. Deliť dané číslo (množstvo) v danom pomere. Zväčšiť (zmenšiť) dané číslo v danom pomere. Chápať postupný pomer ako skrátenejší zápis jednoduchých pomerov. Vedieť zapísať a upraviť postupný pomer.
		Priama a nepriama úmernosť. Jednoduchá trojčlenka (aj zložená). Využitie priamej úmernosti v praxi (kontextové a podnetové úlohy).	Riešiť úlohy s využitím vzťahu v priamej a nepriamej úmernosti. Riešiť úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť. Riešiť úlohy jednoduchou (aj zloženou) trojčlenkou

Kombinatorika - riešenie úloh	Žiak aplikuje spôsob tvorenia všetkých možných riešení (objavovať podstatu daného systému vo vypisovaní možností). Systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov) všetkými možnými spôsobmi do skupín. Určiť spoločnú matematickú podstatu v úlohe a počet všetkých možných usporiadaní.	Úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počte z oblasti rôznych hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií). Rôzne spôsoby vypisovania na jednoduchých úlohách (bez podmienok; využiť pravidlo súčtu). Objavovanie možností a zákonitostí. Pravidlo súčinu. Úlohy s podmienkami (propedeutika základných modelov kombinatoriky).	Vypisovať všetky možnosti podľa určitého systému. Tvoriť systém (strom logických možností) na vypisovanie všetkých možností. Vedieť z daného počtu prvkov vybrať menší počet prvkov, tieto vybrané prvky usporiadať a určiť počet takto vybraných a usporiadaných prvkov (bez opakovania aj s opakovaním). Vedieť z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov menšiu ako je daný počet a určiť počet takto usporiadaných skupín prvkov.
		Riešenie jednoduchých kombinatorických úloh (na základe hier a pokusov). Kombinatorické úlohy, možnosť, počet možností, hľadanie možností,...	Získať skúsenosť s prácou a organizáciou v konkrétnych súboroch predmetov. Riešiť rôzne primerané a jednoduché kombinatorické úlohy. Používať pravidla súčtu a súčinu pri riešení jednoduchých kombinatorických úloh.
		Riešenie kombinatorických úloh rôznymi metódami (stromový diagram (stromový graf), príprava tabuliek, systematické vypisovanie možností). Stromový diagram, tabuľka, možnosti, všetky možnosti, možné riešenia,...	Zhromažďovať, triediť a systematicky vytvárať všetky možné riešenia. Vedieť vypočítať kombinatorické úlohy podľa pravidla súčinu a pomocou názoru. Znázorniť dáta údaje v tabuľke a stromovým diagramom (grafom).

Matematika v 8. ročníku: 5 hodiny týždenne, (165 hodín za rok)

Prehľad tematických celkov a ich obsahu

I. Celé čísla. Počtové výkony s celými číslami

Kladné a záporne čísla v rozšírenom obore desatinných čísel.

Navzájom opačné čísla. Absolútna hodnota celého a desatinného čísla na číselnej osi.

Absolútna hodnota nuly. Usporiadanie a porovnanie celých a desatinných čísel a ich zobrazenie na číselnej osi. Sčítovanie a odčítavanie celých a desatinných čísel. Slovné úlohy – kontextové a podnetové. Násobenie a delenie záporného čísla kladným. Slovné úlohy – kontextové a podnetové.

II. Premenná, výraz, rovnica

Riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením. Lineárna rovnica s formálnym zápisom (ako propedeutika). Overenie, či dané číslo je riešením slovnej úlohy. Zápis vzťahov vychádzajúcich z jednotlivých operácií, z porovnávania. Výrazy s premennými, dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné. Vzorce. Vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca. Dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch. Využitie úloh na priamu a nepriamu úmernosť na propedeutiku funkcií.

III. Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

Konštrukcia trojuholníka (sss, sus, usu), jej jednoznačnosť a súvis so zhodnosťou trojuholníkov. Trojuholník určený stranami - (sss). Trojuholník určený stranami a uhlami – (sus, usu). Súčet vnútorných uhlov v trojuholníku. Objav trojuholníkovej nerovnosti a veľkosti súčtu vnútorných uhlov trojuholníka. Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, objav niektorých ich základných vlastností. Výška trojuholníka, niektoré ďalšie konštrukčné úlohy.

IV. Rovnobežníky, lichobežníky, obsah trojuholníka

Rovnobežky preťaté priamkou (priečkou). Striedavé a súhlasne uhly pri rovnobežkách. Rovnobežníky a ich základné vlastnosti vyplývajúce z rovnobežnosti. Výška rovnobežníka. Konštrukcia rovnobežníkov. Lichobežník. Pravouhlý a rovnoramenný lichobežník, objav niektorých ich vlastností. Jednoduché konštrukcie rovnobežníkov a lichobežníka. Obsah a obvod kosoštvorca, kosodĺžnika a trojuholníka. Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života). Obvod a obsah lichobežníka. Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života).

V. Kruh, kružnica

Kruh K - kružnica k ako množiny bodov určitej vlastnosti, stred kruhu (kružnice), polomer a priemer kruhu (kružnice). Vzájomná poloha kružnice a priamky, sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, vzdialenosť stredu od tetivy, Talesova kružnica. Kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek (odsek). Obsah kruhu, dĺžka kružnice, medzikružie, Ludolfove číslo a jeho približné hodnoty $\pi = 3,14$, polomer, priemer, $S = \pi r^2$; $o = 2\pi r = \pi d$,

VI. Pravdepodobnosť, štatistika

Pravdepodobnostné hry a pokusy. Rôzne úlohy na porovnávanie šancí rôznych udalostí. Číselne porovnávanie šancí. Plánovitý zber údajov a ich systemizácia pri jednoduchých a primeraných experimentoch. Zobrazenie skupín údajov, tvorba grafov a diagramov. Čísla, premenná a početové výkony s číslami

8.ročník

Tematický celok	Ciele a rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Celé čísla. Počtové výkony s celými číslami	Žiak používa prirodzene, celé a rac. čísla pri opise reálnej situácie, číta, zapisuje a	Číselná os, kladné a záporne čísla, navzájom opačné čísla, kladné a záporné, desatinné číslo, absolútna hodnota čísla, usporiadanie čísel, porovnanie čísel,...	Poznať vlastnosti celých čísel príklady využitia celých čísel (kladných záporných) v praxi. Čítať písať celé čísla (aj rôznych tabuliek a grafov) Vymenovať

	<p>porovnáva celé čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti, zobrazí čísla na číselnej osi, vykonáva spamäti aj písomne základné početvé výkony (sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie), zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov početvých výkonov, pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok časť (prir. číslom, zlomkom, des. číslom, percentom), rieši kontextové a aplikačné úlohy</p>		<p>vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj číselnej osi) Porovnávať celé čísla usporiadať ich podľa veľkosti. Vedieť zobrazit' celé čísla na číselnej osi. Priradiť celému číslu obraz na číselnej osi a opačne. Zobrazit' kladné záporné desatinné čísla na číselnej osi. Určiť absolútnu hodnotu celého desatinného čísla (racionálneho čísla) nuly na číselnej osi.</p>
		<p>Sčítovanie a odčítavane celých a desatinných čísel. Slovné úlohy – kontextové a podnetové. Sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel, celé číslo, desatinné číslo,...</p>	<p>Sčítovať a odčítovať celé a desatinné čísla. Riešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných). Vedieť jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď.</p>
		<p>Násobenie a delenie záporného čísla kladným. Slovné úlohy – kontextové a podnetové. Násobenie, činiteľ, súčin, delenie, delenec, deliteľ, podiel, skúška správnosti,...</p>	<p>Vedieť spamäti i písomne násobiť a deliť celé čísla. Vedieť rozhodnúť, či výsledok násobenia a delenia dvoch celých čísel bude kladný alebo záporný. Riešiť primerané slovné úlohy .</p>
<p>Premenná, výraz, rovnica</p>	<p>Žiak matematizuje jednoduché reálne situácie s využitím písmen vo význame čísla, matematizuje a rieši reálnu situáciu pomocou rovníc a ich sústav, tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a početvých výkonoch</p>	<p>Riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením. Lineárna rovnica s formálnym zápisom (ako propedeutika). Číselný výraz. rovnosť číselných výrazov, platná rovnosť, neplatná rovnosť, rovnica, nerovnosť, nerovná sa, je rôzne od, znaky =, ≠ , riešenie úlohy, hodnota číselného výrazu, ...</p> <p>Výrazy s premennými, dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné. Vzorce. Vyjadrenie a výpočet neznámej z</p>	<p>Osvojiť si pojem číselný výraz. Sčítať, odčítať, násobiť a deliť primerané číselné výrazy. Určiť počet členov v číselnom výraze. Vedieť rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov. Riešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici. Vedieť zapísať postup riešenia slovnej úlohy. Správne a primerane so zadaním slovnej úlohy využívať početvé výkony – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie. Vedieť overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy.</p> <p>Vedieť rozlišovať medzi číselným výrazom a výrazom s premennou. Zostaviť</p>

		jednoduchého vzorca. Dovočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch.	jednoduchý vyraz s premennou. Určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej. Určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej. Sčítovať a odčítovať výrazy s premennou. Násobiť a deliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly. Vedieť vyjadriť a vypočítať neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 2 \cdot (a + b)$; $o = z + 2 \cdot a$).
Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov	Žiak pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základne rovinné útvary, pozná ich základne prvky a ich vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami, využíva vlastnosti známych dvojíc uhlov (susedné, striedavé, doplnkové) pri výpočte vnútorných a vonkajších uhlov rovinných útvarov Žiak analyzuje a rieši aplikačné geometrické úlohy s využitím osvojeného mat.aparátu Žiak vie riešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov	Trojuholník, základne prvky trojuholníka(vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly), ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník, rozbor konštrukčnej úlohy, náčrt, konštrukčný postup, zhodnosť dvoch trojuholníkov, konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu, skúška správnosti konštrukcie,...	Vedieť rozlíšiť základne prvky trojuholníka. Poznať vetu o vnútorných uhloch trojuholníka a vedieť vypočítať vonkajšie uhly trojuholníka. Samostatne riešiť úlohy s využitím vnútorných a vonkajších uhlov. Vedieť vykonať rozbor konšt. úlohy. Vysvetliť a zapísať postup zostrojenia trojuholníka. Vedieť zostrojiť trojuholník podľa vety sss,sus a usu. Vedieť narysovať pravidelný šesťuholník.
		Objav trojuholníkovej nerovnosti a veľkosti súčtu vnútorných uhlov trojuholníka.	Poznať vetu o trojuholníkovej nerovnosti pri konštrukcii trojuholníka podľa sss. Poznať vetu o vnútorných uhloch trojuholníka a o súčte vnútorného a vonkajšieho uhla pritom istom vrchole trojuholníka.
		Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, strany trojuholníka, ramena, základňa, hlavný vrchol, vnútorné a vonkajšie uhly, ...	Vedieť popísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich vlastnosti. Vedieť presne a čisto narysovať ľubovoľný rovnostranný a rovnoramenný trojuholník. Poznať a uviesť príklady rovnostranného a rovnoramenného trojuholníka z reálneho života.
		Výška trojuholníka, päta výšky, priesečník výšok trojuholníka, body trojuholníka, body	Poznať vlastnosti výšok v trojuholníku. Vedieť zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhlom,

	o obsahu a obvode rovnobežníka trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu. Žiak vie riešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobež., trojuholníka, lichobežníka.	ležiace mimo trojuholníka	tupouhlom a pravouhlom). Vedieť zostrojiť priesečník výšok v ľubovoľnom trojuholníku. Riešiť ďalšie konštrukčné úlohy s využitím poznatkov o konštrukcii trojuholníka (rovnobežníky, štvoruholníky,...). Zostrojiť obdĺžnik, štvorec, kosodĺžnik, kosoštvorec
Ravnobežníky, lichobežníky, obsah trojuholníka		Ravnobežnosť, ravnobežné priamky (rovnobežky), rôznobežky, priečka, uhol, veľkosť uhla, súhlasne a striedavé uhly, ...	Vedieť zostrojiť dve ravnobežne priamky (rovnobežky) a, b, ktoré sú pretáťe priečkou p. Vedieť určiť a vymenovať súhlasne a striedavé uhly pri dvoch ravnobežných priamkach pretáťých priečkou. Poznať vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov.
		Ravnobežníky a ich základne vlastnosti vyplývajúce z ravnobežnosti. Výška ravnobežníka. Konštrukcia ravnobežníkov	Načrtnúť a pomenovať : štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a poznať ich základne vlastnosti. Narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základne prvky.
		Lichobežník. Pravouhlý a rovnoramenný lichobežník, objav niektorých ich vlastností. Jednoduché konštrukcie ravnobežníkov a lichobežníka.	Načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základne prvky. Vedieť zostrojiť ľubovoľný lichobežník. Vedieť riešiť a narysovať primerane konš. úlohy pre štvoruholníky.
		Obsah a obvod kosoštvorca, kosodĺžníka a trojuholníka. Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života).	Poznať základné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, kosoštvorca, obdĺžníka, kosodĺžníka a trojuholníka. Vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžníka, kosodĺžníka a trojuholníka (aj z obsahu)
		Obvod a obsah lichobežníka. Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života).	Poznať vzorec pre výpočet obvodu a obsahu lichobežníka. Vypočítať obvod a obsah lichobežníka.
Kruh, kružnica	Žiak pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť,	Kruh K - kružnica k ako množiny bodov určitej vlastnosti, stred kruhu (kružnice), polomer a priemer kruhu (kružnice),...	Zostrojiť a zapísať kružnicu k a kruh K s daným polomerom r (alebo s daným priemerom d). Vedieť vysvetliť vzťah medzi

	narysovať a zostrojiť základne rovinné útvary, pozná ich základne prvky a ich vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami		polomerom a priemerom kružnice k (kruhu K).
		Vzájomná poloha kružnice a priamky, sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, vzdialenosť stredu od tetivy, Talesova kružnica,...	Určiť vzájomnú polohu kružnice k a priamky p . Zostrojiť dotyčnicu ku kružnici k v určenom bode ležiacom na kružnici k . Zostrojiť dotyčnicu ku kružnici k z daného bodu, ktorý leží mimo kružnice k zvonku a opísať (stačí slovne) postup tejto konštrukcie približnou metódou aj pomocou Talesovej kružnice
		Kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek (odsek),...	Vedieť na kružnici vyznačiť kružnicový oblúk, prípadne kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu.. Vedieť v kruhu vyznačiť kruhový výsek, prípadne kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu. Vedieť v kruhu vyznačiť kruhový odsek Vedieť určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku.
		Obsah kruhu, dĺžka kružnice, medzikružie, Ludolfove číslo a jeho približné hodnoty $\pi = 3,14$, polomer, priemer, $S = \pi r^2$; $o = 2 \pi r = \pi d$,	Poznať približné hodnoty Ludolfovoho čísla $\pi = 3,14$ pre použitie v písomných výpočtoch obsahu kruhu a dĺžky kružnice. Vedieť vypočítať obsah kruhu a dĺžku kružnice ($S = \pi r^2$; $o = 2 \pi r = \pi d$) Poznať základné vzťahy (vzorce) pre výpočet obsahu kruhu a dĺžky kružnice.
Pravdepodobnosť, štatistika	Žiak prostredníctvom hier a činností získava skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria, vie z daného počtu prvkov vybrať	Pravdepodobnostné hry a pokusy. Rôzne úlohy na porovnávanie šancí rôznych udalostí. Číselné porovnávanie šanci .Udalosť. pravdepodobnosť, pokus, početnosť, relatívna početnosť, možné a nemožné udalosti	Získať skúsenosti z porovnávania rôznych udalostí z pohľadu na ich mieru pravdepodobnosti. Vedieť uskutočňovať jednoduché a primerané experimenty. Vedieť posúdiť a rozlíšiť možné, ale aj nemožné udalosti. Vedieť rozhodnúť o pravdepodobnosti udalosti. Vypočítať relatívnu početnosť udalosti
		Štatistika, štatistický súbor, štatistické zisťovanie, jednotka a	Vedieť spracovať, plánovať a systematicky zhromažďovať a

	skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možnosti výberu, vykonáva zber, zápis, interpretáciu údajov a ich grafické znázornenie	znak, početnosť javu, aritmeticky priemer, ...	triediť údaje v experimente. Zo zhromaždených údajov vybrať štatistický súbor. Vypočítať aritmeticky priemer z primeraných údajov
		Zobrazenie skupín údajov, tvorba grafov a diagramov. Tabuľka, grafické znázornenie údajov, kruhový diagram, stĺpcový graf, interpretácia údajov	Zaznamenávať a usporadúvať údaje do tabuľky. Čítať (interpretovať) údaje z tabuľky, kruhového diagramu a z stĺpcového grafu. Znázorniť údaje z tabuľky kruhovým diagramom a stĺpcovým graf

MATEMATIKA 9.ročník 5 hodín týždenne (165 hodín ročne)

Prehľad tematických celkov a ich obsahu

I. Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel

Druhá a tretia mocnina a odmocnina. Mocniny s mocniteľom – prirodzeným číslom

Mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami.

Zápis veľkých čísel v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 < a < 10$) a práca s takýmito číslami na kalkulačke. □ □

Vytváranie predstavy o veľmi veľkých a veľmi malých číslach.

Počítanie s veľkými číslami, zaokrúhľovanie a odhad výsledku.

II. Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc

Riešenie jednoduchých lineárnych rovníc pomocou ekvivalentných úprav.

Riešenie jednoduchých lineárnych nerovníc, ich vzťah k príslušnej lineárnej rovnici. (Ako propedeutika jednoduché grafické znázornenie riešenia).

Riešenie jednoduchých lineárnych rovníc s neznámou v menovateli.

Vyjadrenie neznámej zo vzorca.

Riešenie slovných (kontextových) úloh, ktoré vedú k lineárnej rovnici alebo nerovnici.

III. Niektoré ďalšie telesá, ich objem a povrch

Valec, ihlan, kužeľ a ich siete.

Objem a povrch valca, ihlana a kužeľa.

Guľa a rez guľou. Objem a povrch gule.

Použitie vzorcov na výpočet objemu a povrchu valca, ihlana, kužeľa a gule (aj v slovných úlohách z praxe).

IV. Súmernosť v rovine

Osová súmernosť, os súmernosti.

Stredová súmernosť, stred súmernosti.

Konštrukcia obrazu v osovej súmernosti .
 Konštrukcia obrazu v stredovej súmernosti .
 Ukážky stredovej súmernosti – útvarov (aj v štvorcovej sieti).

V. Pytagorova veta

Pytagorova veta, jej odvodenie.
 Použitie Pytagorovej vety pri riešení praktických úloh.

VI. Grafické znázorňovanie závislostí

Karteziánsky (pravouhlý - dvojrozmerný) súradnicový systém.
 Rôzne spôsoby znázorňovania – grafy závislostí.
 Súvis grafu s niektorými základnými vlastnosťami závislostí (rast, klesanie, najväčšie a najmenšie hodnoty).
 Lineárna závislosť (lineárna funkcia), jej vlastnosti a graf.
 Všeobecná rovnica lineárnej funkcie: $y = k \cdot x + q$; ($k \neq 0$) \square
 Koeficienty k a q v predpise lineárnej funkcie.
 Znázornenie priamej a nepriamej úmernosti graficky.
 Graf a predpis priamej a nepriamej úmernosti

VII. Podobnosť trojuholníkov

Podobnosť geometrických útvarov, pomer podobnosti.
 Úsečka rozdelená v danom pomere.
 Podobnosť trojuholníkov.
 Riešenie primeraných matematických (numerických) a konštrukčných úloh.
 Použitie podobnosti pri meraní výšok a vzdialeností, topografické práce v reálnych situáciách.

VIII. Štatistika

Štatistické prieskumy, triedenie, náhodný výber.
 Realizácia vlastných jednoduchých štatistických prieskumov - projektov, ich spracovanie.
 Tabuľky, grafy a diagramy, ich čítanie, interpretácia a tvorba, prechod od jedného typu znázornenia k inému.

9.ročník

Tematický okruh	Ciele a rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel	Žiak ovláda pojmy- súčin rovnakých činiteľov, druhá mocnina, druhá mocnina ako obsah štvorca, zápis druhej mocniny reálneho čísla, základ mocniny (mocnenc),	Druhá a tretia mocnina a odmocnina. Mocniny s mocniteľom – prirodzeným číslom. Mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami.	Prečítať správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom mocnencu (základ) a mocniteľa (exponent). Vedieť zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľov.

	<p>exponent (mociteľ), $x^2 = (-x)^2$, druhá odmocnina, znak odmocnenia, základ odmocniny (odmocnenec), zápis druhej odmocniny ($\sqrt{\quad}$), tretia mocnina, tretia mocnina ako objem kocky, zápis tretej mocniny x^3, zápis tretej odmocniny $\sqrt[3]{\quad}$, mocniny čísla 10, n-tá mocnina ľubovoľného čísla pre konkrétne hodnoty n,</p>		<p>Zapísať aj súčin konkrétneho väčšieho počtu rovnakých činiteľov do tvaru mocniny a opačne. Prečítať správne zápis druhej a tretej odmocniny ľubovoľného kladného racionálneho čísla a určiť v ňom stupeň odmocnenia a odmocnenca (základ). Vedieť zapísať druhú a tretiu odmocninu kladného racionálneho čísla. Poznať zápis n-tej mocniny ľubovoľného čísla a, kde n je prirodzené číslo (a^n). Vypočítať druhú mocninu ľubovoľného racionálneho čísla a druhú odmocninu kladného racionálneho čísla na kalkulačke.</p>
	<p>Žiak vie zapisovať veľké čísla v tvare $a \cdot 10^n$ a práca s takýmito číslami na kalkulačke. Žiak si vytvorí predstavy o veľmi veľkých a veľmi malých číslach. Počítanie s veľkými číslami, zaokrúhľovanie a odhad výsledku.</p>	<p>Zápis čísla, veľmi veľké a veľmi malé čísla, čísla zapísané v tvare $a \cdot 10^n$, odhad, zaokrúhľovanie,...</p>	<p>Vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4, 9, 16, 25, ..., 100. Vedieť zapísať ako mocninu čísla: 100, 1000, 10 000, Vedieť zapísať veľmi veľké čísla v tvare $a \cdot 10^n$. Riešiť primerané numerické a slovné úlohy s veľkými číslami s využitím zručností odhadu a zaokrúhľovania. Používať zaokrúhľovanie a odhad pri riešení praktických úloh.</p>
<p>Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc</p>	<p>Žiak rieši príklady na rovnosť a nerovnosť dvoch algebrických výrazov, lineárna rovnica s jednou neznámou, lineárna nerovnica s jednou neznámou, ľavá a pravá strana rovnice (nerovnice), riešenie (koreň)</p>	<p>Riešenie jednoduchých lineárnych rovníc pomocou ekvivalentných úprav. Riešenie jednoduchých lineárnych nerovníc, ich vzťah k príslušnej lineárnej rovnici. Ako propedeutika jednoduché grafické znázornenie riešenia</p>	<p>Vedieť rozhodnúť o rovnosti (nerovnosti) dvoch číselných (algebrických) výrazov. Vedieť rozlíšiť zápisy rovnosti, nerovnosti, rovnice, nerovnice. Riešiť jednoduchú lineárnu rovnicu a urobiť skúšku správnosti. Riešiť jednoduché lineárne nerovnice. Riešiť lineárne rovnice,</p>

	rovnice a nerovnice, znamienka rovnosti (nerovnosti), skúška správnosti, znaky nerovnosti, ostré a neostré nerovnice		
	Žiak pozná pojmy výraz, lomený výraz, výraz s neznámou v menovateli, rovnica s jednou neznámou, , podmienky pre riešenie rovnice (neznámu v menovateli), skúška správnosti,...	Riešenie lineárnych rovníc s neznámou v menovateli. Vyjadrenie neznámej zo vzorca.	Riešiť jednoduché rovnice s neznámou v menovateli (napr.: $5 + 3 = 12$ $\square + \square = x$). Vedieť urobiť skúšku správnosti riešenia lineárnej rovnice s neznámou v menovateli. Vedieť určiť podmienky riešenia rovnice (výrazu) s neznámou v menovateli. Vedieť vyjadriť neznámu zo vzorca (z primeraných matematických a fyzikálnych vzorcov).
	Žiak rieši príklady typu - slovná (kontextová) úloha, zápis, matematizácia textu úlohy, postup riešenia, zostavenie lineárnej rovnice (nerovnice), skúška, odpoveď,...	Riešenie slovných (kontextových) úloh, ktoré sa dajú riešiť pomocou lineárnej rovnice alebo nerovnice.	Vedieť urobiť zápis úlohy a zapísať postup riešenia slovnej úlohy. Vedieť určiť a vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy (rovnica, nerovnicou, tipovaním, ...). Riešiť jednoduché slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici (nerovnici). Vedieť overiť správnosť riešenia slovnej úlohy.
Niektoré ďalšie telesá, ich objem a povrch	Žiak vie narábať s pojmi teleso, rotačný valec, ihlan (pravidelný štvorboký), rotačný kužeľ, sieť, podstava, kruh, kružnica, plášť, objem valca, povrch valca, polomer, výška, výška steny, vrchol, strana kužeľa, horná dolná podstava, jednotky	Valec, ihlan, kužeľ a ich siete	Vedieť opísať valec, ihlan, kužeľ a pomenovať ich základné prvky. Vedieť určiť počet hrán, stien a vrcholov ihlana. Načrtnúť valec, ihlan, kužeľ vo voľnom rovnobežnom premietaní. Zostrojiť sieť valca, ihlana, kužeľa

	obsahu a objemu.		
	Žiak pozná telesá ako sú guľa, guľová plocha, rovina, hlavná kružnica guľovej plochy, povrch a objem gule, stred gule, polomer, rez guľou, kruh	Guľa a rez guľou. Objem a povrch gule	Vedieť opísať guľu a pomenovať jej základné prvky. Dosadením do vzorcov vedieť vypočítať objem a povrch gule.
	Žiak vie vypočítať objem, povrch, valec, ihlan, kužeľ, guľa, vzorec, výpočet, jednotky obsahu a objemu.	Použitie vzorcov na výpočet objemu a povrchu valca, ihlana, kužeľa a gule (aj v slovných úlohách z praxe).	Používať vzorce pre výpočet objemu a povrchu valca, ihlana, kužeľa a gule. Riešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu valca, ihlana, kužeľa a gule.
Súmernosť v rovine	Žiak pozná súmernosť geo. útvarov, zhodnosť, stred súmernosti, stredová súmernosť, os súmernosti, osová súmernosť, útvary osovo a stredovo súmerné, vzor,	Osová súmernosť, os súmernosti. Stredová súmernosť, stred súmernosti.	Vedieť určiť či sú geometrické útvary súmerné podľa osi resp. podľa stredy. Nájsť os súmernosti osovo súmerného útvaru.
	Žiak ovláda základné pravidlá rysovania základné pravidla rysovania, konštrukcia rovinného geometrického útvaru v osovej a stredovej súmernosti.	Konštrukcia obrazu v osovej súmernosti. Konštrukcia obrazu v stredovej súmernosti	Zostrojiteľ obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej (aj v stredovej) súmernosti
	Žiak získa zručnosti v oblastiach - kreslenie, vzory, ornamenty, piktogramy, symboly, značky, ...	Ukážky osovej a stredovej súmernosti – útvarov (aj v štvorcovej sieti).	Vedieť určiť osi súmernosti (štvorec, obdĺžnik, trojuholníky, kružnica – kruh, atď.) Vedieť určiť stredovo súmerné rovinné útvary (štvorec, obdĺžnik, kruh).

Pytagorova veta	Žiak pozná a vie aplikovať vzťahy $c^2 = a^2 + b^2$, vzťah medzi geometriou a aritmetikou (algebrou),..	Použitie Pytagorovej vety pri riešení praktických úloh	Samostatne používať Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života
Grafické znázorňovania závislosti	Žiak používa pravouhlý systém súradníc, sústava súradníc v rovine, osi súradníc, priesečník súradnicových osí, súradnice bodu, , sústava súradníc, karteziánsky súradnicový systém	Karteziánsky (pravouhlý - dvojrozmerný) súradnicový systém.	Opísať a zostrojiť pravouhlý súradnicový systém. Zobrazíť bod (úsečku, trojuholník, atď.) v pravouhlom súradnicovom systéme (napr. A[3 ; 2]; úsečka XY, ak X[2 ; -4] a Y[-3 ; 3], atď....
	Žiak vie pracovať s pojmami grafy, hodnota, hodnoty v tabuľke, najm, hodnota, nulová hodnota, najväčšia hodnota, závislosť dvoch hodnôt, priebeh, rast funkcie, klesanie funkcie,...	Rôzne spôsoby znázorňovania – grafy závislostí. Súvis grafu s niektorými základnými vlastnosťami závislostí (rast, klesanie, najväčšie a najmenšie hodnoty).	Zostrojiť graf lineárnej závislosti podľa údajov z tabuľky pre hodnoty x a y. Vedieť opísať základné vlastnosti grafu lineárnej funkcie (lineárnej závislosti) – tvar grafu, súvislosť čísla k v predpise lineárnej funkcie $y = kx + q$ s jej rastom alebo klesaním
	Žiak vie riešiť príklady z oblastí - lineárna závislosť, lineárna funkcia, priama úmernosť, obor reálnych čísel, nezávislá (napr. x) a závislá premenná (napr. y), priamka v karteziánskom súradnicovom systéme, priamka = graf lineárnej závislosti (funkcie), vlastnosti grafu lineárnej funkcie, konštantná funkcia,...	Lineárna závislosť (lineárna funkcia), jej vlastnosti a graf. Všeobecná rovnica lineárnej funkcie: $y = k \cdot x + q$; Parametre k a q v lineárnej funkcii. Graf priamej a nepriamej úmernosti	Vedieť uviesť dvojicu veličín, medzi ktorými je lineárna funkčná súvislosť. Vedieť zostaviť tabuľku a zostrojiť graf lineárnej funkcie v obore reálnych čísel. Poznať význam koeficientov k a q v predpise lineárnej funkcie Vedieť určiť, či je lineárna funkcia rastúca (klesajúca). Vedieť zapísať tvar konštantnej funkcie napr. $y = a$, kde a je reálne číslo. Čítať údaje z grafu priamej a nepriamej úmernosti a vedieť ich použiť pri výpočte. Vedieť určiť druhú súradnicu bodu, ktorý leží na grafe. Riešiť slovné úlohy na využitie závislosti prvkov v priamej a nepriamej úmernosti

Podobnosť trojuholníkov	Žiak ovláda pojmy - geometrické útvary, rovinné, zhodnosť geometrických útvarov, podobnosť geometrických útvarov v rovine, podstata podobnosti, pomer podobnosti dvoch geometrických útvarov, pomer, postupný pomer, rozdeliť úsečku podľa daného pomeru k,...	Podobnosť geometrických útvarov, pomer podobnosti	Vedieť vysvetliť podstatu podobnosti dvoch geometrických útvarov. Rozhodnúť o podobnosti dvojice daných útvarov v rovine (štvorce, obdĺžniky, trojuholníky, atď.). Vypočítať pomer podobnosti k pre dva rovinné útvary. Vedieť použiť pomer podobnosti k dvoch podobných rovinných útvarov pri výpočtovej a primeranej konštrukčnej úlohe.
	Žiak rieši príklady s použitím pojmov - trojuholník, podobnosť trojuholníkov, vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu),...	Podobnosť trojuholníkov. Riešenie primeraných matematických (numerických) a konštrukčných úloh.	Poznať základné vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu). Na základe viet o podobnosti trojuholníkov riešiť primerané matematické (numerické) a konštrukčné úlohy. Vedieť použiť pomer podobnosti k dvoch podobných útvarov pri výpočtovej úlohe.
	Žiak vie používať podobnosť útvarov v praxi, vety o podobnosti geometrických útvarov - trojuholníkov, pomer podobnosti, ...	Použitie podobnosti pri meraní výšok a vzdialeností, topografické práce v reálnych situáciách.	Vedieť vyžívať vlastností podobností trojuholníkov pri riešení praktických úloh zo života pri meraní (odhadovaní) vzdialeností a výšok. Riešiť jednoduché praktické topografické úlohy s využitím vlastností podobnosti trojuholníkov. Vedieť určiť skutočnú vzdialenosť – mierka mapy a skutočné rozmery predmetov – mierka plánu
Štatistika	Žiak pracuje s údajmi : štatistický prieskum, štatistický súbor, rozsah štatistického súboru, štatistický znak, štatistická jednotka, absolútna	Štatistické prieskumy, triedenie, náhodný výber. Realizácia vlastných jednoduchých štatistických prieskumov - projektov, ich spracovanie.	Vedieť zrealizovať primeraný štatistický prieskum. Vedieť popísať triedenie štatistických jednotiek a náhodný výber zo súboru. Pripraviť a spracovať jednoduchý vlastný projekt zameraný na štatistický prieskum určitej udalosti s vyjadrením početnosti určitého javu.

	početnosť, štat. triedenie, náhodný výber, početnosť a relatívna početnosť javu, ..		Riešiť primerané úlohy zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru.
	Žiak vie čítať údaje z nasledujúcich ukazovateľov: tabuľka, graf – diagram, hodnoty – údaje, interpretácia, znázornenie hodnôt - údajov, rôzne spôsoby znázornenia hodnôt – údajov, využitie IKT	Tabuľky, grafy a diagramy, ich čítanie, interpretácia a tvorba, prechod od jedného typu znázornenia k inému.	Vedieť spracovávať získané hodnoty - údaje z vlastného štatistického prieskumu do tabuľky. Interpretovať údaje z tabuľky a prostredníctvom viacerých druhov diagramov - grafov, (kruhový, koláčový, úsečkový, stĺpcový, spojnicový) znázorniť hodnoty - údaje.

Predmet: Informatika

Charakteristika predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy. Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty. Vyučovanie bude prebiehať v školskej učebni IKT, ktorá je vybavená 13 počítačmi pripojenými na internet DSL.

5. ročník

Cieľ a kľúčové kompetencie	Tematický okruh	Téma, obsahový štandard	Konkrétne príklady	Výkonový štandard
Oboznámiť sa s ukázkami využitia informačných a komunikačných technológií v bežnom živote a v znalostnej spoločnosti.	Úvodná hodina, informačná spoločnosť.	Od mechanizácie k informačnej spoločnosti.	IKT v bežnom živote (digitálne zariadenia v domácnosti, mobil...) a v znalostnej spoločnosti (architektúra, doprava, zdravotníctvo...).	Vedieť uviesť príklady uplatnenia IKT v každom odvetví života.
Oboznámiť sa so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia) a logickej štruktúry (operačný systém). Zvládnuť základnú obsluhu počítača: prihlásenie sa do školskej siete, ovládanie klávesnice, práca s myšou, vedieť používať	Princípy fungovania IKT.	Softvér/hardvér, vstupné a výstupné zariadenia, operačný systém, práca s výučbovými CD/DVD.	Demonštrácia hardvéru na "rozobranom" PC, v pracovnom liste dokresľovanie spojení medzi jednotlivými vstupnými a výstupnými zariadeniami. Žiaci sa naučia spustiť výučbové CD jednocenčné, sieťové, z virtuálnej mechaniky. Na CD "Ako veci pracujú" vyhľadajú informácie o počítači a prídavných zariadeniach.	Vedieť spustiť výukové CD a nájsť informácie o prídavných zariadeniach o PC. Žiak vie prezentovať získané informácie pre spolužiakov.

výučbové programy na CD/DVD.				
Získať základné zručnosti kreslenia v grafickom prostredí, vedieť pracovať s so súbormi v lokálnej sieti.	Informácie okolo nás.	Oblasti aplikácií softvéru, grafická informácia.	Kresba voľnou rukou, "abstrakcia" z geometrických tvarov, "snehuliak" prenášaním častí obrázka, "ozdobovanie stromčeka" a "darčeky" kopírovaním, "portrét" príkazom krivka,	Získať základné zručností kreslenia v grafickom editore a vie pracovať so súbormi v lokálnej sieti.
Samostatná práca žiakov s textovým editorom.	Informácie okolo nás.	Textová informácia, formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte.	pozvánka, vizitka, plagát na aktuálnu tému: <i>Zdravý životný štýl, Ochrana prírody, Flóra a fauna regiónu...</i>	Poznať a dodržiavať základné zásady písania textu, ovláda jednoduché formátovanie, vie kombinovať text a obrázok.
Samostatná práca žiakov s internetovým prehliadačom, samostatná práca žiakov na pracovnom liste.	Komunikácia prostredníctvom IKT.	Internet. Elektronická pošta. História vzniku internetu, sieť, webová adresa, vyhľadávače (www.google.sk), web v bežnom živote.	Vyhľadávanie stránok pre použitie v praxi: stránka školy (www.zssok.sk), regiónu (www.dubravka.sk), www.cp.sk, www.mapy.sk.	Chápať, ako IKT slúži na sprostredkovanie informácií medzi ľuďmi, vie využívať IKT na vlastné učenie sa, rešpektuje autorské práva.
Registrácia a prijímanie a posielanie správ.	Komunikácia prostredníctvom IKT.	E-mailová adresa, e-mailová komunikácia.	Registrácia na verejnom portáli, poskytujúcom e-mailové služby, pravidlá pre e-mailovú komunikáciu, netiketa, správnu formou poslanie správy o zaregistrovaní učiteľovi, otvorenie a odoslanie prílohy. Spracovanie textového dokumentu a jeho zaslanie	Zvládnuť základné IKT nástroje na komunikáciu, /posielanie a prijímanie správ/.

			učiteľovi emailom.	
Nebezpečenstvo na internete. /počítačové vírusy, spamy a hoaxy/.	Informačná spoločnosť.	Bezpečnosť na internete.	Učiteľ sa porozpráva so žiakmi o bezpečnom používaní internetu, vírusoch, spamoch, hoaxoch a ďalej žiaci samostatne pracujú s internetovou stránkou www.bezpecnenainternete.sk , rozhovor, práca s portálom www.hoax.cz , www.bezpecnenainternete.sk .	Vedieť o nebezpečenstvách na internete, vedieť, ako vznikajú a ako sa šíria počítačové vírusy, spamy a hoaxy, ako sa odhaľujú a odstraňujú.
Rozvíjanie algoritmického myslenia, zápis postupu riešenia, etapy riešenia, pozná programovací jazyk.	Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie.	Algoritmus a program.	Priamo zadanými základnými príkazmi prejdí krajinou, nakresli schody, stôl so stoličkami. Nakresli labyrint a prejdí nim grafickým perom	Rozvíjať svoje algoritmické myslenie: vie zapísať postup riešenia, etapy riešenia problémov, pozná programovací jazyk, vie používať elementárny príkaz.

6. ročník

Časová dotácia: 1 hod. týždenne, 33 hodín ročne

Charakteristika predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových

systemoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Ciele predmetu

Cieľom vyučovania informatiky je :

- sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov.
- dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Výchovno-vzdelávací proces smeruje k tomu, aby žiaci:

- sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov a manipuláciami s údajmi
- rozumeli pojmom algoritmus a program
- sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém)
- si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť

- nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu - projekt, rozvíjali si formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov
- rozvíjali si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať)
- rozvíjali si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti
- naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo infromatických produktov, systémov a aplikácií, pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

Obsah

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov: **Informácie okolo nás, Komunikácia prostredníctvom IKT, Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie, Princípy fungovania IKT a Informačná spoločnosť.**

Učivo v tematickom okruhu **Informácie okolo nás** je kľúčové pre nižšie sekundárne vzdelávanie. Pojem informácia, typy informácií, aplikácie na spracovávanie špecifických informácií sú veľmi dôležité pre pochopenie mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT.

Tematický okruh **Komunikácia prostredníctvom IKT** sa venuje využitiu nástrojov internetu na komunikáciu na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií.

V tematickom okruhu **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie** sa žiaci zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmami ako algoritmus, program, programovanie. Najväčším prínosom tohto okruhu bude to, že žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT. Naučia sa uvažovať nad rôznymi parametrami efektívnosti rôznych riešení problémov, naučia sa rôzne postupy a mechanizmy pri riešení úloh z rôznych oblastí.

Tematický okruh **Princípy fungovania IKT** sa venuje popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačných technológií.

Tematický okruh **Informačná spoločnosť** sa nachádza v prieniku informatiky a občianskej výchovy. Zaoberá sa etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Oboznamuje s možnými rizikami a metódami na riešenie týchto rizík.

<i>Tematický celok</i>	<i>Obsahový štandard</i>	<i>Výkonový štandard</i>
Princípy fungovania IKT		
Vstupno /výstupné zariadenia. Skener.	Skenovanie obrázkov. Úprava skenovaného obrázku	-ovláda obsluhu počítača -vie samostatne používať skener
Informácie okolo nás		
Spracovanie grafickej informácie.	Grafická informácia, fotografia, obrázok	-vie používať panel nástrojov pri tvorbe a úprave obrázku -vie upraviť fotografiu, obrázok
Textový editor	Textová informácia, základy vytvárania malých a stredných dokumentov Písmo, formátovanie. WordArt, Klipart, Odsek. Obrázok v texte. Kopírovanie, mazanie, presun textu. Úprava strany. Životopis. Projekt Maľované čítanie. Tvorba triedneho časopisu. Projekt Moje hobby.	-vie vytvoriť a upraviť textový dokument -vie používať operácie v textovom editore - vie vložiť do dokumentu hlavičku a päť
Tabuľkový kalkulačtor	Popis prostredia. Vkladanie údajov. Jednoduché tabuľky. Formátovanie tabuľky. Tlač tabuľky. Tvorba tajničky.	-vie vytvoriť a naformátovať tabuľku

Komunikácia prostredníctvom IKT		
Práca s internetom.	Prehliadač stránok, adresa webovej stránky. Vyhľadávanie informácií, rozšírené vyhľadávanie. Neinteraktívna komunikácia. Interaktívna komunikácia.	-vie efektívne využívať PC na získavanie vzdialených informácií -uvedomí si bezpečnostné riziká pri práci s internetom -pozná netiketu
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie.		
Baltík	Úvod do programovania. Postup, zápis, etapy riešenia problémov. Popis prostredia. Popis programovacieho jazyka. Popis režimov- skladať scénu, čarovať scénu, programovať – začiatočník.	-nadobudne schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT -pozná pojmy algoritmus, program, programovanie -vie vytvoriť jednoduchý program v programovacom prostredí
Informačná spoločnosť.		
Informačné technológie v praxi.	IKT v oblasti vzdelávania, kultúry, domácnosti, výroby, výskumu, dopravy, zdravotníctva, bankovníctva.	-pozná využitie IKT v spoločnosti (bankovníctvo, zdravotníctvo.....)
Legálnosť používania programov.	Autorské práva - licencie na programy, texty, dokumenty, obrázky , hudbu. Freeware, Shareware.	-chápe autorské práva, rozdiel v legálnom a nelegálnom šírení rôznych programov, textov, dokumentov atď.

Prierezové témy:

Mediálna výchova

- Práca s internetom.

- Informačné technológie v praxi.

- Projekt Maľované čítanie.
- Tvorba triedneho časopisu (priebežne).

Environmentálna výchova

- Spracovanie grafickej informácie.
- Práca s internetom.
- Informačné technológie v praxi.
- Projekt Maľované čítanie.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

- Tvorba triedneho časopisu.
- Projekt Maľované čítanie.
- Tvorba tajničky.
- Projekt Moje hobby.
- Tvorba programu –krátkeho príbehu.

Ochrana života a zdravia

- Projekt Moje hobby.

Hodnotenie:

stupnica:	1: do 90%
	2: do 75%
	3: do 50%
	4: do 25%
	5: menej ako 25%

- motivačné hodnotenie: známková aktivita žiakov známkou výborný za výnimočnú prácu,
- kontrolné hodnotenie: krátke previerky na zistenie pochopenia a naučenia sa učiva,
- hodnotenie praktickej samostatnej práce žiakov, hodnotenie projektov.

Ciele vyučovacieho predmetu v 7. ročníku

- rozšíriť si vedomosti o ďalšie typy údajov, možnosti ich uchovávaní a prezentovania,
- rozšíriť si vedomosti o systémoch na spracovanie údajov z pohľadu architektúry (počítač, prídavné zariadenie...) a logickej štruktúry (operačný systém...),
- rozšíriť si zručnosti zručnosti kreslenia v grafickom prostredí,
- rozšíriť si zásady písania textu,

- rozumieť pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov),
- rozvíjať schopnosť algoritmizovať problém,
- zvládať postupy detského programovacieho jazyka,
- rozvíjať si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučiť sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať),
- rozvíjať si tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, snažiť sa o sebvzdelávanie
- vedieť o nebezpečenstvách na internete,
- naučiť sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo infromatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopiť sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

Vzdelávací obsah informatiky v Štátnom vzdelávacom programe je rozdelený na päť tematických okruhov:

- Informácie okolo nás
- Komunikácia prostredníctvom IKT
- Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie
- Princípy fungovania IKT
- Informačná spoločnosť

Vzdelávací štandard pre VII. ročník
--

Informácie okolo nás:

Obsahový štandard

- Formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte,
- grafická informácia, fotografia,
- informácie v tabuľkách, bunka,
- hudobný formát, prehrávanie videa.
- prezentácia, snímka, prezentačný program..

Výkonový štandard

Žiak

- dokáže vytvoriť plagát, vizitku, pozvánku, stránku do školského časopisu,
- vie upraviť fotografiu, koláž, texty v obrázkoch,
- dokáže hľadať slovo, v encyklopédii.
- pozná edukačné prostredia pre iné predmety (napr. Cabri Geometria, práca s mapami, trenažéry pre cudzí jazyk)

Komunikácia prostredníctvom IKT

Obsahový štandard

- Interaktívna a neinteraktívna komunikácia.
- Adresár príjemcov, príloha správy.
- Webová adresa, katalógy, portály, vyhľadávače.

Výkonový štandard

Žiak

- dokáže poslať emailovú správu s prílohou, pozná správnu formu správy.
- vyhľadávanie informácií na internete pomocou vyhľadávacích strojov a katalógov.
- vie používať niektorý z nástrojov na interaktívnu komunikáciu, pozná nástroje netikety.

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

Obsahový štandard

- Postup riešenia, formálny zápis riešenia, etapy riešenia problémov.
- Programovací jazyk, elementárny príkaz, postupnosť, cyklus, procedúra,
- Zložitosť riešenia problému.

Výkonový štandard

Žiak

- dokáže zapisovať a interpretovať postupy do formálneho zápisu (napríklad zápis matematických algoritmov, algoritmus na jednoduché zašifrovanie textu)
- demonštruje v detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností,
- dokáže porovnať čas trvania rôznych riešení problému.

Princípy fungovania IKT

Obsahový štandard

- Hardvér, softvér.

- Formáty súborov.
- Operačný systém, používateľ, prihlasovanie do systému, správca úloh.
- Priečink, disk, CD, usb-pamäťový kľúč, archív.
- Princípy fungovania internetu, adresa, doména, IP,

Výkonový štandard

Žiak

- dokáže spúšťať naraz viac aplikácií
- pozná ukladanie informácií na rôzne média, vie porovnať kapacitu
- dokáže vykonať zálohovanie údajov.
- Pozná logické princípy fungovania internetu, dokáže zistiť IP číslo počítača.
- Pozná formát a typy súborov.

Informačná spoločnosť

Obsahový štandard

- Informačné technológie v znalostnej spoločnosti.
- Riziká technológií, vírusy, antivírusové programy.
- Zásady bezpečnosti.
- Platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah.
- Licencie programov, legálnosť používania, freeware, shareware.
- Legálnosť použitia obrázkov a textov z internetu.

Výkonový štandard

Žiak

- pozná využitie informačných a komunikačných technológií v znalostnej spoločnosti (bankovníctvo, zdravotníctvo, doprava, umenie...).
- chápe ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú, pozná spôsoby bezpečnosti na internete a ochrany počítača.
- pozná riziko počítačovej kriminality a jej dopady.
- dokáže posúdiť spoľahlivosť získaných informácií.
- vie čo sú autorské práva, legálny a nelegálny softvér.

Tematický celok	Téma	Cieľ,	Obsahový	
-----------------	------	-------	----------	--

		spôsobilosť	štandard	Výkonový štandard
Informácie okolo nás	Grafická informácia Textová informácia	rozvíjať zručnosti kreslenia v grafickom prostredí, vedieť poznať a dodržiavať zásady písania textu, ovláda jednoduché formátovanie, vie kombinovať text a obrázok, vedieť upraviť fotografiu	Formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte, grafická informácia, fotografia, informácie v tabuľkách, bunka, hudobný formát, prehrávanie videa.	dokáže vytvoriť plagát, vizitku, pozvánku, stránku do školského časopisu, Vie vytvárať jednoduché tabuľky vedieť upraviť fotografiu poznať edukačné prostredia pre iné predmety
Komunikácia prostredníctvom IKT	Interaktívna a neinteraktívna komunikácia. História vzniku internetu, sieť, webová adresa, vyhľadávače (www.google.sk), web v bežnom živote, Adresár príjemcov, príloha správy e-mailová adresa. katalógy, portály, vyhľadávače	chápe, ako IKT slúži na sprostredkovanie informácií medzi ľuďmi, vie využívať IKT na vlastné učenie sa, rešpektuje autorské práva zvládne základné IKT nástroje na komunikáciu, postupy pri využívaní IKT v informačnej spoločnosti	Registrácia na verejnom portáli, poskytujúcom e-mailové služby, pravidlá pre e-mailovú komunikáciu, netiketa, správnu formou poslanie správy o zaregistrovaní učiteľovi, otvorenie a odoslanie prílohy. Spracovanie textového dokumentu a jeho zaslanie učiteľovi emailom	Dokáže poslať emailovú správu s prílohou, pozná správnu formu správy. Pozná výukový portál – vyhľadávanie informácií, aktívne učenie sa Vyhľadávanie informácií na internete pomocou vyhľadávacích strojov a katalógov
Postupy, riešenia problémov, algoritmické myslenie	Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	rozvíja svoje algoritmické myslenie : vie zapísať postup riešenia, etapy riešenia problémov, pozná programovacie	priamo zadanými základnými príkazmi interpretovať postupy do formálneho zápisu, riešiť postupy s opakovaním činností	dokáže zapisovať a interpretovať postupy do formálneho zápisu pripraviť súbor používaných príkazov v programovacom

		jazyk, vie používať elementárny príkaz	.	jazyku,
Princípy fungovania IKT	softvér/hardvér, vstupné a výstupné zariadenia, operačný systém, priečinkok, USB - pamäťový kľúč, práca s výučbovými CD/DVD princípy fungovania internetu, adresa, doména, IP	zvládnuť základnú obsluhu počítača;, vedieť používať výučbové programy na CD/DVD	CD na demonštráciu používania jednolícenčných CD/DVD, CD, prístupné každému žiakovi	pracovný list pre žiakov, CD na demonštráciu používania jednolícenčných CD/DVD, uchovávanie informácií. Ochrana uchovaných informácií Vedieť porovnať kapacitu rôznych médií Dokáže vykonať zálohovanie údajov.
Informačná spoločnosť	od mechanizácie k informačnej spoločnosti bezpečnosť na internete	Vedieť o nebezpečenstvách na internete, vedieť, ako vznikajú a ako sa šíria počítačové vírusy, spamy a hoaxy, ako sa odhaľujú a odstraňujú	IKT v bežnom živote (digitálne zariadenia v domácnosti, mobil...) a v znalostnej spoločnosti (architektúra, doprava, zdravotníctvo...) kontrola funkčnosti používaných portálov	Využívanie informačných a komunikačných technológií v znalostnej spoločnosti (bankovníctvo, zdravotníctvo, doprava, umenie...)

8. ročník

- 1/týždenne - 33/ročne

Tematický celok	téma	obsahový štandard	výkonový štandard
-----------------	------	-------------------	-------------------

Informačná spoločnosť	Zásady správania sa v počítačovej učebni. Potreba IKT v dnešnom svete.	Pravidlá bezpečného správania sa v počítačovej učebni. Potreba informatického vzdelávania sa ako súčasť modernej výchovy človeka.	Poznať pravidlá správania sa v PC učebni. Poznať využitie IKT v bežnom živote a znalostnej spoločnosti.
	Licencie programov	Freeware, shareware, trialware, demo version, open source. Open source systémy - Linux. Open source kancelársky balík Open Office.	Rozlišovať medzi rôznymi typmi licencií programov. Porovnať platený a open source operačný systém.
Informácie okolo nás	Word – opakujeme, čo už vieme	Word – typy, rezy, veľkosť písma, nastavenie strany, Odrážky, tabulátory, stĺpce, tabuľky, vzorce, symboly	Vytvoriť textový dokument s použitím odrážok, tabulátorov a tabuliek.
	Word – úprava dokumentu	Obsah, register, hlavička, päta, číslovanie strán, vloženie dátumu a času, automatické opravy.	Číslovať strany dokumentu, vytvoriť obsah odkumentu, použiť register a zoznamy, vložiť dátum a čas do dokumentu, kontorlovať text pomocou automatických opráv, nastaviť automatické opravy podľa daných podmienok.
	Word – hromadná korešpondencia	Word – hromadná korešpondencia	Vytvoriť dokument adresovaný viacerým adresátom, pričom adresy čerpá z tabuľky adries. Pracovať s hromadnou korešpondenciou.
	Word – projekt	Word – projekt Všeobecné zásady pri poskytovaní prvej pomoci	Vytvoriť viacstranový dokument s tematikou prvej pomoci aj s úvodným sprievodným listom, adresovať ho všetkým školám v meste pomocou hromadnej korešpondencie.

	Excel – základné funkcie	Excel – typy funkcií, základné štatistické funkcie (min, max, average), textové funkcie (left, right, mid, concatenate, lower, upper)	Získať požadované údaje prostredníctvom funkcií. Používať základné početné, štatistické a textové funkcie. Poznať ďalšie možnosti funkcií.
	Excel – filter, obrázky	Excel – automatický filter, filter s podmienkou, vkladanie obrázkov	Použiť automatický filter aj filter s podmienkou. Vložiť obrázok.
Informácie okolo nás	Excel – grafy	Excel – typy grafov, nástroje na tvorbu grafu, nadpis, legenda, popisky osí, nastavenia grafu.	Zo zadaných údajov zostrojiť graf s nadpisom, popisom osí, legendou. Pracovať s grafmi.
	Excel – prepojenie dvoch tabuliek, súborov	Excel – prepojenie dvoch tabuliek, súborov	Použiť v tabuľke dáta z inej tabuľky toho istého súboru. Použiť v tabuľke dáta z tabuľky iného súboru.
	Excel – projekt	Excel – projekt	Vytvoriť tabuľkový dokument obsahujúci všetky doterajšie funkcie a možnosti programu Excel, s ktorými sa žiaci zoznámili.
	Powerpoint – úvod	Powerpoint – účel prezentácií, zásady tvorby prezentácií, popis prostredia	Poznať účel a zmysel prezentácií, ich využitie v praxi i bežnom živote. Orientovať sa v prostredí menu programu.
	Powerpoint – jednoduchá prezentácia	Powerpoint – vytvorenie novej prezentácie zo snímkov – moja prvá prezentácia. Album fotografií, textové pole, snímok, motív, rozloženie, spustenie prezentácie.	Vytvoriť prezentáciu zo snímkov. Vytvoriť prezentáciu z albumu fotografií aj s použitím textového poľa, motívu.
	Powerpoint – prechod snímkov, animácia	Powerpoint – prechod snímkov, prezentácia	Poznať a využiť vo svojej prezentácii rôzne typy prechodov medzi snímkami.

	Powerpoint – úprava prezentácie, úprava grafiky	Powerpoint – úprava prezentácie, úprava grafiky	Upraviť existujúcu prezentáciu, upraviť grafiku a texty v prezentácii. Meniť poradie snímok, mazať a pridávať snímky.
	Powerpoint – práca s textom	Powerpoint – práca s textom	Vytvoriť, editovať, mazať textové pole, nastaviť atribúty textového poľa. Umiestniť textové pole podľa požiadaviek.
	Powerpoint – kreslenie a animácie	Powerpoint – kreslenie a animácie	Vytvoriť jednoduchú prezentáciu s použitím nástrojov kreslenia a animácií.
	Powerpoint – vlastná prezentácia	Powerpoint – prezentácia Kultúrne a historické pamiatky v mojom meste.	Vytvoriť prezentáciu na tému Kultúrne a historické pamiatky v mojom meste s použitím všetkých doterajších vedomostí z Powerpointu.
	Microsoft Picture Manager – úvod	MS Picture Manager – úvod, popis menu, nastavenia	Poznať možnosti programu MS Picture Manager, orientovať sa v menu programu. Nastaviť vzhľad programu podľa požiadaviek.
Informácie okolo nás	Microsoft Picture Manager – základné funkcie	MS Picture Manager – otváranie, export, hromadné premenovanie	Pracovať so základnými funkciami programu MS Picture Manager, exportovať súbor, hromadne premenovať súbory.
	Microsoft Picture Manager – základné funkcie	MS Picture Manager – efekt červených očí, jas, kontrast, otáčanie, úprava veľkosti, komprimácia obrázkov	Upravovať súbory v programe MS Picture manager.
	Klávesové skratky	Klávesové skratky	Poznať význam najpoužívanejších klávesových skratiek.
	Google Translator	Google Translator	Preložiť text prostredníctvom prekladáča Google.

	Google Maps	Google Maps	Vyhľadať konkrétne miesto na mape. Prepínať medzi rôznymi typmi mapy. Zobrazíť fotografie daného miesta. Zistiť GPS súradnice daného miesta. Nastaviť predvolenú polohu. Zobrazíť trasu medzi dvoma danými miestami.
	Google Earth	Google Earth	Poznať možnosti programu Google Earth. Vyhľadať konkrétne miesto.

9. ročník

- 1/týždenne - 33/ročne

Tematický celok	téma	obsahový štandard	výkonový štandard
Informačná spoločnosť	Bezpečnosť pri práci a organizačné pokyny Riziká informačných technológií	Pravidlá práce v počítačovej učebni.	Chápať potrebu dodržiavania pravidiel správania sa v internetovom svete, uvedomovať si zásady bezpečnosti, poznať netiketu
Komunikácia prostredníctvom IKT	Internet a elektronická pošta, prehliadač www stránok	E-mailová schránka	Vedieť zásady písania e-mailov, poslať prílohu, poznať nebezpečenstvo zverejňovania vlastných údajov. Aktívne využívať možnosti prehliadača www stránok - zobrazovanie obrázkov, tlač s/bez obrázkov a pozadia, nastavenie domovskej stránky, história prehliadnutých stránok, obľúbené položky
	Internet ako zdroj informácií	Informácie z internetu, školská webová stránka.	Spracovať informácie podľa požadovaných úloh.

Princípy fungovania IKT	Počítačové systémy Formáty súborov	Formát a typy súborov	Získať základné poznatky o pojmoch softvér, hardvér, počítača, oboznámiť sa s históriou vzniku, vnútrom PC a pamäťovými zariadeniami.
Informácie okolo nás	Práca s tabuľkami openoffice.org	Popis prostredia Aplikačné okno programu Štruktúra tabuľky, riadky, stĺpce, obsah bunky	Oboznámiť žiakov so základnými nástrojmi práce s tabuľkami. Poznať prostredie, nastavenie atribútov prostredia
	Práca s tabuľkami	Listy v dokumente Formátovanie buniek Formátovanie tabuľky	Naučiť žiakov vytvárať a formátovať tabuľky, vedieť upraviť tabuľku podľa predlohy, pracovať s označeným textom, meniť typ, štýl, veľkosť, farbu písma, tvoriť odseky, formátovať ich
	Práca s tabuľkami	Projekt „Tajničky a ošesmerovky“ Tvorba a používanie grafu Výpočty v tabuľkách	Naučiť žiakov vytvoriť tajničku alebo ošesmerovku pomocou tabuľkového editoru, vedieť pracovať so vzorcami v tabuľke, vytvoriť na základe údajov graf z tabuľky
	Projekt „Vyhodnotenie čistoty tried“	Práca a prezentácia projektu	Vytvoriť tabuľku, upraviť ju, formátovať, vybrať adekvátny graf, názvy osí grafu a jeho nadpis, vedieť interpretovať výsledky, rozvíjať pracovnú a estetickú stránku u žiakov
Informačná spoločnosť	Autorské práva, PC vírusy	Antivírusové programy Platnosť a správnosť informácií, nebezpečný obsah	Naučiť žiakov rešpektovať vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií, pochopiť sociálne, etické a právne aspekty informatiky. Chápať potrebu dodržiavania pravidiel v internetovom svete.

Postupy, riešenia problémov	Algoritmické myslenie Tvorba www stránok	Možnosti vytvorenia stránky na internete	Spoznať možnosti vytvárania jednoduchých webových stránok.
	Tvorba webovej stránky	Tvorba webovej stránky v textovom editore – zákl.štruktúra Tvorba webovej stránky – formát, vlastnosti textu	Vedieť vytvoriť webovú stránku s pomocou jazyka HTML v textovom editore, spoznať základné párové a nepárové tagy a vedieť ich použiť. Vytvoriť jednoduchú osobnú webovú stránku s využitím informácií z predchádzajúcich hodín.
Informácie okolo nás	Multimédia	Práca s CD, úprava fotografií	Vedieť pracovať s multimediálnym CD, vyhľadávať informácie na CD. Vedieť urobiť základné úpravy fotografií pomocou voľne šíriteľného programu.
	Didaktické hry	Záverečné opakovanie, hodnotenie práce	Efektívne využívať internet na zdokonaľovanie a precvičovanie vedomostí.

Predmet: Svet práce

Charakteristika predmetu Svet práce – tvorba životného prostredia

Predmet využíva poznatky žiakov, ktoré získali v prírodovedných predmetoch /ako je biológia a chémia/ a ďalej ich rozvíja novými poznatkami, pozorovaním a experimentovaním, rozvíja pracovné zručnosti, vytvára správne etické zásady a postoje vo vzťahu k prírode, k prírodným vedám, k prírodným zákonitostiam, umožňuje seberealizáciu žiaka a podporuje rozvoj jeho kreativity.

Predmet sprostredkúva žiakom poznatky o agrotechnike /postupe/ pestovania okrasných rastlín – interiérových a exteriérových, ich viazaní a aranžovaní. Vytvára základy pre ďalšie odborné štúdium, pre podnikateľské aktivity, ale aj pre aktívnu tvorbu a ochranu životného prostredia.

Ciele predmetu

V tomto predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreativite a kladnému vzťahu k prírode a životnému prostrediu.

V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- uvedomeniu si významu tvorby a ochrany životného prostredia
- rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvorili
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností / systematickosť práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť/

- estetickému vnímaniu bezprostredného okolia žiaka

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- poznávaniu okrasných rastlín – interiérových a exteriérových
- osvojeniu si poznatkov o ich pestovaní, rozmnožovaní a rýchlenní
- osvojeniu si základov aranžovania a viazania kvetov
- osvojeniu si hydroponického pestovania rastlín

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- získavaniu pracovných zručností a skúseností v oblasti tvorby životného prostredia, pri pestovaní črepníkových rastlín a pri pestovaní a ošetrovaní vonkajších okrasných rastlín
- získavanie pracovných zručností a návykov používaním správneho náradia pri pestovaní okrasných rastlín

Obsah predmetu je rozdelený do 7 tematických celkov:

1. Náradie a pomôcky
2. Kvetinárstvo
3. Hydroponické pestovanie rastlín
4. Viazáčstvo a aranžovanie rastlín
5. Okrasné záhradníctvo
6. Skalka
7. Trávník

1. Náradie a pomôcky

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Rozvíjať osobné schopnosti žiaka : sebarealizácia, sebauvedomovanie svojich schopností, predností a nedostatkov. Rozvíjať kreativitu.	<p>Základné ručné náradie Poznať a vedieť používať základné ručné náradie: vysadzovacia lopatka, vysadzovací kolík, prepichovací kolík, záhradnícke nožnice, malé hrabličky, malá lopatka atď.</p> <p>Náradie na spracovanie pôdy Poznať a vedieť používať náradie na spracovanie pôdy, kyprenie pôdy: rýľ, motyka, hrable, rycie vidly atď.</p> <p>Pomôcky pri pestovaní rastlín Poznať materiál a pomôcky pre hydroponické pestovanie rastlín, kanvy na zalievanie, rozprašovače atď.</p>	Poznať funkciu a spôsob použitia základných druhov náradia a pomôcok. Vedieť používať základné ručné náradie a iné pomôcky pri pestovaní črepníkových rastlín, poznať náradie na základné spracovanie a ošetrovanie pôdy počas vegetácie pôdy.

2. Kvetinárstvo

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Mať schopnosť zvládnuť proces učenia sa, rozvíjať	Význam a rozdelenie okrasných rastlín Význam okrasných rastlín z hľadiska tvorby a estetizácie životného prostredia,	Poznať význam okrasných rastlín, ich vplyv na náš život a životné prostredie.

ho na základe aktívnej pracovnej činnosti. Vedieť získať poznatky z rôznych informač. zdrojov /encyklopédie, internet, odborné časopisy/. Možnosť vyniknúť aj slabšie prospievajúcim žiakom.	rozdelenie okrasných rastlín. Črepníkové rastliny Charakteristika črepníkových rastlín, rozdelenie. Poznávanie jednotlivých druhov črepníkových rastlín. Pestovanie ošetrovanie a rozmnožovanie črepníkových rastlín. Nároky črepníkových rastlín na životné podmienky. Praktická činnosť Praktickou činnosťou získať zručnosti pri presádzaní a ošetrovaní črepníkových rastlín a pri ich rozmnožovaní, pestovaní a ošetrovaní.	Poznať rozdelenie okrasných rastlín. Poznať a odborné pomenovať črepníkové rastliny. Vedieť pestovať, ošetrovať a rozmnožovať črepníkové rastliny, poznať ich nároky na stanovište. Vedieť využívať pracovné prostredie a udržiavať poriadok počas práce, dodržiavať bezpečnosť pri práci a hygienické zásady.
--	--	--

3. Hydroponické pestovanie rastlín

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Vytvárať a realizovať projekty pestovania rastlín pre osobné potreby, pre potreby školy, pre podnikateľské aktivity.	Hydropónia Čo je hydropónia, potreby na hydropóniu: nádoby, substrát, živný roztok, vhodné črepníkové rastliny. Hydroponické pestovanie rastlín Praktickou činnosťou získať zručnosti pri pestovaní rastlín a osvojiť si základný postup pestovania.	Poznať pojem hydropónia, potreby na hydropóniu, poznať výhody hydroponického pestovania rastlín, vedieť zvoliť rastlinu na hydroponické pestovanie, vedieť ju pestovať v živnom roztoku.

4. Viazáčstvo a aranžovanie kvetov

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Zaujímať sa o experimentovanie, hľadať nové možnosti sebarealizácie a zmysluplnej práce. Skrášľovať a spríjemňovať svoje prostredie.	Základy aranžovania a väzby kvetov Význam aranžovania a väzby kvetov, pomôcky na aranžovanie Výber a úprava materiálu Výber a úprava rastlinného materiálu, voľba nádoby, zber a sušenie rastlín na aranžovanie, ošetrovanie rezaných kvetov, príprava rastlinného materiálu na aranžovanie. Praktická činnosť Praktickou činnosťou získať zručnosť pri viazaní a aranžovaní rastlín.	Poznať základné pravidlá aranžovania a väzby kvetov, poznať vhodný materiál, úpravu rastlín a ostatného materiálu. Získané vedomosti vedieť uplatniť pri vytváraní jesenného, vianočného a jarného aranžovania. Vedieť hodnotiť výber materiálu a výsledok vlastnej práce.

5. Okrasné záhradníctvo

Hodnoty a postoje žiaka	Obsah	Minimálne požiadavky Výstupný min. štandard
Byť vytrvalým pri pestovaní	Okrasné rastliny Význam a rozdelenie okrasných rastlín.	Poznať jednotlivé skupiny okrasných rastlín

<p>okrasných rastlín a využiť získané vedomosti a zručnosti pri skrášľovaní svojho domova /napr. balkón/. Motivácia k tvorbe spoločensky prospešným projektom, produktívna práca, orientácia pre ďalšiu profesijné zameranie.</p>	<p>Okrasné kvetiny Rozdelenie: jednoročné, dvojročné, trvalky, cibul'ové a hl'uznaté kvetiny. Požiadavky jednotlivých rastlín na prostredie. Pestovanie, generatívne a vegetatívne rozmnožovanie okrasných kvetín. Rýchlenie okrasných kvetín.</p> <p>Okrasné dreviny Rozdelenie: ihličnaté, listnaté, opadavé, vždyzelené, stromy a kry. Výber stanovišťa a vhodných druhov okrasných drevín. Pestovanie, ošetrovanie, generatívne a vegetatívne rozmnožovanie okrasných drevín.</p> <p>Praktická činnosť Príprava pôdy, výsadba, ošetrovanie okrasných rastlín. Získať zručnosti pri pestovaní, ošetrovaní a rozmnožovaní okrasných rastlín.</p>	<p>a ich typických zástupcov. Vedieť rozmnožovať okrasné rastliny – vegetatívne aj generatívne, poznať požiadavky jednotlivých rastlín na prostredie a vedieť ich dopestovať a ošetrovať. Pestovaním rastlín prispieť k osvojeniu si jednotlivých pestovateľských postupov. Vedieť vybrať vhodné okrasné rastliny na určené miesto.</p>
---	---	---

6. Skalka

Hodnoty a postoje žiaka	Obsah	Minimálne požiadavky Výstupný min. štandard
<p>Rozvoj poznania, že produktívna práca je základom pekného životného prostredia. Realizovanie vlastnej myšlienky, presadiť sa a vedieť pracovať v kolektíve.</p>	<p>Príprava skalničkového záhona Výber vhodného miesta na skalku, základné pravidlá pri vytváraní skalničkového záhona.</p> <p>Pestovanie okrasných rastlín v skalke Okrasné rastliny vhodné do skalky, poznávanie, pomenovanie, zásady ich pestovania a ošetrovania.</p> <p>Praktická činnosť Získať zručnosti pri ošetrovaní trvalých skalničiek.</p>	<p>Vedieť využiť všetky doterajšie vedomosti a zručnosti pri výstavbe a zakladaní skalky, vysadené rastliny poznať, vedieť ošetrovať a pestovať.</p>

7. Trávnik

Hodnoty a postoje žiaka	Obsah	Minimálne požiadavky Výstupný min. štandard
<p>Vidieť význam cieľavedomej činnosti z hľadiska tvorby a ochrany životného prostredia a tvorby oddychového priestoru. Vedieť vytvárať hodnoty a vážiť si produkty svojej práce.</p>	<p>Zakladanie trávnik Príprava pozemku, vyčistenie terénu, príprava pôdy, sejba.</p> <p>Ošetrovanie trávnik Zalievanie, kosenie, hrabanie, hnojenie, odburiňovanie trávnik</p>	<p>Poznať základné pravidlá zakladania trávnik, poznať základné druhy tráv. Vedieť ošetrovať trávnik, získať zručnosti pri práci s náradím, bezpečnosť pri práci.</p>

Hodnotenie predmetu Svet práce:

Predmet sa hodnotí slovne. Hodnotiť sa môže:

- teoretická časť,
- praktická časť,
- projekt.

Časový rozsah výučby: 1 hodiny / týždeň
33 hodín / rok

Predmet: Technika

Charakteristika predmetu

Oblasť Človek a svet práce zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a svet práce vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitou zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov. □

Kompetencie žiaka

Všeobecné (univerzálne) kompetencie

- schopnosť riešiť problém, schopnosť uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci,
- schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať vlastný názor,
- schopnosť sebazoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
- schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť.

Pracovné kompetencie žiaka

- používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky,
- pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt,
- využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoje i svojej prípravy na budúcnosť, robí podložené rozhodnutia o ďalšom svojom vzdelávaní a profesionálnom raste,
- orientuje sa v základných aktivitách ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie.

Hodnotenie predmetu Technika:

Predmet sa hodnotí slovne. Hodnotiť sa môže:

- teoretická časť,
- praktická časť,
- projekt.

Obsah predmetu

8. ročník

Vzdelávací obsah je rozdelený do 5 tematických okruhov:

Celkový počet hodín : 33

1. Človek a technika	4
2. Grafická komunikácia	5
3. Materiály a technológie	8
4. Elektrická energia	8
5. Technika – domácnosť- bezpečnosť	8

1. Človek a technika

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	Žiaci sa v tomto tematickom celku oboznámia s pojmom technika, spoznajú vzťahy medzi technikou a prírodou, technikou a spoločnosťou s využitím osobných skúseností. Získajú základné informácie o slovenských vynálezoch a histórii techniky všeobecne a na Slovensku. Človek – príroda – spoločnosť – technika a ich vzťahy. História techniky – človek tvorca techniky. Vznik výrobku, cesta: myšlienka – konštrukcia – výroba – využitie.	Vedieť vysvetliť pojem technika, technické prostredie a technické dielo ako produkt ľudskej činnosti. Vedieť vymenovať pozitívne a negatívne dôsledky techniky. Oboznámiť sa s najvýznamnejšími objavmi a vynálezmi 18. – 20. storočia. Oboznámiť sa s poznatkami histórie na Slovensku a so slovenskými vynálezcami. Vedieť vysvetliť pojem technologický postup a opísať všeobecne cestu vzniku výrobku.

2. Grafická komunikácia

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	Základy navrhovateľskej činnosti – technické tvorivé myslenie, Základy technickej komunikácie – zobrazovanie, technický náčrt – kreslenie, technický výkres – čítanie. Počítač a technické kreslenie (softvéry na kreslenie) Počítač a Internet pri konštruovaní, napr. projekty „Búdka pre vtáčika“, „Stojan na CD“	Vedieť realizovať drobný projekt (zhotoviť technický náčrt, vybrať vhodný materiál, zvoliť konštrukčné riešenia a spoje, navrhnuť technológie), Poznať proces vzniku technického produktu. Mat schopnosti vytvárať a realizovať technické myšlienky pre vlastné potreby pre potreby školy, pre komerčné aktivity a pod.

3 Materiály a technológie

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	<p>Obsah tohto tematického celku je zameraný na hlavné druhy technických materiálov, ich základné vlastnosti a využitie. Základné technologické postupy pri spracovaní technických materiálov, zodpovedajúce náradie a pomôcky na ich ručné opracovanie.</p> <p>Základné technické materiály – drevo, kovy, plasty – polotovary. Základy jednoduchého – ručného obrábania technických materiálov.</p> <p>Pravidlá správania sa v školskej dielenskej učebni a v technickom prostredí.</p>	<p>Poznať základné druhy technických materiálov</p> <p>Vedieť správne preniesť tvar a rozmery predmetu z výkresu na opracúvaný materiál, správne voliť meradlá a pomôcky na obrysovanie.</p> <p>Vedieť pracovať podľa jednoduchého technologického postupu a technického výkresu.</p> <p>Poznať a rozlíšiť základné druhy technických materiálov - drevo, kovy, plasty.</p> <p>Poznať základné náradie na ručné opracovanie dreva, kovu a plastov.</p> <p>Prakticky si precvičiť (podľa možností a vybavenia školy) a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri opracovaní dreva, kovov a plastov (pilovanie, vrtanie dreva, ohýbanie plastov a plechu, strihanie, sekacie drôtu a plechu-).</p>

4. Elektrická energia

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	<p>Tematický celok je svojim obsahom zameraný na oblasť elektrickej energie tak, aby žiaci v primeranej forme získali dostatočné množstvo poznatkov o zdrojoch elektrickej energie, o ich využití poznajúc pritom zásady bezpečnosti práce na elektrických zariadeniach a účinky elektrického prúdu na ľudský organizmus.</p> <p>Obsahom tohto celku sú schémy elektrických zapojení a jednoduché elektrotechnické práce. Práca s elektrotechnickou stavebnicou pre základné školy a práce súvisiace s technológiou montáže v elektrotechnike, pričom spoznajú a pracujú s elektromontážnym materiálom. Pravidlá bezpečnej práce s elektrickým prúdom a poskytovanie prvej pomoci. Výroba, rozvod a zdroje elektrickej energie.</p> <p>Základný elektroinštalačný materiál.</p>	<p>Poznať základné batériové zdroje elektrickej energie a akumulátory (primárne a sekundárne, elektromechanické - suché a mokré, elektrické - kyslé a alkalické).</p> <p>Vedieť čítať jednoduché elektrické značky schémy a zapojenia) a vedieť na elektrotechnickej stavebnici pre ZŠ zapájať jednoduché elektrické obvody.</p> <p>Poznať základný elektroinštalačný materiál, jeho funkciu a použitie (spínače, vidlice, zásuvky, žiarovkové objímky, poistky a ističe).</p> <p>Oboznámiť sa s používaním žiarovkovej skúšačky.</p> <p>Poznať funkciu a oboznámiť sa s</p>

	<p>Jednoduché elektrické obvody. Práca s elektromontážnym materiálom a stavebnicou. Základné elektrické spotrebiče. Domová inštalácia elektrického prúdu. Výpočet spotreby elektrickej energie. Moderné elektrické spotrebiče.</p>	<p>hlavnými parametrami a so správnym používaním základných elektrických spotrebičov pre domácnosť.</p> <p>Vedieť opísať výrobu a rozvod elektrickej energie a poznať ekologické aspekty výroby elektrickej energie.</p> <p>Poznať význam elektromeru a oboznámiť sa s príkladmi výpočtu spotreby elektrickej energie.</p> <p>Oboznámiť sa s modernými elektrickými spotrebičmi v domácnosti.</p> <p>Poznať pravidlá bezpečnej práce s elektrickým prúdom a vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze elektrickým prúdom.</p>
--	--	---

5. Technika – domácnosť- bezpečnosť

Hodnoty a postoje žiaka	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	<p>V tomto novozavedenom tematickom celku je obsah učiva zameraný na základné informácie v oblasti bytovej inštalácie - kúrenie, rozvod studenej a teplej vody, celkove na domácnosť a úsporu energie, ekologické aspekty a malú údržbu v domácnosti. Žiaci sa oboznámia so systémom, základmi konštrukcie a údržby jednotlivých prvkov bytovej inštalácie. Naučia sa ekonomicky a ekologicky hodnotiť jednotlivé systémy. Kúrenie v domácnosti, centrálné,ústredné, lokálne. Rozvod studenej a teplej vody. Šetrenie vodou a teplom v domácnosti. Konštrukcia kotla a princíp spaľovania vo vykurovacích zariadeniach. Výpočet spotreby energie na kúrenie. Konštrukcia vodovodného kohútika alebo batérie - demontáž, oprava, montáž.</p>	<p>Oboznámiť sa so systémom ústredného kúrenia v bytoch a jeho funkciou.</p> <p>Vedieť popísať systém rozvodu studenej a teplej vody v byte.</p> <p>Poznať zloženie a funkciu vodovodného kohútika a jednoduchej vodovodnej batérie.</p> <p>Oboznámiť sa s opravou splachovača WC.</p> <p>Poznať možnosti šetrenia teplom a teplou vodou a zároveň spôsoby zamedzenia úniku tepla - spôsoby zateplenia okien a dverí.</p> <p>Vedieť popísať princíp spaľovania vo vykurovacích zariadeniach – ústredného kúrenia. Poznať výpočet spotreby energie na kúrenie.</p> <p>Ovládať opravu netesnosti vodovodného kohútika (batérie) výmenou tesnenia, frézovaním sediel alebo výmenou vložiek ventilov.</p>

Predmet: Výtvarná výchova

Charakteristika predmetu

Predmet výtvarná výchova (ďalej VV) nižšieho sekundárneho vzdelávania plynulo nadväzuje na výtvarnú výchovu v primárnom vzdelávaní. Nad'alej vychádza z autentických skúseností žiaka, získaných výtvarnou činnosťou – z intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebvýjadrovania sa. Rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Vzhľadom na psychický vývin zodpovedajúci veku, ustupuje spontánny prístup k vyjadrovaniu seba samého a vyjadrovaniu vonkajších podnetov. Väčšina žiakov v tomto období stráca svoju prirodzenú výrazovosť. VV sa musí podieľať na tejto transformácii.

Uskutočňuje sa to:

- dôrazom na objaviteľský prístup k technikám, vyjadrovacím prostriedkom a médiám,
- nahradením nedostatku formálnych zručností pri vyjadrovaní reality, postupmi ktoré takéto zručnosti nevyžadujú,
- väčším dôrazom na myslenie žiaka, na príčinné súvislosti, vzťahy medzi javmi a poznávaciu funkciu umenia i vlastného vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami.

Ťažisko sebvýjadrovania sa oproti primárnemu vzdelávaniu prenáša na iné oblasti aktivity. Do vyučovania sú zaraďované prostriedky a činnosti, ktoré rozširujú možnosti poznávacieho procesu žiaka a dovoľujú mu naplniť jeho prirodzené ambície po vizuálnom vyjadrení skutočnosti, po poznávaní formálnej i obsahovej štruktúry sveta, po presnejšom zobrazení pozorovaných vzťahov, po vyššej technickej dokonalosti prejavu, po pluralite spôsobov vytvárania. Zapája sa koncepčné a konštrukčné myslenie, ktoré je uvádzané do vzťahu s myslením estetickým. Žiak reaguje na stále komplexnejšie podnety, reflektuje podnety prírodné, civilizačné i kultúrne. Zvyšujú sa jeho technické schopnosti. Preto vo výtvarnej výchove potrebuje objaviť oblasť nových možností, zodpovedajúcich svojmu vývinu.

5. ročník

Metodický rad	Edukačné témy / výtvarné problémy	Téma	Edukačný proces a výstup	Výkonový štandard
1. Výtvarný jazyk / základné prvky výtvarného vyjadrovania.	Negatív a pozitív v plošnom a plastickom vyjadrení, jednoduché línie, tvary a objemy v ploche, základy priestorovej tvorby (tvar, objem).	Grafika - reliéf.	- žiaci pracujú s materiálmi rôzneho povrchu, krčivosti, tvrdosti, krehkosti; s rôznymi materiálmi (napr. šmirgel', rôzne druhy papiera a kartónu, vata, textílie, kov, fólia, sklo, plasty...), s rôznymi druhmi rastrov; úloha je	Vytvoriť asambláž s použitím materiálov rôznych povrchov.

			<p>založená na konfrontácii textúr, hmatových vlastností materiálov, - žiaci odtláčajú predmety do hlinenej vrstvy – skladajú z nich zobrazujúci tvar; okolo hlinenej doštičky si vytvoria ohradu (hlina, kartón) a reliéf (negatív), zalejú riedkou sadrou; po zaschnutí hlinu odstránia a očistia vzniknutý pozitív reliéfu.</p>	
<p>2. Možnosti zobrazovania videného sveta.</p>	<p>Kreslenie predmetu podľa skutočnosti / modelácia šrafovaním, tieňovaním, lavírovaním.</p>	<p>Maľba zátišia.</p>	<p>Maľba s dôrazom na farebnú výstavbu tvaru; pokus o farebnú modeláciu - svetlo a tieň na lokálnom farebnom tóne predmetu; vrhnutý tieň; výsledok by mal zodpovedať približnej farebnej modelácii predmetu.</p>	<p>Vytvoriť maľbu zátišia.</p>
<p>3. Podnety výtvarného umenia / médiá, štýly, procesy, techniky, techniky, témy.</p>	<p>Dadaizmus a neodadaimus - surrealizmus. Hra „oslobodené slová“ bez zákonov vetnej skladby /syntax/ napíš slová a vytvoriť dielo.</p>	<p>Hra. Oslobodené slová.</p>	<p>Žiaci maľujú resp. domaľujú koláž s použitím plošných výrazových prostriedkov a snažia sa o vystrihnutie slov, ktoré si vybrali z textu. Na záver vyučovacej</p>	<p>Vytvoriť koláž na základe textu.</p>

			hodiny žiaci sami určia do ktorého smeru sa môžu ich práce zaradiť.	
4. Podnety výtvarného umenia.	Ranokresťanské a byzantské Umenie. Námet: ikona - a) aktualizácia tradičného zobrazovania - ikona súčasného povolania, b) ikona svätca - vlastného patróna.	Ikona, svätec.	Maľba ikony: učiteľ analyzuje charakteristické prvky; inšpirácia farebnosťou a tvarovosťou ikony; diskusia o tradičných ikonografických atribútoch zobrazovania svätcov a vymýšľanie vlastnej ikonografie (možnosť zaradenia svojej podobizne do obrazu); technika: maľba temperou.	Namaľovať a vytvoriť ikonu podľa tradičných ikonografických princípov.
5. Podnety fotografie.	Základy práce s fotoaparátom / hry s ostrosťou a neostrosťou.	Digitálna fotografia.	Žiaci experimentujú s digitálnym fotoaparátom a svoje práce prezentujú v programe Powerpoint / digitálny fotoaparát, uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači.	Vytvoriť fotografiu a vedieť ju upraviť v počítači.

6. Podnety filmu a videa.	Záber, úvod do filmovania: - námet - akcia, dianie v triede - technika, krátky digitálny videozáznam.	Tvorba videa.	Čo je to záber? Žiaci hľadajú výsek časti skutočnosti prostredníctvom papierového rámika, slovne vyjadrujú dej, ktorý sa v ňom odohráva; precvičujú si cez hľadáčik kamery (príp. mobilu) rozlišovanie veľkosti záberu, uhlu pohľadu, osvetlenia, farebného naladenia, vyjadrenie miesta, plynutie času.	Vytvoriť krátke video so zreteľom na plynutie času.
7. Podnety architektúry.	Hravé skúmanie priestoru - priestorová práca s kartónom.	Vytvoríme si ulicu.	- žiaci vytvárajú mestskú časť, námestie, ulicu z kartónu - precvičujú si zásady proporcií so zreteľom na funkčnosť modelu a dopravnú výchovu - vyjadrenie vlastných predstáv o bývaní.	Vytvoriť v priestore mestskú časť.
8. Podnety dizajnu.	Návrh loga, značky, ex libris. - námet: logo pre vlastnú firmu, obľúbenú hudobnú skupinu a pod. technika: kolorovaná kresba.	Logo.	Variant 1: Každý žiak si vyberie tému (udalosť, firmu, hnutie, výrobok...), ktorú vyjadrí značkou, logom; navrhuje logá pre viac rôznych značiek (automobily, športové kluby...) a konfrontuje ich; môže vytvárať	Vytvoriť logo vlastnej firmy resp. ex libris do vlastnej knihy.

			<p>značky pod vplyvom ukážok historických slohov (rokokové logo, kubistické logo...).</p> <p>Variant 2: Návrh ex libris pre svoje knihy; možnosť zapojenia ornamentu, charakterizačného symbolu...</p>	
9. Podnety tradičných remesiel.	Podnety hrnčiarstva.	Miska – nádoba.	Žiaci pracujú s hlinou a pomocou plastovej formy vytláčajú misku, ktorú zobia / vypichovaná keramika/.	Vytvoriť úžitkový predmet z hliny.
10. Elektronické médiá.	Úprava digitálneho obrazu /skenovanie/, základné operácie s digitálnym obrazom /alt.: ukážky možností úpravy digitálnej fotografie v počítači/.	Kto to je na obrázku?	každý žiak si naskenuje obrázok (vlastná maľba, fotografia z časopisu...); obrázok upravuje, transformuje, rozmnožuje, zosvetľuje, stmavuje, zväčšuje, zmenšuje, zaostruje, rozostreje, otáča v grafickom programe; podobné operácie môže robiť s fotografiou z digitálneho aparátu.	Vytvoriť a spracovať digitálnu fotografiu v počítači.

11. Podnety hudby a literatúry, / synestetické Podnety.	Grafická partitúra /pokus o jej hudobnú interpretáciu/.	Maľuj čo počuješ.	Žiaci maľujú v priestore podfarbenom hudbou a snažia sa vyjadriť pocity a nálady. Uplatnenie kompozičných princípov radenia prvkov /rytmus, ornament, dekor, dominanta.../	Vytvoriť maľbu na základe pocitov z hudby.
12. Podnety rôznych oblastí poznávania sveta.	Výtvarné hry s problematikou dejepisu - alt. výtvarné hry s problematikou zemepisu.	Nekonvenčná mapa - námet: analógie s látkou zemepisu.	- žiaci vytvárajú mapu, v ktorej zaznamenávajú svoje činnosti počas dňa (vymýšľajú „geodetické“ symboly); komb. technika.	Vytvoriť mapu časopriestoru.
13. Tradícia a identita / kultúrna krajina.	Výtvarné reakcie na rôzne typy regionálnych ornamentov /ornamentov rôznych kultúr.	Návrh na čipku.	Žiaci vytvárajú návrh na čipku pomocou uvedomenia si línie ako hlavného vyraz. prvku. Rešpektovanie tradičného významu palič. čipky ako vrchná časť odevu /spodná časť odevu pomocou princípu kontrastu umocňuje estetickú stránku ľudového odevu. Vymývaný pastel.	Vytvoriť návrh na paličkovanú čipku.
14. Škola v galérii /galéria v škole.	Objavovanie prvkov obrazu v galerijnej zbierke alt. galéria na internete.	Prezentujme sa.	- žiaci si skenujú svoje najlepšie ročníkové práce a následne ich uverejníme na školskom webe.	Zdokumentovať a uverejniť najlepšie práce na webe.

6. ročník

Metodický rad	Edukačné témy / výtvarné problémy	Téma	Edukačný proces a výstup	Výkonový štandard
1. Výtvarný jazyk / základné prvky výtvarného vyjadrovania.	mierka a proporčné vzťahy, operácie s proporciami	Grafika /monochromatická/	- žiaci navrhnu grafiku linorez pracujú s rydlami do linolea; úloha je založená na konfrontácii vzťahov dominantnosti a harmónií a proporcií postáv, - žiaci odtlačajú grafiku v rôznych farebných variáciách a vyberú odtlačok, ktorý najviac charakterizuje ich rodinu	Vytvoriť grafiku na tému rodina
2. Možnosti zobrazovania videného sveta.	kreslenie predmetu podľa skutočnosti/ modelácia šrafovanie tieňovanie, lavírovanie	Kresba zátišia z geometrických telies	Kresba s dôrazom na výstavbu tvaru, perspektívu a proporčnosť. U šikovnejších je prípustný aj pkus o svetlo a tieň na lokálnom tóne predmetu; vrhnutý tieň; výsledok by mal zodpovedať približnej modelácii predmetov.	Vytvoriť kresbu zátišia z geometrických telies
3. Podnety výtvarného umenia / médiá, štýly, procesy, techniky, techniky, témy.	kinetické /svetelné umenie op-art	Moiré.	Žiaci kreslia tušom a rysovacími pomôckami /resp. s použitím počítača a vektorového programu/ a	Vytvoriť prácu s vizuálnu transpozíciou ako v dielach op artu

			snažia sa s použitím plošných výrazových prostriedkov o riešenie plochy s možnosťou prenikania svetla na základe op art princípov/moire-je jednou z najtypickejších techník, ktoré môžu umeniu poskytnúť optické zákony/. Použitie ukážky Victora Vasarelyho.	
4. Podnety výtvarného umenia.	stredoveké a gotické umenie	Portál, hlavica stĺpu, ukončenie rebier klenby...	Žiak analyzuje charakteristické prvky stredovekého umenia podľa literatúry. Inšpirácia tvarovosťou proporciami...; je možné aj vytvorenie vlastnej hlavice (možnosť zaradenia svojej podobizne do plastky); technika: modelovanie z hliny	Vymodelovať a vytvoriť priestorový predmet z hliny /portál, hlavica stĺpu, ukončenie rebier klenby.../
5. Podnety fotografie.	Základy práce s fotoaparátom / . inscenovaná fotografia /kresba svetlom, zmeny osvetlenia – vplyv na plasticitu	Digitálna fotografia.	Žiaci experimentujú s digitálnym fotoaparátom a svetlom s využitím blesku. Sledujú zmeny pri nasvietení objektuaky ma vplyv na plasticitu fotografie.	Vytvoriť portrét, vedieť nasvietiť model

			/ digitálny fotoaparát, uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači.	
6. Podnety filmu a videa.	vzťah obrazu a zvuku vo filme hudba, hlas a slovo, strih	Tvorba videa.	Čo je to záber? Žiaci hľadajú vzťah videného s počutým ako zachytenie skutočnosti, slovne vyjadrujú pocity, ktoré zaznamenávajú spolu s gestami a mimikou na mobil, videokameru a preposielajú ich splužiakom, rodičom (internet, bluetooth, infraort, datovým káblom...), rozlišovanie veľkosti záberu, uhlu pohľadu, osvetlenia, farebného naladenia, vyjadrenie slovom, plynutie času a záznam zvuku.	Vytvoriť krátke video /videoodkaz/
7. Podnety architektúry.	urbanizmus /plán mesta, štruktúra, doprava, uzly, vzťah ku krajine, mesto a dedina /fantastické priestory	Vytvorme si námestie.	- žiaci vytvárajú mestskú časť, námestie, ulicu z kartónu - precvičujú si zásady proporcií so zreteľom na funkčnosť modelu a dopravnú výchovu - vyjadrenie vlastných	Vytvoriť v priestore mestskú časť.

			predstav o bývaní.	
8. Podnety dizajnu.	odevný dizajn /časť odevu, doplnok	Batika.	Každý žiak si donesie odev (bavlnené tielko, tričko...), vyviaže si uzlami a motúzom rôzne časti odevu a dá si ho farbiť do spoločného farebného kúpeľa. Možnosť zapojenia ornamentu, charakterizačného symbolu pomocou fixy na textil.	Dotvoriť batikov odev
9. Podnety tradičných remesiel.	podnety košíkárstva, pletenie	Kraslica.	Žiaci pracujú s vyfúknutou kraslicou a mäkkým medeným drôtom ju zdobia drotárskym úpletom.	Vytvoriť kraslicu technikou drotárstva.
10. Elektronické médiá.	spracovanie a montáž obrazu /vrstvy, filtre, transformácie, farebné variácie /písmo a obraz /alt.: simulovanie vrstiev a filtrov prostredníctvom mechanických a výtvarných prostriedkov	Môj región	Každý žiak si posťahuje, naskenuje obrázky z okolia (vlastná maľba, fotografia z časopisu...); obrázky upravuje, transformuje, a ukladá na pluchu v grafickom programe zosvetľuje, stmavuje, zväčšuje,	Vytvoriť a spracovať digitálnu koláž v počítači. „Pohl'adnica“

			zmenšuje, zaostruje, rozostruje, otáča v a ukladá na pluchu v grafickom programe; podobné operácie môže robiť s fotografiou z digitálneho aparátu.	
11. Podnety hudby a literatúry, / synestetické Podnety.	. farebná hudba /objekt, hudobno-vizuálny nástroj /alt.: zvuková plastika, objekt	Esteticko-zvukový objekt „Cindrlátka“	Žiaci vytvoria objekt s použitím rôznych materiálov / môžu použiť aj odpadový materiál / Uplatnenie kompozičných princípov radenia prvkov /rytmus, ornament, dekor, dominanta.../ Jednotlivé časti objektu budú na seba narážať y vydávať zvuky, podľa toho budú žiaci radiť predmety do rytmických skupín.	Vytvoriť objekt s esteticko-zvukovým použitím.
12. Podnety rôznych oblastí poznávania sveta.	podnety biológie /prírodniny štruktúry	Patinované odtlačky prírodnín.	- žiaci otláčajú prírodniny rôznych povrchov tvarov a štruktúr do plastelíny, do ktorej lejú sadru a získavajú po vytvrdnutí odtlačok, ktorý práškovými farbami patinujú.	Vytvoriť sadrový odtlačok.

13. Tradícia a identita / kultúrna krajina.	výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedla, zvykov ...) 	Návrh na drevenú intarziu	Žiaci vytvárajú návrh drevenú intarziu v spojitosti s ľudovou architektúrou uvedomenia si línie ako hlavného vyraz. prvku. Rešpektovanie tradičného významu ľudovej architektúry ako prínosom pre naše kultúrne dedičstvo.	Vytvoriť návrh na drevenú intarziu.
14. Škola v galérii /galéria v škole.	obraz pre 5 zmyslov	Analýza výtvarného diela .	- žiaci budú analyzovať a interpretovať výtvarné dielo s zreteľom na všetkých 5 spôsobov zmyslového vnímania..	Žiacka prezentácia

7. ročník

- 1hod/týždeň , 33 hodín ročne

Charakteristika predmetu:

Nadväzuje na výtvarnú výchovu v primárnom vzdelávaní. Naďalej vychádza z autentických skúseností žiaka, získaných výtvarnou činnosťou- z intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a vyjadrovania sa. Rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia. Do vyučovania sú zaradované prostriedky a činnosti, ktoré rozširujú možnosti poznávacieho procesu žiaka. Detskú spontánnosť má postupne nahrádzať jej dospelý ekvivalent- duchovná otvorenosť a sviežosť, spojená s pribúdaním vedomej tvorivej operatívnosti. Zvyšujú sa jeho technické schopnosti. Preto vo výtvarnej výchove potrebuje objaviť oblasť nových možností, zodpovedajúcich svojmu vývinu.

Cieľom predmetu je prostredníctvom autentických skúseností získaných z výtvarných činností rozvíjať manuálne zručnosti, duševné spôsobilosti/ predstavivosť, fantázia , tvorivosť/ , vedomosti a postoje/ formovanie si vlastného názoru, vkusu, prístupu k umeniu a sebvýjadrovaniu/ . Predmet vedie k získaniu základných kompetencií v oblasti vizuálnej kultúry/ výtvarné umenie, film, foto, elektronické médiá, architektúra, dizajn, / ktorá je v súčasnosti dominantnou oblasťou spoločenských komunikačných procesov.

Kognitívne ciele - poznať jazyk vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia a iné kultúry. Cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov/ multimédiá, reklama, výtvarné médiá, architektúra, dizajn./

Senzomotorické ciele - umožniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému, s dôrazom na vlastný prístup, vlastný názor a vkus. Ďalej rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú seberealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Formovať a rozvíjať zručnosti žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele - formovať kultúrne postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií, cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry. Formovať celistvú osobnosť, rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie. Hľadanie formálnych a obsahových súvislostí s prírodovednými a humanitnými predmetmi a s inými druhmi umenia.

Ciele a kľúčové kompetencie	Obsahový štandard	Témy	Metódy a techniky	Výkonový štandard	P. H.	Hodnotenie
Pochopiť perspektívne zobrazovanie. Pochopiť prekrývanie predmetov a ich vzájomnú mierku. <i>Pestovať vzťah k životnému prostrediu a zodpovedný prístup</i>	Možnosti zobrazovani a videného sveta	Kresba priestoru (perspektíva) Námet : zátišie <i>Enviromentálna výchova</i>	kresba (ceruza , uhoľ, rudka) modelácia tónovaním šrafovaním alebo linky zosilňovaním	Žiak sa naučí chápať priestorové vzťahy, kresliť linkou, šrafovaním , tieňovaním.	2	
Pochopiť priestorové vzťahy videné v skutočnosti a tvorivo reagovať. <i>Rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia.</i>	Možnosti zobrazovani a videného sveta	Maľba krajiny (priestoru) Námet: jesenná krajina <i>Enviromentálna výchova</i>	maľba temperou alebo suchým pastelom	Žiak vie využiť znalosti farieb (teplé a studené) pri maľbe jesennej krajiny.	2	
Poznávať základné výtvarné výrazové prvky a kompozičné postupy.	Výtvarný jazyk /základné prvky výtvarného vyjadrovani a/	Poriadok a chaos, usporadúvanie prvkov v kompozícii. Námet : geometrická kompozícia	kombinované techniky – kresba, odtlačanie, strihanie a skladanie do obrazu	Žiak vie využiť znalosti o charaktere výrazových prostriedkov a geometrických útvarov pri tvorbe kompozície.	2	
Ciele a kľúčové kompetencie	Obsahový štandard	Témy	Metódy a techniky	Výkonový štandard	P. H.	Hodnotenie
Pochopiť zmysel popartu a nového realizmu. <i>Akceptácia kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality.</i>	Podnety výtvarného umenia (štýly, procesy, techniky)	Dada Neodada Námet : hračka , priestor objekt <i>Multikultúrna výchova</i>	kombinácia rôznych materiálov , zostavenie lepenie	Žiak dokáže zvoliť a využiť rôzny odpadný materiál pri tvorbe nového objektu.	3	Výsledné hodnotenie žiaka zahŕňa : výsledok činnosti a celý proces a prístup žiaka v rámci tohto procesu.
Pochopiť myšlienkové možnosti doby. Uvedomiť si kompozičnú	Podnety dejín výtvarného umenia	Renesančné umenie Námet : renesančný portrét	maľba temperou alebo kresba pomocou štyrčakovej	Žiak sa naučí používať techniku štyrčakovej	2	Nie je nutné znáť 280 každú prácu a každý výkon žiaka

Predmet: Výtvarné spracovanie materiálu

Charakteristika:

Cieľom predmetu je estetické osvojovanie si skutočnosti prostredníctvom výtvarných činností žiakov, kultivovať ich cítenie, myslenie a konanie, pripravovať ich pre kultúrne formy života. Značná časť vyučovania bude prebiehať v zriadenej hrnčiarskej dielni v Chrobákovom dome, kde sa nachádza aj expozícia tradičných hybských remesiel.

Obsah:

Tematické okruhy:

1. Výtvarná kultúra

- využitie danosti regiónu – návšteva ľudového majstra, hrnčiarskej dielne, výstavy...,
- súžitie človeka s prírodou,
- význam ochrany prírody, lesa, vody, živočíchov,
- spoznávanie ľudovomeleckých výrobkov regiónu,
- funkčné využívanie historických regionálnych ukážok.

2. Výtvarné činnosti žiakov

- prípravné náčrty, skice, ich aplikovanie do voľného výtvarného dotvárania,
- zhotovovanie dekoratívno-úžitkových predmetov s regionálnymi prvkami ľudového umenia,
- využívanie dostupného materiálu – textil, kartón, priadza, drôt, špagát, drevo, prírodný odpadový materiál,
- výroba hračiek, kraslíc, bábok, vianočných ozdôb, maľba na skle....

Tematické okruhy	Edukačné témy / výtvarné problémy	Téma	Edukačný proces	Výkonový štandard
1. Výtvarná kultúra.	Využitie daností regiónu: - návšteva hrnčiarskej dielne v Chrobákovom dome, - návšteva ľudového majstra, dielne, /rezbár v Kráľovej Lehote/, - návšteva a ukážka pečeni medovníkov, - kniha: <i>Zvyky a tradície na Slovensku</i> .	Hrnčiarstvo v obci. Rezbár na Liptove. Výroba medovníkov. Fašiangová maska.	- žiaci spoznávajú umelcov v regióne, - spoznávajú princíp tvorby a práce s materiálom /hlina, glazúra, drevo, cesto, poleva.../, - úloha je založená na konfrontácii textúr, hmatových vlastností materiálov, - žiaci sa snažia o pochopenie ľudových tradícií v danom ročnom	Vedieť a poznať tvorbu troch regionálnych umelcov.

			období.	
2. Výtvarné činnosti žiakov.	<ul style="list-style-type: none"> - monochromná a farebná skica /námet: tvarovo a farebne zaujímavý nie zložitý predmet pastelom/, - realizácia návrhu v mat., technika: modelovanie, - rezba do dreva podľa osobitosti materiálu, - zdobenie polevou vopred pripravených a upečených medovníkov, <i>kniha: Kašírovanie a práca s papierom.</i>	<p>Podstata návrhu – skice.</p> <p>Zhotovenie keramického výrobku podľa návrhu.</p> <p>Rezba dreva.</p> <p>Kašírovanie – maska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žiaci kreslia / maľujú predmety ako návrh výrobku, - modelovanie v hline zobrazujúci tvar podľa návrhu (hlina, špajle, očká), možnosť tvorby aj reliéfu, - žiaci vyrezávajú do dreva podľa danosti materiálu /tvar, textúra dreva hrčovitosť, farba.../, - žiaci zdobia medovníky polevou a vytvárajú kolekciu ako výtvarný problém zloženého výtvarného diela /séria, kolekcia, triptych.../, - žiaci sa snažia o štylizáciu tvaru - výroba fašiangovej masky kašírovaním. 	<p>Vytvoriť návrh a následne podľa návrhu plastiku z hlíny.</p> <p>Vytvoriť skulptúru z dreva.</p> <p>Vytvoriť kolekciu zdobených medovníkov.</p> <p>Vytvoriť fašiangovú masku.</p>
3. Výstava a prezentácia prác.	<ul style="list-style-type: none"> - prezentácia a dokumentácia výtvarných prác, - fotodokumentácia, - popisky, - inštalácia výstavy. 	Školská galéria.	<ul style="list-style-type: none"> - žiaci si sami vyfotografujú výrobky a vytvoria pozvánku na výstavu. - vytvoria vo Word popisky k jednotlivým výtvarným výrobkom. 	Zdokumentovať a vystaviť vytvorené práce a prezentovať na školskom webe.

Predmet: Výchova umením

ročník: ôsmy

časová dotácia: 0,5 hodiny týždenne, 16,5 hodín ročne(ŠVP) +ŠkVP

názov ŠkVP: Cesta za poznáním

stupeň: ISCED 2, nižšie sekundárne vzdelanie

forma štúdia: denná

škola: Základná škola Hybe

vyučovací jazyk: slovenský jazyk

Charakteristika predmetu:

Predmet výchova umením, ktorý patrí do vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra, nadväzuje na predmety hudobná výchova a výtvarná výchova v predchádzajúcich ročníkoch základnej školy. Má žiakom sprostredkovať živú skúsenosť umenia a svetové a národné kultúrne dedičstvo. Ťažiskovo vychádza z hudobného umenia a z vizuálnych umení – výtvarného, architektúry, dizajnu a filmu. Prierezovo obsahuje prvky literárneho a dramatického umenia.

Zámerom tohto predmetu je optimálne formovať osobnosť – emocionalitu a intelekt žiakov tak, aby si prostredníctvom tvorivých činností a komunikácie s umením vytvárali svoj autentický spôsob bytia. Prostredníctvom činnostného vyučovania, vzájomným prepojením tvorivého a objaviteľského princípu vytvárať predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov a znalostí tak, aby sa umenie stalo imanentnou súčasťou života žiakov.

Ciele predmetu:

Kognitívne ciele

Na základe vedomostí o rôznych druhoch umenia, ktoré žiaci získajú predovšetkým vlastnou činnosťou:

- nadobudnú schopnosť uplatňovať tieto vedomosti pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel,
- spoznajú najvýznamnejších slovenských a svetových tvorcov diel rôznych umeleckých druhov a ich interpretov, diela typické pre kľúčové tendencie súčasného umenia, ako aj diela charakterizujúce štýlové znaky historických epoch;
- spoznajú najdôležitejšie vlastnosti vyjadrovacích prostriedkov rôznych umení, technické postupy, nástroje a médiá;
- na základe spoznávania a osvojovania si umeleckej výpovede domácich diel (výtvarných, hudobných, literárno-dramatických) v kontexte s európskou kultúrou získavajú úctu ku tvorcom a dielam svojej krajiny;
- na základe svojich činností v tomto predmete získavajú schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami, - nadobudnú schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a oceňovať umelecké diela a umelecké prejavy vlastného národa, ale i iných národov a etník;
- dokážu analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z prírodných vied, geografie, histórie, etiky, literatúry, cudzích jazykov a vyhodnocovať ich vplyv na umenie,
- dokážu vytvárať projekty, v ktorých budú syntetizovať vlastné i prevzaté nápady z jednotlivých umeleckých oblastí v intenciách polyestetickéj výchovy.

Socioafektívne ciele

- prostredníctvom precítenia a pochopenia umeleckých diel žiaci dokážu prekonať svoj egocentrizmus a stotožniť sa do istej miery s autormi týchto diel (empatia) pri zachovaní svojich vlastných názorov a postojov (asertivita);
- uprednostňovať autentické tvorivé riešenia vo vlastnom vyjadrovaní prostriedkami umenia a pri vnímaní umeleckých diel;

- dokážu bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- vedia prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadajú v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život,
- získavajú schopnosti spolupracovať v tíme, prevziať zodpovednosť za plánovanie, propagáciu, realizáciu i prezentáciu vlastnej práce i skupinových projektov,
- chápu umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrenia svojho života.

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné, výtvarné, pohybové a literárne predstavy a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch;
- dokážu zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky do celkov tak, aby prostredníctvom nich vedeli vyjadriť svoje myšlienky, predstavy, postoje, a tak komunikovať s okolitým svetom;
- osvojujú si technické postupy potrebné na spracovanie materiálu (nahrávanie, montáž, strih, úprava akustického signálu, komunikácia a elaborácia prostredníctvom softvérov, vyhľadávanie umeleckých podnetov na internete a pod.

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

Základom výchovno-vzdelávacích stratégií predmetu *Výchova umením* je rozvoj predovšetkým kľúčových kompetencií ŠkVP – *Spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry*, ďalej kompetencia – *Sociálne komunikačné spôsobilosti*. Pre utváranie a rozvíjanie týchto kľúčových kompetencií využívame výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- poznať charakteristické diela a štýl kľúčových epoch európskeho umenia,
- poznať znaky ťažiskových tendencií moderného a súčasného výtvarného a hudobného umenia,
- orientovať sa v systémoch dizajnu a architektúry,
- poznať žánre filmu a základné tendencie v jeho vývoji,
- poznať najdôležitejšie médiá, nástroje a technické (realizačné) postupy v rôznych druhoch umenia,
- poznať základné vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy v hudbe a vo výtvarnom umení,
- orientačne poznať najdôležitejších autorov svetového a slovenského umenia,
- diskutovať o umeleckých dielach,
- identifikovať a správne používať pojmy z podnetov ponúkaných z rôznych smerov hudobného a výtvarného umenia.

Vyučovacie stratégie:

Vo výchove umením je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka – zážitku z vytvárania a vnímania umeleckého diela; časť vedomostí o výtvarnom umení, hudbe, performatívnych umeniach, filme, dizajne, architektúre, o vizuálnej a akustickej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy, internet).

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori tvorivý prístup – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda autentické riešenie a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom edukácie, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

Učebné zdroje:

<i>Tematické okruhy</i>	<i>Edukačné témy</i>	<i>Odporúčané ukážky a východiskový materiál</i>
1. obraz v hudbe, hudba v obraze (hľadanie vzťahov medzi hudobným a výtvarným vyjadrovaním synergia vizuálneho a auditívneho)	<p>1.1. vytváranie hudby na vybrané vizuálne artefakty,</p> <p>1.2. hľadanie výtvarných ekvivalentov k hudobnému jazyku, formám a druhom, štýlom</p>	<p>1.1. <i>M. P. Musorgskij: Obrázky z výstavy (aj aktualizované verzie); P. Hindemith: Maliar Mathis (M. Grünewald); E. Suchoň: Obrázky zo Slovenska ; (M. Benka, M. Bazovský, L. Fulla...); C. Debussy: Faunovo popoludnie (Renoire, Cézanne, Gogh, Gaugin...); M. Ravel: Zrkadlá, Gašpar noci...</i></p> <p>1.2. <i>Bachove fúgy – maľby fúgy (P. Klee, J. Weder, J. Albers, V. Kandinskij, F. Kupka); Sonáta – maľby sonáty (K. Čiurlionis) Kontrapunkt (R. Fila...)</i> <i>výtvarné vyjadrenie džezu, punku, rocku, rapu... Farebná hudba a kinetické umenie</i></p>
2. vyjadrovacie prostriedky a ich štylizácia v hudbe a výtvarnom umení / citové pôsobenie výrazu - správne vidíme len srdcom	<p>2.1. štylizáčne variácie motívu, tvaru</p> <p>2.2. štýl a výraz emócií v hudbe: láska a nenávisť stvárnena v hudobných dielach. Vážnosť, radosť, hnev, nepokoj, netrpezlivosť, sústredenie, meditácia, pokoj, úzkosť, strach atď.</p>	<p>2.1. ukážky štylizácie a transformácie tvaru vo výtvarnom umení surrealizmus, imaginatívne tendencie – porovnať s kubizmom, impresionizmom, fauvizmom, neodadaizmom, konceptualizmom...; štylizácia tvaru v dizajne,</p> <p>2.2. rôznosť štýlov v hudbe, F.Mendelssohn-Bartholdy: Sen noci svätojánskej, Piesne bez slov...; Fr. Liszt: Sen lásky; P.I. Čajkovskij: Rómeo a Júlia; S. Prokofjev: Rómeo a Júlia; R. Wagner: Tristan a Izolda; E.H.Grieg: Lyrické kusy, Peer Gynt...</p>
3. multimédia – pohyb a dej prostredníctvom obrazu a zvuku; technika – tretia ruka človeka	3.1. strihanie zvukov a filmových záberov; vytváranie obrazovo – zvukovej koláže	<p>3.1. ukážky rôznych typov ozvučenia filmov; rôzne filmové a hudobné žánre; videoumenie (video, videoperformancia, videoinštalácia, klip); elektronická hudba. <i>Piesne populárnej hudby. Marián Varga, Emerson, Lake and Palmer, Bázlik: Spektra, Pastierska elégia</i> <i>Hudobné softvéry a interaktívne programy pre prácu s PC. Literatúra a príručky k akustickým a technologickým problémom nahrávacieho štúdia.</i></p>
4. umenie a náboženstvo/ umenie baroka. Človek a viera	<p>4.1. vyjadrenie posvätného a transcendentna</p> <p>4.2. baroková architektúra, barokový objekt,</p>	<p>4.1. využiť materiál z etickej a náboženskej výchovy; sakrálne skladby (omše, requiem, modlitby, chorály, pašie, napr. od: J.S.Bacha, L.v.Beethovena, W.A.Mozarta, G.Verdiho, G.Pucciniho, Honeggera, Hindemitha, Pendereckého.....); porovnať spirituál, gospel.</p> <p>4.2. baroková architektúra maľba a sochárstvo;</p>

	maliarstvo a sochárstvo	<i>iluzionizmus v službe architektúry; púte, kalvárie; biblické motívy, postava Krista (vo výtvarnom umení, filme, muzikále); porovnať so súčasnou sakrálnou architektúrou.</i>
5. prostredie a situácia / väzby hudby a výtvarného umenia na konkrétne prostredie	5.1. inštalácia in situ 5.2. mestské a vidiecke korene umenia	5.1. umenie inštalácie, umenie vo verejných priestoroch (site specific). 5.2. Čechomor, Hradištan <i>Originálny pražský synkopický orchester slovenský folk, Bratislava Hot Serenaders Funny Fellows, Banda S. Smetanu World Music, Etno, mestský folklór, "garážová" hudba, subkultúrne žánre, šanzón, kaviarenská hudba, diskotéková hudba, dychovka, ľudová hudba...</i>
6. divadlo a tanec /spojenie s hudbou a dizajnom. Človek medzi ľuďmi	6.1. interdisciplinárny projekt hudobnej performancie:	6.1. J. Cage a jeho happenings; M. Adamčiak (orchester pod vodou); B. Felix: Harlekýn, klavírne koncerty Bacha, Mozarta, Beethovena, Chopina, Liszta, Rachmaninova (úryvky) Husľ. koncerty Vivaldiho, Paganiniho... – Piesne a témy k variáciám (Mozart, Schubert) - Smetana: Šárka, Libuše; Musorgskij: Gnomus; Beethoven: Coriolanus, Egmont; Schubert: Grétku pri kolovrátku, Verklikár, Krásna mlynárka; Ravel: Pavana za mŕtvu infantku; tance rôznych období a žánrov.
7. portrét spolužiaka	7.1. literárny opis spolužiaka 7.2. fotografický portrét 7.3. kresba hlavy , 7.4. mentálny portrét ľudskej osobnosti v hudbe	<i>ukážky popisov osôb z literatúry; malby a sochy portrétu v dejinách umenia; ukážky karikatúry; rozprávanie o funkciách portrétu od magického ponímania až po reklamu,</i> Musorgskij: Gnomus z Kartiniiek, Smetana: Šárka, J. Stivín: Temperamenty (džezové štúdie), Grieg: Solvejgina pieseň lásky, výber z Lyrických kusov atď.

Obsah vzdelávania:

Učebné osnovy:

Učivo:	Vzdelávacie výstupy:	Kritéria hodnotenia:	Metódy a prostriedky hodnotenia:	Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy:
<p>Zvuk a obraz - JAZYK UMENIA</p> <p>1. obraz v hudbe, hudba v obraze</p> <p>1.1. vytváranie hudby na vybrané vizuálne artefakty</p>	<p>Žiak vie: hľadať hud. ekvivalenty k výtvarným dielam, hľadať príbeh a obraz v hudbe; interpretovať obraz (jeho dotváranie, oživovanie...) a umocňovať ho hudbou (pohybom, sprievodným slovom),</p>	<p>Žiak vedel: hľadať hud. ekvivalenty k výtvarným dielam, hľadať príbeh a obraz v hudbe; interpretovať obraz (jeho dotváranie, oživovanie...) a umocňovať ho hudbou (pohybom, sprievodným slovom),</p>	<p>Aktívna práca na hodine</p> <p>Zapájanie sa do aktivít</p> <p>Pohybové vyjadrenie témy</p>	<p>Hudobná výchova,</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p><i>hudobno-vizuálne projekty, kompozície, objekty, inštalácie ...</i></p> <p>OSR1</p>
<p>1.2. hľadanie výtvarných ekvivalentov k hudobnému jazyku, formám a druhom, štýlom</p>	<p>Žiak vie: vyjadrovať rôzne hudobné formy a žánre rôznymi výtvarnými formami; analógie medzi vyjadrovacími prostriedkami a kompozičnými princípmi, žánrami a štýlmi; môže ich vyjadrovať figuratívne alebo nefiguratívne.</p>	<p>Žiak vedel: vyjadrovať rôzne hudobné formy a žánre rôznymi výtvarnými formami; analógie medzi vyjadrovacími prostriedkami a kompozičnými princípmi, žánrami a štýlmi; vedel ich vyjadrovať figuratívne alebo nefiguratívne.</p>	<p>Vlastná práca</p>	<p>VYV, HUV <i>malby (kresby, grafiky ...)</i> <i>rôznych hudobných foriem (napr. fúga, sonáta, nocturno, humoreska, seriálna hudba; kánonický spev, jódlovanie, rapovanie; valčík, tango, rock and roll; kontrast, rytmus, harmónia a disharmónia);</i></p> <p>OSR 8</p>
<p>2. vyjadrovacie prostriedky a ich</p>	<p>Žiak vie:</p>	<p>Žiak vedel:</p>		<p>HUV, VYV</p>

<p>štylizácia v hudbe a výtvarnom umení</p> <p>2.1. štylizračné variácie motívu, tvaru</p>	<p>Využívať techniky: Kresba, kolorovaná kresba, maľba, modelovanie a v nich-geometrizačia, skryštalizačia, zahmlievania, tvarové zmäkčenie, roztečenie, zoštiehlenie, stučnenie poľudštenie, hybridácia... , transformácia podoby smerom k inému motívu(tvaru)</p>	<p>Využívať techniky: Kresba, kolorovaná kresba, maľba, modelovanie a v nich uplatniť štylizračné variácie motívu a tvaru</p>	<p>Vlastná práca</p>	<p><i>kresba, kolorovaná kresba, maľba, alt.</i> <i>Modelovanie</i></p> <p>Matematika</p>
<p>2.2. štýl a výraz emócií v hudbe</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>vytvárať variácie, ponášky na obľúbené melódie a motívy z počutých skladieb; hrať na nástrojoch; hľadať ľudové, umelé i populárne piesne s tematikou lásky, radosti, strachu... zostaviť scénu s emočným zameraním (vymýšľať dialógy, zhudobniť ich, príp. aj rapovať na hotové hudobné podklady;</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>vytvárať variácie na obľúbené melódie a motívy z počutých skladieb; hrať na nástrojoch; hľadať ľudové, umelé i populárne piesne s tematikou lásky, radosti, strachu... zostaviť scénu s emočným zameraním</p>	<p>Aktivita na hodine</p> <p>Zapojenie sa do scény</p>	<p>Hudobná výchova, výtvarná výchova, literatúra</p> <p>OSR5</p> <p><i>porovnávanie rôznych typov výrazu výtvarného a hudobného stvárnenia; diskusia o vplyve hudby a výtvarného umenia na formovanie osobnosti človeka.</i></p>
<p>3. multimédia – pohyb a dej prostredníctvom obrazu a zvuku</p> <p>3.1. strihanie zvukov a filmových záberov; vytváranie obrazovo – zvukovej koláže</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>vybrať zvuk a krátky filmový záber z archívu (edukačné DVD); generovať počítačové zvuky a kombinovať zvuky a obraz; tvoriť vlastné zvuky prostredníctvom elektronického nástroja, mikrofónu a vlastného hlasu,</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>vybrať zvuk a krátky filmový záber z archívu, generovať počítačové zvuky a kombinovať zvuky a obraz; vytvoriť vlastné zvuky prostredníctvom elektronického nástroja,.....; ozvučovať zábery zvukmi; prezentovať</p>	<p>Vlastný projekt a prezentovanie</p>	<p>Informatika</p> <p>TPPZ 3</p> <p>TPPZ 1</p>

	<p>ruchov rôznych nástrojov...; ozvučovať zábery zvukmi; prezentovať výstupy a diskutovať o rôznosti výrazov; využiť počítačové programy k hudobnej, výtvarnej výchove.</p>	<p>výstupy a diskutovať o rôznosti výrazov; využiť počítačové programy k hudobnej, výtvarnej výchove.</p>		
<p>TRADÍCIA A IDENTITA</p> <p>4. umenie a náboženstvo/ umenie baroka. Človek a viera</p> <p>4.1. vyjadrenie posvätného a transcendentna</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>Vypočúť si skladbu a diskutovať o nej, hudbe, ktorá pôsobí meditatívne, posvätné; porovnávať s hudbou iných kultúr.</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>Vypočúť si skladbu a diskutovať o nej, hudbe, ktorá pôsobí meditatívne, posvätné; porovnať ju s hudbou iných kultúr.</p>	<p>Zapojenie sa do diskusie</p>	<p>Hudobná výchova</p> <p>Náboženská výchova</p> <p><i>základné ľudské postoje - modlitba, vyjadrené v hudbe a výtvarnom v umení – porovnanie, MKV 1 MKV 4</i></p>
<p>4.2. baroková architektúra, barokový objekt, maliarstvo a sochárstvo</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>pripraviť návrh barokového objektu, napr. relikviára: - návrh a realizácia „relikviára“ pre ruku, nohu, ucho, kvetinu, knihu, predmet ... z rôznych materiálov; alt.: kresliť prvky barokovej architektúry (kolonáda, priečelie, kopula...).</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>pripraviť návrh barokového objektu, napr. relikviára: - návrhol a realizoval „relikviár“ pre ruku, nohu, ucho, kvetinu, knihu, predmet ... z rôznych materiálov; alt.: kresliť prvky barokovej architektúry (kolonáda, priečelie, kopula...).</p>	<p>Vlastná práca</p>	<p>Výtvarná výchova, Náboženská výchova</p> <p>TPPZ 2</p> <p><i>baroková archit., malba a sochárstvo; biblické motívy, postava Krista (vo výt. umení, filme, muzikále) porovnať so súčasnou sakrálnou architektúrou.</i></p>

<p>5. prostredie a situácia / väzby hudby a výtvarného umenia na konkrétne prostredie</p> <p>5.1. inštalácia in situ</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>dotvoriť priestor (školy, klubovne, pamiatky...) inštalovaním prvkov (predmety, zrkadlá, materiály, maľba, kresba, grafiti), ktoré pozmenia jeho význam</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>dotvoriť priestor (školy, klubovne, pamiatky...) inštalovaním prvkov (predmety, zrkadlá, materiály, maľba, kresba, grafiti), ktoré pozmenili jeho význam</p>	<p>Vlastná práca, Inštalácia prác</p>	
<p>5.2. mestské a vidiecke korene umenia</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>vytvárať hudobno-scénické modely, typické pre život v meste a na dedine: diskotéka, oslavy Nového roka na námestiach, pouliční muzikanti, svadba na úrade, pohreb v krematóriu - dožinky, dedinská svadba (pohreb), zábava s dychovkou, s folklórnym súborom, hasičský bál - žiaci vyberajú hudbu a píšu scenáre...</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>vytvárať hudobno-scénické modely, typické pre život v meste a na dedine: diskotéka, oslavy Nového roka na námestiach, pouliční muzikanti, svadba na úrade, pohreb v krematóriu - dožinky, dedinská svadba (pohreb), zábava s dychovkou, s folklórnym súborom, hasičský bál - žiaci vyberali hudbu a písali scenáre...</p>	<p>Aktívne zapojenie sa do témy</p> <p>Príprava a realizácia scény, práca v skupine</p>	<p>Hudobná výchova Regionálna výchova</p> <p>MKV 3</p> <p><i>Čechomor slovenský folk World Music, Etno, mestský folklór, "garážová" hudba, subkultúrne žánre, šansón, kaviarenská hudba, diskotéková h., dychovka, ľud. hudba...</i></p>
<p>PRIENIKY UMENÍ</p> <p>6. divadlo a tanec /spojenie s hudbou a dizajnom. Človek medzi ľuďmi</p> <p>6.1. interdisciplinárny projekt hudobnej performancie:</p>	<p>Žiak vie:</p> <p>pohybovo prezentovať rôzne charaktery na improvizovanú hudbu vhodného výrazu; -predviesť tanečné kreácie; výtvarné stvárnenie charakterov podľa hudby; líčenie, masky, návrh kostýmu; literárny dialóg, monológ, rozhovor - jeho</p>	<p>Žiak vedel:</p> <p>pohybovo prezentovať rôzne charaktery na improvizovanú hudbu vhodného výrazu; -predviesť tanečné kreácie; výtvarné stvárnenie charakterov podľa hudby; líčenie, masky, návrh kostýmu; literárny dialóg, monológ, rozhovor - jeho</p>	<p>Vlastný výstup – pohybové stvárnenie</p>	<p>Výtvarná výchova, hudobná výchova, Slovenský jazyk a literatúra</p> <p><i>návrhy kostýmov; premena prozaického textu na dramatický; pohybové stvárnenie postáv; polyológ</i></p>

	zhudobňovanie alebo podkresľovanie vybranou hudbou...	zhudobňovanie alebo podkresľovanie vybranou hudbou...		- dialóg - monológ v hudbe; otázka a odpoveď ako forma hudobnej myšlienky; hudobné charaktery a portréty.
7. portrét spolužiaka	Žiak vie: Vytvoriť opis, jeho tváre postavy, zvykov, vkusu ...	Žiak vedel: Vytvoriť opis, jeho tváre postavy, zvykov, vkusu ...	Vlastná práca	Slovenský jazyk a literatúra
7.1. literárny opis spolužiaka				
7.2. fotografický portrét	Žiak vie: Vytvoriť fotografiu so správnym osvetlením, výrazom, orámovaním – výsekom reality (reklamná fotografia)	Žiak vedel: Vytvoriť fotografiu so správnym osvetlením, výrazom, orámovaním – výsekom reality (reklamná fotografia)	Fotografia, prezentácia	Informatika TPPZ 1
7.3. kresba hlavy	Žiak vie: kresliť podľa modelu; snaha o výstavbu proporcií; na základe kresby pokus o karikatúru,	Žiak vedel: kresliť podľa modelu; snaha o výstavbu proporcií; na základe kresby pokus o karikatúru,	Vlastná práca	Výtvarná výchova
7.4. mentálny portrét ľudskej osobnosti v hudbe	Žiak vie: pohybovo prezentovať charakter ľudskej osobnosti na improvizovanú hudbu vhodného výrazu; - výtvarne stvárniť charakter podľa hudby;	Žiak vedel: pohybovo prezentovať charakter ľudskej osobnosti na improvizovanú hudbu vhodného výrazu; - výtvarne stvárnil charakter podľa hudby;	Pohybové stvárnienie	Hudobná výchova Výtvarná výchova

Predmet: Hudobná výchova

Charakteristika predmetu

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri *odovzdaní* a *sprostredkovaní* hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka.

Význam hudobnej výchovy a jej miesto v hierarchii vyučovacích predmetov závisí od toho, ako sa vo formovaní osobnosti jedinca uplatňuje hudobno-výchovný proces so svojimi špecifikami a ako prispeje k priblíženiu sa či k dosiahnutiu **ideálu človeka** tak, ako je definovaný v Konceptii rozvoja výchovy a vzdelávania v SR v projekte Milénium.

Vzájomným pôsobením činnosného, tvorivého a objaviteľského princípu hudobná výchova vytvára predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov tak, aby sa hudba stala súčasťou života žiakov. Robí tak prostredníctvom tradičných hudobných činností (vokálno-intonačné, inštrumentálne, hudobno-pohybové, /reprodukčné a produkčné/, perцепčné činnosti) rozšírených o hudobno-dramatické činnosti. Hudobno-dramatické činnosti chápeme ako integráciu hudobných činností so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi, a to prostredníctvom hier, experimentovania, tvorivej dramatiky na báze zážitkového učenia. Pri týchto činnostiach žiaci využívajú skúsenosti, vedomosti a zručnosti z iných vyučovacích predmetov, ako aj skúsenosti z riešenia z rôznych problémov detského života. V tejto súvislosti pôjde predovšetkým o zážitky z hudby, o participáciu na jej vzniku v podmienkach pre žiaka najprirodzenejších – pri dramatickej hre.

Komplexne poňaté hudobné činnosti vytvárajú podmienky hudobného vzdelania žiakov a obohatia estetickú, morálnu a intelektuálnu stránku ich osobnosti. Treba ich usmerňovať tak, aby prinášali radosť a možnosť seberealizácie. Aj v sekundárnom vzdelávaní dodržiavame postup: od hudobných zážitkov k poznatkom a vedomostiam a cez ne k transferu pri vnímaní a interpretovaní nových umeleckých diel. **Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.**

Ciele predmetu:

Cieľom vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

Kognitívne ciele:

- získať poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou,
- na základe získaných vedomostí o hudbe, hudobných skúseností a hudobných zručností nadobudnúť schopnosť získané vedomosti a zručnosti uplatňovať pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel pri elementárnej tvorivosti,
- spoznať najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov jednotlivých slohových období a ich vybrané diela, uvedomiť si svoju národnú identitu, a to na základe osvojenia si umeleckej výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významné diela slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou, získať úctu k svojej kultúre, prostredníctvom hudobných činností získať schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa, iných národov a etník,
- v kontexte s hudbou dokázať analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, etika, výtvarná, literárna výchova, zemepis, cudzí jazyk).

Socioafektívne ciele:

- prostredníctvom precítania a pochopenia hudobného diela dokázať prekonať svoj egocentrizmus, vedieť sa preladiť na komunikačný a ideový kód iného človeka (autora), pochopiť jeho citový a myšlienkový svet s určitou mierou stotožnenia sa. Uvedomené počúvanie hudby môže – a to úplne nenásilne vychovávať k empatii. Tieto etické momenty vnímania hudby smerujú k socializácii a tu tkvie jedna z príčin opodstatnenosti hudobnej výchovy v systéme humanisticko-tvorivej edukácie), na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb (od ľudových piesní po rozsiahlejšie umelecké diela) slovne, výtvarne a pohybom vyjadriť svoje estetické zážitky,
- dokázať bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr, vedieť prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život,
- rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe, schopnosť spolupracovať (pri kolektívnych hudobných činnostiach a najmä pri hudobno-dramatických činnostiach), mať zodpovednosť za plánovanie a realizáciu spoločnej a vlastnej práce, vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času.

Psychomotorické ciele:

- dokázať správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové) a integrovať ich pri realizácii hudobno-dramatických činností,
- v intonačnej a sluchovej výchove získané zručnosti vedieť využiť pri svojich hudobných činnostiach,
- na primeranej úrovni dokázať využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení svojich myšlienok, pocitov a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

Kompetencie

Jedným z prioritných zámerov nových vzdelávacích programov je, aby sa výchova a vzdelávanie realizovalo na základe harmonizovaných učebných osnov vyučovacích predmetov. Veľmi dôležité a potrebné je dosiahnuť, aby dobre vedená hudobná výchova participovala na dosiahnutí kľúčových kompetencií žiakov sekundárneho vzdelávania.

Úlohou predmetu je rozvíjať **kľúčové kompetencie** tak, aby sa:

- formoval a rozvíjal emocionálny svet žiakov,
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- vychovali žiaci hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom, filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami,
- vychovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim,
- hudobná výchova podieľala na rozvíjaní osobnostnej, sociálnej, občianskej komunikačnej kompetencie.

5. ročník – 33 hodín ročne / 1 hodina týždenne

Ciele predmetu

Cieľom hudobnej výchovy v 5. ročníku ZŠ je pochopenie komunikatívnej funkcie hudby, rôznych podôb hudobného vyjadrenia, pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

Tematické celky a obsah	Kompetencie	Výstup (štandard)
<p>Ako sa nám prihovára hudba Výrazové prostriedky hudby a ich funkcia, zátitok z hudby a jeho zdôvodnenie, podoby hudobnej skladby, komunikatívna funkcia hudby, správanie sa na hudobných a slávnostných podujatiach. (Výber: 6.roč./ s. 6-31 + iné vhodné piesne 6. roč./s. 32-37). Odporúčame vychádzať z hudobných skúseností žiakov a na vyučovacích hodinách realizovať rôzne druhy hudobných činností (cca 10 hod.).</p> <p>Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov Typická pieseň a hudobná skladba vybraných národov. Výber: 7. roč./ s. 40.-49, 56-61 + odporúčame k vybraným piesňam pridať známu skladbu daného národa podľa ponuky učebníc Hv (cca 10 hod.).</p> <p>Hudba spojená s inými druhmi umenia (tvorba integratívneho projektu) Ponúkame dve alternatívy: a) vyvodenie základných prvkov opery, operety, muzikálu, melodrámy, baletu z typických diel svetovej hudobnej literatúry. Odporúčame informatívny nácvik ich časti, resp. ich dramatisáciu. Výber: 6. roč./ s. 38-55. b) voľné dotvorenie hry so spevom B. Felix: Pamodaj šťastia (5. roč./ s. 64-69) alebo B. Felix: My, vrabčiaci (6.roč./ s. 60-63) a vyvodenie</p>	<p>Vokálno-intonačné činnosti: - žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné piesne ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti, - orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov, - dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých.</p> <p>Inštrumentálne činnosti: - žiak dokáže realizovať a vytvárať inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti: Žiak dokáže - správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu, vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie, v súlade s charakterom piesne alebo skladby, - realizovať hudobno-pohybové hry so spevom, vyjadriť náladu a obsah hudby pohybom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytvárať pohybové improvizácie a kreácie.</p> <p>Percepčné činnosti</p>	<p>- vedieť čisto, kultivovane spievať minimálne 12 piesní vhodne zvolených so zreteľom na hlasové dispozície a hlasovú hygienu, - vedieť uplatňovať elementárne taktovacie pohyby pri speve</p> <p>- vedieť hrať rytmické motívy, jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam</p> <p>- vedieť reagovať pohybom na hudbu, vyjadriť pohybom charakter, výraz a náladu piesne a znejúcej hudby</p>

<p>charakteristiky rôznych hudobno-dramatických diel (cca 10 hod.)</p>	<p>- žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov hudby, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby,</p> <p>- dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby,</p> <p>- dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami.</p> <p><i>Hudobno-dramatické činnosti:</i></p> <p>- žiak integruje a komplexne využíva vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu</p> <p>- žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa.</p>	<p>Po viacnásobnom vypočutí poznať min. 4 hudobné skladby a ich autorov. Poznať funkciu hudby vzhľadom k životu človeka a spoločnosti.</p> <p>Uskutočniť 1 hudobno-dramatické vystúpenie.</p>
--	---	---

6. ročník – 33 hodín ročne / 1 hodina týždenne

Ciele predmetu

Cieľom hudobnej výchovy v 6. ročníku ZŠ je získať poznatky a vedomosti v procese komunikácie s hudbou v rôznych slohových obdobiach. Nadobudnúť schopnosť prijať, hodnotiť a vážiť si hudbu svojho a iných národov, integrovať poznatky z iných predmetov s cieľom získať ucelenú predstavu o kultúre iných národov a rozvíjať orientáciu žiakov v grafickom a rytmickom zázname piesní.

Tematické celky a obsah	Kompetencie	Výstup (štandard)
<p>Hudba minulosti a súčasnosť.</p> <p>Úvod do dejín hudby: pravek, stredovek, život ľudí v minulosti – vyjadrenie základných ľudských emócií hudbou</p> <p>renesancia, základné znaky slohu, hudba a predstavitelia, tance v renesancii, základné zásady spoločenskej etikety pri tanci</p> <p>barok, základné znaky slohu, hudba a predstavitelia, duchovná a relaxačná podstata hudby</p> <p>klasicizmus, základné znaky slohu, hudba a predstavitelia, všeľudské hodnoty v hudobnej skladbe (18 - 22 hod.)</p> <p>Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov</p> <p>Nadviazať na obsah učiva 5. roč.</p> <p>Zvyky, tradície a historické</p>	<p>Vokálno-intonačné činnosti</p> <p>- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné piesne ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti,</p> <p>- orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov,</p> <p>- dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých.</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>- žiak dokáže realizovať a vytvárať inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>Žiak dokáže</p> <p>- správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu, vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie, v súlade s charakterom piesne alebo skladby,</p>	<p>- vedieť čisto, kultivovane spievať minimálne 12 piesní vhodne zvolených so zreteľom na hlasové dispozície a hlasovú hygienu,</p> <p>- ovládať základné pravidlá tanečnej etikety a základné kroky tancov polka a valčík</p> <p>- vedieť reagovať pohybom na hudbu, vyjadriť pohybom charakter, výraz a náladu piesne a znejúcej hudby,</p> <p>- poznať základné diela obdobia renesancie, baroka, klasicizmu a na základe ukážky ich vedieť identifikovať</p> <p>- rozlišovať v znejúcej hudbe základné znaky jednotlivých umeleckých slohov</p>

<p>udalosti v hudbe iných národov</p> <p>(11 – 13 hod.)</p>	<p>- realizácia hudobno-pohybových hier so spevom, vyjadrenie hudby tancom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytváranie pohybových improvizácií a kreácií,</p> <p>- pohybové stvárnenie jednoduchých choreografií tancov,</p> <p>- žiak rozpoznáva niektoré tance rôznych štýlových období a žánrov, dokáže využívať vhodné hudobno-pohybové prvky v počúvaných skladbách a predviesť jednoduché pohybové stvárnenie hudby.</p> <p>Percepčné činnosti</p> <p>- žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov hudby, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby,</p> <p>- dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby,</p> <p>- dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami.</p> <p>- pozná mená najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>- žiak integruje a komplexne využíva vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a</p>	<p>1hudobno-dramatické vystúpenie</p>
---	---	---------------------------------------

	<p>percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa. 	
--	---	--

7. ročník – 33 hodín ročne / 1 hodina týždenne

Ciele predmetu

Cielom hudobnej výchovy v 7. ročníku ZŠ je spoznať najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov jednotlivých štýlových období a ich vybrané diela.

- Nadobudnúť schopnosť získané vedomosti a zručnosti uplatňovať pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel a pri elementárnej tvorivosti.
- Uvedomovať si svoju národnú identitu, získať úctu k svojej kultúre, a to na základe osvojenia si umeleckej výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významné diela slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou.
- Prostredníctvom hudobných činností získať schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami.
- Nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa, iných národov a etník.
- V kontexte s hudbou dokázať analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, etika, výtvarná, literárna výchova, zemepis, cudzí jazyk).

Tematické celky a obsah	Kompetencie	Výstup (štandard)
<p>Hudobné prechádzky storočiami: Poslanie hudby (umenia) v 20. storočí – umelec už nechce vyjadriť len krásu, ale predovšetkým chce osloviť a podnecovať myslenie percipienta. Význam a dielo najznámejších skladateľov hudby 20. storočia vo svete a u nás. Sledovanie rozsiahlejších diel, vystihnúť výrazných hudobných myšlienok dominujúcich výrazových prostriedkov hudby. Doteraz získané skúsenosti a vedomosti uplatňovať pri počúvaní hudobných diel. Dokázať rozmýšľať a rozprávať o hudbe, tvorivé počúvanie hudby. (Výber z učebnice. 9. roč./s.</p>	<p>Vokálno-intonačné činnosti: - žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné piesne ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti, - orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov, - dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých.</p> <p>Inštrumentálne činnosti: - žiak dokáže realizovať a vytvárať inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných</p>	<p>Prijímať, analyzovať, hodnotiť, porovnávať hudobné diela a hudobné prejavy a prepájať získané poznatky s poznatkami iných vyučovacích predmetov (dejepis, etická výchova, výtvarná, literárna, zemepis, cudzie jazyky),</p> <p>Vnímať a rozoznávať umelecké hodnoty rôznych kultúr.</p> <p>Poznať na základe počúvania hudby minimálne 6 hudobných diel a ich autorov</p>

<p>8 –16, 24 –27, 32 – 39). (cca 17 hod.)</p> <p>Hudobné prechádzky storočiami: Poslanie hudby (umenia) v 20. storočí – umelec už nechce vyjadriť len krásu, ale predovšetkým chce osloviť a podnecovať myslenie percipienta. Význam a dielo najznámejších skladateľov hudby 20. storočia vo svete a u nás. Sledovanie rozsiahlejších diel, vystihnutie výrazných hudobných myšlienok dominujúcich výrazových prostriedkov hudby. Doteraz získané skúsenosti a vedomosti uplatňovať pri počúvaní hudobných diel. Dokázať rozmyšľať a rozprávať o hudbe, tvorivé počúvanie hudby. (Výber z učebnice. 9. roč./s. 8 –16, 24 –27, 32 – 39). (cca 17 hod.)</p> <p>Hudba na pomedzí: Prieniky rôznych druhov a žánrov hudby, country & western, hudba k filmom, hudba na internete, etno- a worldmusic, vážna versus populárna hudba, malý projekt učiteľa a žiakov (Bach, Korsakov – M. Varga, Musorgskij – Enima a i.), hudba a ty (hudba a ja, malý projekt alebo krátke zamyslenie sa žiaka). (Výber z učebnice pre 9. roč./s. 75, Hity. (cca 6 hod.)</p>	<p>nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad hudobnej ukátky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti Žiak dokáže - správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu, vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie, v súlade s charakterom piesne alebo skladby, - realizácia hudobno-pohybových hier so spevom, vyjadrenie hudby tancom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytváranie pohybových improvizácií a kreácií, - pohybové stvárnenie jednoduchých choreografií tancov, - žiak rozpoznáva niektoré tance rôznych štýlových období a žánrov, dokáže využívať vhodné hudobno-pohybové prvky v počúvaných skladbách a predviesť jednoduché pohybové stvárnenie hudby.</p> <p>Percepčné činnosti - žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov hudby, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby, - dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby, - dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok,</p>	<p>Rozvíjať vlastnú hudobnosť v skupinových hudobných činnostiach a aktivitách, využiť osvojené hudobné schopnosti, zručnosti a návyky pri spoluvytváraní a prezentácii 1 hudobno-dramatického príbehu.</p> <p>Zaspievať čisto, kultivovane najmenej 5 ľudových, umelých piesní iných národov a 8 regionálnych slovenských ľudových piesní.</p> <p>Vedieť sprevádzať, vytvoriť hudobný sprievod k piesňam na rytmických a melodických nástrojoch Orffovho inštrumentára.</p>
--	--	--

	<p>predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami</p> <p><i>Hudobno-dramatické činnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - žiak integruje a komplexne využíva vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu, - žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa. 	
--	---	--

Predmet: Telesná výchova

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

5. ročník

Rozvíjajúce ciele	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy/ medzipredmetové vzťahy
<p>Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v súvislosti s ochranou vlastného zdravia.</p> <p>Ošetrí drobné poranenia, zaistí odbornú pomoc.</p>	<p>Poznatky z telesnej výchovy a športu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností, - význam správnej životosprávy pre pohybový výkon a negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu a nedovolených látok na zdravie a pohybový výkon, - poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostikovaní, - prvá pomoc pri drobných poraneniach. 	<ul style="list-style-type: none"> - poznať drobné organizačné formy telesnej výchovy, - vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, - dodržiavať pravidlá správnej životosprávy, - vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí /v rámci svojich možností/, - dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti. 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj - prierezová téma.</p>
<p>Žiak je schopný predviesť individuálne alebo v skupine zostavu na základe osvojenia gymnastických činností.</p>	<p>Všeobecná gymnastika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela - základné názvoslovie telesných cvičení, - poznať pozitívny životný štýl. <p>Kondičná gymnastika: posilňovacie cvičenie paží, nôh, chrbtového svalstva, brušného svalstva s jednorazovým, niekoľkonásobným opakovaním:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kľuky v kľaku, kľuky 	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť správne pomenovať, popísať jednotlivé cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary, - vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie, - vedieť prakticky ukázať gymnastické cvičenia, - vedieť preukázať poznatky z organizácie, bezpečnosti, pomoci a záchrany, - vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu pohybovú úroveň. 	

		<p>vo vzpore stojmo vpredu, vzadu, kľuky vo vzpore ležmo vpredu, vzadu znožmo, roznožmo, - záklony trupu v ľahu, vpredu; sed - ľah vzadu - člnkový beh.</p> <p>Základná gymnastika: - ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; sed roznožmo, hlboký predklon; sed znožmo predklon; - kotúle vpred, kotúle vzad s rôznou východiskovou a výslednou polohou, väzby kotúl'ov so skokmi a obratmi.</p> <p>Športová gymnastika: - premet bokom s dopomocou - skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo.</p> <p>Preskoky: koza na šírku D, koza na dĺžku CH /roznožka, skrčka, odbočka/ Nízka kladina D: chôdza, tanečné kroky, váha predklonmo, obrat o 180 stupňov. Kruhy CH: kmitanie vo vise, vis vznesmo, zhyb vo vise. Hrazda: vis, vzpor,</p>		<p>Hudobná výchova / tanec a rytmická gymnastika.</p>
--	--	--	--	---

		<p>výmyk jednoožmo Cvičenia s náčiním:</p> <ul style="list-style-type: none"> - švihadlo – preskoky na mieste - plná lopta, lopta – kotúľanie, hádzanie a chytanie - šatka – oblúky, kruhy osmy, vlnenie - šplh – tyč. <p>Poradové cvičenie: nástup, pochod, povely.</p> <p>Rytmická gymnastika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičenie na taktovanie (tlieskanie, tamburínka), hudbu - pérovanie, pohupy, kroky, chôdza, behy, rovnováhové cvičenie, obraty - prísuný, poskočný, premenný (polkový) krok v 2/4 takte. 		
<p>Prejavovať trvalý pozitívny vzťah k športovým hrám. Vedieť zvíťaziť a prijať prehru v športovom stretnutí a dodržiavať zásady fair-</p>	Športové hry.	<ul style="list-style-type: none"> - ovláda techniku herných činností jednotlivca, - pozná základnú terminológiu, - funkcie hráčov na jednotlivých postoch, - dodržiava zásady fair- 	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť správne pomenovať, popísať techniku základných herných činností jednotlivca, - vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier. 	

play.		play. Basketbal - prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, streľba zhora z miesta. Futbal - prihrávka, tlmenie lopty, streľba.		
Žiak ovláda všetky činnosti klasického behu s maximálnym využitím sklzu na jednej lyži a dokáže techniku behu prispôbiť k danému terénu.	Sezónne činnosti – bežecké lyžovanie.	Je zameraný na zvládnutie základných pohybových štruktúr a špeciálnych zručností vo vhodných terénnych podmienkach - základné prvky: zväzovanie, držanie palíc, nosenie a pripínanie lyží, striedavý beh dvojkročný, jednokročný s odpichom a súpaž/ s dôrazom na komplexný prejav, zmeny smeru jazdy, správne vykonaný odraz z celého chodidla, spôsob behu do kopca /zmena rytmu/.	Žiak vie, je schopný prakticky predviesť tieto činnosti: základný zjazdový postoj, sklz v jednooporovom postoji, správny odraz (päta, chodidlo, špička), beh striedavý, jednofázová a dvojfázová súťaž, odšľapávanie doprava, doľava.	Tvorba projektov a prezentačné zručnosti - prierezová téma (<i>História bežeckého lyžovania v Hybiach</i>).
Nácvik dynamickej rovnováhy aj pomocou nových technických pomôcok (kolieskové lyže, skateboardy).	Povinný výberový tematický celok. In-line korčuľovanie	<ul style="list-style-type: none"> - zamerat' sa a nácvik sklzu a prenesenie hmotnosti, - udržiavať rovnováhu na jednej nohe, - zmena smeru jazdy /oblúkom a prekladaním/ - nácvik brzdenia a spomalenia pri jazde z kopca. 	<p>Žiak bude vedieť:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatný pohyb na kolieskových korčuľoch a meniť smer jazdy, - zvládne zastaviť a zdolávať prekážky. <p>Žiak na základe svojich schopností zvládne trasu vytrvalostného charakteru.</p>	Dopravná výchova – prierezová téma.

	Testovanie.	- testovanie všeobecnej pohybovej výkonnosti slúži aj na posúdenie jej aktuálneho stavu v priebehu štúdia.	- kontrolovať a hodnotiť všeobecnú pohybovú výkonnosť a telesný rozvoj na začiatku /vstupná kontrola/ a na konci školského roka v 5. ročníku.	Osobnostný a sociálny rozvoj - prierezová téma.
--	-------------	--	---	---

Hodnotenie vykonajte pomocou tabuliek modifikovaných podľa MORAVCA et al. (1996, 1990), kde nájdete aj popis testov:

TESTY - CHLAPCI - DIEVČATÁ	Chlapci			Dievčatá		
	A	B	C	A	B	C
1. Člnkový beh 10 x 5 m (s)	26	21	16	28	23	18
2. Skok do diaľky z miesta (cm)	135	185	235	110	150	190
3. Ľah – sed (počet za 30 sekúnd)	28	39	50	20	31	40
4.a) Beh za 12 minút (m)	1580	2210	2840	1310	1830	2350
4.b) Člnkový vytrvalostný beh (počet 20 m úsekov) - test je alternatívou testu behu za 12 minút	44	61	78	24	33	42
5. Výdrž v zhybe (sekúnd)	22	30	38	9	13	17

Legenda: A = minimálny základný štandard
 B = priemerný štandard
 C = nadpriemerný štandard

6. ročník

A. Základné tematické celky

1. Poznatky z telesnej výchovy a športu
2. Všeobecná gymnastika
3. Atletika
4. Základy gymnastických športov – Športová gymnastika
5. Športové hry – Futbal - Basketbal
6. Sezónne činnosti – Cvičenia v prírode
7. Povinný výberový tematický celok – Netradičná športová hra - Florbal
8. Testovanie

Tematický celok	Obsah	počet hodín	Poznámka
-----------------	-------	-------------	----------

Poznatky z telesnej výchovy a športu Všeobecná gymnastika Atletika Základy gymnastických športov Športové hry Sezónne činnosti Povinný výberový tematický celok Testovanie	Zaradiť do každej vyučovacej hodiny Vyučovať priebežne na každej vyučovacej hodine Športová gymnastika Futbal Basketbal Cvičenia v prírode Netrad. športová hra – Florbal	14 10 12 12 4 10 6	8 hodín jarné obdobie 6 hodín jesenné obdobie
---	---	--------------------------------------	--

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Konkrétne príklady v praxi	Metódy	Výkonový štandard
--------------------	-----------------	-------------------	----------------------------	--------	-------------------

<p>Žiak vie využívať základné atletické lokomócie pri udržiavaní a zvyšovaní svojej telesnej zdatnosti a uplatňuje získané vedomosti, zručnosti a návyky v každodennom živote.</p>	<p>Ľahká atletika</p>	<p>Vedomosti: základná terminológia a systematika atletických disciplín, technika atletických disciplín, základné pravidlá súťaženia a rozhodovania atletických súťaží, organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ), zásady fair-play, bezpečnosť a úrazová zábrana, zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže.</p> <p>Na základe týchto a ďalších vedomostí možno u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :</p> <p>Zručnosti a schopnosti: základy racionálnej techniky pohybových činností (atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, šprint, vytrvalostný</p>	<p>Sledovanie ľahkoatletických súťaží v médiach. Zúčastniť sa ľahkoatletických súťaží v rámci školy, mesta..</p>	<p>Za pomoci učiteľa plniť funkcie rozhodcov, zapisovateľov časomeračov, Využiť tzv. kondičné vložky v trvaní 8 – 15 minút, hrové metódy, dôraz na individuálny prístup k žiakom,</p> <p>Teoretické poznatky osvojovať priebežne vo všetkých častiach vyučovacích hodín, uplatňovať opis, výklad, rozhovor, využívať názorné pomôcky – tabule, makety ihriska, obrazový materiál,</p> <p>Využiť motivačné metódy: osobný príklad, vzor športovca, poskytnúť pozitívny zážitok, využívať problémové situácie, dodržiavať</p>	<p>vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využívať ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite, poznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží, poznať význam rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia, poznať a v živote uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák.</p>
--	-----------------------	--	--	---	---

		<p>beh, štafetový a prekážkový beh, skok do diaľky skrčmo a kročmo, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou), rozvoj kondičných a koordinačných schopností, základné (pomocné) funkcie rozhodcu a organizátora atletických súťaží, využitie základných atletických lokomócií pri rozvoji telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme vytvorenie nasledovných postojov u žiakov: Postoje: mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite</p>	<p>pravidlá ľahkoatletických súťaží,</p>	
--	--	---	--	--

		<p>a udržiavani zdravia, preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu, preukazovať pozitívny vzťah k súperom, dodržiavať prijaté zásady v rámci skupiny, vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov, prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, vytrvalosť, cieľavedomosť.</p>			
--	--	---	--	--	--

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Konkrétne príklady v praxi	Metódy	Výkonový štandard	Počet hodín
---------------------------	------------------------	--------------------------	-----------------------------------	---------------	--------------------------	--------------------

<p>Žiak v tematickom celku „základy gymnastických športov“ dosahuje takú úroveň osvojenia činností gymnastického športu, že je schopný predviesť individuálne alebo v skupine zostavu podľa daných pravidiel.</p>	<p>Základy gymnastických športov</p>	<p>zmysel vykonávania gymnastických športov, zásady držania tela, estetický význam a pohybové prostriedky gymnastických športov, terminológia polôh a pohybov, cvičebných tvarov, disciplíny a cvičebný obsah športovej gymnastiky žien, mužov; športového aerobiku, modernej gymnastiky, gymteamu, prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy, spoločnej pohybovej skladby, zásady motorického učenia v gymnastických športoch, organizácia pretekov, zásady bezpečného správania, pomoc, záchrana pri cvičení,</p>	<p>Sledovanie gymnastických súťaží prostredníctvom medií</p>	<p>Využiť motivačné metódy: osobný príklad, vzor športovca, poskytnúť pozitívny zážitok, využívať problémové situácie, Teoretické poznatky osvojovať priebežne vo všetkých častiach vyučovacích hodín, uplatňovať opis, výklad, rozhovor, využívať názorné pomôcky – tabule, obrazový materiál</p>	<p>poznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ vedieť správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary, vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport, vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch, vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach</p>	<p>12</p>
---	---	--	--	--	---	-----------

		<p>zdravotne orientovaná výkonnosť, redukcia hmotnosti, obezity, pozitívny životný štýl.</p> <p>Na základe týchto a ďalších vedomostí je možné u žiakov rozvíjať schopnosti a nadobudnúť nasledovné zručnosti :</p> <p><i>1.Športová gymnastika– prostrné,hrádza, preskok, kladina - D, kruhy – CH: Prostrné – zostava na páse (žinenkách), 1 - 2 rady.</i></p> <p><u>Akrobacia:</u></p> <p>Ľah vznesmo stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohe, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na</p>			<p>vybraného gymnastického športu, dokázať postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch, vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň.</p>
--	--	---	--	--	--

		<p>rukách - kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad.</p> <p><u>Skoky a obraty:</u> skoky odrazom obojnožne – znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo, roznožmo čelne, bočne, s obratom o 180° - 360°. Skok odrazom jednožne s prednožením striedavonožne (nožnice), upažiť, obraty obojnožne v postojoch.</p> <p><u>Rovnovážne cvičenie</u> – váha predklonmo.</p> <p><u>Cvičenie kĺbovej pohyblivosti a elasticity svalov</u> – sed roznožný.</p> <p><u>Hrazda po ramená</u>, zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok.</p> <p><u>Preskok</u>, koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka.</p> <p><u>Nízka kladina D</u> (do 110 cm) - zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky,</p>			
--	--	---	--	--	--

		rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednoožne o 180°; ľah vznesmo/kotúl vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo.			
--	--	---	--	--	--

Ciel' a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Konkrétne príklady v praxi	Metódy	Výkonový štandard
Vedieť hrať hádzanú podľa upravených pravidiel	Športové hry - futbal	<p>Herné činnosti jednotlivca: základné postavenie hráča , pohyb hráča bez lopty, spracovanie lopty zaujatie obranného postavenia, bránenie hráča bez lopty, s loptou, osobne, priestorovo, prihrávky do voľ. priestoru, strel'ba z miesta, rozohrávanie štand. situácii.</p> <p>Herné kombinácie: dvaja proti jednému, hod' a bež, protiútok skupiny hráčov, preberanie po križovaní.</p> <p>Herné systémy: osobná obrana, priestorová obrana 0 - 6, základný útočný systém v rade, útočný systém proti osobnej obrane.</p> <p>Štarty z rôznych polôh,, beh na 10 – 15 m z vysokého štartu, pohybové hry</p>	Súťažné stretnutia hráčov, Využitie vo voľnočasových aktivitách	<p>Hodiny členiť na nácvičné/ opakovacie a na hodiny zápasové. Za pomoci učiteľa plniť funkcie rozhodcov, zapisovateľa, časomeračov. Využiť prípravné hry, 4+1 – štyria hráči v poli, jeden brankár.</p> <p>Využiť tzv. kondičné vložky v trvaní 8 – 15 minút, hrové metódy, dôraz na individuálny prístup k žiakom.</p>	<p>Správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a v hre uplatniť základné herné činnosti jednotlivca, Pomenovať a popísať základné pravidlá hádzanej Vykonávať funkciu pomocného rozhodcu, zapisovateľa, časomerača.</p> <p>V behu 10x5 m dosiahnuť čas 21,0 – chlapci a 21,5 s – dievčatá, v skoku do diaľky z miesta dosiahnuť výkon 185 cm chlapci, 165 cm – dievčatá.</p>

		<p>s krátkymi bežeckými úsekmi, opakované prihrávky o stenu s maximálnou rýchlosťou.</p> <p>Opakované hody na vzdialenosť 10 – 15 m, pohybové hry s využitím skokov, hody s 1 kg loptou, Prihrávky na cieľ, žonglovanie s loptou.</p> <p>Pravidlá futbalu, poznatky o technike herných činností, osobná hygiena, správanie sa k súperovi.</p> <p>Formovanie postojov a hodnôt: trvalý a pozitívny vzťah k pohybovej aktivite, k edukačnému procesu, súťaženiu, k zásadám fair-play, dodržiavať prijaté normy a pravidlá, vedieť víťaziť i prijať prehru.</p>		<p>Teoretické poznatky osvojovať priebežne vo všetkých častiach vyučovacích hodín, uplatňovať opis, výklad, rozhovor, využívať názorné pomôcky – tabule, makety ihriska, obrazový materiál.</p> <p>Využiť motivačné metódy: osobný príklad, vzor športovca, poskytnúť pozitívny zážitok, využívať problémové situácie, dodržiavať pravidlá hr.,</p>	<p>Vedieť vysvetliť základné pravidlá futbalu, charakterizovať zásady fair – play, popísať hráčske funkcie a povinnosti rozhodcov, zapisovateľov, časomeračov.</p> <p>Prejaviť pozitívny postoj k pohybovej aktivite, uplatniť zásady fair-play v súťaži, prejaviť snahu o sebazdokonalenie.</p>
Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Konkrétne príklady v praxi	Metódy	

<p>Vedieť hrať basketbal podľa upravených pravidiel.</p>	<p>Športové hry - basketbal</p>	<p>Prihrávka jednou rukou od pleca, dribling, strelba zhora z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou. Štarty z rôznych polôh, beh na 10 – 15 m z vysokého štartu, pohybové hry s krátkymi bežeckými úsekmi, opakované prihrávky. Pravidlá basketbalu, poznatky o technike herných činností, osobná hygiena, správanie sa k súperovi. Formovanie postojov a hodnôt: trvalý a pozitívny vzťah k pohybovej aktivite, k edukačnému procesu, súťaženiu, k zásadám fair-play, dodržiavať prijaté normy a pravidlá, vedieť víťaziť i prijať prehru.</p>	<p>Súťažné stretnutia hráčov. Využitie vo voľnočasových aktivitách.</p>	<p>Hodiny členiť na nácvičné/ opakovacie a na hodiny zápasové. Za pomoci učiteľa plniť funkcie rozhodcov, zapisovateľovčasomeračov.</p> <p>Využiť tzv. kondičné vložky v trvaní 8 – 15 minút, hrové metódy, dôraz na individuálny prístup k žiakom.</p> <p>Teoretické poznatky osvojovať priebežne vo všetkých častiach vyučovacích hodín, uplatňovať opis, výklad, rozhovor, využívať názorné pomôcky – tabule, makety ihriska, obrazový materiál.</p> <p>Využiť motivačné metódy: osobný príklad, vzor športovca, poskytnúť pozitívny zážitok, využívať problémové situácie, dodržiavať pravidlá hry.</p>
--	--	--	---	---

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Konkrétne príklady v praxi	Metódy	Výkonový štandard
--------------------	-----------------	-------------------	----------------------------	--------	-------------------

<p>Žiak dosahuje takú roveň nadobudnutých vedomostí a zručností, ktoré mu umožnia aktívne a bezpečne sa pohybovať a táboriť vo voľnej prírode a zároveň vytvoria predpoklady pre uplatnenie tejto aktivity v jeho ďalšom živote.</p>	<p>Cvičenia v prírode</p>	<p>základy odbornej turistickej terminológie, základy pre výber, prípravu a likvidáciu táboriska, základné vedomosti o ochrane a tvorbe životného prostredia, základy úrazovej zábrany a bezpečnosti, základy odbornotechnických vedomostí a zručností z turistiky základy pravidiel cestnej premávky pre chodcov a cyklistov – ovláda dopravné značky. Zručnosti a schopnosti: presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok, cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.)</p>	<p>Rodinnoskolský turistický výlet</p>	<p>Využiť tzv. kondičné vložky v trvaní 8 – 15 minút, hrové metódy, dôraz na individuálny prístup k žiakom.</p> <p>Teoretické poznatky osvojovať priebežne vo všetkých častiach uplatňovať opis, výklad, rozhovor, využívať názorné pomôcky –</p> <p>mapy okolia, regiónu obrazový materiál.</p> <p>Využiť motivačné metódy: osobný príklad, vzor športovca, poskytnúť pozitívny zážitok, využívať problémové situácie,</p>	<p>vedieť sa orientovať v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, absolvovať súvislý presun v teréne presunovým prostriedkom podľa výberu, vedieť opísať a vysvetliť základné pravidlá správania sa v prírodnom prostredí smerujúce k jeho ochrane, poznať historické a kultúrne pamiatky v okolí svojho bydliska a regiónu, vedieť poskytnúť adekvátnu prvú pomoc, vedieť organizovať pohybové hry v prírode, poznať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.</p>
--	---------------------------	--	--	---	--

		<p>orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, prípravu a likvidáciu ohniska, základné pravidlá ochrany životného prostredia, kultúrnych a historických pamiatok, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín), jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie jazdu zručnosti. Za pomoci týchto vedomostí, zručností a schopností v priebehu vyučovacieho procesu predpokladáme</p>		<p>dodržiavať pravidlá pobytu v prírode.</p>	
--	--	--	--	--	--

		<p>vytvorenie postojov u žiakov:</p> <p>Postoje: zapájať sa do aktivít súvisiacich s pobytovými a turistickými činnosťami v prírode, ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite, dodržiavať prijaté normy a pravidlá nevyhnutné pre presun a pobyt vo voľnej prírode, prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, statočnosť a vytrvalosť, mať pozitívny zážitok z vykonávanej pohybovej aktivít.</p>			
--	--	--	--	--	--

Cieľ a kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Konkrétne príklady v praxi	Metódy	Výkonový štandard	Počet hodín
--------------------	-----------------	-------------------	----------------------------	--------	-------------------	-------------

<p>Žiak dosahuje takú úroveň nadobudnutých vedomostí a zručností, ktoré mu umožnia aktívne a bezpečne hrať danú hru a zároveň vytvoria predpoklady pre uplatnenie tejto aktivity v jeho ďalšom živote.</p>	<p>Výberový tematický celok – netradičná športová hra Florbal</p>	<p>základná terminológia a systematika</p>	<p>Sledovanie hry pomocou počítačovej animácie. Zúčastniť sa školského turnaja Vyučujúcich.</p>	<p>Za pomoci učiteľa plniť funkcie rozhodcov, zapisovateľov. Hodiny členiť na nácvičné/ opakovacie a na hodiny zápasové. Za pomoci učiteľa plniť funkcie rozhodcov, zapisovateľov, časomeračov, Využiť prípravné hry, 3:3, 4+1 – štyria hráči v poli, jeden brankár.</p> <p>Využiť tzv. kondičné vložky v trvaní 8 – 15 minút, hrové metódy, dôraz na individuálny prístup k žiakom.</p> <p>Teoretické poznatky osvojovať priebežne vo všetkých častiach vyučovacích hodín, uplatňovať opis, výklad, rozhovor, využívať názorné</p>	<p>Správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a v hre uplatniť základné herné činnosti jednotlivca. Pomenovať a popísať základné pravidlá hry. Vykonávať funkciu pomocného rozhodcu, zapisovateľa, časomerača.</p> <p>V behu 10x5 m dosiahnuť čas 21,0 – chlapci a 21,5 s – dievčatá, v skoku do diaľky z miesta dosiahnuť výkon 185 cm chlapci, 165 cm – dievčatá,</p> <p>Vedieť vysvetliť základné pravidlá hry Florbal, charakterizovať zásady fair – play, popísať hráčske funkcie a povinnosti rozhodcov, zapisovateľov, časomeračov.</p>	<p>8</p>
--	---	--	---	---	--	----------

				<p>pomôcky – tabule, makety ihriska, obrazový materiál.</p> <p>Využiť motivačné metódy: osobný príklad, vzor športovca, poskytnúť pozitívny zážitok, využívať problémové situácie, dodržiavať pravidlá hry.</p>	<p>Prejaviť pozitívny postoj k pohybovej aktivite, uplatniť zásady fair-play v súťaži, prejaviť snahu o sebazdokonalenie.</p>	
--	--	--	--	---	---	--

T E S T Y CHLAPCI DIEVCATÁ	Chlapci			Dievčatá		
	A	B	C	A	B	C
1. Člnkový beh 10 x 5 m (s)	26	21	16	28	23	18
2. Skok do diaľky z miesta (cm)	135	185	235	110	150	190
3. Ľah – sed (počet za 30 sekúnd)	28	39	50	20	31	40
4.a) Beh za 12 minút (m)	1580	2210	2840	1310	1830	2350
4.b) Člnkový vytrvalostný beh (počet 20 m úsekov) - test je alternatívou testu behu za 12 minút	44	61	78	24	33	42
5. Výdrž v zhybe (sekúnd)	22	30	38	9	13	17

Legenda: A = minimálny základný štandard

B = priemerný štandard

C = nadpriemerný štandard

September: *Lahká atletika*

- poučenie o bezpečnosti a správaní sa na hodinách telesnej výchovy
- nízky štart, technika rýchleho beh
- polovysoký štart, technika vytrvalostného behu
- vytrvalostný beh
- testovanie žiakov 5. ročníka – člnkový beh, výdrž v zhybe, výška
- testovanie žiakov 5. ročníka – skok z miesta, sed – ľah, hmotnosť
- hod kriketovou loptičkou - technika

- beh na 1000 m
- hod kriketovou loptičkou

Október:

- beh na 60 m
- štafetový beh

Futbal

- herné činnosti jednotlivca bez lopty, s loptou
- držanie a chytanie lopty
- prihrávky
- prihrávky od pleca
- strelba z miesta, z pohybu
- vedenie lopty
- herné činnosti jednotlivca obranné
- bránenie hráča bez lopty

November:

- bránenie hráča s loptou
- základné pravidlá
- herný výkon v zápase – rozostavenie hráčov
- plnenie obranných úloh po strate lopty

Športová gymnastika

- ľah vznesmo, stoj na lopatkách
- stojka na hlave
- variácie sedov s prednožením a roznožením
- kotúľ vpred z rôznych a do rôznych polôh

December:

- kotúľ vzad z rôznych východzíh polôh
- špeciálne gymnastické cvičenia – držanie tela
- rovnovážne cvičenia
- stojka na rukách s oporou
- premet bokom obojručne
- väzby z osvojených gymnastických prvkov

Január:

- nácvik akrobatickej zostavy
- kontrola – zostava akrobatická
- nácvik jednotlivých fáz preskoku
- výskok do vzporu drepmo na debnu a zoskok
- roznožka cez kozu
- skrčka cez kozu
- hrazda – vis vznesmo, strmhlav, vzpor vpredu

- Február:
- náskok do zhybu stojmo nadhmatom, výmyk jednoňož

Florbal – výberový celok

- základné pravidlá
- herné činnosti jednotlivca- držanie hokejky,
- prihrávka
- prihrávky na väčšiu vzdialenosť
- hra pri zvýšenom počte hráčov
- hra podľa pravidiel – 5:5
- hra pri zvýšenom počte hráčov
- hra trojíc

Marec: *Basketbal*

- herné činnosti jednotlivca
- prihrávky- horná jednou, trčením oboma rukami
- prihrávky z miesta na stojaceho alebo pohybujúceho sa hráča
- streľba z miesta, z krátkej vzdialenosti
- útočný systém založený na rozostavení hráčov
- bránenie útočníka

Apríl:

- herné kombinácie
- hra podľa upravených pravidiel
- základné herné činnosti- pravidlá hry
- kontrola – hra podľa pravidiel

Eahká atletika

- technika bežeckých disciplín
- beh na 1000m
- zdokonaľovanie techniky ĽA disciplín

Máj:

- štafetový beh
- skok do diaľky skrčmo – nácvik
- skok do diaľky
- beh na 60 m
- pravidlá súťaženia v ľahkej atletike
- hod kriketovou loptičkou
- hodnotenie techniky ľahkoatletických disciplín
- hodnotenie úrovne osvojených poznatkov / pravidiel, terminológia/

Jún:

- zdokonaľovanie techniky ľahkoatletických disciplín
- organizovanie súťaží v ĽA
- testovanie žiakov – člnkový beh, skok z miesta, hmotnosť
- testovanie žiakov – sed – ľah, výdrž v zhybe, výška
- testovanie žiakov - vytrvalostný beh
- záverečné hodnotenie žiakov
- drobné hry, štafetové hry

Telesná výchova - 7. ročník

Vzdelávacia oblasť:	Zdravie a pohyb
Predmet:	Telesná a športová výchova
Ročník:	Siedmy
Časová dotácia:	Týždenne počet hodín: ..2..... (počet2. hodín povinná dotácia v zmysle ŠVP) (počet ...0.. hodín voliteľná dotácia v zmysle ŠkVP)
	Počet hodín ročne 66. hod.

1. Charakteristika učebného predmetu:

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

2. Ciele učebného predmetu:

A: všeobecné ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni,

osvojovať si , zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého život. štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

B: hlavné ciele predmetu

Pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie.

Mať vedomosti o potrebe prevencie pred civilizačnými ochoreniami pohybovými prostriedkami.

Vedieť poskytnúť prvú pomoc.

Vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie .

Mať vytvorený hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto.

Poznať a dodržiavať zásady správnej výživy.

Zaradiť, využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase.

Pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy.

Poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti.

Vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností.

Vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov.

Vedieť využiť pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej pohybovej a športovej výkonnosti.

Vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti.
Preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach.
Mať príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

2. Prierezové témy:

Dopravná výchova – vedenie k bezpečnému pohybu na komunikáciách pri presune na športoviská a do prírody

Environmentálna výchova – budovanie kladného vzťahu k prírode a jej ochrane pri pohybových aktivitách

Osobný a sociálny rozvoj – poznať a využívať svoje pohybové a vôľové schopnosti pri individuálnom pohybe a pri kolektívnych činnostiach

Ochrana života a zdravia – dodržiavať zásady bezpečnosti a hygieny pri pohybovej činnosti

Multikultúrna výchova – naučiť sa rešpektovať schopnosti a možnosti iných detí

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – príprava a predvedenie jednoduchej pohybovej zostavy

3. Kľúčové kompetencie absolventa nižšieho sekundárneho vzdelávania v predmete

Žiak si osvojil primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach Telesnej a športovej výchovy, vie ich uplatniť v efektívnom využívaní voľného času:

- vie posúdiť úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem,
- dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia,
- vie si vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb
- vie používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností,
- dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru,
- vie poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch vzniknutých pri pohybových aktivitách,
- vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybových aktivít v dennom režime,
- žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase,
- pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

4. Štruktúra kompetencií – spôsobilostí rozvíjaných vyučovaním predmetu:

a) Kompetencie pohybové

Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.

Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.

Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

b) Kompetencie kognitívne – poznávacie

Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.

Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.

Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.

Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.

Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi v živote.

Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.

Žiak vie poskytnúť prvú pomoc v rôznom prostredí.

Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.

Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.

Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

c) Kompetencie komunikačné

Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.

Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľnočasových aktivít.

d) Kompetencie interpersonálne

Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.

Žiak efektívne pracuje v kolektíve.

Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie , najmä v športe.

Žiak sa správa empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.

e) Kompetencie učebné

Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.

Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

f) Kompetencie postojoyé

Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.

Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera.

Žiak dodržiava princípy fair- play.

Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.

Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody.

Obsah vzdelávania:

Obsah vzdelávania v predmete Telesná a športová výchova. sa delí do 4 hlavných tém – okruhov.

Hlavná téma:	Obsah:
Atletika	Beh na 60 m, beh na 800 / 1000 m, skok do diaľky, hod kriketovou loptičkou,
Gymnastika	Akrobacia, preskok, kladina, hrazda, Rytmická gymnastika,
Športová hry	Basketbal, volejbal, hádzaná, futbal,
Testovanie	Skok do diaľky z miesta, výdrž v zhybe, Sed - ľah 30 s, člnkový beh 5x 10 m, člnkový vytrvalostný beh,
Lyžiarsky výcvik	Zjazdové, bežecké lyžovanie

Tematický celok	Téma	Všeobecné javy a pojmy	Konkrétne príklady javov	Vzdelávací štandard		
				Obsahový štandard	Výkonový štandard	Spôsobilosti
<u>Atletika</u>	<u>Beh na 60 m</u>	Základná terminológia a systematika atletických disciplín. Šprint Vytrvalostný beh	Technika behu, nízky štart,	Štarty z rôznych polôh, bežecká abeceda, krátky intervalový beh Štafetové súťaže	Vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach. Poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využívať ich v spontánnej pohybovej aktivite.	Poznať a prakticky demonštrovať základné atletické disciplíny. Poznať základné pravidlá atletických disciplín, pod dohľadom pedagóga byť schopný pomáhať pri rozhodovaní atletických súťaží.
	<u>Beh na 1000 m</u>		<u>Technika behu</u>			
	<u>Skok do diaľky</u>	Skokanské disciplíny	<u>Rozbeh, odraz, letová fáza, dopad</u>	Odrážové cvičenia, Štupňovaný rozbeh Letová fáza		
	<u>Skok do výšky</u>	Vrhačské disciplíny	<u>Rozbeh, odhodové postavenie, odhod</u>	Rozbeh, nácvik odhodového postavenia, odhod		
	<u>Hod kriketovou loptičkou</u>					
<u>Gymnastika</u>	<u>Akrobacia</u>	Disciplíny a cvičebný obsah športovej gymnastiky mužov	<u>Prípravné a imitačné cvičenia.</u> <u>Cvičenia na zvýšenie</u>	Význam a zmysel vykonávania gymnastických	Poznať gymnastické športy. Vedieť popísať	Uplatňovať optimálnu techniku pri

		a žien, modernej gymnastiky.	<u>Kĺbovej pohyblivosti.</u>	športov Kotúle vo väzbách, Stojky na lopatkách, na hlave, na rukách, premet bokom	disciplíny, ich cvičebný obsah. Vedieť správne pomenovať cvičebné polohy a tvary. Vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia , základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave.	vykonávaní gymnastických cvičení. Vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia. Vedieť postrehnúť chyby v prevedení, držaní tela a rozsahu pohybu.
	<u>Preskok</u>		<u>Rozbeh, odraz, letová fáza, doskok</u>	Roznožka cez kozu na šírku, Skrčka cez kozu		
	<u>Hrazda</u>		<u>Prípravné cvičenia, Cvičenia rozvíjajúce kondično-koordináčnej schopnosti.</u>	Výmyk, prešvih únožmo		
	<u>Kladina</u>		<u>Rovnovážne polohy, Cvičenia rozvíjajúce koordináčnej schopnosti,</u>	Náskok, základné lokomočné pohyby, obraty, skoky, rovnovážne polohy, zoskok.		

Požadovaný školský výstup žiaka z predmetu Telesná a športová výchova v 7. ročníku:

Optimálny:	Minimálny:
Dosiahnutie požadovanej úrovne pohybovej výkonnosti v testoch z jednotlivých tematických celkov. Teoretické poznatky z preberaných tematických celkov.	Dosiahnutie minimálnej úrovne pohybovej výkonnosti v testoch z jednotlivých tematických celkov.

Výstupné testy pohybovej výkonnosti v jednotlivých tematických celkoch sú v štádiu prípravy.

Hodnotenie vyučovacieho predmetu:

Formovanie vzťahu a reálneho aktívneho postoja žiakov k telesnej výchove a k vlastnému zdraviu patrí v novej koncepcii k jednému z kľúčových výchovných cieľov povinného vyučovacieho predmetu.

Kritériá na priebežné hodnotenie požadovanej intenzity reálneho postoja žiakov k telesnej výchove:

- dosiahnutá úroveň vyššie uvedených požiadaviek na výkony žiakov, resp. evidentná snaha o ich dosiahnutie a prekročenie,
- evidentný prejav radosti, netrpezlivosti pred vyučovaním telesnej výchovy, ale aj prejavovaný záujem o dianie, obsah a priebeh telovýchovného procesu,
- objem a intenzita vynakladaného úsilia, zaujatie, celková aktivita, snaha o zvládnutie (osvojenie) učiva, túžba po lepšom individuálnom výkone, vyžiadanie hodnotenia výkonu v priebehu vyučovania telesnej výchovy,
- aktivita v záujmovej školskej a mimoškolskej telesnej výchove, vrátane rekreačných foriem v kruhu rodiny,
- prejavy záujmu i schopnosť viesť dialóg na aktuálne, žiackej úrovni primerané témy s telovýchovnou problematikou.

Kritériá na priebežné hodnotenie požadovanej intenzity reálneho postoja žiakov k vlastnému zdraviu:

- dosiahnutá úroveň, rozsah a kvalita osvojenia poznatkov a vedomostí v príslušnej oblasti (zdravoveda – hygiena, životospráva),
- reálne prejavovaný záujem a aktivita v starostlivosti o hygienu tela, odevu, ale i hygienu prostredia,
- primeraná angažovanosť i aktivita na hodinách telesnej výchovy,
- primeraná ostražitosť v priebehu telovýchovnej činnosti a pri rizikových formách telovýchovnej aktivity,
- primeraná frekvencia a objem pohybovej aktivity v režime dňa, ale aj jej cieľavedomé vyhľadávanie a využívanie.

Úroveň základných pohybových schopností žiakov je ukazovateľom úrovne ich všeobecnej pohybovej výkonnosti. Pre priamy vzťah týchto hodnôt s funkčnou zdatnosťou organizmu, a tým aj s fyzickým zdravím žiakov patrí ich diagnostikovanie k pravidelným úlohám učiteľa a ich cieľavedomý rozvoj k dominantným cieľom vyučovacieho predmetu telesná výchova.

Učebné zdroje:

Učebné zdroje

Predmet: Telesná a športová príprava		Ročník:7.....		
Názov tematického celku:	Odborná literatúra:	Didaktická technika:	Materiálne výučbové prostriedky:	Ďalšie zdroje:
Všetky tematické celky	- časopisy: Zdravie - encyklopédie - šport. časopisy - odborné príručky - odb. literatúra - hudba-MG, CD - internetový časopis sportu-jeme.sk	Prenosný datavideoprojektor		

8.ročník

1. Charakteristika učebného predmetu:

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

2. Ciele učebného predmetu:

A: všeobecné ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

B: hlavné ciele predmetu

Zdravie a jeho poruchy

- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie,
- mať vedomosti o potrebe prevencie pred civilizačnými ochoreniami pohybovými prostriedkami,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc,

- vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie,
- mať vytvorenú hodnotový systém, v ktorom zdravie a pohyb majú popredné miesto.

Zdravý životný štýl

- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy,
- zaradiť využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,
- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy,
- pochopiť kompenzačný účinok telesných cvičení a poznať vhodné cvičenia na jeho dosiahnutie.

Zdatnosť a pohybová výkonnosť

- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,
- vedieť využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti.

Športové činnosti pohybového režimu

- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach.

3. Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj – športové hry

- porozumieť sebe samému a druhým
- zvládať vlastné správanie

Multikultúrna výchova – športové hry

- komunikovať a žiť v skupine s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín, uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva druhých, chápať a tolerovať odlišné záujmy, názory i schopnosti druhých
- rozvíjať schopnosti rozpoznať prejavy rasovej neznášanlivosti a napomáhať prevencii vzniku xenofóbie

Enviromentálna výchova – atletika, netradičné športy

- vytvárať kladný vzťah k prírode, starať sa o svoje životné prostredie
- prispievať k utváraniu zdravého životného štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia

Mediálna výchova – rytmická gymnastika, aerobic

- využívať potenciál médií ako zdrojov informácií, kvalitnej zábavy i naplnenia voľného času
- vytvárať predstavu o úlohe médií v každodennom živote v regióne /v lokalite/

Ochrana človeka a zdravia – atletika, netradičné športy, gymnastika

- formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života
- pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza - nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – športová a rytmická gymnastika

- tvoriť a prezentovať svoju prácu s použitím informačných a komunikačných technológií
- učiť sa vytvoriť nejaký produkt - zamerať sa na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť žiaci využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii svojej školy

Dopravná výchova – športové hry

☐ pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,

Obsah učebného predmetu

Prehľad tematických celkov, časová dotácia **8. ročník**

Tematický celok (TC)

povinné

voliteľné

Poznatky z telesnej výchovy a športu

priebežne

Všeobecná gymnastika

priebežne

Atletika

12

Základy gymnastických športov

8

Basketbal

10

Volejbal

12

Hádzaná

10

Voliteľný tematický celok

10

Testovanie VPV

4

Spolu hodín

66

Cvičenia v prírode

5

Tematický celok	Téma	Všeobecné javy a pojmy	Konkrétne príklady	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Spôsobilosti
Poznatky z telesnej výchovy a športu	Drobné organiz. formy	ranné cvičenie	- jednoduché cvičenia na precvičenie a natiahnutie všetkých svalových skupín	základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností	poznať drobné organizačné formy telesnej výchovy vedieť vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti	vedieť odbornú terminológiu vo všetkých TC vedieť vysvetliť a v praxi uplatniť techniku, taktiku a metodiku osvojovaných pohybových činností
	Zdravý životný štýl	racionálne využívanie voľného času	- otužovanie - ponuka športových krúžkov, klubov	význam správnej životosprávy pre pohybový výkon a negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu a nedovolených látok na zdravie a pohybový výkon telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o	rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti dodržiavať pravidlá správnej životosprávy vedieť posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem	
		správna životospráva	- precvičenie svalových skupín vzhľadom k preberanému učivu	význam vitamínov, bielkovín, tukov, minerálov	diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem	
		telesné zaťaženie	- relaxačné bloky	význam vitamínov, bielkovín, tukov, minerálov	diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem	
		diagnostika	meranie pulzovej frekvencie, správne zaťaženie, BMP	význam vitamínov, bielkovín, tukov, minerálov	diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem	

	Olympio-nizmus	olympijská výchova	vedieť si určiť svoje zaťaženie - základy dejín u nás a vo svete - športové tradície školy, mesta - naši olympionici, OH, MS	pulzovej frekvencii základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinok pohybovej aktivity na vlastný organizmus	poznať základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote,	
	Prvá pomoc	dopomoc	- bezpečnosť na TV - dopomoc pri jednotlivých tématických celkoch	úspechy našich športovcov na OH, MS, ME, olympijská výchova so zameraním na poznatky o Medzinárodnom olympijskom výbore, Slovenskom olympijskom výbore (poznať jeho symboliku), o olympijských hrách, kalokagatii a fair-play, prvá pomoc pri drobných poran.	vedieť poskytnúť prvú pomoc	spoľahlivo poznali pravidlá súťaženia v osvojených pohybových činnostiach a základné činnosti rozhodcu.
Všeobecná gymnastika	Kondičná gymnastika	tonizačný program všeobecný kondičný program plyometrický program	-zameraný na držanie tela v správnom napätí svalov v ľahu, kľakoch, sedoch, podporoch, postojoch bez náčinia, náradia, s náčiním (fit lopty, over baly, dynabandy, ..), náradím, na náradí, - s obsahom statických, dynamických cvičení, kľuky v kľaku, kľuky vo vzpore stojmo vpredu, vzadu, kľuky vo vzpore ležmo	zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela základné názvoslovie telesných cvičení pohybové prostriedky	vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie, vedieť prakticky ukázať gymnastické cvičenia, zvládnuť cvičebné väzby a pohybové kombinácie s ich vykonaním v zostave jednotlivca alebo skupiny vedieť preukázať poznatky z organizácie, bezpečnosti, dopomoci, záchrany,	mať pozitívny vzťah ku gymnastickým činnostiam, ako potreby ich celoživotného vykonávania vedieť účelovo využiť voľný čas s cieľom podporiť zdravie, zdatnosť, pestovať pozitívne spoločenské

		vytrvalostno -silový program	<p>vpred, vzadu znoťmo, roznoťmo,</p> <p>- zameraný na rozvoj dynamickej sily nôh, výpony, poskoky, skoky odrazom obojnožne, jednonožne,</p> <p>- cvičenia paží, nôh, trupu, brucha, bokov - kľuky, zhyby vo vise stojmo, prednosy v sede, vo vise, mierne záklony v ľahu, dvíhanie strmhlav, vis vznesmo roznoťmo bočne; výmyk; prešvihy únožmo vpred, vzad; zoskoky - prekot vpred, zákmihom doskok na podložku</p>	všeobecnej gymnastiky	uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní základných gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch	vzťahy medzi ľuďmi všetkých vekových kategórií využívať bohatý pohybový obsah gymnastický ch cvičení na dosiahnutie fyzickej výkonnosti, zdravotne orientovanej zdatnosti, pozitívnych psychických, emocionálnych a estetických pocitov z pohybu
	Základná gymnastika	akrobatické cvičenia skoky a obraty cvičenie na náradí a s	<p>- stojka na rukách s oporou na lavičku, s dopomocou, o rebrinu - premet bokom - obraty obojnožne v postojoch – prestupovaním, krížením, prísunom - rebriny: rúčkovanie v podpore ľetmo, vo vise prednosy skrčmo, postupovanie po rebrinách, - lavičky, nízka kladinka: chôdza vpred, vzad,</p>	štruktúra gymnastickej jednotky - úvodná, prípravná, hlavná, záverečná časť vyučovacej hodiny prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb		mať vytvorený pozitívny postoj k správneho životného štýlu so snahou o

		náradím	<p>bokom; beh</p> <p>- preskok: opakované odrazy z mostíka pri opore (rebrina, spolu cvičiaci), nadväzný odrazy z viacerých mostíkov, letová fáza znožmo, roznožmo čelne, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo s doskokom na žinenky (medzi mostíkmi krátky beh</p> <p>- lano: šplhanie.</p> <p>-hrazda: zhyb</p> <p>-stojmo, zhyb; vis vnesmo, vis strmhlav, vis vnesmo</p> <p>roznožmo bočne; výmyk; prešvihy únožmo vpred, vzad; zoskoky - prekot vpred, zákmihom doskok na podložku,</p>			<p>sebazdokonaľovanie, práceschopnosť, húževnatosť, disciplínu</p>
		<p>cvičenie s náčiním</p> <p>relaxačné a dychové cvičenia</p> <p>Poradové cvičenia</p>	<p>- švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednoožne, skrižmo, striedavonožne,</p> <p>- tyč – priamivé cvičenia, cvičenia zvyšujúce rozsah pohyblivosti kĺbov, chrbtice, elasticitu svalov,</p> <p>- šatka – oblúky, kruhy osmy, vlnenie, hádzanie a chytanie</p> <p>- plná lopta, – kotúľanie, hádzanie a chytanie,</p> <p>- aktívna kinetická</p>	<p>organizačná činnosť na vyučovacej jednotke (hodine), zdravotne orientovaná zdatnosť, pohybový režim, redukcia hmotnosti, obezity pozitívny životný štýl.</p>	<p>vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a kompozíciu (obsahovú skladbu) konaného gymnastického cvičenia, postrehnúť a posúdiť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybov,</p>	<p>prijímať a dodržiavať normy a pravidlá kolektívu</p>

			<p>relaxácia, - pasívna kinetická relaxácia, - cvičenie prehĺbenia nádychu a výdychu v stoji, vo vzpore kľáčmo, v sede, drepe, predklone. - nástup, pochod, povely</p>		<p>svalovom napätí, ochabnutosti tela</p>	
	<p>Rytmická gymnastika</p> <p>Kompezačné cvičenia</p>	<p>cvičenie na taktovanie</p>	<p>- pérovanie, pohupy, kroky, chôdza, behy, - rovnováhové cvičenie, obraty, skoky s pohybmi hlavy, paží, trupu vo vysokých a nízkych polohách v 2/4, 3/4 a 4/4 takte bez náčína, s náčiním. - prísuný, poskočný, premenný (polkový) krok v 2/4 takte; prísuný, valčíkový, mazurkový v 3/4 takte - rytmické cvičenie navzájom spájať, - pohybová skupinová skladba - odstraňovanie a korigovanie telesných a pohybových nedostatkov spôsobených jednostrannou sedavou činnosťou - cvičenia kĺbovej pohyblivosti a elasticity svalov</p>		<p>vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu pohybovú úroveň vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať</p>	

			<ul style="list-style-type: none"> - pasívne – sed roznoťmo - predklon; ľah vznesmo - pohyby ťahom – v ľahu prednožiť skrčmo P/Ľ nohu, chytiť za predkolenie a ťahať k trupu - aktívne – švihanie nohy v ľahu, stojí do prednoženia, unoženia, zanoženia, - cvičenia posilňovacie zamerané lokálne na problematické časti tela. 			
Atletika	Bežecké cvičenia	atletická abeceda	<ul style="list-style-type: none"> -zdokonaľovanie v bežeckej abecede - štarty z rôznych polôh (šľapavý beh) - stupňované úseky do 80 m (švihový beh) 	základná terminológia a systematika atletických disciplín		mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia
	60 m	švihový a šľapavý beh, šprint	<ul style="list-style-type: none"> - zdokonaľovanie techniky švihového a šľapavého behu - rôzne druhy štartov - stupňované, rozložené úseky, beh v zákrute - bežecké pohybové hry - beh dištančnou rýchlosťou na dráhe 	technika atletických disciplín základné pravidlá súťaženia a rozhodovania atletických súťaží	poznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží	preukazovať pozitívny postoj k súťaženiu preukazovať pozitívny vzťah k súperom
	800m,	vytrvalostn	- neprerušovaný	zásady fair-play,	poznať význam	dodržiavať

	1500m	ý beh	beh do 2000 m - intervalový beh 3 x 100m, 3 x 200m, v prestávkach chôdza - beh za vodičom (žiak) 800m v tempe za 4:00min. so záverečným 150m zrýchlením - štafetový beh s dlhšími úsekmi (200m) - beh na 1500m na dráhe	bezpečnosť a úrazová zábrana zásady hygieny a vplyv atletiky na zdravý vývin mládeže rozvoj kondičných a koordinačných schopností	rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia poznať a v ťivote uplatňovať zásady fair-play ako súťaiaci, rozhodca, organizátor,	prijaté zásady v rámci skupiny vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov
	Štafetový beh		- učivo ako v 5.-7. ročníku (zdokonaľovanie) - hodnotenie činnosti odovzdávajúceho a preberajúceho v štafete	základné (pomocné) funkcie rozhodcu a organizátora atletických súťaží		
	skok do diaľky	skrčmo a kročmo skoky	- zdokonaľovanie uzlových fáz predodrazového rytmu a fázy odrazu - imitačné cvičenia na zdokonaľovanie práce rúk a nôh pri skoku do diaľky - vytyčovanie rozbehu v dvojiciach - skoky so stupňovaným rozbehom v celku	využitie základných atletických lokomócií pri rozvoji telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. organizácia súťaží (časomerač, rozhodca, zapisovateľ)		prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnatosť, vytrvalosť, cieľavedomosť
Základy gymnast. športov	Športová gymnastika Prostné	akrobacia	- kotúle vo väzbách z rôznych východiskových polôh, - stojka na rukách - premet bokom,	význam a zmysel vykonávania gymnastických športov.	poznať gymnastické športy	mať vytvorený trvalý pozitívny vzťah ku gymnastickým športom, ako predpokladu pre ich celoživotný záujem

	Preskok	roznožka a odbočka a skrčka	- samostatné pokusy	zásady držania tela	vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah	
	Hrazda	základné polohy a pohyby	- výmyk - prešvih únožmo vpred, vzad, - toč jazdmo vpred	terminológia polôh a pohybov, cvičebných tvarov	vedieť správne pomenovať cvičebné polohy a tvary.	
	Kladina (dievčatá)	základné lokomočné pohyby náskok rovnovážne polohy skoky zoskok	- chôdza, tanečné kroky, - výskok do vzporu drepmo - váha predklonmo, váha únožmo - ľah vznesmo, čertík, predskok - skok do drepu, nožničky - odrazom znožmo s čelným roznožením	disciplíny a cvičebný obsah športovej gymnastiky žien a mužov. prípravné a imitačné cvičenia zásady bezpečného správania, pomoc, záchrana pri cvičení cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordináčnej schopnosti	vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave. uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohybov a cvičebných tvarov.	preukázať kladný postoj k účelnému zameraniu využitiu voľného času k udržaniu fyzického a psychického zdravia. prijímať a dodržiavať normy a pravidlá kolektívu, zásady fair – play.
	Kruhy (chlapci)	- vis vznesmo, vis strmhlav				
	Šplh	- šplh so slučkou				
ŠH	Basketbal					
	Herné systémy	útočné obránné	- útočný systém proti osobnej obrane - osobná obrana s preberaním - zápas - ÚK "hod" a bež" /V-únik/ - založená na prekľzovaní - zmeny smeru pri driblingu /čelom, chrbtom k obrancovi/. - streľba /zo strednej vzdialenosti, z výskoku, TH/. - prihrávky	systematika herných činností, základná terminológia, technika herných činností jednotlivca herné kombinácie a herné systémy herný výkon v športových hrách	vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v	reálne prijímať víťazstvá a prehry v športovej súťaži i v spoločenskom prostredí. prejavovať trvalý pozitívny vzťah k športovým hrám ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej
	Herné kombinácie	útočné obránné				
	Herné činnosti jednotlivca	útočné obránné				

			/rozšírenie repertoáru/ - hra 1 : 1 - bránenie útočníka bez lopty, s loptou		útok,	pohybovej aktivite, súťažením v športových hrách preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému procesu mať pozitívny vzťah k spoluhráčom k súperovi,
Volejbal I	Herné činnosti jednotlivca Herné kombinácie Herné systémy	odbitie podanie obranné útočné turnaj	- odbitie obojručné zhora na mieste - pred sebou - nad seba - pod uhlom - odbitie obojručné zhora po pohybe - odbitie obojručné zdola – na mieste - po pohybe - pod uhlom - jednoblok proti odbitiu obojručné zhora vo výskoku - podanie spodné - podanie zhora zo skrátenej vzdialenosti - bez bloku - s jednoblokom - kombinácia s nahrávačom - herný systém 3 :3, 4 :4 , 6:6 - postavenie hráčov - pravidlá volejbalu	systematika herných činností, základná terminológia, technika herných činností jednotlivca herné kombinácie a herné systémy herný výkon v športových hrách	vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,	reálne prijímať víťazstvá a prehry v športovej súťaži i v spoločenskom prostredí. prejavovať trvalý pozitívny vzťah k športovým hrám ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite, súťažením v športových hrách preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému procesu mať pozitívny vzťah k spoluhráčom k súperovi,

Hádzaná	Herné systémy	útočné obrné	-postupný útok v rade (založenie útoku, prechod na útočnú polovicu, útok	systematika herných činností, základná terminológia, technika herných činností	vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí)	reálne prijímať víťazstvá a prehry v športovej súťaži i v spoločenskom prostredí.
	Herné kombinácie	útočné obrné	v priestore pred bránkoviskom) - protiútok - priestorová obrana 0-6 (postavenie v obrane, súčinnosť) – križovanie - odovzdávanie – preberanie - uvoľnenie sa s loptou driblingom, trojtaktom - prihrávka od pleca, s veľkým náprahom i v pohybe - streľba zhora z miesta (i po 2-3 krokoch) - streľba skokom do bránkoviska - streľba vo výskoku - bránenie hráča s loptou - chytanie brankára - zápasy	jednotlivca herné kombinácie a herné systémy herný výkon v športových hrách	uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,	prejavovať trvalý pozitívny vzťah k športovým hrám ako predpokladu na ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite, súťažením v športových hrách preukázať pozitívny postoj k telovýchovnému procesu mať pozitívny vzťah k spoluhráčom i k súperovi,
	Herné činnosti jednotlivca	útočné obrné				
Testovanie VPV	Člnkový beh 10 x 5 m Skok do diaľky z miesta Ľah – sed Beh za 12 minút (m) alebo člnkový vytrvalo	bežecká rýchlosť so zmenou smeru výbušná sila dolných končatín dynamická sila brušného a bedrovo – stehenného svalstva bežecká vytrvalostná schopnosť statická, vytrvalostná	- člnkový beh 10 x 5 m / s / - skok do diaľky z miesta / m / - ľah – sed za 30 s. - beh na 12 min. alebo člnkový vytrvalostný beh na 20 m úseku - výdrž v zhybe	základné názvoslovie telesných cvičení rozvoj kondičných koordinačných, vytrvalostných a rýchlostných schopností zásady bezpečného správania, dopomoc, záchrana	vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu pohybovú úroveň vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ	vedieť vysvetliť a v praxi uplatniť techniku, taktiku a metodiku osvojovaných pohybových činností prejavovať snahu o seba zdokonaľovanie, húževnosť, vytrvalosť, cieľavedomosť mať vzťah k

	stný beh (počet 20 m úsekov) Výdrž v zhybe	silu svalstva horných končatín				udržaniu fyzického a psychického zdravia
Cvičenia prírode	Pohybové a branné činnosti Praktické precvičov anie odborno- techn. vedomostí a zručností z turistiky	pobyt v prírode	<ul style="list-style-type: none"> - pochod podľa azimutu - prekonávanie terénnych prekážok - precvičovanie orientácie, určenie vlastného stanoviska - nakreslenie pochodovej osi - založenie ohniska, príprava jednoduchého jedla 	<p>základné poznatky o TC</p> <p>zásady organizácie práce a bezpečnosť pri výcviku</p> <p>zásady hygieny a úrazovej zábrany</p>	<p>dosiahnuť u žiakov, aby dodržiavali základné pravidlá správania sa v prírode, jej ochrany,</p> <p>poznali spôsoby oddychu v prírode a zmenili štýl svojho života smerom k aktivitám v prírodnom prostredí.</p>	<p>viest' žiakov k pohybovej aktivite v prírode</p> <p>viest' žiakov k dodržiavaniu dopravnej disciplíny</p> <p>viest' žiakov k poskytnutiu pomoci v sťažných podmienkach</p> <p>spolupráca v malej skupine, rozdelenie úloh</p>

Príloha: Prierezové témy 5. ročník

Charakteristika

Všetky prierezové témy sa prelínajú rôznymi predmetmi celou školskou dochádzkou. Realizujeme ich prakticky prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a kurzov.

Na úrovni nižšieho sekundárneho vzdelávania zavádza Štátny vzdelávací program tieto prierezové tematiky:

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

MEDIÁLNA VÝCHOVA

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

DOPRAVNÁ VÝCHOVA

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA

Prierezová téma: Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehĺbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenal len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí.

Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a

prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokáže s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Okruh	Predmet	Realizácia
Multikulturalita.	Geografia: Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek. Slovenský jazyk: Výrazné čítanie a rolové čítanie.	
Kultúrna diferenciacia.	Výtvarná výchova: Podnety tradičných remesiel. Slovenský jazyk a literatúra: Sme odlišní, ale rovní.	
Medzilidské vzťahy.	Hudobná výchova: Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov. Etická výchova: Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých.	

Prierezová téma: Mediálna výchova

Cieľom prierezovej tematiky je rozvinúť:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),
- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií,
- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Okruh	Predmet	Realizácia
Moja mediálna biografia.	Občianska výchova: Môj režim dňa. Anglický jazyk: Môj deň.	
Charakteristické znaky televízie v porovnaní s inými médiami.	Slovenský jazyk: Plusy a mínusy masovokomunikačných prostriedkov.	
Televízne žánre.	Slovenský jazyk: Reklama a diskusia. Anglický jazyk: Môj obľúbený film. Výtvarná výchova: Podnety filmu. Informatika: Spracovanie a uloženia videa v digitálnej forme.	
Školský časopis.	Slovenský jazyk, Informatika, Dejepis, Výtvarná výchova, Anglický jazyk.	

Prierezová téma: Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedľávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov.

Vybrané okruhy tém sa budú realizovať formou kurzu.

Okruh	Predmet	Realizácia
Osobnostný rozvoj, sebapoznávanie a poznávanie iných.	Kurz vedený psychológom. Telesná výchova – osobnosť žiaka, osobnosť športovca.	
Komunikácia, spoločenský bontón, etiketa.	Školské výlety, exkurzie – pravidlá spoločenské správanie. Slovenský jazyk – verbálna, neverbálna komunikácia. Etická výchova – otvorená komunikácia, tvorivosť v medziľudských vzťahoch, inšpirácia.	
Prevencia šikanovania, psychického násillia a psychického týrania.	Palkovo centrum v LM.	

Prierezová téma: Environmentálna výchova

Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností

nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu.

Okruh	Predmet	Realizácia
Týždeň čistoty a úprav okolia školy. Problémy životného prostredia, vzťah človeka k životnému prostrediu.	Prelína sa všetkými predmetmi. Výtvarná výchova – Deň Zeme. Geografia, Biológia – Strom poznania. 5. ročník – exkurzia Separovanie a recyklácia. Čas premien – náukové filmy o dospievaní. Telesná výchova – zásady osobnej hygieny. Biológia – Problémy ekosystémov v regióne.	

Prierezová téma: Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele dopravnej výchovy na ZŠ sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Prierezová tematika sa realizuje v špecializovanom kurze počas alebo na konci školského roka.

Okruh	Predmet	Realizácia
Zásady bezpečného správania sa na cestách.	Telesná výchova: in-line korčuľovanie.	
Funkcia dopravy ako riadený systém vymedzený všeobecne záväznými právnymi predpismi.	Výtvarná výchova: podnety architektúry - <i>Vytvorme si ulicu.</i>	

Prierezová téma: Ochrana života zdravia

Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa v škole realizuje prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Snahou je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. K tomu je potrebné poskytnúť žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatky, pomôcť im osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane. Vyškoliť ich v poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia. Formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Prierezová téma sa realizuje obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií -civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

Obsahové zameranie v piatom ročníku:

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana:

- varovné signály CO – činnosť na varovný signál „ Všeobecné ohrozenie“; „Ohrozenie vodou“ , „ Koniec ohrozenia“;
- ochranná poloha ochranných prostriedkov (DM-1, CM3-/3h);
- ukážka prechodu priestoru kontaminovaného nebezpečnými látkami;
- kolektívna ochrana, evakuácia –vyhlasovanie evakuácie, evakuačné zariadenia; spôsoby vykonávania evakuácie, evakuačná batožina;
- kolektívna ochrana – ukrytie a ochrana v budovách pri mimoriadnej udalosti;

b) Zdravotná príprava

- imobilizácia horných a dolných končatín pomocou štandardných dláh;
- znehybnenie poranených končatín improvizovanými prostriedkami;
- uloženie postihnutého do stabilizovanej polohy – privolanie lekára;
- ošetrovanie a znehybnenie zlomenín dolných končatín;
- spôsoby odsunu poraneného – podľa druhu a závažnosti poranenia;

c) Pohyb pobyt v prírode

- zásady orientácie v prírode podľa prírodných úkazov, kompasu, buzoly, mapy,
- odhad vzdialeností do 300 m a výšky 10 m;
- pochod na neznáme miesto s riešením úloh na určovanie vlastného stanovišťa podľa mapy;
- správne zakladanie ohňa;

Účelové cvičenia (ÚC) v 5. ročníku realizujeme v prírode 2 krát v roku po 5 hodín na jeseň a na jar. Pred realizáciou ÚC vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 3 hodín podľa náročnosti obsahu a organizácii plánovaného ÚC.

Prierezová téma: Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Ciele aj obsah prierezovej témy je súčasťou viacerých predmetov.

Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod. Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, napláňovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Okruh	Predmet	Realizácia
Informácie okolo nás.	Informatika:	
Tvorenie plánu prezentácie a prezentovanie svojich produktov.	<p>Slovenský jazyk a literatúra: vlastná tvorba literárnych textov.</p> <p>Geografia: Najkrajšie miesta v regióne.</p> <p>Najkrajšie miesta na Zemi.</p> <p>Občianska výchova: Rodokmeň.</p> <p>Režim dňa.</p> <p>Matematika: Matematická hra.</p> <p>Hudobná výchova: Hudobno-dramatické predstavenie.</p> <p>Anglický jazyk: ja a moja rodina, moje záľuby, škola – rozvrh hodín, obľúbené predmety, moja izba a môj dom /moja dedina/, horor family /vlastná vymyslená rodina/ .</p>	

Prierezová téma : Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Prierezová téma bude včlenená do vyučovania predmetov dejepis, geografia, občianska náuka a jednotlivých výchov. S cieľom vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov. Edukačnú činnosť zameriame najmä na históriu a kultúru vlastnej obce, na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok aj formou exkurzií a vychádzok do Chrobákovho domu, Národopisného múzea v Liptovskom Hrádku, Múzea janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši. Naša škola každý rok v decembri organizuje súťaž v pečení a zdobení medovníkov pod názvom Voňavé Vianoce. Do súťaže sa zapájajú školy so širšieho regiónu. Súťaž je určená pre žiakov 6. až 9. ročníka. Ostatné triedy pečú a zdobia nesúťažné kolekcie.

Okruh	Predmet	Realizácia
Regionálna výchova.	<p>Dejepis – Významné osobnosti obce.</p> <p>Exkurzia – Dom Dobroslava</p>	

	Chrobáka. Remeslá v Hybiach. HV – Liptovské zvončeky – regionálna súťaž.	
Tradičná kultúrna výchova.	Vianočné zvyky a obyčaje- program pre obec. Pečenie a zdobenie medovníkov – súťaž. Veľká noc – aranžovanie veľkonočného stola – výstava.	

Príloha: Prierezové témy 6. ročník

5. 2 PRIEREZOVÉ TÉMY (TEMATIKY) 6. ROČNÍK

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
 MEDIÁLNA VÝCHOVA
 OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
 ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
 DOPRAVNÁ VÝCHOVA
 OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA
 TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI
 REGIONÁLNA VÝCHOVA TRADIČNÁ ĽUDOVÁ VÝCHOVA

5. 2.1 MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehľbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania

a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokáže s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Multikultúrnu výchovu možno prirodzene začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodologickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Okruh	Predmet	Realizácia
Multikulturalita.	<p>Geografia: spolužitie domorodcov a prisťahovalcov.</p> <p>Multikultúrne mestá: Sydney, Melbourne, New York.</p> <p>Etická výchova: poznávanie a pozitívne hodnotenie seba a iných.</p> <p>Anglický jazyk: konverzačné hodiny s native speakrom.</p> <p>Dejepis: kultúrna akceptácia, tolerancia a medzikultúrne porozumenie v histórii ľudstva.</p>	
Kultúrna diferenciacia.	<p>Slovenský, ruský a anglický jazyk: vytvorenie projektu, zameraného na porovnanie kultúrnych a jazykových odlišností v daných krajinách.</p> <p>Výtvarná výchova: variácie gotického portálu v umení európskych národov.</p>	

	Hudobná výchova: prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov.	
Medziľudské vzťahy.	Slovenský, ruský a anglický jazyk, občianska výchova: vzťahy v rodine.	

5.2.2 MEDIÁLNA VÝCHOVA

Cieľom prierezovej tematiky je rozvinúť:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),
- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií.
- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Okruh	Predmet	Realizácia
Moja mediálna knižnica.	<p>Geografia: výber filmov o Austrálii a Amerike – dokumentárnych aj celovečerných, osobnosti Austrálie a Ameriky, ktoré žiaci poznajú.</p> <p>Matematika: hľadanie vhodného modelu zovšeobecňujúceho jednotlivé konkrétne situácie, využitie počítača pri riešení problému, vytvorenie metodiky prístupu k riešeniu problémov s využívaním analyticko –</p>	

	syntetickej metódy. Dejepis: praveké nálezišká na území SR, múzeá a iné kultúrne zariadenia.	
Charakteristické znaky televízie v porovnaní s inými médiami.	Slovenský jazyk: divadelná a rozhlasová hra, film.	
Televízne žánre.	Slovenský jazyk: filmová výprava, zvláštne efekty a kreslený humor vo filme.	
Školský časopis.	Informatika: spracovanie digitálnej fotografie a práca v page maker-i pri vytváraní školského časopisu.	

5.2.3 OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód. Najvhodnejšia je forma kurzu.

Okruh	Predmet	Realizácia
Osobnostný rozvoj, sebapoznávanie a poznávanie iných.	Kurz vedený dietologičkou. Matematika: využitie námetu slovných úloh a problémových situáci na rozvíjanie zdravotnej, ekologickej, rodinnej a vlasteneckej výchovy. Zámerná voľba štatistických údajov na rozvíjanie chápania	

	ekonomického a verejného myslenia.	
Komunikácia, spoločenský bontón, etika.	Slovenský jazyk: prednes poézie, interpretácia a dramatizácia umeleckého textu, verbálna a neverbálna komunikácia.	
Prevenca šikanovania, psychického násilia a psychického týrania.	Etická výchova a občianska výchova: návšteva Palkovho centra v Lipt. Mikuláši.	

5.2.4 ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
- vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania smerom k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niest' zodpovednosť.

Okruh	Predmet	Realizácia
-------	---------	------------

<p>Týždeň čistoty a úpravy okolia školy.</p>	<p>Kurz aktívnej úpravy okolia školy a ochrany životného prostredia, separovania komunálneho odpadu a zber papiera.</p>	
<p>Problémy životného prostredia, vzťah človeka k životnému prostrediu.</p>	<p>Geografia: časté požiare v Austrálii a Amerike – zničenie lesa, živočíchov. Určiť napr. najohrozenejšie oblasti na svete – pozrieť si www.wmf.org</p> <p>Chémia: Ozónová diera - prezentácia a happening (každý žiak našej školy si bude môcť symbolicky prišit' na nástenke hlavnej chodby záplatu, ktorá predstavuje ochotu aj malým činom prispieť k riešeniu), objavovanie chémie v našom okolí a látky nevyhnutné pre náš život.</p>	
<p>Človek ako súčasť prírody.</p>	<p>Biológia: osobitosti ľudských obydlií a ich okolia pre život organizmov.</p> <p>Telesná výchova: zásady osobnej hygieny.</p> <p>Výtvarná výchova: Deň Zeme – maľovanie na asfalt a tvorba env. plagátov.</p> <p>Dejepis: ochrana archeologických lokalít, historických pamiatok a zveľad'ovanie prírodného a kultúrneho dedičstva.</p>	

5.2.5 DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele dopravnej výchovy na ZŠ sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať.

Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka.

Okruh	Predmet	Realizácia
Zásady bezpečného správania sa na cestách.	Etická, občianska výchova a triednicke hodiny: bezpečne nielen v škole ale aj na ceste do nej. Telesná výchova: in-line korčuľovanie.	
Funkcia dopravy ako riadený systém vymedzený všeobecne záväznými právnymi predpismi.	Beseda s dopravným policajtom a návšteva dopravného ihriska.	

5.2.6 OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Snahou je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. K tomu je potrebné poskytnúť žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatky, pomôcť im osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane. Vyškoliť ich v poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia. Formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Prierezová téma sa realizuje obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

5.2.7 TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Ciele aj obsah prierezovej témy je súčasťou viacerých predmetov.

Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Okruh	Predmet	Realizácia
Informácie okolo nás.	Výtvarná výchova: vytvoriť	

	<p>krátky mediálny videoodkaz.</p> <p>Informatika: Bezpečne na počítači – spam, vírus, hoax...</p>	
<p>Tvorenie plánu prezentácie a prezentovanie svojich produktov a projektov.</p>	<p>Geografia: Cesta naprieč kontinentom.</p> <p>Chémia: Voda a vzduch.</p> <p>Biológia: Zeleň v okolí môjho bydliska, Pestovanie a ochrana zelene v triede, Dreviny v našom parku, Môj domáci miláčik, Starostlivosť o vtáky v zime.</p> <p>Slovenský jazyk: vlastná tvorba umeleckých textov.</p> <p>Občianska výchova a anglický jazyk: Moja rodná obec, krajina, v ktorej žijem.</p> <p>Fyzika: Vlastná stopa ako jednotka, Návrh zariadenia , v ktorom možno uviesť do pohybu tekutiny horizontálnym a vertikálnym smerom.</p>	

Prierezová téma bude včlenená do vyučovania predmetov dejepis, geografia, občianska náuka a jednotlivých výchov. Cieľom vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov. Edukačnú činnosť zameriame najmä na históriu a kultúru vlastnej obce, na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok aj formou exkurzií a vychádzok do Chrobákovho domu, Národopisného múzea v Liptovskom Hrádku, Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši. Naša škola každý rok v decembri organizuje súťaž v pečení a zdobení medovníkov pod názvom Voňavé Vianoce. Do súťaže sa zapájajú školy so širšieho regiónu. Súťaž je určená pre žiakov 6. až 9. ročníka. Ostatné triedy pečú a zobia nesúťažné kolekcie.

Okruh	Predmet	Realizácia
Regionálna výchova.	HV – Liptovské zvončeky – regionálna súťaž.	
Tradičná kultúrna výchova.	Vianočné zvyky a obyčaje- program pre obec. Pečenie a zdobenie medovníkov – regionálna súťaž. Veľká noc – aranžovanie veľkonočného stola – výstava.	

PRIEREZOVÉ TÉMY (TEMATIKY) 7. ROČNÍK

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
MEDIÁLNA VÝCHOVA
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
DOPRAVNÁ VÝCHOVA
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI
REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehlbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Multikultúrnú výchovu možno prirodzene začleniť do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodologickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Okruh	Predmet	Realizácia
Multikulturalita.	<p><u>Geografia</u>: spolužitie domorodcov a prisťahovalcov. Multikultúrne mestá: Capské Mesto, Šanghaj, rasizmus a tolerancia.</p> <p><u>Biológia</u>: rasizmus a tolerancia, odkaz A. Hrdličku.</p> <p><u>Etická výchova</u>: poznávanie a pozitívne hodnotenie seba a iných.</p> <p><u>Anglický jazyk</u>: problém globalizácia – The Couch Potato Generation .</p> <p><u>Dejepis</u>: hľadanie novej vlasti Slovania, využitie negat. príkladu.</p>	
Kultúrna diferenciacia.	<p><u>Slovenský a ruský jazyk</u>: vytvorenie projektu, zameraného na porovnanie kultúrnych a jazykových odlišností v daných krajinách.</p> <p><u>Anglický jazyk</u>: vytvorenie projektu, zameraného na : Londýn, New York – kultúrne pamiatky, história a školský systém UK a USA.</p> <p><u>Výtvarná výchova</u>: renesancia –</p>	

	<p>problematika zlatého rezu v umení.</p> <p><u>Hudobná výchova:</u> prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov, dni národnej hudby – Čajkovský, Suchoň.</p>	
Medzil'udské vzťahy.	<p><u>Slovenský a ruský jazyk, občianska výchova:</u> vzťahy v rodine.</p> <p><u>Anglický jazyk:</u> vzťahy v rodine, tvorba rodostromu, fiktívnej rodiny – telenovela.</p>	

MEDIÁLNA VÝCHOVA

Cieľom prierezovej tematiky je rozvinúť:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),
- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií.
- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Okruh	Predmet	Realizácia
Moja mediálna knižnica.	<p><u>Geografia:</u> výber filmov o Afrike a Ázii– dokumentárnych aj celovečerných,</p> <p>zaujímavosti a rekordy Afriky a Ázie.</p>	

	<p><u>Matematika</u>: hľadanie vhodného modelu zovšeobecňujúceho jednotlivé konkrétne situácie, využitie počítača pri riešení problému, vytvorenie metodiky prístupu k riešeniu problémov s využívaním analyticko – syntetickej metódy.</p> <p><u>Dejepis</u>: J. Guttenberg na počiatku med. sveta.</p>	
Charakteristické znaky televízie v porovnaní s inými médiami.	<u>Slovenský jazyk</u> : divadelná a rozhlasová hra, filmový hrdina, využitie neologizmov v masmédiách a rétorika.	
Televízne žánre.	<u>Slovenský jazyk</u> : filmový hrdina. <u>Výtvarná výchova</u> : podnety filmu – vytvorenie film. scenára.	
Školský časopis.	<u>Informatika</u> : vytvorenie prezentácie s využitím dig. kamery a fotoaparátu.	

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie, naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pomáhať žiakom získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu,

podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Nevyhnutné je, aby sa všetky témy realizovali prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód. Najvhodnejšia je forma kurzu.

Okruh	Predmet	Realizácia
Osobnostný rozvoj, sebapoznávanie a poznávanie iných.	<p>Kurz relaxačných techník.</p> <p><u>Biológia</u>: beseda na tému: stres a prevencia srdcovo – cievnych ochorení.</p> <p><u>Matematika</u>: využitie námetu slovných úloh a problémových situáci na rozvíjanie zdravotnej, ekologickej, rodinnej a vlasteneckej výchovy. Zámerná voľba štatistických údajov na rozvíjanie chápania ekonomického a verejného myslenia.</p>	
Komunikácia, spoločenský bontón, etika.	<u>Slovenský jazyk</u> : prednes poézie, interpretácia a dramtizácia umeleckého textu, asertivita a metodika prezentácie projektov.	
Prevencia šikanovania, psychického násilia a psychického týrania.	<u>Etická výchova a občianska výchova</u> : návšteva zariadenia soc. služieb – detského domova v Kráľovej Lehote pri príležitosti dňa detí.	

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi;

poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;

- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
- vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania smerom k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

Okruh	Predmet	Realizácia
Týždeň čistoty a úpravy okolia školy.	Kurz aktívnej úpravy okolia školy a ochrany životného prostredia, separovania komunálneho odpadu a zber papiera.	
Problémy životného prostredia, vzťah človeka k životnému prostrediu.	<p><u>Geografia:</u> rozširovanie púští, problematika populačnej explózie a rastu počtu obyvateľov Ázie.</p> <p><u>Biológia:</u> ľudská populácia, demografické krivky.</p>	

	<p><u>Chémia</u>: separovanie odpadov – prezentácia,</p> <p>vplyv požiarov na prírodu – beseda.</p>	
Človek ako súčasť prírody.	<p><u>Biológia</u>: zaradenie človeka do systému živoč. ríše – projekt,</p> <p>nebezpečenstvo UV žiarenia a starostlivosť o pleť,</p> <p>kvalita ovzdušia ktoré dýchame a jeho vplyv na dýchaciu sústavu,</p> <p>zásady správnej výživy – osteoporóza.</p> <p><u>Telesná výchova</u>: zásady osobnej hygieny.</p> <p><u>Výtvarná výchova</u>: Deň Zeme – maľovanie na asfalt a tvorba env. plagátov.</p> <p><u>Fyzika</u>: vplyv dopravy na životné prostredie, meteorológia, kyslé dažde.</p>	

DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerny je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt

výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele dopravnej výchovy na ZŠ sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka, na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať.

Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec),
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Prierezová tematika sa realizuje v špecializovaných kurzoch počas alebo na konci školského roka.

Okruh	Predmet	Realizácia
Zásady bezpečného správania sa na cestách.	<u>Etická, občianska výchova</u> a <u>triednicke hodiny</u> : bezpečne nielen v škole ale aj na ceste do nej. <u>Telesná výchova</u> : Geo – Caching: Kešky.	
Funkcia dopravy ako riadený systém vymedzený všeobecne záväznými právnymi predpismi.	Súťaž v poznávaní dopravných značiek – <u>triednicke hodiny</u> .	

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Ochrana života a zdravia (OŽZ) sa v základných školách realizuje prostredníctvom jednotlivých učebných predmetov ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách. Podobne pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Snahou je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredia prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Prierezová téma sa zameriava na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. U žiakov by sa mal formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. K tomu je potrebné poskytnúť žiakom teoretické vedomosti, praktické poznatky, pomôcť im osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane. Vyškoliť ich v poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia. Formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Prierezová téma sa realizuje obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana,
- zdravotná príprava,
- pohyb a pobyt v prírode.

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Ciele aj obsah prierezovej témy je súčasťou viacerých predmetov.

Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Prierezovú tému odporúčame realizovať v jednotlivých učebných predmetoch alebo formou kurzu, prípadne ako samostatný predmet.

Okruh	Predmet	Realizácia
Informácie okolo nás.	Výtvarná výchova: vytvoríť krátky mediálny videoodkaz.	

<p>Tvorenie plánu prezentácie a prezentovanie svojich produktov a projektov.</p>	<p><u>Geografia</u>: Cesta naprieč kontinentom – prírodné a kultúrne zaujímavosti Afriky a Ázie.</p> <p><u>Chémia</u>: horenie.</p> <p><u>Biológia</u>: vytvorenie plagátu na protidrogovú tematiku.</p> <p><u>Slovenský jazyk</u>: miesto, ktoré mám rád, umelecký opis s fotografiou.</p> <p><u>Občianska výchova a anglický jazyk</u>: Moja rodná vlasť – štátne symboly.</p> <p><u>Fyzika</u>: zostrojenie silomera, meteorol. pozorovania okolo mňa, zostrojenie elektroskopu.</p> <p><u>Anglický jazyk</u>: rodina, krajina, mesto, ľudia.</p>	
--	--	--

Prierezová téma bude včlenená do vyučovania predmetov dejepis, geografia, občianska náuka a jednotlivých výchov. S cieľom vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov. Edukačná činnosť je zameraná najmä na históriu a kultúru vlastnej obce, na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok aj formou exkurzií a vychádzok do Chrobákovho domu, Národopisného múzea v Liptovskom Hrádku, Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši.

Naša škola každý rok v decembri organizuje súťaž v pečení a zdobení medovníkov pod názvom Voňavé Vianoce. Do súťaže sa zapájajú školy so širšieho regiónu. Súťaž je určená pre žiakov 6. až 9. ročníka. Ostatné triedy pečú a zdobia nesúťažné kolekcie.

Okruh	Predmet	Realizácia
Regionálna výchova.	<p><u>Dejepis</u>- Belo IV. – Hybe kráľovské mesto, mestské privilégia.</p> <p>M. Luther a reformácia v Hybiach, drevené artikulárne kostoly na Liptove.</p> <p><u>HV</u>- Liptovské zvončeky regionálna súťaž.</p>	
Tradičná kultúrna výchova.	<p>Vianočné zvyky a obyčaje-program pre obec.</p> <p>Pečenie a zdobenie medovníkov – súťaž.</p> <p>Veľká noc – aranžovanie veľkonočného stola – výstava.</p>	

Prierezové témy - 8. ročník

Multikultúrna výchova
 Mediálna výchova
 Osobnostný a sociálny rozvoj
 Environmentálna výchova
 Dopravná výchova
 Ochrana života a zdravia
 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Multikultúrna výchova

Okruh	Predmet	Realizácia
Multikulturalita.	<p><u>Geografia</u>: obyvateľstvo a sídla Európy.</p> <p><u>Informatika</u>: informačná spoločnosť.</p> <p><u>Anglický jazyk</u>: Spojené kráľovstvo a Austrália.</p> <p><u>Dejepis</u>: zrod modernej Európy, národy menia Európu.</p>	
Kultúrna diferenciácia.	<p><u>Slovenský a literatúra</u>: vytvorenie projektu, mapa cesty hlavných hrdinov, Slovania ako jeden národ.</p> <p><u>Ruský jazyk</u>: tvorba projektu, zameraného na porovnanie kultúrnych a jazykových odlišností v daných krajinách.</p> <p><u>Anglický jazyk</u>: život v minulosti vo Veľkej Británii.</p> <p><u>Výchova umením</u>: umenie rôznych národov.</p>	
Medzil'udské vzťahy.	<p><u>Slovenský jazyk a literatúra</u>: môj hrdina.</p> <p><u>Ruský jazyk</u>: vzťahy v rodine.</p> <p><u>Etická výchova</u>: mravné hodnoty a normy, svedomie – pozitívne vzory, solidarita – pomoc sociálne slabším.</p>	

Mediálna výchova

Okruh	Predmet	Realizácia
--------------	----------------	-------------------

Médiá v súčasnom svete.	<p><u>Geografia:</u> internet – zdroj informácií o Európe.</p> <p><u>Slovenský jazyk:</u> výber slohových útvarov – neúplný životopis.</p> <p><u>Anglický jazyk:</u> rozširovanie slovnej zásoby pomocou internetu.</p> <p><u>Chémia:</u> internet ako vzdelávacie médium - laboratórne práce, periodická sústava prvkov, kovy v bežnom živote, neutralizácia.</p> <p><u>Dejepis:</u> osobnosti slovenského národného hnutia.</p> <p><u>Biológia:</u> ohrozenie populácie – práca s internetom.</p>	
Typy mediálnych produktov.	<p><u>Slovenský jazyk a literatúra:</u> film, televízia a počítačová hra.</p> <p><u>Telesná výchova:</u> olympionizmus, MS, ME v televíznych prenosoch.</p>	
Mediálna realita a jej účinky na osobnosť človeka.	<p><u>Slovenský jazyk a literatúra:</u> mediálny hrdina a jeho správanie v súvislosti s etickými zásadami, kritický ohlas na filmové dielo.</p> <p><u>Občianska výchova:</u> moc médií ovplyvňovať politickú moc, mechanizmy riadenia spoločnosti a verejnú mienku.</p>	
Etika v médiách.	<p><u>Slovenský jazyk:</u> zmeny v spoločnosti, o ktorých informujú médiá.</p> <p><u>Informatika:</u> negatívny postoj k internetovému pirátstvu.</p>	
Tvorba mediálnych produktov.	<u>SJL, Dejepis, Informatika:</u>	

	školský časopis. <u>Informatika</u> : tvorba webovej stránky.	
--	--	--

Osobnostný a sociálny rozvoj

Okruh	Predmet	Realizácia
Osobnostný rozvoj, sebapoznávanie a poznávanie iných.	<p><u>Slovenský jazyk</u>: diskusia na tému predstava o budúcom partnerovi.</p> <p><u>Anglický jazyk</u>: voľný čas.</p> <p><u>Výchova umením</u>: portrét.</p> <p><u>Telesná výchova</u>: telesné zaťaženie, diagnostika.</p> <p><u>Triednická hodina</u>: profil žiaka, socializácia v škole, hodnotenie a sebahodnotenie.</p> <p><u>Matematika</u>: využitie námetu slovných úloh a problémových situáci na rozvíjanie zdravotnej, ekologickej, rodinnej a vlasteneckej výchovy.</p> <p>Zámerná voľba štatistických údajov na rozvíjanie chápania ekonomického a verejného myslenia.</p>	
Komunikácia, spoločenský bontón, etika.	<p><u>Slovenský jazyk</u>: prednes poézie, interpretácia a dramtizácia umeleckého textu.</p> <p><u>Anglický jazyk</u>: žiadosť o prácu.</p> <p><u>Občianska výchova</u>: získavanie a udžanie si osobnostnej integrity a pestovanie</p>	

	<p>medziľudských vzťahov.</p> <p><u>Triednická hodina:</u> práva dieťaťa, UNICEF, školský výlet.</p>	
<p>Prevenca šikanovania, psychického násilia a psychického týrania.</p>	<p><u>Etická výchova:</u> šikanovanie a psychické týranie v škole.</p> <p><u>Triednická hodina:</u> negatívne javy v spoločnosti.</p>	

Environmentálna výchova

Okruh	Predmet	Realizácia
Ochrana prírody a krajiny.	<p><u>Triednická hodina:</u> týždeň čistoty a úpravy okolia školy.</p> <p><u>Biológia:</u> vlastná zodpovednosť k životnému prostrediu.</p> <p><u>Matematika:</u> globálne otepľovanie - priemerná denná teplota.</p>	
Zložky životného prostredia.	<p><u>Geografia:</u> prírodné pomery Európy.</p> <p><u>Anglický jazyk:</u> oceány.</p> <p><u>Chémia:</u> význam ozónu pre existenciu života na Zemi, klimatické zmeny.</p> <p>kyslé dažde.</p> <p>znečisťovanie pôdy, odpadové skládky.</p>	
Prírodné zdroje, ich využívanie, ochrana.	<p><u>Biológia:</u> obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie.</p> <p><u>Geografia:</u> ekologické problémy štátov Európy.</p> <p><u>Chémia:</u> kovy v bežnom živote.</p>	

<p>Ľudské aktivity a problémy životného prostredia.</p>	<p><u>Slovenský jazyk</u>: separovaný zber v škole – diskusný príspevok.</p> <p><u>Matematika</u>: odpady a recyklácia odpadov.</p> <p><u>Biológia</u>: spoznávanie neživej prírody.</p> <p><u>Chémia</u>: exkurzia do Liptovského Mikuláša – separačné stredisko.</p> <p><u>Triednická hodina</u>: separovanie komunálneho odpadu a zber papiera.</p> <p>Deň Zeme – maľovanie na asfalt a tvorba env. plagátov.</p> <p><u>Výchova umením</u>: kresba a maľba krajiny.</p>	
<p>Vzťah človeka k prostrediu.</p>	<p><u>Telesná výchova</u>: cvičenie v prírode, správanie sa a pobyt v prírode.</p> <p><u>Geografia</u>: chránené územia Európy.</p>	

Dopravná výchova

Okruh	Predmet	Realizácia
<p>Zásady bezpečného správania sa na cestách.</p>	<p><u>Slovenský jazyk</u>: vývoj dopravy a dopravné značky.</p> <p><u>Telesná výchova</u>: šport na dopravných komunikáciách (korčuľovanie, bicyklovanie...).</p> <p><u>Technika</u>: konštrukcia</p>	

	dopravných prostriedkov.	
Funkcia dopravy ako riadený systém vymedzený všeobecne záväznými právnymi predpismi.	<u>triednická hodina</u> : poznávanie dopravných značiek v blízkej krajine – vychádzka.	

Ochrana života a zdravia

Obsahové zameranie v ôsmom ročníku

- Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana
 - jadrové zbrane a ich ničivé účinky;
 - ochrana pre svetelným žiarením;
 - ochrana pred tlakovou vlnou (tlakovým nárazom);
 - ochrana pred prenikavou radiáciou a rádioaktívnou kontamináciou;
 - hygienická očista a čiastočná špeciálna očista materiálu,;
 - lokalizácia a likvidácia požiaru s jedovatými splodinami horenia;
 - nebezpečné látky v okolí školy – zásady ochrany pri ich úniku, evakuácia z ohrozeného územia;
 - kolektívna ochrana – druhy úkrytov, pravidlá správania sa v úkrytoch;
 - odstraňovanie nebezpečných látok z povrchu terénu, budov a materiálu;
- Zdravotná príprava
 - hromadné nešťastia, triedenie chorých a ranených;
 - postup pri poskytovaní prvej pomoci v mieste hromadného nešťastia;
 - praktické riešenie prvej pomoci topiacej sa osobe;
 - technická a zdravotná pomoc pri poranení elektrickým prúdom;
 - prvá pomoc pri popáleninách;
 - poskytnutie zdravotníckej pomoci pri strate vedomia;
 - poskytnutie prvej pomoci pri úpaloch;
 - sterilizácia prostriedkov;
 - nebezpečenstvo pohlavných chorôb, zásady prevencie;
 - alkoholizmus, drogy, toxikománia – škodlivé účinky, prevencia;
- Pohyb a pobyt v prírode
 - pochod podľa pripravených azimutov, tabuľka pochodu;
 - vybavenie zdravotníckym materiálom pri individuálnej turistike(pešo, bicyklom);
 - značkovanie turistických ciest a chodníkov;
 - príprava jednoduchej teplej stravy s použitím ohňa, zásady bezpečnosti;
 - odstraňovanie devastačných následkov spôsobených ľuďmi v prírode;

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Okruh	Predmet	Realizácia
Informácie okolo nás.	<u>Výchova umením</u> : vytvoriť krátky mediálny videoodkaz.	
Tvorenie plánu prezentácie a prezentovanie svojich produktov a projektov.	<u>Geografia</u> : cestujeme po Európe. <u>Chémia</u> : kyslé dažde. <u>Biológia</u> : vlastnosti minerálov a hornín. <u>Dejepis</u> : osobnosti slovenského národného hnutia. <u>Slovenský jazyk</u> : životopisy slávnych. <u>Anglický jazyk</u> : zdravý životný štýl.	

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Okruh	Predmet	Realizácia
Môj rodný kraj.	<u>Slovenský jazyk a literatúra</u> : aký je tvoj rodný kraj – komiksy. <u>Dejepis</u> : exkurzia do Liptovského Mikuláša – Tatrín. <u>Biológia</u> : minerály, skameneliny a jaskyne na Liptove. <u>Informatika</u> : kultúrne a historické pamiatky v obci.	
Objavujeme Slovensko.	<u>Slovenský jazyk a literatúra</u> : znaky folklóru – Na skle maľované. <u>Biológia</u> : geologické jednotky	

	na Slovensku. <u>Geografia</u> : geografické zvláštnosti Slovenska. <u>Triednická hodina</u> : školský výlet.	
Tradičná ľudová výchova.	vianočné zvyky a obyčaje - program pre obec, pečenie a zdobenie medovníkov – súťaž, Veľká noc – aranžovanie veľkonočného stola – výstava. <u>Výchova umením</u> : folklór v regionálnom umení, miestne vianočné zvyky.	

Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami:

Vzdelávame žiakov so zdravotným postihnutím, žiakov s poruchami učenia a správania, žiakov so sociálnym znevýhodnením, žiakov mimoriadne nadaných. Žiaci postupujú podľa individuálnych výchovno-vzdelávacích programov, ktoré sa vypracovávajú v spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradňou v Liptovskom Mikuláši, pediatrom, neurológom a rodičmi. Za prvoradé považujeme spoluprácu s rodinou, aby sme prípadné špeciálne potreby čo najskôr identifikovali. Vzdelávanie sa uskutočňuje formou individuálnej integrácie do bežných tried. Žiakom vytvárame podmienky pre ich úspešné vzdelávanie kombináciou špeciálnych pedagogických postupov, alternatívnych metód a foriem práce. Oceňujeme i malé pokroky.

Talentedým žiakom umožňujeme rozvíjať ich nadanie a predpoklady, rozširovaním základného učiva, účasťou na súťažiach, riešením problémových úloh a ich uplatnením pri reprezentácii školy.

Hodnotenie žiakov:

Pre žiaka a jeho rodičov je hodnotenie informáciou do akej miery si osvojil požadované vedomosti, schopnosti a návyky. Hodnotenie zahrňuje aktivitu i snahu žiaka ako i jeho prístup ku vzdelávaniu s prihliadnutím na okolnosti a podmienky, ktoré jeho výkon ovplyvňujú.

Pri klasifikácii vo vyučovacích predmetoch sa predovšetkým hodnotí stupeň zvládnutia učiva, schopnosť aplikácie vedomostí, samostatnosť i aktivita pri vyučovaní.

Pre hodnotenie a klasifikáciu platia "Metodické pokyny" č. 7/2009-R z 28.4. 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s tým, že:

- v 1. – 9. ročníku sa neklasifikuje etická a náboženská výchova – na vysvedčení sa uvádza absolvoval/neabsolvoval
- v prvom ročníku sa žiaci klasifikujú
- v druhom ročníku sa žiaci klasifikujú
- v treťom ročníku sa žiaci klasifikujú
- vo štvrtom ročníku s neklasifikujú predmety: hudobná výchova, výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, telesná výchova, uvádza sa absolvoval/neabsolvoval
- v piatom, šiestom, siedmom ročníku sa žiaci klasifikujú zo všetkých predmetov
- vo ôsmom a deviatom ročníku sa neklasifikuje hudobná výchova, ostatné predmety sa klasifikujú
- v špeciálnej triede sa hodnotí 1. až 5. ročník známku.

Sústavná nepripravenosť / úbor, spotrebný materiál, ľahostajný prístup k predmetu/ sa považuje za porušovanie školského poriadku a bude zohľadnené v známke zo správania.

Správanie sa hodnotí známku, ktorá zohľadňuje plnenie a dodržiavanie školského poriadku.

Pochvaly a iné opatrenia na zlepšenie prospechu i posilnenie disciplíny:

Pochvaly sú kladným motivačným prvkom pri hodnotení prospechu i správania žiaka. Pokarhania upozorňujú na porušenie školského poriadku. Pochvaly i pokarhania udeľujú triedny učiteľ a riaditeľ školy na štvrtročných klasifikačných poradách. Opatrenia udelené triednym učiteľom sa zapisujú do žiackej knižky. Opatrenia udelené riaditeľom školy dostanú rodičia žiakov na predpísanom tlačive poštou – doporučené.

Hodnotenie prospechu prebieha štvrtročne na klasifikačných pedagogických radách. Rodičia žiakov dostanú upozornenie: 1. *Do žiackej knižky*, ak si žiak výrazne pokazil svoj prospech v jednotlivých predmetoch o dva a viac klasifikačných stupňov a je napomínaný k **väčšej usilovnosti**.

2. *Na školskom tlačive* - ak je prospech žiaka v jednotlivých predmetoch **nedostatočný** a je potrebná zvýšená pomoc a kontrola rodičov, prípadne doučovanie v škole.

Upozornenia majú informatívny charakter a sú vydávané v časovom predstihu pred výročnými klasifikáciami, aby mohlo dôjsť k pozitívnej náprave.

Získavanie podkladov pre hodnotenie a klasifikáciu:

Učitelia získavajú podklady pre hodnotenie a klasifikáciu na základe výsledkov malých /na konci ucelených celkov, podľa tematického plánu/ i veľkých písomných prác žiakov /vstupné ročníkové testy, polročné a koncoročné testy/, ústneho skúšania, práce na hodine, vyhľadávania informácií, vypracovávanie domácich úloh, referátov a projektov. Usilovnosť žiaka i jeho celkový prístup ku vzdelávaniu v súvislostiach a podmienkach, ktoré ovplyvňujú jeho výkon.

Komisionálne a opravné skúšky:

Komisionálne a opravné skúšky sa uskutočňujú podľa Metodického pokynu č. 7/2009 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Autoevalvácia školy:

Ide o vlastné hodnotenie cieľov školy, ktoré vypovedajú o tom:

- ako škola dosahuje ciele stanovené v ŠVVP,
- v akých oblastiach dosahuje škola dobré výsledky,
- v ktorých oblastiach je treba úroveň vzdelávania a podmienok vzdelávania zlepšiť.

Podklady na spracovanie vlastného hodnotenia školy:

- ŠVVP,
- analýza výsledkov výchovy a vzdelávania,
- SWOT analýza, dotazníky,
- triedne knihy a výkazy,
- výročná správa o činnosti školy,
- zápisnice s pedagogických rád, metodických združení,
- hospitačné záznamy,
- personálna a mzdová dokumentácia,
- hospodárska dokumentácia,
- kronika školy, www stránka školy.

Nástroje autoevalvácie:

- dotazníky
- pozorovanie a kontrola
- skupinová diskusia
- hospitácie
- sebahodnotenie
- Monitor, testy

Hodnotenie školy prebieha priebežne. Každoročne sú predkladané výročné správy školy rade školy a zriaďovateľovi. Sú uverejnené na www stránke školy.

Ponúkané aktivity v mimoškolskej činnosti:

- nepovinné vyučovanie anglického jazyka v 2. ročníku,
- širokú ponuku voľnočasových a záujmových aktivít na podporu talentov a zručností /aktuálna ponuka na www stránke školy/,
- plavecký výcvik žiakov 1. stupňa,
- zdokonaľovací plavecký výcvik žiakov 2. stupňa,
- lyžiarsky výcvik žiakov 2. stupňa,
- prácu s PC a Internetom,
- prípravu žiakov na vedomostné a športové súťaže,
- výchovu k zdravému životnému štýlu,
- aktivity zamerané na protidrogovú prevenciu,
- vydávame školský časopis *Hybáčik*
- organizujeme výlety, exkurzie, besedy, športové a zábavné akcie pre deti, napr. *Nočný pobyt detí v škole*,

- organizujeme celoslovenskú súťaž v pečení a zdobení medovníkov,
- ponúkame výchovnú činnosť v ŠKD,
- aktívne sa zapájame do akcií obce a regiónu,
- pripravujeme kultúrne programy pre širokú verejnosť,
- organizujeme ples rodičov a priateľov ZŠ.

Spolupráca a poradenské služby:

Škola je maximálne otvorená pre rodičov našich žiakov, ktorí sú zoznamovaní so zámermi školy, s cieľmi, spôsobom vyučovania, s hodnotením žiakov na priebežných konzultáciách a triednych schôdkach. V mesiaci október sa stretáva celoškolské stretnutie rodičov, pedagógov a zástupcov zriaďovateľa školy. Rodičia sú informovaní i prostredníctvom žiackej knižky, webovej stránky školy, školského časopisu *Hybáčik* i obecného časopisu *Hybe* včera a dnes. Rodičia môžu školu navštíviť kedykoľvek, po vzájomnej dohode s vyučujúcim alebo triednym učiteľom.

Spolupracujeme so **Združením rodičov pri našej škole,**

Radou školy pri našej škole, ktorá je zložená zo zástupcov rodičov, učiteľov, zriaďovateľa a iných inštitúcií pracujúcich s deťmi,
obecnými úradmi dochádzajúcich detí,

Pedagogicko- psychologickou poradňou v Lipt. Mikuláši pri individuálnych problémoch, diagnostike a profesionálnej orientácii žiakov,

Detským integračným centrom Lipt Mikuláši pri individuálnych problémoch jednotlivcov i tried,

Centrami voľného času detí v Lipt. Hrádku a Mikuláši pri organizovaní súťaží i mimoškolskej činnosti detí,

Základnou umeleckou školou v Lipt. Hrádku pri mimoškolskej činnosti detí,

Úradom práce, soc. vecí a rodiny v Lipt. Mikuláši, pri rodinných, Sociálnych a ekonomických problémoch,

Občianskym združením TATRY, spolupracujeme na environmentálnej a ekologickej výchove v škole.

Pripravujeme:

- Neustále zlepšujeme materiálo technické vybavenie školy.
- Pokračujeme v postupnej rekonštrukcii a modernizácii školy /za pomoci rodičov našich žiakov/.
- Doplníme vybavenie kabinetov novými didaktickými pomôckami.
- Zabezpečujeme počítačové kurzy i pre iných záujemcov, rodičov, dôchodcov.
- Aktívne sa zapájame do tvorby projektov, ktoré nám pomáhajú zlepšiť či už materiálne podmienky ako aj samotný edukačný proces.
- Snažíme sa, aby sa z našej školy stal multifunkčný komplex otvorený žiakom, rodičom i širokej verejnosti.